

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น

(ASEAN – Japan Comprehensive

Economic Partnership – AJCEP)

อ.พ. ๑/๒๕๕๑ การประชุมร่วมกันสมัยสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น

(ASEAN – Japan Comprehensive

Economic Partnership – AJCEP)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น (ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership – AJCEP) ที่เข้าสู่การประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ – ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘
และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
๑. สรุปสาระสำคัญของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น (ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership : AJCEP)	๑
๒. สรุปพันธกรณีที่สำคัญ ในการดำเนินการตามพันธกรณีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน- ญี่ปุ่น	๑๕
๓. ภาพรวมของการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่น	๒๓
๔. วิเคราะห์ผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่น	๒๘
๕. ข้อมูลความสัมพันธ์ทางการค้าไทย - ญี่ปุ่น	๓๑
๖. อาเซียนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ	๕๕
๗. บทความและข่าวจากสื่อมวลชน	๑๐๕
๘. ภาคผนวก	๑๑๗

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
นางสาวเขาวนิจ สุนนานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายภูมิพิชญ์ ยาสีทธิ์	วิทยากร ๘
นายนพดล น้อยชัย	นิติกร ๗
นายอดิวิชัย แสงสุวรรณ	วิทยากร ๕
นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์	นิติกร ๕
นายณัฐพงศ์ พันธุ์ไชย	วิทยากร ๔
นางสาวรติมา ศารทะประภา	วิทยากร ๔
นายทศนารถ เมฆประbour	นิติกร ๓
นางสาวอรุณัฐ ธรรมเพชร	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๖
นางสาวนภาพร ญาณศิริ	เจ้าหน้าที่ธุรการ ๖
นางสาวอัจฉรา ชุมเหล็ก	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕
นางสาวดาวรัตน์ สมจิตร	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕
นางสาวสุนันท์ เจสละ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒

สรุปสาระสำคัญของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่น
(ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership : AJCEP)

๑. การเปิดตลาด

การเปิดตลาดสินค้าภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่นของประเทศภาคี มีสัดส่วนของสินค้านำมาลด/ยกเลิกภาษีให้แก่กัน (ใช้สถิติการนำเข้าปี ๒๕๔๘ เป็นฐานในการเจรจา) ดังนี้

๑. ญี่ปุ่น สินค้า ๘๖.๗ เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการนำเข้าจากอาเซียนทั้งหมดจะถูกนำมาลด/ยกเลิกภาษีนำเข้า โดย ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ของมูลค่าสินค้านำเข้าจะลดเป็น ๐ ทันทันทีที่มีความตกลงมีผลใช้บังคับ

๒. สิงคโปร์ ยกเลิกภาษีนำเข้าสินค้าทั้งหมดทันทีที่มีความตกลงมีผลใช้บังคับ

๓. อาเซียน ๕ ประเทศ (ไทย มาเลเซีย บรูไน คาซซชกาลาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย) สินค้า ๘๗.๘ เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นของแต่ละประเทศจะถูกนำมาลด/ยกเลิกภาษีภายใน ๑๐ ปีหลังจากความตกลงมีผลใช้บังคับ

๔. เวียดนาม สินค้า ๘๔ เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นจะถูกนำมาลด/ยกเลิกภาษีภายใน ๑๗ ปีหลังจากความตกลงมีผลใช้บังคับ

๕. กัมพูชา ลาว และพม่าสินค้า ๘๗ เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นของแต่ละประเทศจะถูกนำมาลด/ยกเลิกภาษีภายใน ๑๘ ปีหลังจากความตกลงมีผลใช้บังคับ

ข้อเสนอด้านการเปิดตลาดของญี่ปุ่น (รายละเอียดดังตารางที่ ๑) สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปญี่ปุ่นที่ได้ประโยชน์จาก AJCEP ได้แก่

๑. สินค้าเกษตร ได้แก่ สินค้าและผลไม้ สินค้าประมง สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร

๒. สินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อัญมณีและเครื่องประดับ ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์พลาสติก ไม้และผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์อินทรีย์และอินทรีย์สารประกอบอินทรีย์

ข้อเสนอด้านการเปิดตลาดของไทย (รายละเอียดดังตารางที่ ๒) ได้แก่

๑. สินค้าเกษตร ได้แก่ สินค้าและผลไม้ สินค้าประมง

๒. สินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่ เคมีภัณฑ์อินทรีย์และอินทรีย์ เต้นใยประดิษฐ์ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เหล็กและเหล็กกล้า ยานยนต์และชิ้นส่วน

๓. สินค้าโภคภัณฑ์ ได้แก่ หัวหอมใหญ่สด กระเทียมสด หัวหอมใหญ่แห้ง กระเทียมแห้ง ข้าวโพดสำหรับเลี้ยงสัตว์ น้ำมันมะพร้าวดิบ และแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าวดิบและน้ำมันมะพร้าว และแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าว อื่นๆ ที่ไม่ใช่ไขมันดิบ

โดยภาพรวมแล้วไทยไม่ได้เปิดตลาดภายใต้ AJCEP ดีไปกว่าที่ผูกพันไว้แล้วใน JTEPA ซึ่งมีผลใช้บังคับแล้วในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ไทยได้รับประโยชน์เพิ่มเติมเมื่อเทียบกับความตกลง JTEPA ได้แก่ การเปิดตลาดสินค้าเพิ่มขึ้น/เร็วขึ้น ๗๑ รายการ คิดเป็นมูลค่า ๕๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สรุปรายการสินค้าที่ญี่ปุ่นให้การลดภาษีเพิ่ม/เร็วกว่า JTEPA เป็นดังนี้ คือ

สินค้าที่ไทยได้รับประโยชน์ใน AJCEP มากกว่า JTEPA (รายละเอียดดังตารางที่ ๓)

๑. ปลาหมึกปรุงแต่ง ผงโกโก้ แวฟเฟิลและเวเฟอร์ พืชชำแช่แข็ง เพศตรีและขนมจำพวกเบเกอรี่อื่นๆ

๒. เนื้อปลาแชลมอนแบบฟิลเล่แห้ง ใส่น้ำเกลือ หรือแช่น้ำเกลือ เนื้อปลาแชลมอนแห้งไม่รมควัน หอยนางรมสดหรือแช่แข็ง สิ่งสกัดที่ได้จากเนื้อสัตว์และสัตว์น้ำ ปลาปรุงแต่งที่ทำไว้ไม่ให้เสีย เช่น ปลาแฮร์ริง ปลาซาร์ดีน ปลาแมกเคอเรล ปลาไหล ปลาอังโชวี จิงอ่อนปรุงแต่ง หรือทำไว้ไม่ให้เสีย ยีสต์ชนิดทวีตตัวได้ ไม้อัดพลาซูด ไม้อัดวีเนียร์ และลามิเนต็ดูด

๓. กุ้ง

๔. สไตรีน - อะคริโลไนไทรล์ (เอสเอเอ็น) โคลิโพลิเมอร์ อะคริโลไนไทรล์ - บิวทาไดอิน - สไตรีน (เอบีเอส) โคลิโพลิเมอร์ โพลิเมอร์ของสไตรีนในลักษณะชั้นปฐมอื่นๆ ที่ไม่ใช่ที่กล่าวมาแล้วและโพลิสไตรีน

๕. มะเขือยาวที่รักษาไว้ไม่ให้เสียน้ำหนักมากกว่า ๒๐ กรัมต่อชิ้น

๖. ปลาหมึกยักษ์แห้ง ใส่น้ำเกลือหรือแช่น้ำเกลือ

๒. กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin)

สินค้าส่งออกจะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรภายใต้ความตกลงฯ จะต้องเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าตามกฎเกณฑ์ของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่กำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งหากกฎหลวมเกินไปก็จะเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีของความตกลงเข้ามาใช้

ประโยชน์จากความตกลงฯ ได้ ขณะเดียวกันกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดเกินไปก็จะกลายเป็นเครื่องมือกีดกันสินค้าของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรได้เช่นกัน

ดังนั้น ประเทศไทยจึงได้ให้ความสำคัญต่อการเจรจาเพื่อกำหนดกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อให้สินค้าส่งออกของไทยได้รับประโยชน์จากการส่งออกสินค้าเข้าสู่ตลาดของภาคีและได้รับประโยชน์จากการลดภาษีศุลกากรระหว่างกันมากที่สุด

การพิจารณาว่าสินค้าใดๆ เป็นสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดภายใต้ความตกลง AJCEP สามารถแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ใหญ่ๆ คือ

สินค้าที่ใช้วัตถุดิบจากภายในประเทศสมาชิก AJCEP

สินค้าที่ใช้วัตถุดิบภายในกลุ่มประเทศอาเซียนและญี่ปุ่นจะถือว่าเป็นถิ่นกำเนิดในประเทศสมาชิก AJCEP เมื่อมีคุณสมบัติ ใดๆ ใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) สินค้าที่ได้มาทั้งหมดหรือผลิตทั้งหมดในประเทศผู้ส่งออก (Wholly produced or wholly - obtained) หมายถึง สินค้าที่ได้มาหรือผลิตได้ภายในประเทศ

๒) สินค้าที่ผ่านการผลิตทั้งหมดในประเทศผู้ส่งออกโดยใช้วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศสมาชิก AJCEP โดยประเทศภาคีผู้ผลิตสินค้าสำเร็จรูป อาจนำเข้าวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศภาคีอื่นหนึ่งประเทศ หรือมากกว่ามาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า วัตถุดิบดังกล่าวก็จะถูกถือว่าเป็นวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศผู้นำเข้าวัตถุดิบมาผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูปนั้น ซึ่งประโยชน์ข้อนี้จะช่วยให้การได้ถิ่นกำเนิดของสินค้ามีความยืดหยุ่นมากขึ้น เมื่อเทียบกับ JTEPA ที่วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดจำกัดเพียง ๒ ประเทศ คือไทยและญี่ปุ่นเท่านั้น ในขณะที่ภายใต้ AJCEP นอกเหนือวัตถุดิบของไทยแล้ว วัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศสมาชิก ๑๐ ประเทศถือเป็นวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศสมาชิก ๑๐ ประเทศถือเป็นวัตถุดิบที่ได้ถิ่นกำเนิดของไทยด้วยเช่นกัน

สินค้าที่ใช้วัตถุดิบจากภายนอกประเทศสมาชิก AJCEP

สินค้าที่มีการใช้วัตถุดิบจากภายนอกกลุ่มประเทศอาเซียนและญี่ปุ่นจะถือว่าเป็นถิ่นกำเนิดในประเทศสมาชิก AJCEP เมื่อมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) กฎทั่วไป (General rule) : สินค้าที่ไม่ได้อยู่ในรายการสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้าในข้อ ๒) จะถือว่าเป็นถิ่นกำเนิดในประเทศสมาชิก AJCEP เมื่อผ่านเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ผลิตในประเทศภาคีโดยทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มของสินค้าไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐

(regional value content : RVC) ของราคาสินค้าตามราคา free on board (F.O.B) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$RVC = \frac{\text{ราคา F.O.B.} - \text{มูลค่าวัตถุดิบที่ไม่ได้ขึ้นกำเนิดสินค้า}}{\text{ราคา F.O.B.}} \times 100$$

- ผลิตในประเทศภาคีโดยมีการเปลี่ยนแปลงพิกัดอัตราศุลกากรในระดับ ๔ หลัก (CTH)

๒) สินค้าที่มีถิ่นกำเนิดตามกฎหมายเกณฑ์การได้ถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า (Product Specific Rules : PSR) มีประมาณร้อยละ ๔๐ ของรายการสินค้าทั้งหมด หากรายการสินค้าใดอยู่ในกลุ่มที่มีกฎถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้าจะต้องผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดนี้โดยไม่คำนึงถึงเกณฑ์ทั่วไป ยกเว้นกรณีที่กฎเฉพาะรายสินค้านั้นต่ำกว่าเกณฑ์ทั่วไป ผู้ส่งออกสามารถเลือกใช้กฎเฉพาะรายสินค้า หรือเกณฑ์ทั่วไปก็ได้ สินค้าที่มีถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้าและเป็นสินค้าสำคัญของไทย เช่น สินค้าประเภท สิ่งทอ รองเท้า เครื่องหนัง ยานยนต์ เหล็ก เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป เป็นต้น

๓) เกณฑ์ขั้นต่ำ (De Minimis) กรณีที่สินค้าไม่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าตามกฎหมายเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพิกัดในระดับพิกัดอัตราศุลกากรในระดับ ๔ หลัก (CTH) หรือตามกฎหมายเฉพาะสินค้าที่กำหนดให้ ใช้การเปลี่ยนแปลงพิกัดสินค้านั้นจะได้ถิ่นกำเนิดสินค้าตามเกณฑ์ขั้นต่ำ หากสินค้านั้นมีมูลค่าวัตถุดิบที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดที่ใช้ในการผลิตไม่เกินกว่ามูลค่าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ ดังนี้

- สินค้าตอนที่ ๑๖ , ๑๕ , ๒๐ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๘ - ๔๕ และตอนที่ ๖๔ - ๕๗ ที่ใช้วัตถุดิบที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าตามกฎหมายเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ มีมูลค่าไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของราคา F.O.B.

- สินค้าตอนที่ ๑๘ และ ๒๑ ที่ใช้วัตถุดิบที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดตามกฎหมายเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ไม่เกินร้อยละ ๑๐ หรือ ร้อยละ ๗ ของราคา F.O.B.

- สินค้าตอนที่ ๕๐ - ๖๓ ต้องมีน้ำหนักของวัตถุดิบที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดตามกฎหมายเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพิกัดฯ ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของน้ำหนักสินค้านั้น

๓. การยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภายใน

ประเทศภาคีไม่สามารถกำหนดขึ้นใหม่หรือคงไว้ซึ่งมาตรการที่มีใช้ภายในรวมทั้งมาตรการจำกัดการนำเข้าและส่งออก ยกเว้นมาตรการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ได้ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) นอกจากนี้ จะต้องมีความโปร่งใสเกี่ยวกับมาตรการที่ได้รับอนุญาตนั้นด้วย

๔. สิทธิภายใต้สนธิสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายขยะพิษและของเสีย

ไม่มีสิ่งใดในบทว่าด้วยการค้าสินค้าจะห้ามไม่ให้ประเทศภาคีความตกลงนี้ที่เป็นภาคีสนธิสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของขยะและของเสียและความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ใช้มาตรการเกี่ยวกับขยะอันตรายหรือสารอันตรายบนพื้นฐานกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศ โดยสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศดังกล่าว

๕. มาตรการปกป้อง

ประเทศภาคีหนึ่งสามารถใช้มาตรการป้องกันเท่าที่จำเป็นเพื่อการป้องกัน หรือคุ้มครองความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศภาคี และเพื่ออำนวยความสะดวกการปรับตัวของอุตสาหกรรมภายใน หากความเสียหายนั้นเป็นผลจากข้อผูกพันของประเทศภาคีนั้นภายใต้ความตกลงนี้ ซึ่งรวมถึงการลดหย่อนภาษี หรือเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดล่วงหน้าอันเป็นผลจากข้อผูกพันภายใต้ความตกลงนี้ที่ทำให้มีการนำเข้าสินค้าจากประเทศภาคีอื่นๆ เพิ่มขึ้นอย่างมากจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือคุกคามให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้าซึ่งผลิตสินค้าคล้ายคลึงหรือแข่งขันกันได้โดยตรง ทั้งนี้ ห้ามใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าโควตาภาษีที่นำเข้าภายในโควตา

การใช้มาตรการปกป้องทำได้ ๒ วิธี คือการระงับการลดภาษีนำเข้าและการขึ้นภาษีนำเข้า โดยประเทศที่ใช้มาตรการจะหาหรือเรื่องการชดเชยกับประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการ และหากไม่สามารถตกลงกันได้ประเทศที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวสามารถระงับการลดภาษีนำเข้าในระดับที่ทัดเทียมกันกับมาตรการปกป้องสินค้าจากประเทศที่ใช้มาตรการปกป้องได้

ประเทศภาคีจะทบทวนข้อบทเรื่องมาตรการปกป้องภายใน ๑๐ ปีหลังจากความตกลงนี้มีผลใช้บังคับเพื่อพิจารณาความจำเป็นในการคงไว้ซึ่งมาตรการปกป้องต่อไป

ประเทศภาคีสามารถใช้มาตรการปกป้องได้ไม่เกิน ๓ ปี และต่ออายุได้โดยรวมระยะเวลาทั้งสิ้นต้องไม่เกิน ๔ ปี

๖. มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

การใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชในระหว่างประเทศภาคีความตกลงนี้ที่เป็นสมาชิก WTO ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของ WTO และจะมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อำนวยความสะดวก

สะดวกความร่วมมือในด้านนี้ และหารือด้านวิทยาศาสตร์ในประเด็นที่อาจเกิดจากการใช้มาตรการ
สุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

๗. มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค การตรวจสอบและการรับรอง

การจัดทำมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคการตรวจสอบและการรับรองในระหว่าง
ประเทศภาคีความตกลงนี้ที่เป็นสมาชิก WTO ให้เป็นไปตามข้อกำหนดความตกลงอุปสรรคทางเทคนิค
ต่อการค้าของ WTO โดยจะไม่ใช้กับการจัดซื้อโดยรัฐ และมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่ระบุ
ในความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของ WTO แต่ไม่ห้ามประเทศภาคีในการเตรียม กำหนดและ
ใช้มาตรฐานและกฎระเบียบทางเทคนิคตามกฎหมาย เช่น ข้อกำหนดด้านความมั่นคงของชาติ การ
ป้องกันการหลอกลวง การปกป้องสุขภาพหรือความปลอดภัยของมนุษย์ เป็นต้น

ความตกลงนี้ระบุให้ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศภาคี โดยการทำให้มั่นใจว่า
มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคการตรวจสอบและการรับรองจะไม่เป็นอุปสรรคที่ไม่จำเป็นต่อการค้า
ส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันและเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือ รวมทั้ง ความร่วมมือ
ในองค์กรระหว่างประเทศเกี่ยวกับมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคการตรวจสอบและการรับรอง

ให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคการตรวจสอบและการ
รับรองเพื่อประสานงานความร่วมมือและดำเนินงานตามแผนงานที่จะจัดทำขึ้น เพื่อการอำนวยความสะดวก
สะดวกการยอมรับผลการตรวจสอบและการรับรองและความหัดเทียมกันของกฎระเบียบด้านเทคนิค
สำหรับสินค้าที่ได้ตกลงจัดลำดับความสำคัญร่วมกัน

๘. การค้าบริการและการลงทุน

ภายใต้บทว่าด้วยการค้าบริการและบทว่าด้วยการลงทุนยังไม่มี การเปิดเสรีในด้าน
ดังกล่าว แต่มีการระบุให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการการค้าบริการและคณะอนุกรรมการการลงทุนภายใน ๑ ปี
นับจากวันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ เพื่อหารือและเจรจาข้อบทการค้าบริการและการลงทุนต่อไป

๙. ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ประเทศภาคีจะส่งเสริมความร่วมมือสำหรับผลประโยชน์ร่วมกันในการเปิดเสรีและ
อำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศภาคีและเพื่อส่งเสริมความกินอยู่ดีของ
ประชาชน รวมทั้งจะส่งเสริมการพัฒนาภูมิภาคและอนุภูมิภาคโดยใช้กิจกรรมความร่วมมือด้าน

เศรษฐกิจ โดยประเทศภาคีจะสำรวจและดำเนินกิจกรรมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในสาขาความร่วมมือต่างๆ ดังนี้ คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการค้า, สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ, ทรัพย์สินทางปัญญา, พลังงาน, ข้อมูลและเทคโนโลยีการสื่อสาร, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, วิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง, การท่องเที่ยวและ Hospitality, การขนส่งและโลจิสติกส์, การเกษตร ประมงและป่าไม้, สิ่งแวดล้อม, นโยบายการแข่งขัน, สาขาอื่นๆ ตามแต่จะตกลงกัน

๑๐. การระงับข้อพิพาท

กำหนดให้มีกลไกระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศภาคีสำหรับกรณีที่เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการใช้ความตกลง เมื่อประเทศภาคีเห็นว่าผลประโยชน์ของตนภายใต้ความตกลงนี้ถูกละเมิดหรือทำให้เสียหายอันเป็นผลจากความผิดพลาดในการปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงของประเทศภาคีอื่นหรือเป็นผลจากการใช้มาตรการของประเทศภาคีอื่นซึ่งขัดกับพันธกรณีความตกลง โดยระบุให้มีการหารือ การไกล่เกลี่ย การประนีประนอมและการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการพิจารณาตัดสินข้อพิพาท ทั้งนี้ จะไม่ใช่ข้อบทเรื่องกลไกระงับข้อพิพาทกับข้อบทเรื่องความร่วมมือ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และมาตรฐานกฎระเบียบทางเทคนิคการตรวจสอบและการรับรองในความตกลงนี้

สรุปขั้นตอนของกลไกระงับข้อพิพาท ดังนี้

๑. ประเทศภาคีผู้ฟ้องร้องยื่นคำขอหารือเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังประเทศภาคีที่ต้องการจะหารือด้วยพร้อมทั้งแจ้งภาคีอื่นๆ โดยประเทศภาคีที่ได้รับคำขอดังกล่าวจะต้องแจ้งตอบภายใน ๑๐ วันหลังจากได้รับคำขอและหารือกันภายใน ๓๐ วัน หรือภายใน ๑๐ วันในกรณีเร่งด่วน หลังจากได้รับคำขอ

๒. การให้คำแนะนำ การไกล่เกลี่ย และการประนีประนอมจะเป็นไปโดยความสมัครใจ หากภาคีคู่กรณีตกลงกัน โดยจะเริ่มและสิ้นสุดตามแต่ภาคีคู่กรณีตกลงกัน

๓. ประเทศภาคีผู้ฟ้องร้องอาจยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประเทศภาคีที่ถูกฟ้องร้องเพื่อขอตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ หากประเทศภาคีผู้ถูกฟ้องร้องไม่แจ้งตอบคำขอหารือหรือร่วมหารือภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือหากประเทศภาคีคู่กรณีไม่สามารถหาข้อยุติในการหารือได้ภายใน ๖๐ วัน หรือ ๒๐ วันในกรณีเร่งด่วน หลังจากการได้รับคำขอหารือ

๔. คณะอนุญาโตตุลาการจะมีร่างคำตัดสินภายใน ๕๐ วันหลังจากการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ หรืออาจยืดระยะเวลาต่อไปภายใน ๑๕ วันหลังจากการออกร่างคำตัดสิน ประเทศคู่ภาคีอาจให้ข้อคิดเห็นและภายใน ๓๐ วัน หลังจากการออกร่างคำตัดสิน คณะอนุญาโตตุลาการจะประกาศคำตัดสิน

๕. ประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องแจ้งประเทศภาคีผู้ฟ้องร้องเกี่ยวกับระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำตัดสิน ภายใน ๒๐ วันหลังจากมีคำตัดสิน และหากประเทศภาคีผู้ฟ้องร้องไม่ยอมรับก็อาจขอให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาระยะเวลาที่เหมาะสม ซึ่งคณะอนุญาโตตุลาการจะตัดสินภายใน ๓๐ วันหลังจากได้รับเรื่อง หากประเทศภาคีผู้ถูกร้องเห็นว่าไม่สามารถปฏิบัติตามได้ในระยะเวลาที่คณะอนุญาโตตุลาการตัดสินก็จะหารือกับประเทศภาคีผู้ฟ้องร้องภายในระยะเวลาที่คณะอนุญาโตตุลาการกำหนดให้ปฏิบัติตามคำตัดสินเพื่อตกลงเรื่องการชดเชย และหากไม่สามารถตกลงกันได้ภายใน ๒๐ วันหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการปฏิบัติตามคำตัดสิน ประเทศภาคีผู้ฟ้องร้องอาจขอให้คณะอนุญาโตตุลาการกำหนดระดับการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีอื่นๆ ภายใต้ความตกลงต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้อง ในกรณีที่ประเทศภาคีผู้ฟ้องร้องเห็นว่าประเทศภาคีผู้ถูกร้องไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็อาจขอให้คณะอนุญาโตตุลาการพิจารณากำหนดระดับการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีอื่นๆ ภายใต้ความตกลงต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้อง

๖. หากประเทศคู่ภาคีไม่ตกลงเป็นอย่างอื่น คณะอนุญาโตตุลาการที่จัดตั้งขึ้นในกรณีข้อ ๕ จะออกคำตัดสินภายใน ๖๐ วัน หลังจากได้รับเรื่อง

๑๑. การมีผลใช้บังคับของความตกลง

ให้รัฐบาลของประเทศภาคีแต่ละประเทศแจ้งรัฐบาลของประเทศภาคีอื่น เป็นลายลักษณ์อักษรว่าได้ดำเนินกระบวนการทางกฎหมายที่จำเป็นต่อการมีผลใช้บังคับของความตกลงแล้ว ซึ่งความตกลงจะมีผลใช้บังคับ ณ วันแรกของเดือนที่สองหลังจากวันที่มีการแจ้งข้างต้นโดยรัฐบาลญี่ปุ่นและรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อย ๑ ประเทศ

๑๒. การทบทวนความตกลง

ให้มีการทบทวนทั่วไปสำหรับการปฏิบัติตามการดำเนินงานของความตกลงในปีที่ ๕ ตามปีปฏิทิน หลังจากความตกลงมีผลใช้บังคับและทุก ๕ ปีหลังจากนั้นเว้นแต่ประเทศภาคีจะตกลงเป็นอย่างอื่น

๑๓. การแก้ไขความตกลง การถอนตัวออกจากความตกลงและการสิ้นสุดความตกลง

ประเทศภาคีสามารถขอแก้ไขความตกลง ขอลงถอนตัวออกจากความตกลงและความตกลงจะสิ้นสุดก็ต่อเมื่อประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศหรือญี่ปุ่นขอลงถอนตัวออกจากความตกลง

ตารางที่ ๑ แสดงข้อเสนอด้านการเปิดตลาดของญี่ปุ่น

สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปญี่ปุ่น ที่ได้รับประโยชน์จาก AJCEP

• สินค้าเกษตร

สินค้า		ภาษีนำเข้าปัจจุบัน ของญี่ปุ่น (ณ ฐาน การเจรจา : ปี ๒๕๔๘)	การลดภาษีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ AJCEP
สินค้าและผลไม้	ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็ง และ ผลไม้แห้ง เช่น มะพร้าว กลิ้ว มะม่วง ฝรั่ง ทูเรียน มะละกอ	๑.๕ - ๗.๕%	ยกเลิกภาษีทันที
	ผักสด แช่เย็น แช่แข็ง และแห้ง เช่น หอมหัวเล็ก บล๊อคเคอร์รี่ หน่อไม้ฝรั่ง เหินมัดสุดาเคะ พริกไทยบดหรือป่น พริกแคปซิกัมแห้งหรือป่น	๓ - ๖%	ยกเลิกภาษีทันที
สินค้าประมง	กุ้ง ปู ปลาหมึกยักษ์แช่แข็ง แมงกระพรุน	๑ - ๗%	ยกเลิกภาษีทันที หรือลดจนเป็น ๐ ภายใน ๕ - ๗ ปี
สินค้าอุตสาหกรรม การเกษตร	ปลาปรุงแต่ง กุ้งและปลาหมึก แปรรูป	๔.๘ - ๘.๖%	ยกเลิกภาษีทันที หรือเป็นศูนย์ ภายใน ๕ - ๗ ปี
	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป น้ำผลไม้	๖ - ๒๕.๕%	ยกเลิกภาษีทันที หรือลดจนเป็น ๐ ภายใน ๕ - ๑๕ ปี
	ผักกระป๋องและแปรรูป เช่น เห็ดแปรรูป ข้าวโพดหวาน ผัก และหน่อไม้	๗.๕ - ๑๘%	ยกเลิกภาษีทันที หรือลดจนเป็น ๐ ภายใน ๗ - ๑๐ ปี
	สิ่งปรุงรสอาหาร เช่น ซอสต่างๆ เครื่องแกง	๗.๒ - ๑๐.๕%	ยกเลิกภาษีทันที หรือลดจนเป็น ๐ ภายใน ๗ - ๑๐ ปี

● **สินค้าอุตสาหกรรม**

สินค้า		ภาษีนำเข้าปัจจุบัน ของญี่ปุ่น (ณ ฐาน การเจรจา : ปี ๒๕๔๘)	การลดภาษีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ AJCEP
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	เช่น พรหม ผ้าดักแบบนิคหรือ โครเชต์ ผ้าปัก เสื้อโอเวอร์โค้ด เสื้อผ้ายูนิซาย ผ้าปูที่นอน ผ้าปูโต๊ะ และม่าน	๓.๕ - ๑๔.๒%	ยกเลิกภาษีทันที
อัญมณีและเครื่อง ประดับ	เช่น เครื่องประดับเงินและ แพลตินัม เครื่องทองหรือ เครื่องเงิน ไข่มุก เครื่องประดับเทียม	๒.๗ - ๑๐%	ยกเลิกภาษีทันที
ชิ้นส่วนอุปกรณ์ ไฟฟ้า	เช่น ลวดและเคเบิล แปรงคาร์บอน และคาร์บอน อิเล็กทรอนิกส์ ตัวนำไฟฟ้า	๓.๓ - ๔.๘%	ยกเลิกภาษีทันที
ปิโตรเลียมและ ผลิตภัณฑ์พลาสติก	เช่น สไตรีน-อะคริโลไนไตรล์ (เอสเอเอ็น) โคลิโพลิเมอร์และ โคลิโพลิเมอร์อื่นๆ จากสไตรีน โพลีเอสเตอร์ โพลีคาร์บอเนต	๓.๑%	ลดภาษีลงจนเป็น ๐ ภายใน ๕ ปี
ไม้และผลิตภัณฑ์	เช่น ไม้อัดพลาซูด ไม้อัดวีเนียร์ และสามิเนเค้ควูด	๖ - ๘.๕%	ลดภาษีลงจน เหลือร้อยละ ๕ ภายใน ๑๐ ปี
เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ และอินทรีย์ สาร ประกอบอินทรีย์	เช่น คาร์บอน ซิลิกอนไดออกไซด์ โซเดียมไฮดรอกไซด์ โพลีฟอสเฟต ซิลิกอนสองเชิง และซิลิกัดเชิงซ้อน เอสเตอร์ ของเมทาคริลิก กรดเทรฟทารี น้ำตาลบริสุทธิ์ทางเคมี	๒.๖ - ๖%	ยกเลิกภาษีทันที

สินค้า	ภานีนำเข้าปัจจุบัน ของญี่ปุ่น (ณ ฐาน การเจรจา : ปี ๒๕๔๘)	การลดภานีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ AJCEP
รองเท้าชิ้นส่วน	๓.๔ - ๓๐%	คงภานีไว้ ลดภานีลงหรือ ลดจนเหลือร้อยละ ๐ ใน ๗ - ๑๐ ปี
เครื่องหนัง	๓.๓ - ๑๖%	ลดภานีจน เหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๑๐ ปี

ตารางที่ ๒ แสดงข้อเสนอด้านการเปิดตลาดของไทย

• สินค้าเกษตร

สินค้า	ภานีนำเข้าปัจจุบัน ของญี่ปุ่น (ณ ฐาน การเจรจา : ปี ๒๕๔๘)	การลดภานีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ AJCEP
สินค้าผักและผลไม้ ผลไม้เมืองหนาว เช่น เชอร์รี่ แอปปริคอต พีช เบอร์รี่ต่างๆ	๓๐ - ๔๐%	ยกเลิกภานีทันที หรือลดภานีจน เหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๒ - ๗ ปี
น้ำมัน ไขมันจากพืชและสัตว์	๑๐ - ๒๗%	ยกเลิกภานีทันที หรือลดภานีจน เหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๔ - ๑๐ ปี
สินค้าประมง	๒๐ - ๓๐%	ยกเลิกภานีทันที หรือลดภานีจน เหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๔ - ๘ ปี

- สินค้าอุตสาหกรรม

สินค้า	ภานีนำเข้าปัจจุบัน ของญี่ปุ่น (ณ ฐาน การเจรจา : ปี ๒๕๔๘)	การลดภานีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ AJCEP
เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่	๐ - ๒๐%	ยกเลิกภานีทันที หรือลดภานีจน เหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๒ - ๕ ปี
เคมีภัณฑ์อินทรีย์ และอินทรีย์	๐ - ๕%	ยกเลิกภานีทันที หรือลดภานีจน เหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๓ - ๕ ปี
เส้นใยประดิษฐ์ สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม	๑ - ๖๐%	ยกเลิกภานีทันที หรือลดภานีจน เหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๕ ปี
เหล็กและเหล็กกล้า	๑ - ๑๐%	ยกเลิกภานีทันที หรือยกเลิกภานีใน ปีที่ ๖ , ๘ หรือ ๑๐
ยานยนต์ และชิ้นส่วน	๑๐ - ๘๐%	ผูกพันคงที่ภานี ในปัจจุบัน หรือ ยกเลิกภานีทันที หรือลดภานีจน เหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๑๐ ปี เฉพาะบางรายการ สินค้า

• สินค้าโควตา

สินค้า	ภานีนำเข้าภายใน โควตาปัจจุบัน ของไทย	การลดภานี นำเข้าของไทย ภายใต้ AJCEP
หัวหอมใหญ่สด กระเทียมสด หัวหอมใหญ่แห้ง กระเทียมแห้ง ข้าวโพดสำหรับเลี้ยงสัตว์ น้ำมันมะพร้าวคิบ และแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าวคิบ และน้ำมันมะพร้าว และแฟรกชันของน้ำมันมะพร้าว อื่นๆ ที่ไม่ใช่ไขมันคิบ	ร้อยละ ๒๗ หรือ ๔๐	ลดภานีในโควตาลง จนเหลือร้อยละ ๐ ภายใน ๑๐ ปี และ ไม่มีการเพิ่ม ปริมาณโควตา

ตารางที่ ๒ แสดงสินค้าที่ไทยได้รับประโยชน์ใน AJCEP มากกว่าใน JTEPA

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

สินค้า	การลดภานีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ JTEPA	การลดภานีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ AJCEP	มูลค่า การนำเข้าจากไทย (ปี ๒๕๔๘)
ปลาหมึกปรุงแต่ง ผงโกโก้ แวนิลและเวเฟอร์ พิชซ่าแช่แข็ง เพสทรีและขนม จำพวกเบเกอรี่อื่นๆ	ไม่ลดภานี	ลดภานีลง	๑๖.๖๖
เนื้อปลาเซลมอนแบบฟิลเลต แห้ง ไส้เกลือ หรือแช่น้ำเกลือ เนื้อปลาเซลมอนแห้งไม่รมควัน หอยนางรมสดหรือแช่แข็ง สิ่งสกัดที่ได้จากเนื้อสัตว์ และสัตว์น้ำ ปลาปรุงแต่งที่ ทำไว้ไม่ให้เสีย เช่น ปลาแฮร์ริง ปลาซาร์ดีน ปลาแมกเคอเรล	เจรจาเพื่อการ ลดภานีในปีที่ ๕	ลดภานีลง	๓๒.๒๕

สินค้า	การลดภาษีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ JTEPA	การลดภาษีนำเข้า ของญี่ปุ่นภายใต้ AJCEP	มูลค่า การนำเข้าจากไทย (ปี ๒๕๔๘)
ปลาไหล ปลาอังโชวี จิงอ่อนปรุงแต่ง หรือทำไว้ไม่ให้เสีย ยีสต์ชนิดที่ตัวได้ ไม้อัดพลาวยูด ไม้อัดวีเนียร์ และลามิเนตเค็ดวูด			
กล้วย	ให้โควตานำเข้า ปลอดภาษี ๔,๐๐๐ ตันในปี แรกและทยอยเพิ่ม จนเป็น ๘,๐๐๐ ตัน ในปีที่ ๕	ลดภาษีจาก ร้อยละ ๒๐ จนเหลือ ร้อยละ ๐ ภายใน ๑๐ ปี	๒.๐๔
สไตรีน - อะคริโลไนไทรล์ (เอสเอเอ็น) โคลิโพลิเมอร์ อะคริโลไนไทรล์ - บิวทาไดอิน - สไตรีน (เอบีเอส) โคลิโพลิเมอร์ โพลิเมอร์ของสไตรีนใน ลักษณะชิ้นปริมอื่นๆ ที่ไม่ใช่ที่ กล่าวมาแล้วและโพลิสไตรีน	ลดภาษีจนเหลือ ร้อยละ ๐ ภายใน ๕ ปี	ยกเลิกภาษีทันที	๒.๔๔
มะเขือยาวที่รักษาไว้ไม่ให้เสีย น้ำหนักมากกว่า ๒๐ กรัม ต่อชิ้น	ลดภาษีจนเหลือ ร้อยละ ๐ ภายใน ๑๕ ปี	ลดภาษีจนเหลือ ร้อยละ ๐ ภายใน ๑๐ ปี	-
ปลาหมึกยักษ์แห้ง ใสเกล็ด หรือแช่น้ำเกล็ด	ลดภาษีจนเหลือ ร้อยละ ๐ ภายใน ๑๐ ปี	ลดภาษีจนเหลือ ร้อยละ ๐ ภายใน ๗ ปี	-

สรุปพันธกรณีที่สำคัญ ในการดำเนินการตามพันธกรณี ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่น

๑. บททั่วไป

๑.๑ ความโปร่งใส

- เผยแพร่กฎหมาย กฎระเบียบ ขั้นตอนและข้อบังคับทางการปกครอง และคำตัดสินของศาล รวมถึงความตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินการตามความตกลงนี้ พร้อมทั้งเผยแพร่ชื่อหน่วยงานและสถานที่ตั้งของหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศ

- ตอบคำถามและให้ข้อมูลที่กล่าวในข้างต้นเป็นภาษาอังกฤษ เมื่อมีคำถามจากประเทศภาคี

๑.๒ ความลับ

- ไม่เปิดเผยข้อมูลความลับที่เมื่อเปิดเผยแล้วจะขัดขวางการใช้บังคับกฎหมายหรือขัดกับผลประโยชน์ของสาธารณะหรือทำให้เสียหายต่อผลประโยชน์ทางการค้าที่ถูกต้องชอบธรรมของวิสาหกิจใด ๆ ของรัฐหรือเอกชน รวมทั้งรักษาข้อมูลความลับของประเทศภาคีที่จัดเป็นชั้นความลับตามความตกลงนี้

- ไม่มีอะไรในความตกลงฯ ที่จะสามารถตีความให้ประเทศภาคีต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและบัญชีของลูกค้าสถาบันการเงิน

๑.๓ คณะกรรมการร่วม

ร่วมกับประเทศภาคีจัดตั้งคณะกรรมการร่วม ประกอบด้วยผู้แทนของประเทศในอาเซียนและญี่ปุ่น โดยมีหน้าที่ดังนี้คือ

- แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพร้อมกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมการต่าง ๆ
- ทบทวนการดำเนินการของความตกลงนี้
- รายงานผลการดำเนินการตามความตกลงนี้ต่อประเทศภาคี
- พิจารณาและเสนอแนะภาคีเกี่ยวกับการแก้ไขความตกลงนี้
- ชี้แนะและประสานงานกับคณะอนุกรรมการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ความตกลงนี้
- รับรองระเบียบการดำเนินการในข้อ ๒๓ ของภาคผนวก ๑๒ และการตัดสินใจใด ๆ ที่จำเป็น
- ดำเนินหน้าที่อื่น ๆ ที่ภาคีเห็นชอบร่วมกัน

ที่มา : สิ่งส่งมาด้วย ๓, กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

๑.๔ การติดต่อสื่อสาร

กำหนดหน่วยงานที่จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสานงานหลักเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศภาคีในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับความตกลงนี้

๒. การค้าสินค้า

๒.๑ การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติเกี่ยวกับภาษีและกฎระเบียบภายในประเทศ

ให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติกับสินค้าของประเทศภาคีอื่นโดยเป็นไปตามข้อ ๓ ของภาคผนวก ๑๕๕๔ ซึ่งบรรจุอยู่ในและเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงนี้

๒.๒ การลดหรือยกเลิกภาษีศุลกากร

ลดหรือยกเลิกภาษีศุลกากรแก่สินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศภาคีอื่นตามที่กำหนดในภาคผนวก ๑๑ เว้นแต่ความตกลงนี้จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยการลดหรือยกเลิกภาษีนั้นต้องให้แก่สินค้าทั้งหมดที่ได้แหล่งกำเนิดของประเทศภาคีโดยไม่เลือกปฏิบัติ

๒.๓ มาตรการที่มีใช้ภาษี

ไม่นำมาใช้หรือคงไว้ซึ่งมาตรการที่มีใช้ภาษีรวมถึงการจำกัดปริมาณของการนำเข้าสินค้าจากภาคีอื่นหรือการส่งออกหรือจำหน่ายสินค้าที่ส่งออกไปยังภาคีอื่นยกเว้นที่อนุญาตให้ใช้ภายใต้ WTO โดยจะต้องทำให้มั่นใจถึงความโปร่งใสของมาตรการที่มีใช้ภาษีที่อนุญาตให้ใช้ดังกล่าว รวมถึงการจำกัดปริมาณ และปฏิบัติอย่างสอดคล้องเต็มที่กับพันธกรณีภายใต้ WTO

๒.๔ การปรับเปลี่ยนการให้ข้อลดหย่อน

เจรจากับภาคีที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับหรือถอนการให้ข้อลดหย่อนภายใต้ความตกลงนี้ซึ่งอาจรวมถึงการให้การชดเชยในสินค้าอื่น ๆ โดยจะต้องคงไว้ซึ่งระดับข้อลดหย่อนต่างตอบแทนและผลประโยชน์ร่วมไม่น้อยกว่าระดับที่กำหนดไว้ในความตกลงฯ ก่อนการเจรจา

๒.๕ มาตรการป้องกัน

- จัดให้มีการไต่สวนโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามบทบัญญัติในข้อ ๓ และ ๔.๒ ของความตกลงว่าด้วยการปกป้อง ก่อนใช้มาตรการปกป้อง โดยการไต่สวนต้องเสร็จสิ้นภายใน ๑ ปีหลังจากวันที่เริ่มต้น

- ให้โอกาสประเทศภาคีที่ได้รับผลกระทบในการหารือเพื่อทบทวนข้อมูลที่ได้จากการไต่สวน รวมถึงการหารือเพื่อให้ได้ข้อตกลงเกี่ยวกับการให้การชดเชย

๒.๖ พิธีการศุลกากร

- พยายามใช้พิธีการศุลกากรที่สามารถคาดการณ์ได้ สม่ำเสมอและโปร่งใส และให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของประเทศภาคีเมื่อมีการร้องขอโดยเป็นไปตามกฎหมาย และกฎระเบียบภายในประเทศ รวมทั้งข้อมูลที่มีอยู่

- พยายามทำพิธีการศุลกากรให้ง่ายและปรับขั้นตอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
เท่าที่สามารถทำได้ เพื่อให้การตรวจปล่อยสินค้าระหว่างประเทศภาคีเป็นไปได้ด้วยความรวดเร็ว

๓. กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

๓.๑ ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ให้ใช้ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามที่กำหนดใน
ภาคผนวก ๔ ของบทนี้ สำหรับขั้นตอนและพิธีการที่เกี่ยวข้องกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าและ
อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ คณะอนุกรรมการว่าด้วยกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

จัดตั้งคณะอนุกรรมการร่วมว่าด้วยกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าเพื่อดำเนินการทบทวน
และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทนี้และภาคผนวก ๒ ๓ ๔ ของบทนี้ รวมทั้งเอกสารแนบของ
ภาคผนวก

๔. มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

๔.๑ คณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

จัดตั้งคณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยมีประธาน
ร่วมจากภาครัฐของญี่ปุ่นและภาครัฐของประเทศอาเซียนประเทศหนึ่งที่เป็นภาคี โดย
คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล อำนวยความสะดวกความร่วมมือต่าง ๆ
และหารือเกี่ยวกับมาตรการ SPS ตลอดจนทบทวนการดำเนินการตามความตกลงฯ พร้อมทั้งรายงาน
ผลให้กับคณะกรรมการร่วมฯ

๔.๒ หน่วยงานประสานงาน

กำหนดหน่วยงานในการตอบคำถามให้กับประเทศภาคีอื่นเกี่ยวกับมาตรการด้าน
สุขอนามัยฯ

๕. มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคและกระบวนการตรวจสอบและรับรอง

๕.๑ ความร่วมมือ

ร่วมมือกับประเทศภาคีในด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคและกระบวนการ
ตรวจสอบและรับรองเพื่อไม่ให้เกิดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศภาคีโดยไม่จำเป็น ซึ่งอาจ
ดำเนินการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดให้มีการศึกษาร่วมกัน การจัดสัมมนา เป็นต้น

๕.๒ หน่วยงานประสานงาน

กำหนดหน่วยงานประสานงานเพื่อรับผิดชอบในการประสานงานการดำเนินการของบทนี้ โดยแจ้งชื่อหน่วยงานประสานงานและข้อมูลที่จำเป็นในการติดต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานประสานงานนั้น รวมถึงแจ้งให้ประเทศภาคีอื่นทราบทันทีในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานประสานงานหรือข้อมูลของเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน

๕.๓ คณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคและกระบวนการตรวจสอบและรับรอง

จัดให้มีคณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคและกระบวนการตรวจสอบและรับรองโดยมีประธานร่วมจากภาครัฐของญี่ปุ่นและภาครัฐของประเทศอาเซียนประเทศหนึ่งที่เป็นภาคี โดยหน้าที่หลักของคณะอนุกรรมการได้แก่ การดำเนินงานความร่วมมือหารือ และจัดทำ work program ตามบทนี้ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการหารือทางเทคนิค

๖. การค้าบริการ

๖.๑ การค้าบริการ

จัดตั้งคณะอนุกรรมการว่าด้วยการค้าบริการภายใน ๑ ปี หลังจากความตกลงฯ มีผลใช้บังคับเพื่อเจรจาเรื่องการค้าบริการต่อไป

๗. การลงทุน

๗.๑ การลงทุน

สร้างและคงไว้ซึ่งสภาวะที่เอื้ออำนวยและ โปร่งใสสำหรับการลงทุนของนักลงทุนจากประเทศภาคีอื่น ในประเทศของตน พร้อมทั้งจัดตั้งคณะอนุกรรมการว่าด้วยการลงทุนภายใน ๑ ปี หลังจากวันที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับเพื่อเจรจาเกี่ยวกับเรื่องการลงทุนต่อไป

๘. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

๘.๑ หลักพื้นฐาน

ส่งเสริมความร่วมมือภายใต้ความตกลงนี้ตามทรัพยากรที่มี กฎหมายและระเบียบภายในประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคผ่านทางกิจกรรมความร่วมมือที่ตกลงกันระหว่างประเทศภาคี

๘.๒ สาขาของความร่วมมือ

สำรวจความเป็นไปได้และร่วมกิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาค้างต่อไปนี้

๑. ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องทางการค้า
๒. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ
๓. ทรัพย์สินทางปัญญา
๔. พลังงาน
๕. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๖. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
๗. วิชาศึกษขนาดย่อมและขนาดกลาง
๘. การท่องเที่ยว
๙. การคมนาคมและโลจิสติกส์
๑๐. เกษตร ประมงและป่าไม้
๑๑. สิ่งแวดล้อม
๑๒. นโยบายการแข่งขัน
๑๓. และสาขาอื่น ๆ ที่ประเทศภาคีเห็นชอบร่วมกัน

๘.๓ คณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

จัดตั้งคณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ณ วันที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับโดยมีผู้แทนของภาครัฐของญี่ปุ่นและผู้แทนของภาครัฐของหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นประธานร่วมกัน เพื่อจัดทำและปรับปรุง work program ตามสาขาความร่วมมือข้างต้น พร้อมทั้งทบทวนและติดตามการดำเนินงาน รวมถึงรายงานผลการหารือให้คณะกรรมการร่วมทราบ

๕. การระงับข้อพิพาท

๕.๑ ผู้ประสานงาน

อาจแต่งตั้งผู้ประสานงานเฉพาะเพื่อรับผิดชอบเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาท การระงับข้อพิพาท หรือหากไม่มีการแต่งตั้งผู้ประสานงานเฉพาะดังกล่าวให้ผู้ประสานงานใน Article ๑๒ ทำหน้าที่ดังกล่าวแทน

๕.๒ การปรึกษาหารือ

ตอบคำร้องขอปรึกษาหารือของประเทศภาคีอื่นภายใน ๑๐ วันหลังจากวันที่รับคำร้องขอปรึกษาหารือเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องเข้าสู่การปรึกษาหารือภายใน ๓๐ วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอ ทั้งนี้ ในกรณีเร่งด่วนให้ร่วมปรึกษาหารือภายใน ๑๐ วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอ

๕.๓ การจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ

ประเทศภาคีที่ร้องขอให้มีการปรึกษาหารืออาจมีคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประเทศที่ได้รับคำร้องให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการในกรณี

๑) ประเทศที่ได้รับคำร้องไม่ตอบ คำร้องขอปรึกษาหารือภายใน ๑๐ วัน หรือไม่จัดให้มีการหารือภายใน ๓๐ วัน หลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอ หรือ

๒) ไม่สามารถระงับข้อพิพาทได้ภายใน ๖๐ วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอปรึกษาหารือหรือภายใน ๒๐ วันในกรณีเร่งด่วน

๕.๔ องค์ประกอบของคณะอนุญาโตตุลาการ

คณะอนุญาโตตุลาการประกอบด้วย ๓ คน

๑) ภาคีที่ร้องเรียนและภาคีที่ถูกร้องเรียนต้องแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายละ ๑ คน ซึ่งอาจเป็นคนชาติคนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ และเสนอชื่อผู้เข้ารับการคัดเลือกเป็นประธานคณะอนุญาโตตุลาการไม่เกิน ๓ ชื่อ

๒) ทั้งสองฝ่ายต้องตกลงกันตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่ ๓ ภายใน ๔๕ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ

๕.๕ การปฏิบัติตามคำชี้ขาด

ภาคีที่ถูกร้องต้องแจ้งระยะเวลาสำหรับการปฏิบัติตามคำชี้ขาดภายใน ๒๐ วันนับแต่มีคำชี้ขาด หากภาคีผู้ถูกร้องไม่สามารถปฏิบัติตามคำชี้ขาดภายในกำหนด ภาคีที่ร้องเรียนอาจเสนอเรื่องต่อคณะอนุญาโตตุลาการยืนยันว่าภาคีผู้ถูกร้องไม่สามารถปฏิบัติตามคำชี้ขาดและขอให้กำหนดระดับในการระงับสิทธิประโยชน์กับภาคีที่ถูกร้องเรียน

๕.๖ การชดเชยและการระงับสิทธิประโยชน์

กรณีภาคีที่ถูกร้องไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาดภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ภาคีที่ร้องเรียนอาจขอมีการตกลงชดเชย หากไม่สามารถตกลงกันได้ภาคีที่ร้องเรียนอาจระงับสิทธิประโยชน์ที่ให้กับภาคีที่ถูกร้องเรียนเป็นการชั่วคราว

๑๐. บทบัญญัติสุดท้าย

๑๐.๑ การทบทวน

ทำการทบทวนการดำเนินการตามความตกลงในปีที่ ๕ (ตามปีปฏิทิน) นับตั้งแต่ปีที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับและทุก ๆ ๕ ปี หลังจากนั้นหรือนอกจากประเทศคู่ภาคีจะตกลงเป็นอย่างอื่น

๑๐.๒ การแก้ไขความตกลงฯ

- การแก้ไขความตกลงฯ ทำได้เมื่อมีการเห็นชอบร่วมกันระหว่างประเทศภาคี โดยแต่ละประเทศภาคีต้องแจ้งแก่ภาคีอื่นเป็นลายลักษณ์อักษรว่าได้ดำเนินการกระบวนการทางกฎหมายที่จำเป็น เพื่อให้การแก้ไขความตกลงฯ นั้นมีผลใช้บังคับแล้ว โดยข้อแก้ไขนั้นจะมีผลใช้บังคับวันแรกของเดือนที่ ๒ หลังจากรัฐบาลของประเทศญี่ปุ่นและอาเซียนอย่างน้อย ๑ ประเทศได้แจ้งว่าการดำเนินการดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว

- การแก้ไขตารางลคภาณียของประเทศไทย กฎเฉพาะผลิตภัณฑ์ แผนการดำเนินงาน และข้อกำหนดเรื่องข้อมูลขั้นต่ำสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าอาจทำได้โดยการแลกเปลี่ยนหนังสือทางการทูตระหว่างรัฐบาลของคู่ภาคี

๑๐.๓ การมีผลใช้บังคับ

แจ้งแก่ภาคีอื่นเป็นลายลักษณ์อักษรว่า ได้ดำเนินการกระบวนการทางกฎหมายที่จำเป็นเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อให้ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ โดยความตกลงฯ จะมีผลใช้บังคับวันแรกของเดือนที่ ๒ หลังจากรัฐบาลของประเทศญี่ปุ่นและอาเซียนอย่างน้อย ๑ ประเทศได้แจ้งว่าการดำเนินการดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว

๑๑. แผนงานสำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

๑๑.๑ ทรัพย์สินทางปัญญา

- ให้ความร่วมมือในสาขาของทรัพย์สินทางปัญญาตามทรัพย์สินกร กฎหมายและกฎระเบียบที่มี

- พยายามส่งเสริมการสร้างสรรค์ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการพาณิชย์ แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้กระบวนการเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญามีความโปร่งใสและเรียบง่าย แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อส่งเสริมการปกป้องและให้การบังคับใช้ของ IP มีประสิทธิภาพ

- จัดตั้งคณะอนุกรรมการพิเศษว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาโดยคณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยคณะอนุกรรมการพิเศษฯ มีหน้าที่ในการทบทวนและติดตามการปฏิบัติงานภายใต้ส่วนนี้ หรือในประเด็นที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือเพื่อหาแนวทางการร่วมมือในส่วนนี้ และรายงานผลการหารือให้คณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจทราบ

๑๑.๒ เกษตร ประมงและป่าไม้

- ให้ความร่วมมือในสาขาของเกษตร ประมง และป่าไม้ตามทรัพย์สินกร กฎหมายและกฎระเบียบที่มี โดยความร่วมมือในส่วนนี้ควรรวมถึง การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาทรัพย์สินบุคคล เครือข่ายศูนย์ข้อมูลและแลกเปลี่ยน การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

- จัดตั้งคณะอนุกรรมการพิเศษว่าด้วยการเกษตร ประมงและป่าไม้ โดยคณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยคณะอนุกรรมการพิเศษฯ มีหน้าที่ในการ
- ๑) แลกเปลี่ยนข้อมูลความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบัน มาตรการและประสบการณ์ของแต่ละประเทศภาคี
  - ๒) จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อคณะอนุกรรมการพิเศษว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
  - ๓) ติดตาม ทบทวนและหารือกิจกรรมเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในข้อ ๒)

ภาพรวมของการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่น*

ความเป็นมาของการเจรจา

ในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่น ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ ณ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ที่ประชุมมีมติให้ศึกษาการรวมกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่น ซึ่งต่อมาได้มีการจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญอาเซียน – ญี่ปุ่นว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิด (ASEAN – Japan Closer Economic Partnership (CEP) Expert Group) ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กระทรวงเศรษฐกิจของอาเซียนและญี่ปุ่น เพื่อจัดทำรายงานการศึกษาเรื่อง ASEAN – Japan Closer Economic Partnership (AJCEP) เสนอต่อผู้นำอาเซียนและญี่ปุ่น โดยผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นถึงผลดีต่อเศรษฐกิจของทั้งอาเซียนและญี่ปุ่นหากมีการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ โดยอาเซียนจะมีอัตราการเติบโตของการส่งออกในระดับที่สูงกว่าญี่ปุ่น

ผู้นำอาเซียนและญี่ปุ่นได้ร่วมลงนามในกรอบการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่น (Framework for Comprehensive Economic Partnership between ASEAN and Japan) เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๖ ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งกรอบการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจจะนำไปสู่ความเป็นไปได้ในการจัดทำเขตการค้าเสรี โดยระบุว่า การเปิดเสรี (การค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน) รวมทั้งความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ ระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่นจะต้องเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ สำหรับอาเซียน ๖ ประเทศ (บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย) และยืดหยุ่นอีก ๕ ปี สำหรับประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม)

นอกจากนั้น กรอบหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจฯ ดังกล่าว ได้ระบุถึงแนวทางในการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน – ญี่ปุ่น (ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership : AJCEP) โดยให้นำผลการเจรจาแบบทวิภาคีรายประเทศกับประเทศสมาชิกอาเซียนมาประกอบการพิจารณาในการเจรจาในระดับภูมิภาคต่อไป

* ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. “สรุปสาระสำคัญของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียนญี่ปุ่น “.

[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.dtn.moc.go.th.๒๕๕๑.สืบค้น ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๑>

การเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น เริ่มอย่างเป็นทางการในเดือนเมษายน ๒๕๔๘ โดยมีการเจรจารวมทั้งสิ้น ๑๑ รอบ และสรุปผลการเจรจาในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐

ตารางสรุปผลการเจรจาอย่างเป็นทางการ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น

ครั้งที่	การเจรจา
ครั้งที่ ๑	ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๕ เมษายน ๒๕๔๘
ครั้งที่ ๒	ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๘ ที่กรุงเทพฯ
ครั้งที่ ๓	ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๒ เมษายน ๒๕๔๙
ครั้งที่ ๔	ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ ๒๗ - ๒๙ เมษายน ๒๕๔๙
ครั้งที่ ๕	ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ - ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙
ครั้งที่ ๖	ณ ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐
ครั้งที่ ๗	ณ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐
ครั้งที่ ๘	ณ ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ ๑๒ - ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๐
ครั้งที่ ๙	ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ ๖ - ๘ สิงหาคม ๒๕๕๐
ครั้งที่ ๑๐	ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ ๗ - ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ และ
ครั้งที่ ๑๑	ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ ๓ - ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ภาพรวมของการเจรจา

อาเซียนและญี่ปุ่นได้มีการเจรจาอย่างเป็นทางการ รวม ๑๑ ครั้ง เป็นระยะเวลากว่า ๒ ปี นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนสิ้นสุดการเจรจาในปี ๒๕๕๐

โดยฝ่ายไทยมีนางอภิรดี ตันตราภรณ์ อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เป็นหัวหน้าคณะเจรจาในการเจรจาครั้งที่ ๑ - ๒ และนายวินัย แจ่มแจ้ง รองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เป็นหัวหน้าคณะเจรจาในการเจรจาครั้งที่ ๓ - ๑๑

ในการเจรจาเพื่อเปิดตลาดสินค้านั้น ได้มีการแบ่งกลุ่มการเจรจาที่สำคัญ คือ

๑. การเปิดตลาดการค้าสินค้า มีนางอภิรดี ตันตราภรณ์ อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และนายวิจิตรชัย แจ่มแจ้ง รองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เป็นหัวหน้าคณะเจรจา

๒. การเจรจาเกี่ยวกับสินค้าเกษตร มีนายชุตติวัฒน์ วรรณผล กรมศุลกากร เป็นหัวหน้าคณะในการเจรจา

๓. การเจรจาด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มีนางนฤมล สงวนวงศ์ และนายฉันทานนท์ วรรณเขจร สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นหัวหน้าคณะในการเจรจา

๔. การเจรจาด้านอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า มีนายไชยวัฒน์ ตั้งเจริญโอฬาร สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นหัวหน้าคณะในการเจรจา

๕. การเจรจาด้านกฎหมายและองค์กร มีนายพรชัย ดำเนวิวัฒน์ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย เป็นหัวหน้าคณะในการเจรจา

การเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น (ASEAN - Japan Comprehensive Economic Partnership : AJCEP) สามารถสรุปผลการเจรจาได้เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งผู้นำทั้ง ๑๑ ประเทศได้แถลงการณ์ถึงความสำเร็จของการเจรจาดังกล่าวในการประชุมสุดยอดอาเซียน ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ณ ประเทศสิงคโปร์ และมีเป้าหมายที่จะลงนามความตกลง AJCEP ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๑ หรือเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑ จากนั้นเป็นการดำเนินการกระบวนการภายในของแต่ละประเทศเพื่อให้มีผลใช้บังคับต่อไป

ความตกลงนี้ครอบคลุมการค้าสินค้าเป็นหลัก ส่วนการค้าบริการและการลงทุนนั้น ทั้งสองฝ่ายเห็นว่าจะได้มีการเปิดเสรีเต็มที่ตามความพร้อมของแต่ละประเทศแล้วในความตกลงทวิภาคีระหว่างญี่ปุ่นและสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศจึงได้มีการตกลงในกรอบกว้างๆ โดยไม่มีการผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการและการลงทุนในกรอบนี้ แต่ผูกพันที่จะเจรจากันต่อไปในอนาคต

ในการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าได้มีการกำหนดรูปแบบ (Modality) ในการลดภาษี โดยแบ่งกลุ่มสินค้าที่จะนำมาลดภาษี ดังนี้

(๑) สินค้าลดภาษีปกติ (Normal track) จะต้องลดภาษีลงเป็น ๐ ภายใน ๑๐ ปี สำหรับประเทศญี่ปุ่น มีรายการสินค้าประมาณร้อยละ ๕๓ ของมูลค่าการนำเข้าจากอาเซียน และร้อยละ ๕๒ ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด และสมาชิกอาเซียนเดิม ๖ ประเทศ (บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย) + เวียดนาม มีรายการสินค้าประมาณร้อยละ ๕๐

ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด หรือมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นของแต่ละประเทศ สำหรับกลุ่มประเทศ CLM (กัมพูชา ลาว และพม่า) มีรายการสินค้าประมาณร้อยละ ๘๕ ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด หรือมูลค่าการนำเข้าจากญี่ปุ่นของแต่ละประเทศ

(๒) สินค้าอ่อนไหว (Sensitive List) กำหนดให้ลดภาษีลงเหลือร้อยละ ๐ - ๕ ใน ๑๐ ปี จำนวนไม่เกินร้อยละ ๓.๘-ของมูลค่าการนำเข้าสำหรับประเทศญี่ปุ่น และของมูลค่าการนำเข้า หรือจำนวนรายการสินค้าทั้งหมดสำหรับสมาชิกเดิม ๖ ประเทศของอาเซียน ส่วนเวียดนาม จำนวนไม่เกิน ร้อยละ ๔ ของมูลค่าการนำเข้าหรือจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด และสำหรับกลุ่มประเทศ CLM (กัมพูชา ลาว และพม่า) จำนวนไม่เกินร้อยละ ๘ ของมูลค่าการนำเข้าหรือจำนวนรายการสินค้า ทั้งหมด

(๓) สินค้าอ่อนไหวสูง (Highly Sensitive List) หมายถึงกลุ่มสินค้าที่ยังต้องได้รับการ คุ้มครองสูงต่อไป จึงกำหนดให้ลดภาษีลงเหลือไม่เกินร้อยละ ๕๐ ภายใน ๑๐ ปี ๑๕ ปี และ ๑๘ ปี สำหรับญี่ปุ่นและอาเซียนเดิม ๖ ประเทศ เวียดนาม และกลุ่มประเทศ CLM ตามลำดับ

(๔) สินค้ายกเว้น (Exclusion List) หมายถึงกลุ่มสินค้าที่จะไม่นำมาลด/ยกเลิกภาษี กำหนดให้ญี่ปุ่นมีรายการสินค้าในกลุ่มนี้ได้ไม่เกินร้อยละ ๑ ของมูลค่าการนำเข้า แต่ไม่ได้ระบุสัดส่วน สินค้าในกลุ่มนี้ สำหรับสมาชิกเดิม ๖ ประเทศของอาเซียน สำหรับกลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม) มีรายการสินค้าในกลุ่มนี้ได้ไม่เกินร้อยละ ๓ ของมูลค่าการนำเข้าหรือจำนวน รายการสินค้าทั้งหมด

ในการเปิดตลาดสินค้าของญี่ปุ่นนั้น สินค้าร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าการนำเข้าของญี่ปุ่น จากอาเซียนจะลดภาษีเป็น ๐ ทันทีที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ ในขณะที่ไทยไม่ได้เปิดตลาดสินค้าไป มากกว่าความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น (Japan - Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) ที่มีผลใช้บังคับแล้วในปัจจุบัน ทั้งนี้ ประโยชน์ที่ไทยได้รับเพิ่มเติมเมื่อเทียบกับ ความตกลง JTEPA ได้แก่ การเปิดตลาดสินค้าเพิ่มขึ้น/เร็วขึ้น ๗๑ รายการ คิดเป็นมูลค่า ๕๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ สินค้าที่สำคัญ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากปลา กุ้ง ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี ไม้อัด ไม้แปรรูป เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้นยังสามารถสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า รวมถึง ประโยชน์จากความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ จำนวนไม่ต่ำกว่า ๑๔ สาขา เช่น การอำนวยความสะดวกทางการค้า สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ พลังงาน สาธารณสุขและการสื่อสาร และการพัฒนา ทรัพยากรบุคคล เป็นต้น ซึ่งยังเปิดกว้างให้ประเทศภาคีเสนอโครงการดำเนินการความร่วมมือในสาขา

ดังกล่าวข้างต้นต่อไปอีก รวมทั้งความตกลงนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยปูทางนำไปสู่การจัดทำเขตการค้าเสรีขนาดใหญ่ในระดับภูมิภาคต่อไป เช่น อาเซียน + ๓ (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) อาเซียน + ๖ (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย)

ความตกลงนี้จะก่อให้เกิดเขตการค้าเสรีขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าการค้าระหว่างกันสูงถึง ๑๖๓ พันล้านเหรียญสหรัฐ และก่อให้เกิดเครือข่ายการผลิตขนาดใหญ่ โดยประเทศภาคีสามารถสะสมถิ่นกำเนิดสินค้าภายในภูมิภาคเพื่อขอรับสิทธิพิเศษทางภาษีที่จะเกิดขึ้นได้ ผลของความตกลงฯ จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายทั้งในด้านการค้าและการลงทุน และส่งเสริมให้อาเซียนเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกสินค้าเทคโนโลยีไปสู่ตลาดโลก

วิเคราะห์ผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่น^๑

ในการวิเคราะห์ผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน และญี่ปุ่นนี้ ในส่วนแรกจะเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของการปรับลดอัตราภาษีนำเข้า และในส่วนที่สองจะเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของการปรับลดการกีดกันที่มีใช้ภายใน

๑. ผลกระทบของการปรับลดอัตราภาษีนำเข้า

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ ๑) ระดับการกีดกันการค้าโดยภาษีนำเข้าของอาเซียน และญี่ปุ่น ๒) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับมหภาค และการค้าระหว่างประเทศ จากการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าระหว่างอาเซียน-ญี่ปุ่น และ ๓) ผลกระทบต่อภาคการผลิต จากการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าระหว่างอาเซียน และญี่ปุ่น ทั้งนี้จะแสดงผลกระทบดังกล่าวคือ เศรษฐกิจไทย, อาเซียน และญี่ปุ่น ตามลำดับ

ระดับอัตราภาษีนำเข้าของอาเซียน และญี่ปุ่น

ระดับอัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยในกลุ่มอุตสาหกรรมซึ่งประเทศในกลุ่มอาเซียน เก็บจากประเทศญี่ปุ่น และที่ญี่ปุ่นเก็บจากอาเซียน ในปี ค.ศ. ๑๙๙๕^๒

ประเทศไทยเก็บภาษีนำเข้าจากญี่ปุ่นโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๓.๕๐ โดยกลุ่มการผลิตที่มีการจัดเก็บภาษี นำเข้าอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ (ร้อยละ ๔๕.๐๐) เมล็ดธัญพืชอื่นๆ (ร้อยละ ๔๓.๐๐) ผัก ผลไม้และเมล็ดถั่ว (ร้อยละ ๓๕.๑๐) ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ (ร้อยละ ๓๖.๗๗) ประมง (ร้อยละ ๓๕.๕๑) พืชอื่นๆ (ร้อยละ ๓๑.๔๓) ผลิตภัณฑ์อาหาร (ร้อยละ ๓๐.๗๒) เครื่องดื่มและยาสูบ (ร้อยละ ๒๕.๘๖) เครื่องแต่งกาย (ร้อยละ ๒๖.๘๐) รถยนต์และชิ้นส่วน (ร้อยละ ๒๕.๘๕) สิ่งทอ (ร้อยละ ๑๕.๖๕) กระดาษและสิ่งพิมพ์ (ร้อยละ ๑๘.๘๕) เคมีภัณฑ์ยางและพลาสติก (ร้อยละ ๑๘.๖๕) ผลิตภัณฑ์จากป่า (ร้อยละ ๑๔.๓๓) อุปกรณ์ไฟฟ้า (ร้อยละ ๑๐.๑๓) เป็นต้น

อาเซียนเก็บภาษีนำเข้าจากญี่ปุ่น โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๕.๘๘ โดยกลุ่มการผลิตที่มีการจัดเก็บภาษี นำเข้าในระดับสูง ได้แก่ เมล็ดธัญพืช (ร้อยละ ๔๑.๕๔) ก๊าซ (ร้อยละ ๑๓.๕๐) ยานยนต์และชิ้นส่วน (ร้อยละ ๕๕.๑๗)

^๑ ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. "โครงการศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมของไทยในการจัดตั้งเขตการค้าเสรี" เข้าถึงได้จาก <http://www.thaipta.com/ThaiFTA/>. ๒๕๔๔. สืบค้นเมื่อ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๑

^๒ อัตราภาษีนำเข้าเฉลี่ยคำนวณจากอัตราภาษีนำเข้าระหว่างประเทศคู่ค้าโดยถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้านั้น ๆ ของแต่ละประเภทสินค้า (ในระดับ HS ๖ หลัก) ในหมวดภาคการผลิตนั้น

ประเทศญี่ปุ่นเก็บภาษีนำเข้ากับสินค้านำเข้าจากประเทศไทยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๕.๘๒ ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยกลุ่มการผลิตที่ญี่ปุ่นเก็บภาษีนำเข้าในอัตราสูงได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ (ร้อยละ ๒๔.๘๑) ผลิตภัณฑ์จากนม (ร้อยละ ๑๘.๒๓) เครื่องดื่มและยาสูบ (ร้อยละ ๑๖.๓๓) สิ่งทอ (ร้อยละ ๘.๔๒) เครื่องแต่งกาย (ร้อยละ ๑๑.๓๖) และผลิตภัณฑ์จากหนัง (ร้อยละ ๑๑.๕๗) เป็นต้น

ในขณะเดียวกันประเทศญี่ปุ่นเก็บภาษีนำเข้ากับสินค้านำเข้าจากอาเซียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ ๒.๑๖ ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยกลุ่มภาคการผลิตที่มีการจัดเก็บภาษีในระดับสูงได้แก่ ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ (ร้อยละ ๒๔.๔๕) ผลิตภัณฑ์จากนม (ร้อยละ ๑๘.๒๓) ผลิตภัณฑ์อาหาร (ร้อยละ ๑๒.๗๑) เครื่องดื่มและยาสูบ (ร้อยละ ๑๖.๖๓) เครื่องแต่งกาย (ร้อยละ ๑๑.๗๓) และผลิตภัณฑ์จากไม้ (ร้อยละ ๑๑.๕๑) เป็นต้น

โดยรวมระดับอัตรารายได้ที่ประเทศไทยจัดเก็บภาษีนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นอยู่ในระดับสูง ในหลายภาคการผลิต โดยเฉพาะในกลุ่มผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม และเกษตรแปรรูป ตลอดจน เครื่องแต่งกาย และ ยานยนต์และชิ้นส่วน ในขณะที่ประเทศในกลุ่มอาเซียนอื่นๆ มีอัตรารายได้ที่ต่ำ ยกเว้นในกรณีของภาค ยานยนต์และชิ้นส่วน

๑.๑ ผลกระทบของการปรับลดอัตรารายได้ต่อประเทศไทย

(๑) ผลกระทบระดับมหภาคและการค้าระหว่างประเทศ

ผลกระทบระดับมหภาคของการปรับลดอัตรารายได้นำเข้าระหว่างประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น โดยผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย มีดังนี้

(๑.๑) ผลกระทบต่อระดับราคา

การปรับลดอัตรารายได้นำเข้า ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัว ทั้งในด้านการส่งออก และอุปสงค์ภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนภายในประเทศ ทำให้อุปสงค์ที่ติดดิน และแรงงานอยู่ในระดับสูง โดยค่าเช่าที่ดินเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ ๘.๐๘ ค่าแรงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๘ นอกจากนี้การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ญี่ปุ่น มีผลกระทบสำคัญประการหนึ่งคือค่าเช่าสินค้านำเข้าลดลงประมาณร้อยละ ๓.๓๓ ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยนำเข้าสินค้านำเข้าจากญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก และจากราคาสินค้านำเข้าที่ต่ำลง โดยรวมราคาสินค้าภายในประเทศ (GDP deflator) ลดลงร้อยละ ๓.๐๗ ซึ่งเกิดมาจากการที่สินค้านำเข้าและสินค้านำเข้ากลางที่นำเข้าจากญี่ปุ่นมีราคาต่ำลง

(๑.๒) ผลกระทบต่อ GDP, สวัสดิการสังคม และการใช้จ่ายภายในประเทศ

Total Effect

นอกจากการขยายตัวของเศรษฐกิจภาคระหว่างประเทศแล้ว เศรษฐกิจภายในประเทศของไทยมีการขยายตัว อันเนื่องมาจากการปรับลดอัตราภาษีนำเข้า โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๔.๕๕ การลงทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๕.๕๔ อันเนื่องมาจากอัตราผลตอบแทนของการลงทุนที่เพิ่มขึ้น และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๓๗ และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นประมาณ ๖,๘๔๘.๕๔ ล้านบาทหรือร้อยละ ๖.๔๔

Internal and External Effect

จากผลกระทบในระดับสูงข้างต้นนั้นสามารถวิเคราะห์โดยการแยกผลกระทบที่เกิดจากประเทศไทยลดภาษีนำเข้า (Internal Effect) และผลกระทบที่เกิดจากการลดภาษีนำเข้าของประเทศญี่ปุ่น (External Effect) พบว่าผลกระทบด้าน Internal มีอยู่ในระดับสูงกว่าผลกระทบด้าน External โดยการที่ไทยลดอัตราภาษีนำเข้าซึ่งจัดเก็บอยู่ในระดับที่สูงให้แก่ญี่ปุ่นนั้นทำให้ต้นทุนการผลิตถูกลง อาทิเช่น ค่าเช่าสินค้าทุนลดลงร้อยละ ๓.๕๔ ราคาสินค้าภายในประเทศจะลดลง ร้อยละ ๓.๖๘ และราคาสินค้าส่งออกลดลงร้อยละ ๑.๕๕ ทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๗๘ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๕๑ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๔๖ และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น ๕,๒๑๕.๓๕ ล้านบาทหรือร้อยละ ๕.๒๑

ในขณะที่ผลกระทบทางด้าน External Effect จะทำให้อุปสงค์ของการส่งออกรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๔ ซึ่งมีผลทำให้ค่าเช่าที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๒ และค่าแรงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๓๕ ส่งผลให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๘๗

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ Internal Effect มีอิทธิพลระดับสูงคือ การที่ไทยนำเข้าสินค้าและสินค้าทุนจากประเทศญี่ปุ่นในระดับสูง และการที่อัตราภาษีนำเข้าของไทยอยู่ในระดับที่สูงเมื่อเทียบกับอัตราภาษีนำเข้าของประเทศญี่ปุ่น

สรุปได้ว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น จะส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยในระดับสูงมาก เมื่อเทียบกับการเปิดการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าอื่น ๆ โดยเหตุผลที่สำคัญคือความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในด้านการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศในระดับสูงของไทย และญี่ปุ่น ก่อนหน้าการจัดตั้งเขตการค้าเสรี

(๑.๓) ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๘๓ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ต่อสินค้าไทยจากประเทศญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามประเทศไทยนำเข้า

สินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๐๗ ซึ่งเป็นการนำเข้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากสินค้านำเข้าที่ถูกลงจากประเทศญี่ปุ่น และการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของไทย โดยรวมดุลการค้าของประเทศไทยจะลดลง ๑,๘๕๘.๓๘ ล้านบาทหรือสหรัฐฯ

- **การขยายปริมาณทางการค้า (Trade Creation)**

จากการพิจารณาผลกระทบกระแสการค้าระหว่างประเทศ พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น นำไปสู่ Trade creation โดยปริมาณการส่งออกของไทยและอาเซียน ไปยังประเทศญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๗๑ และ ๑๓.๐๑ ตามลำดับ ในขณะที่ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นมายังไทย และอาเซียน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๓.๒๕ และ ๒๐.๕๘ ตามลำดับ และการส่งออกของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๘๕ และ ๖.๕๗ ตามลำดับ

- **การเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion)**

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น นำไปสู่ Trade Diversion โดยการส่งออกของญี่ปุ่นไปยัง จีน เกาหลีสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ลดลงร้อยละ ๓.๒๓, ๒.๘๑, ๔.๐๓ และ ๔.๑๑ ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ทำให้ ประเทศไทย และกลุ่มประเทศอาเซียนทำการค้ากับญี่ปุ่น และตลาดอื่นๆ (สหรัฐอเมริกา, สหภาพยุโรป และเกาหลี) เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ประเทศไทยและอาเซียนได้รับประโยชน์จากต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงทำให้ประสิทธิภาพในการแข่งขันของ สินค้าส่งออกสูงขึ้น

(๒) ผลกระทบต่อภาคการผลิต

ในการวิเคราะห์ผลกระทบรายภาคการผลิตซึ่งเกิดจากการปรับลดอัตราภาษีนำเข้านั้น จะพิจารณาแบ่งออกเป็น ๑) ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวกต่อปริมาณผลผลิต และ ๒) ภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบ

นอกจากนั้นจะวิเคราะห์กลุ่มภาคการผลิตตามประเภทของผลกระทบหลัก ๆ ที่ภาคการผลิตนั้น ได้รับสุทธิจากการเปิดเสรี

(๒.๑) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวก

Trade Effect

ภาคการผลิตของไทยที่ได้รับผลกระทบในด้านบวกจากการจัดตั้งเขตการค้าอาเซียน และญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากการที่ญี่ปุ่นลดอัตราภาษีนำเข้าลง (External Effect) และทำให้สินค้าส่งออกของไทยส่งออกไปได้มากขึ้น (Export Effect) และส่งผลให้ผลผลิต ราคา และดุลการค้าสูงขึ้น

- **ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๒๔.๕๑ ทำให้การส่งออกของไทยโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๘.๓๕ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๓.๒๒ ทำให้ปริมาณการผลิตของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๕๑ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๒.๘๗ ส่งผลให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้น ๐.๗๔ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๗.๔๗ ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยในตลาดโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔.๔๐ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๑.๘๔ ปริมาณการผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๕๑ ราคาภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๘ และดุลการค้าของไทยจะเพิ่มขึ้น ๒๐๒.๕๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๑๑.๗๕ ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยในตลาดโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๖๒ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔๐.๑๒ ปริมาณการผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๓๘ ราคาภายในประเทศลดลงร้อยละ ๐.๘๕ ทำให้การส่งออกเพิ่มขึ้น และส่งผลให้ดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้น ๕๒๐.๒๒ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

Cost and Trade Effect

นอกจากภาคการผลิตข้างต้นที่ได้รับประโยชน์จากการส่งออกแล้ว ยังมีภาคการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการที่มีต้นทุนต่ำและราคาต่ำลง และมีส่วนสำคัญทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น (Cost and Trade Effect) ได้แก่

- **ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ** ในภาคการผลิตนี้นอกจากจะได้รับประโยชน์จากการปรับอัตราภาษีของญี่ปุ่นแล้ว ยังได้รับประโยชน์จากการที่ต้นทุนลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากระดับราคาที่ลดลงด้วย โดยจะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๘๕ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๓๘ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษี

นำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๖๒ และการนำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘.๕๕ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๕๒๐.๒๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของไทยไป ญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐.๑๒ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒๗.๘๖

- **เครื่องดื่ม และยาสูบ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคา ส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๑๗ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖๔ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่ไทย ปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๘๖ และ การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๒๒ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๓.๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออก ของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓๓.๗๕ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖๘.๕๔
- **สิ่งทอ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อย ละ ๑.๗๕ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๕๑ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตรา ภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๐ และการนำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๗.๕๐ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๒๘.๖๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของไทยไป ญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๖.๘๕ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๓.๗๐
- **เครื่องแต่งกาย** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออก ต่ำลงร้อยละ ๑.๖๘ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๗๒ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลด อัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐.๓๑ มูลค่าการนำเข้า เพิ่มขึ้น ๑,๑๘๔.๕๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๗ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๗๗.๔๓
- **ผลิตภัณฑ์จากหนัง** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคา ส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๕๓ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๕๕ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่ไทย ปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๘๗ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๕๖๕.๕๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕๘.๑๗ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓๕.๖๐
- **อุปกรณ์ไฟฟ้า** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออก ต่ำลง ร้อยละ ๒.๖๖ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๘๕ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลด อัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๖๕ มูลค่าการนำเข้า เพิ่มขึ้น ๓๘๒.๕๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๕๗ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๖.๒๒
- **อุตสาหกรรมอื่นๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคา ส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๑.๘๖ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๓๗ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่ไทย

ปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๖๗
 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๑๗๘.๔๘ ล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ
 ๒๘.๔๒ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๕.๘๐

Internal Activity Effect

ภาคการผลิตของประเทศไทยบางภาคได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวโดยรวมของเศรษฐกิจ หรือภาคการผลิตอื่นที่เชื่อมโยงกัน จากการเปิดเสรีการค้าของไทยเอง ทำให้อุปสงค์แก่สินค้าในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้น และระดับราคาสูงขึ้น

- **พืชเส้นใย** ได้รับประโยชน์จากการขยายตัวของผลผลิตในภาคสิ่งทอ อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีของประเทศไทยเอง ทำให้ผลผลิตของพืชเส้นใยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๕ ระดับราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐๔
- **เหล็กกล้า** ได้รับประโยชน์จากการขยายตัวของผลผลิตในภาคเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ และภาคการก่อสร้าง อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีของประเทศไทยเอง ทำให้ผลผลิตของเหล็กกล้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๒๒ ระดับราคาลดลงร้อยละ ๒.๐๗ ทำให้การส่งออกโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๑๐
- **ฟาร์มปศุสัตว์** ได้รับประโยชน์จากการขยายตัวของผลผลิตในภาคผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีของประเทศไทยเอง ทำให้ผลผลิตของฟาร์มปศุสัตว์เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๑๕ ระดับราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๘๕
- **น้ำมันและไขมันจากพืช** ได้รับประโยชน์จากการขยายตัวของผลผลิตในภาคผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีของประเทศไทยเอง ทำให้ผลผลิตของน้ำมันและไขมันจากพืชเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๒๔ ระดับราคาลดลงร้อยละ ๐.๓๕ ทำให้การส่งออกโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑๖

(๒.๒) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบ

Substitution Effect

ภาคการผลิตของไทยที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ที่มีสาเหตุมาจากกรนำเข้าสินค้าที่ถูกกว่าจากญี่ปุ่น และทดแทนสินค้าที่ผลิตในไทยทำให้ผลผลิตในประเทศลดลง (Substitution Effect) นั้นได้แก่ยานยนต์และส่วนประกอบ

- ยานยนต์และส่วนประกอบ ไทยมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕.๓๗ โดยการนำเข้าจากญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๖.๒๒ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในไทยลดลงร้อยละ ๑๐.๕๖ คูณการค้าลดลง ๒,๓๐๗.๓๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อย่างไรก็ตามก็ตีผู้วิจัยคาดว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลกระทบภายใต้โครงสร้างการผลิตปี ค.ศ. ๑๙๕๕ เท่านั้น เพราะในปัจจุบันโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยไทยได้กลายเป็นผู้ผลิตที่มีความสำคัญในการส่งออกในภูมิภาค ดังนั้นในทางปฏิบัติผลกระทบที่เกิดขึ้นน่าจะเป็นทิศทางที่ประเทศไทยได้รับประโยชน์ในแง่ตลาดส่งออก และการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนในระดับที่สูง

Resource Constraint Effect

นอกจากนี้ก็มีภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ที่เป็นผลมาจากการที่ญี่ปุ่นลดอัตราภาษีนำเข้าทำให้สินค้าหลายประเภทของไทยส่งออกไปยังญี่ปุ่นได้สูงขึ้น อาทิเช่น ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ สิ่งทอ เครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์จากหนัง เป็นต้น อุปสงค์ที่สูงขึ้นต่อสินค้าส่งออกของไทยดังกล่าวทำให้เกิดอุปสงค์ของปัจจัยการผลิต อาทิเช่นที่ดิน และแรงงานในระดับสูง ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตที่มีจำกัด จากภาคการผลิตหนึ่งไปยังอีกภาคการผลิตหนึ่ง ราคาปัจจัยการผลิต และราคาผลผลิตในภาคการผลิตนั้น ๆ มีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้การผลิตในภาคการผลิตอื่นๆ ที่ใช้ปัจจัยการผลิตเดียวกัน หรือเป็นภาคการผลิตต่อเนื่องจะมีปริมาณน้อยลง และมีต้นทุนที่สูงขึ้น ซึ่งเราอาจเรียกผลกระทบดังกล่าวว่า “Resource Constraint Effect”

- อ้อย มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๔๕ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๓.๒๗ ปริมาณการส่งออกของไทย ลดลงร้อยละ ๘.๒๗ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๕๕ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๖๑.๗๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากไทยไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๖.๒๑
- พืชอื่น ๆ มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๒๔ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๓.๖๒ ปริมาณการส่งออกของไทย ลดลงร้อยละ ๔.๕๑ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๖๓ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๘๖.๐๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๒๒ มูลค่าการนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๓๕.๓๕
- ข้าวที่สีแล้ว มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑๕ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๒.๕๑ ปริมาณการส่งออกของไทยลดลง ร้อยละ ๕.๐๘ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๒๖ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๕๕.๖๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากไทยไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๔.๕๓

๑.๒ ผลกระทบของการปรับลดอัตราภาษีต่อกลุ่มประเทศอาเซียน

(๑) ผลกระทบระดับมหภาคและการค้าระหว่างประเทศ

ผลกระทบระดับมหภาคของการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าระหว่างประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น โดยผลกระทบต่อเศรษฐกิจอาเซียน มีดังนี้

(๑.๑) ผลกระทบต่อระดับราคา

การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าส่งผลให้เศรษฐกิจอาเซียนมีการขยายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งออกผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม เกษตรแปรรูป และอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น ทำให้อุปสงค์ต่อที่ดิน และแรงงานอยู่ในระดับสูง โดยค่าเช่าที่ดินเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ ๖.๓๗ ค่าแรงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๐๖ ในขณะที่อาเซียนได้ประโยชน์จากสินค้าทุนที่มีค่าเช่าต่ำลงร้อยละ ๒.๖๓ โดยรวมราคาสินค้าภายในประเทศ (GDP deflator) ลดลงร้อยละ ๒.๑๘ และต้นทุนการผลิตที่ลดลงส่งผลให้ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของอาเซียนลดลง ร้อยละ ๑.๐๐

(๑.๒) ผลกระทบต่อ GDP, สวัสดิการสังคม และการใช้จ่ายภายในประเทศ

Total Effect

นอกจากการขยายตัวของเศรษฐกิจภาคระหว่างประเทศแล้ว เศรษฐกิจภายในประเทศของอาเซียนมีการขยายตัว อันเนื่องมาจากการปรับลดอัตราภาษีนำเข้า โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๒.๐๕ การลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๔๗ อันเนื่องมาจากต้นทุนสินค้าทุนที่ต่ำลง มูลค่าสินค้าภายในประเทศ (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๘ และ สวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นประมาณ ๑,๓๐๖๑.๑๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ และการออมที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๐

Internal and External Effect

หากพิจารณาแยกผลกระทบ Internal Effect และ External Effect พบว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจจากการค้าเสรีเกิดจาก Internal effect ซึ่งมีผลทำให้ GDP ของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๐๐ ในขณะที่ External Effect มีผลทำให้ GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓๗ โดยสาเหตุสำคัญของ Internal Effect เกิดจากการที่สินค้านำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นทั้งในส่วนของสินค้าทุน และสินค้าขั้นกลางมีราคาต่ำลง โดยสินค้าทุนมีค่าเช่าลดลงร้อยละ ๒.๘๗ ทำให้ราคาสินค้า (GDP deflator) ลดลงร้อยละ ๒.๓๘ ส่งผลให้การลงทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔.๗๘ และการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๕ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๒๐ และดุลการค้าขาดดุลถึง ๒,๕๗๑.๖๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

(๑.๓) ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๒๘ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าอาเซียนซึ่งมีต้นทุนลดลง อย่างไรก็ตามกลุ่มประเทศอาเซียนนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๘๕ ซึ่งเป็นการนำเข้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากสินค้านำเข้าที่ถูกกลบจากประเทศญี่ปุ่น และการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของอาเซียน โดยรวมดุลการค้าของอาเซียนจะลดลง ๒,๕๔๖.๔๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

● การขยายปริมาณทางการค้า (Trade Creation)

จากการพิจารณาผลกระทบกระแสการค้าระหว่างประเทศในตารางที่ T๓.1 พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น นำไปสู่ Trade creation โดยปริมาณการส่งออกของอาเซียนไปยังประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๐๑ ในขณะที่ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นมายังอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๕๘ นอกจากนี้จากการที่ประเทศอาเซียนได้ประโยชน์ในแง่ต้นทุนการผลิตและราคาสินค้าส่งออกที่ต่ำลง ทำให้การส่งออกของอาเซียนไปยังสหรัฐอเมริกา และ สหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๘๗ และ ๔.๒๑ ตามลำดับ

● การเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion)

นอกจากนี้พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนญี่ปุ่นนำไปสู่ Trade Diversion โดยการส่งออกของญี่ปุ่นไปยังตลาด สหรัฐอเมริกา, ยุโรป และจีน จะลดลงร้อยละ ๔.๐๓, ๔.๑๑ และ ๓.๒๓ ตามลำดับ

(๒) ผลกระทบต่อภาคการผลิต

(๒.๑) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวก

Trade Effect

ภาคการผลิตของอาเซียนที่ได้รับผลกระทบในด้านบวกจากการจัดตั้งเขตการค้าอาเซียน และญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากการที่ญี่ปุ่นลดอัตราภาษีนำเข้าลง (External Effect) และทำให้สินค้าส่งออกของอาเซียนส่งออกได้มากขึ้น (Export Effect) ทำให้มีผลผลิต ราคา และดุลการค้าที่สูงขึ้น

- **ผัก, ผลไม้ และเมล็ดถั่ว** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๑๕.๒๔ ทำให้ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๒๘ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๔๖ ปริมาณการผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๕ ราคภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๗ ดุลการค้าของอาเซียนลดลง ๒๐.๕๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

- **ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๗.๔๐ ทำให้ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๓๖ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๖๒ ปริมาณการผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๘๓ ราคาภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๕ และดุลการค้าของอาเซียนจะเพิ่มขึ้น ๑๘๕.๖๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๑๒.๗๑ ทำให้ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๑๗ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐.๖๑ ปริมาณการผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๑๘ ราคาภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๔ และดุลการค้าของอาเซียนจะเพิ่มขึ้น ๑,๘๔๔.๑๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **เครื่องแต่งกาย** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๑๑.๗๓ ทำให้ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔.๒๔ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๑.๕๑ ปริมาณการผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๑๔ ราคาภายในประเทศลดลงร้อยละ ๑.๐๕ ทำให้การส่งออกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ดุลการค้าของอาเซียนเพิ่มขึ้น ๓,๐๒๖.๕๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

Cost and Trade Effect

นอกจากภาคการผลิตข้างต้นที่ได้รับประโยชน์จากการส่งออกแล้ว ยังมีภาคการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการที่มีต้นทุนต่ำลง และราคาขายในประเทศต่ำลง (Cost Effect) และอาจมีส่วนสำคัญทำให้การส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้น (Trade Effect) ได้แก่

- **สิ่งทอ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๑๑ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๖๘ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๐๑ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๐๘ ดุลการค้าลดลง ๔๘๒.๑๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑.๑๒ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๗๒
- **เครื่องแต่งกาย** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๐๕ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๑๔ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔.๒๔ ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ๓,๐๒๖.๕๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๑.๕๑ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๒.๒๐

- **ผลิตภัณฑ์จากหนัง** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๑๒ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๑๐ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖.๑๐ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๕๖๔.๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๑.๕๒ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๔.๔๒
- **ผลิตภัณฑ์จากไม้** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๐.๕๕ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๗๖ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๖๓ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๖๘๑.๕๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๓๗ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๓๗
- **อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๔๕ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๘๕ อย่างไรก็ตามปริมาณการนำเข้าก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ทำให้มูลค่าลดลง ๒๕.๒๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๑.๒๑ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๒
- **อุปกรณ์ไฟฟ้า** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๑.๗๕ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๖๗ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๕๑ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๒,๖๖๖.๖๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๕๗ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๗
- **เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๔๑ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๘๕ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๓๓ อย่างไรก็ตามปริมาณการนำเข้าก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ทำให้มูลค่าลดลง ๒,๗๗๔.๑๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๔๗ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๗๖
- **อุตสาหกรรมอื่นๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๑.๒๖ ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐๒ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ

๖.๗๘ ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ๓๔๗.๖๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๔๔ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗.๖๕

Cost Effect

นอกจากนี้ยังมีภาคการผลิตที่ใช้สินค้าทุนเข้มข้นบางภาคของอาเซียน ได้รับประโยชน์จากสินค้าทุนนำเข้าที่มีราคาถูกลง อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีทางการค้า ทำให้ต้นทุนการผลิต และราคาสินค้าในประเทศต่ำลง (Cost Effect)

- **กระดาษและสิ่งพิมพ์** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๐๖ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๒๓ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับประเทศญี่ปุ่นลง
- **เคมีภัณฑ์, ยาง และพลาสติก** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๘๕ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๘๖ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่ อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับประเทศญี่ปุ่นลง
- **ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๕๔ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๖ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับประเทศญี่ปุ่นลง
- **เหล็กกล้า** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๒๒ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๑ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับประเทศญี่ปุ่นลง
- **โลหะอื่นๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๖๐ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๖๐ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับประเทศญี่ปุ่นลง
- **ผลิตภัณฑ์โลหะ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๑.๒๔ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๘ โดยเป็นผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีนำเข้ากับประเทศญี่ปุ่นลง

External Activity Effect

ภาคการผลิตของอาเซียนบางภาคได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวโดยรวมของเศรษฐกิจหรือภาคการผลิตอื่นที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งเกิดมาจากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่น ส่งผลให้อุปสงค์ในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้น ระดับราคาสูงขึ้น

- เมล็ดธัญพืชอื่นๆ ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๕ ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ (อันเนื่องมาจากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่น) และระดับราคาของเมล็ดธัญพืชอื่น ๆ จะสูงขึ้นร้อยละ ๓.๗๑

(๒.๒) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบ

Substitution Effect

ภาคการผลิตของอาเซียนที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ที่มีสาเหตุมาจากการนำเข้าสินค้าที่ถูกกว่าจากญี่ปุ่น และทดแทนสินค้าที่ผลิตในอาเซียนอาจทำให้ผลผลิตในประเทศลดลง (Substitution Effect) นั้นได้แก่ยานยนต์และส่วนประกอบ

- ยานยนต์และส่วนประกอบ อาเซียนมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๕.๕๓ โดยการนำเข้าจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๖.๕๓ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในอาเซียนลดลงร้อยละ ๔๘.๔๒ มูลค่าการค้าลดลง ๖,๔๒๐.๐๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

Resource Constraint Effect

ภาคการผลิตบางภาคได้รับผลกระทบทางด้านลบ จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของเครื่องแต่งกายและผลิตภัณฑ์จากหนัง (อันเนื่องมาจากการลดอัตราภาษีนำเข้าของญี่ปุ่น และการลดอัตราภาษีนำเข้าของอาเซียนเอง) ส่งผลให้ปัจจัยการผลิต อาทิเช่นที่ดิน และแรงงานถูกเคลื่อนย้ายไปยังภาคการผลิต ทำให้ราคาปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น และ ส่งผลให้การผลิตในภาคการผลิตอื่นๆ ที่ใช้ปัจจัยการผลิตเดียวกัน หรือเป็นภาคการผลิตต่อเนื่องจะมีต้นทุนที่สูงขึ้น และผลผลิตลดลง

- น้ำตาลทราย น้ำตาลอ้อย มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๔๓ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๔๘ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลงร้อยละ ๘.๑๒ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๘๕ ส่งผลให้มูลค่าการค้าลดลง ๕๓.๕๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๖.๓๒ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๓.๓๓
- พืชอื่นๆ มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๖๓ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๒.๓๗ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลง ร้อยละ ๔.๑๐ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๒ ส่งผลให้มูลค่าการค้า

ลดลง ๓๓๕.๓๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๖
มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔๕.๕๖

- ถ่านหิน มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖๘ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๒๔ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลง ร้อยละ ๒.๖๓ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๖ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๓๗.๕๘ ล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๒ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๖.๕๗

๑.๓ ผลกระทบของการปรับลดอัตราภาษีต่อประเทศญี่ปุ่น

(๑) ผลกระทบระดับมหภาคและการค้าระหว่างประเทศ

ผลกระทบระดับมหภาคของการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าระหว่างประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น โดยผลกระทบต่อเศรษฐกิจญี่ปุ่น มีดังนี้

(๑.๑) ผลกระทบต่อระดับราคา

การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียน ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าเกษตรกรรม และเกษตรกรรมแปรรูปเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อุปสงค์ต่อที่ดินและราคาที่ดินของญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๐.๔๘ ในขณะเดียวกันการส่งออกที่เพิ่มขึ้นทำให้ค่าเช่าสินค้าทุนและค่าแรงปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ ๐.๗๑ และ ๐.๗๕ ตามลำดับ ทำให้ระดับราคาสินค้าภายในประเทศและราคาสินค้าส่งออกปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยรวมราคาสินค้าภายในประเทศ (GDP Deflator) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๗๐ คำนีราคาสินค้าส่งออกของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖๕

(๑.๒) ผลกระทบต่อ GDP, สวัสดิการสังคม และการใช้จ่ายภายในประเทศ

Total Effect

จากการปรับตัวของการผลิตในประเทศอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงภาษี เศรษฐกิจภายในประเทศของญี่ปุ่นมีการขยายตัว โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๐.๑๖ การลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๒ และมูลค่าสินค้า ภายในประเทศ (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๖ และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นประมาณ ๖,๔๒๒.๔๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ และการออมที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๖

Internal and External Effect

หากพิจารณาแยกผลกระทบออกเป็น External และ Internal Effect จะพบว่า การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจญี่ปุ่น จะมาจาก External Effect เป็นสำคัญ โดย External Effect จะทำให้ญี่ปุ่นส่งออกได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๘ ดุลการค้าสูงขึ้น ๘๖๘.๑๖ ล้านเหรียญสหรัฐฯ GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๗ และ

สวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น ๗,๓๘๘.๕๒ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในขณะที่ Internal Effect จะทำให้ราคาที่ดินปรับตัวลดลงร้อยละ ๐.๖๘ ค่าแรงลดลงร้อยละ ๐.๐๕ คุณภาพค่าลดลง ๒๕๔.๕๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ และสวัสดิการสังคมลดลง ๕๒๔.๘๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

(๑.๓) ผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๔๘ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ต่อสินค้าญี่ปุ่นจากกลุ่มประเทศอาเซียน และตลาดโลก การนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๗ ซึ่งเป็นการนำเข้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากสินค้านำเข้าที่ถูกส่งจากประเทศอาเซียน และการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของญี่ปุ่น โดยรวมมูลค่าการค้าของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ๕๖๘.๐๔ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

● การขยายปริมาณทางการค้า (Trade Creation)

จากการพิจารณาผลกระทบกระแสนการค้าระหว่างประเทศ พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น นำไปสู่ Trade creation โดยปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๕๘ ไปยังไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๓.๒๕ นอกจากนี้การนำเข้าของญี่ปุ่นจากอาเซียน และไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๐๑ และ ๑๕.๑๗

● การเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion)

เขตการค้าเสรี อาเซียน-ญี่ปุ่น ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นไปยังสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และจีนลดลงร้อยละ ๔.๐๓, ๔.๑๑ และ ๓.๒๓ ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีนี้ ส่งผลให้ประเทศไทย และอาเซียน ได้รับประโยชน์จากต้นทุนที่ต่ำลง และทำให้ความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกตลาดโลกสูงขึ้น ในขณะที่ญี่ปุ่นจะได้รับประโยชน์จากการ ส่งออกมายังอาเซียนเพิ่มขึ้น

(๒) ผลกระทบต่อภาคการผลิต

(๒.๑) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านบวก

Trade Effect

ภาคการผลิตของญี่ปุ่นที่ได้รับผลกระทบในด้านบวกจากการจัดตั้งเขตการค้าอาเซียน และญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากการที่อาเซียนลดอัตราภาษีนำเข้าลง (External Effect) และทำให้สินค้าส่งออกของญี่ปุ่นส่งออกได้มากขึ้น (Trade Effect) ทำให้มีผลผลิต ราคา และมูลค่าการค้าที่สูงขึ้น

- **เคมีภัณฑ์, ยาง และพลาสติก** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของอาเซียนในอัตราร้อยละ ๘.๗๘ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๒๑ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๐.๔๗ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓๖ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๐.๖๐ มูลค่าการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๑,๐๐๔.๓๘ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของอาเซียนในอัตราร้อยละ ๔.๘๘ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๓ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๖.๘๗ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๒๑ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๐.๖๗ มูลค่าการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๘๘.๕๔ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **เหล็กกล้า** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของอาเซียนในอัตราร้อยละ ๔.๕๘ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑๔ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๗๐ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๑ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๐.๖๑ มูลค่าการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๓๖๕.๕๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **ผลิตภัณฑ์โลหะ** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของอาเซียนในอัตราร้อยละ ๗.๕๘ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๓๖ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๗.๑๕ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓๑ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๐.๖๗ มูลค่าการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๒๖๘.๘๔ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **ยานยนต์และส่วนประกอบ** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีนำเข้าของอาเซียนในอัตราร้อยละ ๕๕.๑๗ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๘๖ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖๖.๓๕ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๑ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๐.๖๔ มูลค่าการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๗,๐๕๑.๓๓ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

เป็นที่น่าสังเกตว่าญี่ปุ่นจะได้รับประโยชน์จากการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนเข้มข้น

Internal Activity Effect

ภาคการผลิตของประเทศญี่ปุ่นบางภาคได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวโดยรวมของเศรษฐกิจ หรือภาคผลิตอื่นที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งเกิดมาจากการเปิดเสรีของญี่ปุ่นเอง (Internal Impact) ซึ่งทำให้อุปสงค์ต่อสินค้าในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับราคาสูงขึ้น ผลผลิตเพิ่มขึ้น

- **โลหะอื่นๆ** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๘ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของญี่ปุ่นทำให้ภาคยานยนต์และชิ้นส่วนมีการขยายตัว ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์ต่อโลหะอื่นๆซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ระดับราคาในภาคการผลิตนี้จะสูงขึ้นร้อยละ ๐.๕๓ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๑๖ การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๕ คุณค่าการค้านำเข้าเพิ่มขึ้น ๐.๒๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

(๒.๒) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบด้านลบ

Substitution Effect

ภาคการผลิตของญี่ปุ่นที่ได้รับผลกระทบด้านลบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ที่มีสาเหตุมาจากการนำเข้าสินค้าที่ถูกลงกว่าจากอาเซียน และทดแทนสินค้าที่ผลิตในอาเซียน จนทำให้ผลผลิตในประเทศลดลง (Substitution Effect)

- **น้ำมันและไขมันจากพืช** ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๖๓ โดยการนำเข้าจากอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๓๑ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๐.๘๓ คุณค่าการค้านำเข้าลดลง ๑๓.๕๓ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **น้ำตาล** ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๒๓ โดยการนำเข้าจากอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๘๗ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๑.๑๖ คุณค่าการค้านำเข้าลดลง ๕๑.๗๖ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **เครื่องแต่งกาย** ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๗๘ โดยการนำเข้าจากอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๑.๕๑ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๑.๓๘ คุณค่าการค้านำเข้าลดลง ๑,๖๘๑.๒๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **ผลิตภัณฑ์จากหนัง** ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๐ โดยการนำเข้าจากอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๑.๕๒ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๑.๒๕ คุณค่าการค้านำเข้าลดลง ๓๕๕.๗๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **สิ่งทอ** ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๘๐ โดยการนำเข้าจากอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑.๑๒ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๒๓ สาเหตุที่ทำให้ผลผลิตสิ่งทอลดลงนั้น ก็เนื่องจากอุตสาหกรรม

ต่อเนื่องของสิ่งทอได้แก่ เครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์จากหนัง ได้รับผลกระทบด้านลบจากการทดแทนของสินค้านำเข้า

External Resource Constraint Effect

ภาคการผลิตบางภาคได้รับผลกระทบทางด้านลบ จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของภาคการผลิตอื่น อาทิเช่น การขยายการผลิต และการส่งออกของยานยนต์และชิ้นส่วน และอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนอย่างเข้มข้น อื่นๆ (อันเนื่องมาจากการลดอัตราภาษีนำเข้าของอาเซียน) ส่งผลให้ปัจจัยการผลิต อาทิเช่น แรงงาน และทุน ถูกเคลื่อนย้ายไปยังภาคการผลิต ดังกล่าว ทำให้ราคาปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น และส่งผลให้การผลิตในภาคการผลิตที่ใช้ปัจจัยการผลิตเดียวกัน หรือเป็นภาคการผลิตต่อเนื่องจะมีต้นทุนที่สูงขึ้น และผลผลิตลดลง

- **เครื่องแต่งกาย** มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖๐ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๑.๓๘ ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๒.๗๐ การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๗๘ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๑,๖๘๑.๒๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกจากญี่ปุ่นไปอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๒.๒๐ ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าของญี่ปุ่นจากอาเซียน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๑.๕๑
- **ผลิตภัณฑ์จากหนัง** มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๒ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๑.๒๕ ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๖๕ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๐ ดุลการค้าลดลง ๓๕๕.๗๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกจากญี่ปุ่นไปอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๔.๔๒ มูลค่าการนำเข้าของญี่ปุ่นจากอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๑.๕๒

๒ ทิศทางผลกระทบของการปรับลดระดับอัตราภาษีที่มิใช่ภาษี

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ ๑) ระดับอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีของอาเซียน และ ญี่ปุ่น ๒) ทิศทางผลกระทบต่อเศรษฐกิจระดับมหภาค และการค้าระหว่างประเทศ และ ๓) ทิศทางผลกระทบต่อภาคการผลิต จากการปรับลดระดับอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีระหว่างอาเซียน และญี่ปุ่น ทั้งนี้ จะแสดงทิศทางผลกระทบดังกล่าวต่อ เศรษฐกิจไทย, อาเซียน และญี่ปุ่น ตามลำดับ

ระดับอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีของอาเซียน และญี่ปุ่น

ระดับอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีเฉลี่ยในกลุ่มอุตสาหกรรมซึ่งประเทศในกลุ่มอาเซียน เก็บจาก

ประเทศญี่ปุ่น และที่ญี่ปุ่นเก็บจากอาเซียน ในปี ค.ศ. ๑๙๙๕^๖

จากฐานข้อมูล TRAINS ของ UNCTAD ระดับอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีของประเทศไทยต่อสินค้านำเข้าจากญี่ปุ่น เมื่อคิดเป็นอัตราการกีดกันโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับร้อยละ ๑๐.๘๐ ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยสินค้าที่ไทยมีอัตราการกีดกันการนำเข้าที่มีใช่ภาษีในระดับสูงได้แก่ ผัก, ผลไม้ และเมล็ดถั่ว (ร้อยละ ๘๔.๖๔) พืชอื่น ๆ (ร้อยละ ๕๕.๔๗) ประมง (ร้อยละ ๕๕.๐๑) ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ (ร้อยละ ๕๓.๒๖) ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่น ๆ (ร้อยละ ๕๘.๗๘) น้ำมันพืชและไขมันจากพืช (ร้อยละ ๕๖.๒๗) ผลิตภัณฑ์อาหาร (ร้อยละ ๕๖.๓๒) เครื่องแต่งกาย (ร้อยละ ๔๑.๘๗) และอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ ๓๑.๖๘)

อาเซียนมีมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีจากญี่ปุ่น เมื่อคิดเป็นอัตราการกีดกันโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๘.๖๘ ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผักและผลไม้ (ร้อยละ ๔๑.๓๗) พืชอื่น ๆ (ร้อยละ ๔๑.๐๒) ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่น ๆ (ร้อยละ ๕๓.๑๔) ผลิตภัณฑ์อาหาร (ร้อยละ ๒๔.๕๗) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและถ่านหิน (ร้อยละ ๑๔.๗๒) และยานยนต์และชิ้นส่วน (ร้อยละ ๒๑.๐๔)

ประเทศญี่ปุ่นใช้มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีกับสินค้านำเข้าจากประเทศไทยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๐.๒๓ โดยสินค้าที่มีอัตราการกีดกันในระดับสูง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหาร (ร้อยละ ๒๔.๗๓) ข้าวที่สีแล้ว (ร้อยละ ๑๐๐) พืชอื่น ๆ (ร้อยละ ๒๒.๕๒) ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ (ร้อยละ ๓๔.๕๘) เครื่องดื่มและยาสูบ (ร้อยละ ๔๕.๔๕) เป็นต้น

ในขณะที่เดียวกันประเทศญี่ปุ่นใช้มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีกับสินค้านำเข้าจากอาเซียนโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๔.๒๑ ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยสินค้าที่มีอัตราการกีดกันในระดับสูงได้แก่ได้แก่ ผลผลิตจากป่า (ร้อยละ ๗๖.๖๕) ประมง (ร้อยละ ๒๕.๒๓) พืชอื่น ๆ (ร้อยละ ๑๐.๕๖) ข้าวที่สีแล้ว (ร้อยละ ๑๐๐)

ดังนั้น โดยสรุปอาเซียนและญี่ปุ่นมีอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีในระดับสูงในกลุ่มสินค้าเกษตรกรรม และเกษตรกรรมแปรรูป

๒.๑ ทิศทางผลกระทบของการปรับลดระดับอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีต่อประเทศไทย

(๑) ทิศทางผลกระทบระดับมหภาคและการค้าระหว่างประเทศ

ผลกระทบระดับมหภาคของการปรับลดระดับอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น โดยทิศทางผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย มีดังนี้

^๖ ข้อมูลอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีจากฐานข้อมูล TRAINS ของ UNCTAD ปี ๒๐๐๒ และอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีเฉลี่ยคำนวณจากอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างประเทศคู่ค้าโดยถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้านั้นๆ ของแต่ละประเภทสินค้า (ในระดับ HS ๖ หลัก) ในหมวดภาคการผลิตนั้นๆ

(๑.๑) ทิศทางผลกระทบต่อระดับราคา

การปรับลดระดับอัตราดอกเบี้ยที่มิใช่ภาษี ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกสินค้า ข้าวที่สีแล้ว เครื่องดื่มและยาสูบ ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ และผักและผลไม้ ทำให้อุปสงค์ต่อที่ดิน และแรงงานอยู่ในระดับสูง โดยค่าเช่าที่ดินเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ ๑๐.๗๔ ค่าแรงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๔๕ ในขณะที่ค่าเช่าสินค้าทุนลดลงประมาณร้อยละ ๑.๖๔ นอกจากนี้จากการที่สินค้านำเข้ามีราคาต่ำลงจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่มิใช่ภาษีทำให้โดยรวมแล้วราคาสินค้าภายในประเทศ (GDP deflator) ลดลงร้อยละ ๑.๓๘ และจากต้นทุนการผลิตที่ลดลงนี้ส่งผลให้ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ ๐.๓๑

(๑.๒) ทิศทางผลกระทบต่อ GDP, สวัสดิการสังคม และการใช้จ่ายภายในประเทศ

Total Effect

ทิศทางผลกระทบของการลดอัตราดอกเบี้ยที่มิใช่ภาษีนอกจากจะทำให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจภาคระหว่างประเทศแล้ว ยังส่งผลให้เศรษฐกิจภายในประเทศของไทยมีการขยายตัว โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๓.๐๒ การลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๒๘ และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๖๕ และ สวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นประมาณ ๔,๓๒๑.๕๒ ล้านเหรียญสหรัฐ และการออมที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๘

Internal and External Effect

จากการวิเคราะห์ทิศทางผลกระทบแบบแยกส่วนคือ Internal และ External Effect พบว่าทิศทางผลกระทบทั้ง ๒ ด้านมีความสำคัญ โดย Internal Effect มีผลจากการที่ต้นทุนของสินค้าทุนและสินค้าขั้นกลางต่ำลง โดยสินค้าทุนมีค่าเช่าลดลงร้อยละ ๑.๘๕ และสินค้าทั่วไปมีราคาลดลงร้อยละ ๒.๒๗ ส่งผลให้การลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๖ และส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๖๗ และ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๖๖

ในขณะที่เกี่ยวกับทิศทางผลกระทบด้าน External Effect ซึ่งทำให้การส่งออกของไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สินค้าเกษตรกรรมและเกษตรกรรมแปรรูปส่งออกได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ค่าเช่าที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๐๕ และการส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑.๐๗ ซึ่งในที่สุดส่งผลให้ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๑ และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น ๒,๐๔๒.๑๓ ล้านเหรียญสหรัฐ

(๑.๓) ทิศทางผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกของไทยโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๗๕ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ต่อสินค้าไทยจากประเทศญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามประเทศไทยนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๖๒ เนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของไทยและราคาสินค้าที่ต่ำลงโดยรวมดุลการค้าของประเทศไทยจะลดลง ๕๓๘.๕๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

● การขยายปริมาณทางการค้า (Trade Creation)

จากการพิจารณาทิศทางผลกระทบกระแสการค้าระหว่างประเทศในตารางที่ NT๑.C พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น นำไปสู่ Trade creation โดยปริมาณการส่งออกของไทยและอาเซียนไปยังประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๕๔ และ ๑๓.๕๕ ตามลำดับ ในขณะที่การส่งออกของไทยไปยังสหรัฐอเมริกาและยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๖ และร้อยละ ๒.๐๗ ตามลำดับ ส่วนปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นมายังไทยและอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๔๕ และ ๑๔.๕๗ ตามลำดับ

● การเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion)

นอกจากนี้พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น นำไปสู่ Trade Diversion โดยการส่งออกของญี่ปุ่นไปยังตลาด สหรัฐอเมริกา, ยุโรป และประเทศอื่น ๆ จะลดลงร้อยละ ๒.๖๒, ๒.๖๕ และ ๒.๕๘ ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ทำให้ไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนทำการค้ากับญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น โดยอาศัยญี่ปุ่นเป็นตลาดการค้าใหม่ และได้ประโยชน์จากต้นทุนที่ต่ำลงทำให้ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกในตลาดโลกสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันเศรษฐกิจญี่ปุ่นจะได้ประโยชน์จากการค้ากับอาเซียนจากการขยายตัวของการส่งออกจากญี่ปุ่นมาอาเซียน

(๒) ทิศทางผลกระทบต่อภาคการผลิต

ในการวิเคราะห์ทิศทางผลกระทบรายภาคการผลิตซึ่งเกิดจากการปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษี จะพิจารณาแบ่งออกเป็น ๑) ภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านบวกคือปริมาณผลผลิต และ ๒) ภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านลบ นอกจากนี้จะวิเคราะห์กลุ่มภาคการผลิตตามประเภทของทิศทางผลกระทบหลัก ๆ ที่ภาคการผลิตนั้นได้รับสุทธิจากการเปิดเสรี

(๒.๑) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านบวก

Trade Effect

ภาคการผลิตของไทยที่ได้รับทิศทางผลกระทบในด้านบวกจากการจัดตั้งเขตการค้าอาเซียน และญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากการที่ญี่ปุ่นลดอัตราภาษีการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีลง (External Effect) และทำให้สินค้าส่งออกของไทยส่งออกไปได้มากขึ้น (Trade Effect) ทำให้มีผลผลิต ราคา และมูลค่าการส่งออกที่สูงขึ้น ได้แก่ พืชอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ และ เครื่องดื่มและยาสูบ

- พืชอื่น ๆ จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๒๒.๕๒ ทำให้การส่งออกพืชอื่น ๆ ของไทยโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๓๘ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๐๔ ทำให้ปริมาณ การผลิตของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๖๘ และเนื่องจากอุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๕.๗๗ มูลค่าการส่งออกของไทยจะเพิ่มขึ้น ๓๑๒.๘ ล้านบาทหรือร้อยละ ๑.๗๕
- ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๒๔.๗๓ ทำให้การส่งออกของไทยโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐.๑ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๒.๑ ทำให้ปริมาณการผลิตของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๔๕ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศของผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ สูงขึ้นร้อยละ ๐.๑๓ มูลค่าการส่งออกของไทยจะเพิ่มขึ้นถึง ๑๘๖๕.๖๕ ล้านบาทหรือร้อยละ ๑.๖๕
- เครื่องดื่มและยาสูบ จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๔๕.๔๕ ทำให้การส่งออกของไทยโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๓.๐๑ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๐๘.๘๖ ทำให้ปริมาณการผลิตของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖๖ มูลค่าการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น ๓๗.๗๗ ล้านบาทหรือร้อยละ ๐.๓๗

Cost Effect

นอกจากนี้ยังมีภาคการผลิตที่ใช้สินค้าทุนเข้มข้นบางภาคของไทย ได้รับประโยชน์จากสินค้าทุนนำเข้าที่มีราคาถูกลง อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีทางการค้า ทำให้ต้นทุนการผลิต และราคาสินค้าในประเทศต่ำลง (Cost Effect)

- ผลิตภัณฑ์จากไม้ จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๐.๗๕ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๐๖ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง

- เหล็กกล้า จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๐.๘๒ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๔๗ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง
- โลหะอื่นๆ จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๐.๘๘ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๗ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง
- ผลิตภัณฑ์โลหะ จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๐.๘๔ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๑๐ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง
- อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๔๕ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๒๗ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง
- เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๑๗ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๗๑ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง

Cost and Trade Effect

นอกจากภาคการผลิตข้างต้นที่ได้รับประโยชน์จากการส่งออกเพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีภาคการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการที่มีต้นทุนต่ำลง และราคาขายในประเทศต่ำลง (Cost Effect) และอาจมีส่วนสำคัญทำให้การส่งออกของไทยเพิ่มขึ้น (Trade Effect) ด้วย ทำให้ดุลการค้าดีขึ้น ซึ่งภาคการผลิตส่วนใหญ่ที่ได้รับผลประโยชน์ในด้านนี้จะได้แก่ภาคการผลิตในภาคอุตสาหกรรมซึ่งได้แก่

- สิ่งทอ จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๐๒ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๕๗ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลงร้อยละ ๐.๔๔ ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๑ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๘๔ ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ๗๕.๑๗ ล้านบาทสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘.๕๑ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๘๒

- **เครื่องแต่งกาย** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๘๒ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๖๘ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลงร้อยละ ๔๑.๘๗ ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๓๒ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๓.๘๘ มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น ๑๗๗.๑๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๔๒ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๑๕.๑๕
- **ผลิตภัณฑ์จากหนัง** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๐๗ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๐๕ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลงร้อยละ ๑๐.๔๘ ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๑๕ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๘๖ มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น ๒๐๗.๔๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๘๖ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๒.๒๑
- **โลหะอื่น ๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๘๕ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๗ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลงร้อยละ ๑.๐๕ ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๐๘ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๕๕ มูลค่าการค้าลดลง ๗๒.๐๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๕๕ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๐๕
- **อุปกรณ์ไฟฟ้า** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๑.๓๐ ผลผลิตของไทยจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐๑ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่ไทยปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลงร้อยละ ๕.๔๔ ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๘ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๕๕ มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้น ๑๗๑.๔๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๐๘ การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๓๑

Internal Activity Effect

ภาคการผลิตของประเทศไทยบางภาคได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวโดยรวมของเศรษฐกิจ หรือภาคผลิตอื่นที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งเกิดมาจากการเปิดเสรีของไทยเอง (Internal Effect) ซึ่งทำให้อุปสงค์ต่อสินค้าในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้น

- **พืชเส้นใย** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖๑ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของไทยทำให้ภาคสิ่งทอมีการขยายตัว ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์ต่อพืชเส้นใย ซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ราคาส่งของพืชเส้นใยจะสูงขึ้นร้อยละ ๕.๒๒ การส่งออกลดลงร้อยละ ๑๕.๐๐ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๓๔.๔๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **ผลผลิตจากป่า** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๘๕ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของไทยทำให้ภาคผลิตภัณฑ์จากไม้มีการขยายตัว ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์ต่อผลผลิตจากป่า ซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ราคาส่งของผลผลิตจากป่าจะสูงขึ้นร้อยละ ๐.๑๓ การส่งออกลดลงร้อยละ ๓.๕๔ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๑๓.๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๔ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของไทยทำให้ภาคผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่น ๆ มีการขยายตัว ส่งผลให้อุปสงค์ต่อผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ ซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ราคาส่งของผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์จะสูงขึ้นร้อยละ ๒.๕๒ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕๒.๘๕ ขณะที่ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ๓.๕๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **เหล็กกล้า** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๔๗ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของไทยทำให้ภาคก่อสร้างมีการขยายตัว ส่งผลให้อุปสงค์ต่อเหล็กกล้า ซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ราคาส่งของเหล็กกล้าลดลงร้อยละ ๐.๘๒ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๐๐ ขณะที่ดุลการค้าลดลง ๒๐๐.๒๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **โลหะอื่นๆ** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๗ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของไทยทำให้ภาคก่อสร้างมีการขยายตัว ส่งผลให้อุปสงค์ต่อโลหะอื่นๆ ซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ราคาส่งของโลหะอื่นๆลดลงร้อยละ ๐.๘๕ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๐๘ ขณะที่ดุลการค้าลดลง ๗๒.๐๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **ผลิตภัณฑ์โลหะ** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๑๐ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของไทยทำให้ภาคก่อสร้างมีการขยายตัว ส่งผลให้อุปสงค์ต่อผลิตภัณฑ์โลหะ ซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ราคาส่งของผลิตภัณฑ์โลหะลดลงร้อยละ ๐.๘๔ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖๑ ขณะที่ดุลการค้าลดลง ๕๑.๘๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

External Activity Effect

ภาคการผลิตของไทยบางภาคได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวโดยรวมของเศรษฐกิจ หรือภาคผลิตอื่นที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งเกิดมาจากการเปิดเสรีของญี่ปุ่น (External Impact) ซึ่งทำให้อุปสงค์แก่สินค้าในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับราคาสูงขึ้น และดุลการค้าอาจลดลง โดยสินค้าที่ได้รับประโยชน์

ในลักษณะ External Activity Effect ได้แก่ เมล็ดธัญพืชอื่นๆ ผัก,ผลไม้และเมล็ดถั่ว ประมง น้ำมันและไขมัน จากพืช และน้ำตาล ซึ่งสินค้ากลุ่มนี้เป็นปัจจัยการผลิต ชั้นกลางของผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตอย่างสูงจากการเปิดเสรีทางการค้า

- เมล็ดธัญพืชอื่นๆ ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๔ ระดับราคาสูงขึ้นร้อยละ ๖.๒๖ การส่งออกลดลงร้อยละ ๒๐.๑๘ และดุลการค้าลดลง ๑๓.๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ผัก,ผลไม้ และเมล็ดถั่ว ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๓๒ ระดับราคาสูงขึ้นร้อยละ ๖.๕๐ การส่งออก ลดลงร้อยละ ๑๐.๐๒ และดุลการค้าลดลง ๔๕.๖๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ประมง ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๖๗ ระดับราคาสูงขึ้นร้อยละ ๓.๒๒ การส่งออก ลดลงร้อยละ ๑๐.๕๖ และดุลการค้าลดลง ๓๕.๕๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- น้ำมัน และไขมันจากพืช ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๖๓ ระดับราคาสูงขึ้นร้อยละ ๐.๗๓ การส่งออก ลดลงร้อยละ ๒.๐๓ และดุลการค้าลดลง ๖.๕๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- น้ำตาล ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๕ ระดับราคาสูงขึ้นร้อยละ ๑.๒๒ การส่งออกลดลง ร้อยละ ๒.๓๐ และดุลการค้าลดลง ๑๖.๔๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

(๒.๒) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านลบ

Substitution Effect

ภาคการผลิตของไทยที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านลบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น มีสาเหตุมาจากการนำเข้าสินค้าที่ถูกกว่าจากญี่ปุ่นและทดแทนสินค้าที่ผลิตในไทยทำให้ผลผลิตในประเทศลดลง (Substitution Effect) โดยกลุ่มสินค้าที่ได้รับทิศทางผลกระทบในด้านนี้มีเพียงอุตสาหกรรมเดียวซึ่งได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน

- ยานยนต์และชิ้นส่วน ไทยมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๘๖ โดยการนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๑.๘๕ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในไทยลดลงร้อยละ ๖.๐๘ โดยการที่ไทยทำการลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีลง (Internal Effect) ส่งผลให้ผลผลิตลดลงถึงร้อยละ ๖.๖๕ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยคาดว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลกระทบภายใต้โครงสร้างการผลิตปี ค.ศ. ๑๙๙๕ เท่านั้น เพราะในปัจจุบันโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยไทยได้กลายเป็นผู้ผลิตที่มีความสำคัญในการส่งออกในภูมิภาค ดังนั้นในทางปฏิบัติผลกระทบที่เกิดขึ้นน่าจะเป็นทิศทางที่ประเทศไทยได้รับประโยชน์ในแง่ตลาดส่งออก และการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนในระดับที่สูง

External Resource Constraint Effect

อุปสงค์และอุปทานที่สูงขึ้นในบางภาคการผลิต อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีการค้าของประเทศ ญี่ปุ่น ส่งผลให้ภาคการผลิตอื่นๆ ได้รับทิศทางผลกระทบด้านลบจากการเคลื่อนย้ายทรัพยากรไปยังภาคการผลิตที่มีอุปสงค์สูงขึ้น และทำให้ต้นทุนของภาคการผลิตอื่น ๆ สูงขึ้น อาทิเช่น การส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ ที่สูงขึ้น ทำให้มีการใช้แรงงาน และที่ดินที่สูงขึ้น ส่งผลทำให้ต้นทุนในการผลิต ข้าวที่สีแล้ว และน้ำตาลทราย, น้ำตาลอ้อย สูงขึ้น และส่งผลให้ผลผลิตลดลง

- ข้าวที่สีแล้ว มีต้นทุน หรือ ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๕ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๒.๘๘ ปริมาณการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ ๕.๔๒ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๕๘ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๕๐.๘๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- น้ำตาลทราย น้ำตาลอ้อย มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๕ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๔.๕๗ ปริมาณการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ ๑๐.๑๕ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๑๘ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๗๗.๓๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่น ๆ มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๓.๑๓ ปริมาณการส่งออกของไทยลดลงร้อยละ ๒.๗๔ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๐๒ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๒๖.๒๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

๒.๒ ทิศทางผลกระทบของการปรับลดระดับอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ใช่ภาษีต่อกลุ่มประเทศอาเซียน

(๑) ทิศทางผลกระทบระดับมหภาคและการค้าระหว่างประเทศ

ทิศทางผลกระทบระดับมหภาคของการปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น โดยทิศทางผลกระทบต่อเศรษฐกิจอาเซียน มีดังนี้

(๑.๑) ทิศทางผลกระทบต่อระดับราคา

การปรับลดระดับอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ใช่ภาษี ส่งผลให้เศรษฐกิจอาเซียนมีการขยายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกใน สินค้าเกษตรกรรมและเกษตรแปรรูป ทำให้อุปสงค์ต่อที่ดิน และแรงงานอยู่ในระดับสูง โดยค่าเช่าที่ดิน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๘๑ ค่าแรงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๓๑ ในขณะที่เดียวกันราคาสินค้านำเข้าที่ลดต่ำลงทำให้ค่าเช่าสินค้านำเข้าลดลงร้อยละ ๐.๕๗ และราคาสินค้าภายในประเทศ (GDP deflator) ลดลงร้อยละ ๐.๕๖ และต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของอาเซียนต่ำลงร้อยละ ๐.๒๒

(๑.๒) ทิศทางผลกระทบต่อ GDP, สวัสดิการสังคม และการใช้จ่ายภายในประเทศ

Total Effect

นอกจากการขยายตัวของเศรษฐกิจภาคระหว่างประเทศแล้ว เศรษฐกิจภายในประเทศของอาเซียนมีการขยายตัว อันเนื่องมาจากการปรับลดระดับอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ใช่ภาษี โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๑.๑๓ การลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๑ และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๖๕ และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นประมาณ ๗,๐๘๕.๑๕ ล้านเหรียญสหรัฐ และการออมที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๐๖

Internal and External Effect

จากการวิเคราะห์ทิศทางผลกระทบแบบแยกส่วน คือ Internal และ External Effect พบว่า ทิศทางผลกระทบทั้ง ๒ ด้านมีความสำคัญ โดย Internal Effect มีผลจากการที่สินค้านำเข้ามีราคาต่ำลง ทำให้ค่าเช่าสินค้าทุนลดลงร้อยละ ๑.๓๐ และราคาสินค้าโดยทั่วไปลดลงร้อยละ ๑.๔๔ ส่งผลให้การลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๐๘ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๖ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๒ และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น ๒,๔๕๖.๕๓ ล้านเหรียญสหรัฐ

ในขณะที่เดียวกันทิศทางผลกระทบด้าน External Effect ซึ่งทำให้การส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้านำเข้าเกษตรกรรมและเกษตรกรรมแปรรูปทำให้ค่าเช่าที่ดินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๔๓ และค่าแรงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๘๘ แต่การส่งออกโดยรวมของอาเซียนเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๐.๒๐ และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๔ อย่างไรก็ตามการที่ค่าตอบแทนจากที่ดิน แรงงานที่ปรับตัวสูงขึ้นทำให้สวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นถึง ๔,๖๐๗.๐๒ ล้านเหรียญสหรัฐ

(๑.๓) ทิศทางผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๑๕ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของการส่งออกไปยังตลาดโลกที่สูงขึ้น ซึ่งสืบเนื่องจากต้นทุนที่ต่ำลงของสินค้า อาเซียน อย่างไรก็ตามปริมาณการนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๒๓ ซึ่งเป็นการนำเข้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของอาเซียน และสินค้าที่ถูกส่งจากญี่ปุ่น โดยรวมมูลค่าการค้าของประเทศอาเซียนจะลดลง ๑,๓๕๑.๖๔ ล้านเหรียญสหรัฐ

- การขยายปริมาณทางการค้า (Trade Creation)

จากการพิจารณาทิศทางผลกระทบกระแสการค้าระหว่างประเทศในตารางที่ NT๓.J พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น นำไปสู่ Trade creation โดยปริมาณการส่งออกของอาเซียนไปยัง

ประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๓.๕๕ ในขณะที่ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นมายังอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๕๗ และการส่งออกของอาเซียนไปยังสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๖ และ ๐.๕๑ ตามลำดับ

- **การเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion)**

นอกจากนี้พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนญี่ปุ่นนำไปสู่ Trade Diversion โดยการนำเข้าของอาเซียนจากตลาด สหรัฐอเมริกา, ยุโรป และเกาหลี จะลดลง ร้อยละ ๑.๕๓, ๔.๗๗ และ ๔.๒๔ ตามลำดับ

(๒) ทิศทางผลกระทบต่อภาคการผลิต

(๒.๑) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านบวก

Trade Effect

ภาคการผลิตของอาเซียนที่ได้รับทิศทางผลกระทบในค่านบวกจากการจัดตั้งเขตการค้าอาเซียนและญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากการที่ญี่ปุ่นลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีลง (External Effect) และทำให้สินค้าส่งออกของอาเซียนส่งออกได้มากขึ้น (Trade Effect) ทำให้มีผลผลิต ราคา และดุลการค้าที่สูงขึ้น ได้แก่ ผลผลิตจากป่า ประมง ถ่านหิน และ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ

- **ผลผลิตจากป่า** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๗๖.๖๕ ทำให้การส่งออกของอาเซียนโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘๓.๓๒ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕๗.๗๔ ทำให้ปริมาณการผลิตของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐.๕๐ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคา ภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๑.๒๗ ดุลการค้าของอาเซียนจะเพิ่มขึ้น ๒๕๓๒.๕๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **ประมง** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๒๕.๒๓ ทำให้การส่งออกของอาเซียนโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๔.๐๑ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖๖.๕๖ ทำให้ปริมาณการผลิตของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๓ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๑.๕๐ ดุลการค้าของอาเซียนจะเพิ่มขึ้น ๒๕๑.๔๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **ถ่านหิน** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีของญี่ปุ่นในอัตราร้อยละ ๕๐ ทำให้การส่งออกของอาเซียนโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๐.๕๓ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓๓.๕๓ ทำให้ปริมาณการผลิตของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๗.๗๔

อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้นทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๑๐.๓๑ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนเพิ่มขึ้น ๘๔๖.๐๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- **ผลิตภัณฑ์อาหารอื่น ๆ** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีที่ไม่ใช่ภาษีของญี่ปุ่นในอัตรา ร้อยละ ๑๘.๒๖ ทำให้การส่งออกของอาเซียนโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕.๐๘ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๗.๓๘ ทำให้ปริมาณการผลิตของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๑๒ อุปสงค์การส่งออกที่สูงขึ้น ทำให้ราคาภายในประเทศสูงขึ้นร้อยละ ๐.๕๐ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจะเพิ่มขึ้น ๒๓๘๓.๖๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

Cost Effect

นอกจากนี้ยังมีภาคการผลิตที่ใช้สินค้าทุนเข้มข้นบางภาคของอาเซียน ได้รับประโยชน์จากสินค้านำเข้าที่มีราคาถูกลง อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีทางการค้า ทำให้ต้นทุนการผลิต และราคาสินค้าในประเทศต่ำลง (Cost Effect)

- **กระดาษและสิ่งพิมพ์** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๓๐ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๗๖ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่ไม่ใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง
- **ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม และถ่านหิน** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๐๕ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๒๒ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่ไม่ใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง
- **ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๑๓ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๔๘ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่ อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่ไม่ใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง
- **เหล็กกล้า** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๕๘ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๒๓ โดยเป็นทิศทางผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่ไม่ใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง

Cost and Trade Effect

นอกจากภาคการผลิตข้างต้นที่ได้รับประโยชน์จากการส่งออกเพิ่มขึ้นแล้ว ยังมีภาคการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการที่มีต้นทุนต่ำลงเนื่องมาจากการลดลงของภาษีของกลุ่มอาเซียนเอง ทำให้ราคาภายใน

ประเทศต่ำลง (Cost Effect) และอาจมีส่วนสำคัญทำให้การส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้น (Trade Effect) ด้วย ซึ่งภาคการผลิตส่วนใหญ่ที่ได้รับผลประโยชน์ในด้านนี้จะได้แก่ภาคการผลิตในภาคอุตสาหกรรมซึ่งได้แก่

- **เครื่องคั้มและยาสูบ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๑๖ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๗๘ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๕๐ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๗ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๑๐๗.๕๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๑๒.๘๓ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๑๗
- **สิ่งทอ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๓๕ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๔๔ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๗๓ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๕ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๑๕๑.๗๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔.๗๕ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๐.๑๗
- **เครื่องแต่งกาย** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๒๔ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๔ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๗ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๔๓ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ๑๐๓.๕๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕๒ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๕.๕๕
- **ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๑๓ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๔๘ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๑ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๔๓ มูลค่าการนำเข้าลดลง ๑๖๖.๘๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๗ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๕๘
- **อุปกรณ์ไฟฟ้า** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๗๕ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓๕ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๕ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๖๘ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น

๑๐๒๔.๔๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๖ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๖๓

- **เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคา ส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๗๗ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๒๔ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่ อาเซียนปรับลดอัตราภาษีศุลกากรที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓.๕๕ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๔๖ มูลค่าการค้าลดลง ๑๒๖๖.๔๖ ล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐.๐๓ การนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๒๕
- **อุตสาหกรรมอื่น ๆ** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคา ส่งออกต่ำลงร้อยละ ๐.๗๗ ผลผลิตของอาเซียนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๗ โดยทิศทางผลกระทบ มาจากการที่อาเซียนปรับลดอัตราภาษีศุลกากรที่มิใช่ภาษีกับประเทศญี่ปุ่นลง ปริมาณการ ส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๐ และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๕๔ มูลค่าการค้าลดลง ๓๔๕.๕๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกของอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๖ การ นำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑.๑๔

External Activity Effect

ภาคการผลิตของประเทศไทยบางภาคได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวโดยรวมของ เศรษฐกิจ หรือภาคการผลิตอื่นที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งเกิดมาจากการลดอัตราภาษีศุลกากรที่มิใช่ภาษีของญี่ปุ่น ส่งผลให้อุปสงค์ในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้น ระดับราคาสูงขึ้น

- **เมล็ดธัญพืชอื่น ๆ** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๒๖ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ผลิตภัณฑ์ อาหารอื่นๆ ของอาเซียนส่งออกไปญี่ปุ่นได้มากขึ้น ทำให้เมล็ดธัญพืชอื่น ๆ ซึ่งใช้เป็นปัจจัยการ ผลิตขยายตัวตาม ระดับราคาในภาคการผลิตนี้จะสูงขึ้นร้อยละ ๓.๘๓ การส่งออกลดลงร้อยละ ๒.๓๗ ส่งผลให้มูลค่าการค้าลดลง ๒๓.๖๘ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **ผัก, ผลไม้ และเมล็ดถั่ว** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๐ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ผลิตภัณฑ์ อาหารอื่นๆ ของอาเซียนส่งออกไปญี่ปุ่นได้มากขึ้น ทำให้ผัก, ผลไม้ และเมล็ดถั่ว ซึ่งใช้เป็น ปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ระดับราคาในภาคการผลิตนี้จะสูงขึ้นร้อยละ ๓.๑๕ การส่งออก ลดลงร้อยละ ๗.๔๕ ส่งผลให้มูลค่าการค้าลดลง ๑๖๗.๖๒ ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- **ประมง** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๓ เป็นผลมาจากการที่ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆของ อาเซียนส่งออกไปญี่ปุ่นได้มากขึ้น ทำให้ประมงซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม ระดับ

ราคาจะสูงขึ้นร้อยละ ๑.๕๐ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๔.๐๑ ส่งผลให้ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ๒๕๑.๔๒ ล้านบาทหรือสุทธิฯ

- ถ่านหิน ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๗.๗๔ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีในภาคผลิตอื่น ๆ ของญี่ปุ่น ทำให้ภาคการผลิตไฟฟ้ามีอุปสงค์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ถ่านหินซึ่งใช้เป็นปัจจัยในการผลิตไฟฟ้าขยายตัวตาม โดยระดับราคาในภาคการผลิตนี้จะสูงขึ้นร้อยละ ๑๐.๓๑ การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๐.๕๓ ส่งผลให้ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ๘๔๖.๐๗ ล้านบาทหรือสุทธิฯ

(๒.๒) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านลบ

Substitution Effect

ภาคการผลิตของกลุ่มประเทศอาเซียนที่ได้รับทิศทางผลกระทบต่อผลผลิตภายในประเทศทางด้านลบจากการทดแทนการผลิตโดยสินค้านำเข้าจากญี่ปุ่นซึ่งมีราคาต่ำกว่า ทำให้ปริมาณการนำเข้าสูงขึ้น ดุลการค้าลดลง และราคา ภายในประเทศลดลง ได้แก่

- ยานยนต์และชิ้นส่วน กลุ่มประเทศอาเซียนมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๒๖ โดยมีการนำเข้าจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๗.๕๘ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในอาเซียนลดลงร้อยละ ๒๐.๒๘ ดุลการค้าลดลง ๓๘๐๒.๕๘ ล้านบาทหรือสุทธิฯ

External Resource Constraint Effect

ภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบทางด้านลบ จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นของภาคการผลิตอื่น ๆ ส่งผลให้ปัจจัยการผลิตมีต้นทุนที่สูงขึ้น ซึ่งนำไปสู่การลดลงของอุปทานในภาคการผลิตดังกล่าว โดยภาคการผลิตเหล่านี้ได้แก่ เมล็ดพืชน้ำมัน พืชอื่น ๆ น้ำมัน ก๊าซ น้ำมันและไขมันจากพืช ข้าวที่สีแล้ว และผลิตภัณฑ์จากไม้

- เมล็ดพืชน้ำมัน มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๔๐ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๕๗ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลงร้อยละ ๖.๓๖ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๘๓ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๓๑.๔๗ ล้านบาทหรือสุทธิฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๗.๖๕
- พืชอื่น ๆ มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๐๔ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๑.๓๓ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลงร้อยละ ๑.๘๒ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๗๕ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๔๗.๒๗ ล้านบาทหรือสุทธิฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๕๘ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓๕.๒๗

- **น้ำมัน** มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๔ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๒.๒๑ ปริมาณการส่งออกของอาเซียน ลดลงร้อยละ ๔.๑๐ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๕ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๕๕๖.๖๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๓.๔๑ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๐
- **ก๊าซ** มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๔ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๑.๕๑ ปริมาณการส่งออกของอาเซียน ลดลงร้อยละ ๓.๔๕ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๔๓ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๑๖๕.๖๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๒.๓๔ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๑๕
- **น้ำมันและไขมันจากพืช** มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๕ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๑๓ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลงร้อยละ ๑.๔๗ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๓๖ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๘๖.๗๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๑.๑๕ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๔.๖๒
- **ข้าวที่สีแล้ว** มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๗๘ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๑๔ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลงร้อยละ ๒.๖๕ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๒๘ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๖๖.๗๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๘๒.๕๘ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๑๐
- **ผลิตภัณฑ์จากไม้** มีต้นทุนหรือราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๘ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๒๐ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลงร้อยละ ๑.๘๘ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๓๘ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๒๗๖.๒๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๒.๘๕ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๒๖
- **เคมีภัณฑ์, ยาง และพลาสติก** มีต้นทุนหรือราคาลดลงร้อยละ ๐.๓๕ เนื่องจากสินค้าทุนมีราคาต่ำลง (Cost Effect) นอกจากนั้นอุตสาหกรรมนี้ยังได้รับทิศทางผลกระทบ External Resource Constraint มีผลทำให้ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๔๗ ปริมาณการส่งออกของอาเซียนลดลงร้อยละ ๐.๑๖ ในขณะที่การนำเข้า เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๓๔ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๕๗๔.๕๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๓๒ มูลค่าการนำเข้าของอาเซียนจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๕๒

๒.๓ ทิศทางผลกระทบของการปรับลดระดับอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ใช่ภาษีต่อประเทศญี่ปุ่น

(๑) ทิศทางผลกระทบระดับมหภาคและการค้าระหว่างประเทศ

ทิศทางผลกระทบระดับมหภาคของการปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างประเทศอาเซียน และญี่ปุ่น โดยทิศทางผลกระทบต่อเศรษฐกิจญี่ปุ่น มีดังนี้

(๑.๑) ทิศทางผลกระทบต่อระดับราคา

การปรับลดระดับอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ใช่ภาษีจากกลุ่มประเทศอาเซียน ส่งผลให้ราคาสินค้านำเข้าต่ำลง โดยเฉพาะสินค้าเกษตรกรรม และเกษตรกรรมแปรรูป ทำให้ค่าเช่าที่ดินลดลงร้อยละ ๓.๖๕ ในขณะเดียวกันการขยายตัวของการส่งออกของญี่ปุ่นมายังอาเซียนทำให้สินค้าทุนมีค่าเช่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๓ และค่าแรงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๖๒ ทำให้ระดับราคาสินค้าภายในประเทศและราคาสินค้าส่งออกปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยรวมราคาสินค้าภายในประเทศ (GDP Deflator) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๓ ดัชนีราคาสินค้าส่งออกของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๒

(๑.๒) ทิศทางผลกระทบต่อ GDP, สวัสดิการสังคม และการใช้จ่ายภายในประเทศ

Total Effect

จากการปรับตัวของการผลิตในประเทศอื่นเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ใช่ภาษี เศรษฐกิจภายในประเทศของญี่ปุ่นมีการขยายตัว โดยการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ ๐.๑๕ การลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๒๗ และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๕ และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นประมาณ ๗,๕๗๕.๔๕ ล้านเหรียญสหรัฐ และการออมที่แท้จริงเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๒๑

Internal and External Effect

จากการวิเคราะห์แบบแยกส่วน Internal และ External Effect พบว่าทิศทางผลกระทบทั้ง ๒ ด้านล้วนแล้วแต่มีความสำคัญ โดย Internal Effect มีผลทำให้มีการนำเข้าสินค้าเกษตรกรรมและเกษตรกรรมแปรรูปจากอาเซียนทำให้ค่าเช่าที่ดินลดลงร้อยละ ๔.๑๓ และดัชนีราคาสินค้า (GDP Deflator) ลดลงร้อยละ ๐.๑๒ ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลงและความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ดังนั้นการลงทุนและการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๗ และ ๐.๔๗ ตามลำดับ ส่งผลให้ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๐ และ สวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น ๒,๕๔๑.๔๕ ล้านเหรียญสหรัฐ

ในขณะที่เดียวกัน External Effect ส่งผลให้การส่งออกของญี่ปุ่นสูงขึ้นร้อยละ ๐.๖๕ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นที่แท้จริง (Real GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๕ และสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้นถึง ๔,๕๕๕.๔๖ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

(๑.๓) ทิศทางผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๓ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ต่อสินค้าญี่ปุ่นจากกลุ่มประเทศอาเซียน อย่างไรก็ตามประเทศญี่ปุ่นนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๕๑ ซึ่งเป็นการนำเข้าเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของญี่ปุ่น และสินค้านำเข้าเพื่อเป็นวัตถุดิบที่ใช้ผลิตสินค้าส่งออก โดยรวมดุลการค้าของประเทศญี่ปุ่นจะลดลง ๑๑๖.๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ

● การขยายปริมาณทางการค้า (Trade Creation)

จากการพิจารณาทิศทางผลกระทบกระแสการค้าระหว่างประเทศในตารางที่ NT๑.J พบว่าการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน และญี่ปุ่น นำไปสู่ Trade creation โดยปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นไปยังกลุ่มประเทศอาเซียน และไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔.๕๗ และ ๒๒.๔๕ ตามลำดับ

● การเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion)

เขตการค้าเสรีอาเซียนและญี่ปุ่นส่งผลให้การส่งออกของญี่ปุ่นไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปลดลงร้อยละ ๒.๖๒ และ ๒.๖๕ ตามลำดับ นอกจากนี้การนำเข้าของญี่ปุ่นจากประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย ลดลงร้อยละ ๑.๐๗ และ ๒.๖๘ ตามลำดับ

(๒) ทิศทางผลกระทบต่อภาคการผลิต

(๒.๑) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านบวก

Trade Effect

ภาคการผลิตของญี่ปุ่นที่ได้รับทิศทางผลกระทบในด้านบวกจากการจัดตั้งเขตการค้าอาเซียน และญี่ปุ่น อันเนื่องมาจากการที่อาเซียนลดอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีลง (External Effect) และทำให้สินค้าส่งออกของญี่ปุ่นส่งออกได้มากขึ้น (Trade Effect) ทำให้มีผลผลิต ราคา และดุลการค้าที่สูงขึ้น

- **เคมีภัณฑ์ ยาง และพลาสติก** จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีของอาเซียนในอัตราร้อยละ ๕.๗๕ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๒๖ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๕๒ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ

ละ ๐.๕๐ ราคาภายในประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๓๘ จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นทำให้ดุลการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๑๔๐๒.๘๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- เหล็กกล้า จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีของอาเซียนในอัตราร้อยละ ๔.๓๔ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๔๓ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๐๒ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๗ ราคาภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๒๗ จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นทำให้ดุลการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๕๘๐.๒๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ยานยนต์ และชิ้นส่วน จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีของอาเซียนในอัตรา ร้อยละ ๒๑.๐๔ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๗๘ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๗.๘๘ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑๖ ราคาภายในประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๔๒ จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นทำให้ดุลการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๔๒๒๘.๑๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- อุตสาหกรรมอื่น ๆ จะได้รับประโยชน์จากการลดอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีของอาเซียนในอัตราร้อยละ ๘.๓๓ ทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นโดยรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๗๑ โดยมีมูลค่าส่งออกไปยังอาเซียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๑.๑๔ ทำให้ปริมาณการผลิตของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๑ ราคาภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓๓ จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นทำให้ดุลการค้าของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ๗๒๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

Cost and Trade Effect

นอกจากภาคการผลิตข้างต้นที่ได้รับประโยชน์จากการส่งออกแล้ว ยังมีภาคการผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการที่มีต้นทุนต่ำลง และราคาขายในประเทศต่ำลง (Cost Effect) และอาจมีส่วนสำคัญทำให้การส่งออกของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น (Trade Effect) ได้แก่

- **ผลิตภัณฑ์จากไม้** จะมีต้นทุนการผลิตที่ถูกลงทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศ และราคาส่งออกต่ำลง ร้อยละ ๑.๐๘ ผลผลิตของญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๗๘ โดยทิศทางผลกระทบมาจากการที่ญี่ปุ่นปรับลดระดับอัตราภาษีที่มิใช่ภาษีกับประเทศอาเซียนลง ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๗๖ และการนำเข้าลดลงร้อยละ ๑.๘๔ ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ๓๒๒.๕๒ ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออกของญี่ปุ่นไปอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๒๖ การนำเข้าของญี่ปุ่นจากอาเซียนลดลงร้อยละ ๒.๘๘

Internal Activity Effect

ภาคการผลิตของประเทศญี่ปุ่นบางภาคได้รับผลประโยชน์จากการขยายตัวโดยรวมของเศรษฐกิจ หรือภาคผลิตอื่นที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งเกิดจากการเปิดเสรีของญี่ปุ่นเอง (Internal Effect) ซึ่งทำให้อุปสงค์ต่อสินค้าในภาคการผลิตนี้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับราคาสูงขึ้น และดุลการค้าอาจลดลง

- **ผลิตภัณฑ์โลหะ** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๘ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของญี่ปุ่น ทำให้ภาคยานยนต์และชิ้นส่วนมีการขยายตัว ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์ต่อผลิตภัณฑ์โลหะซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม โดยระดับราคาในภาคการผลิตนี้จะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๓ การส่งออกลดลงร้อยละ ๑.๗๑ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๑๕๘.๘๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- **เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ** ผลผลิตในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๓ ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดเสรีของญี่ปุ่นทำให้ภาคยานยนต์และชิ้นส่วนมีการขยายตัว ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์ต่อเครื่องจักรและอุปกรณ์ซึ่งใช้เป็นปัจจัยการผลิตขยายตัวตาม โดยระดับราคาในภาคการผลิตนี้จะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๔ การส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๓๑ ส่งผลให้ดุลการค้าเพิ่มขึ้น ๔๖๗.๑๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

(๒.๒) กลุ่มภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านลบ

Substitution Effect

ภาคการผลิตของญี่ปุ่นที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านลบจากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น มีสาเหตุมาจากการนำเข้าสินค้าที่ถูกกว่าจากอาเซียน และทดแทนสินค้าที่ผลิตในญี่ปุ่น ทำให้ผลผลิตลดลง (Substitution Effect) โดยกลุ่มสินค้าที่ได้รับทิศทางผลกระทบในด้านนี้ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มสินค้าเกษตรกรรมแปรรูป

- **ผลผลิตจากป่า** ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๕.๔๗ โดยการนำเข้าจากกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕๗.๗๔ ขณะที่การนำเข้าจากไทยลดลงร้อยละ ๒๗.๒๔ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่น ลดลงร้อยละ ๑๖.๕๘
- **ประมง** ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๗๘ โดยการนำเข้าจากกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖๖.๘๖ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๐.๔๔
- **ถ่านหิน** ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๑๒ โดยการนำเข้าจากกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓๓.๕๓ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๓.๖๒

- พืชอื่นๆ ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๐๖ โดยการนำเข้าจากกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๕๘ ซึ่งเป็นการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๒.๐๔ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๐.๓๑
- ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ญี่ปุ่นมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๑๑ โดยการนำเข้าจากกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๗.๓๘ ซึ่งเป็นการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๒.๑๐ ซึ่งการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้ผลผลิตในญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๐.๒๒

Resource Constraint Effect

ภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบทางด้านลบ จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นภาคการผลิตอื่นๆ ส่งผลให้ต้นทุนของปัจจัยการผลิตขั้นต้นเพิ่มสูงขึ้น และทำให้อุปทานของสินค้าในภาคการผลิตอื่นๆ ลดลง โดยภาคการผลิตที่ได้รับทิศทางผลกระทบด้านนี้ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ สิ่งทอ เครื่องแต่งกาย โลหะ อื่น ๆ อุปกรณ์คมนาคมอื่น ๆ และอุปกรณ์ไฟฟ้า

- สิ่งทอ มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๐ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๓๖ ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๑.๗๖ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๓๗ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๒๖๓.๑๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากญี่ปุ่นไปอาเซียนลดลงร้อยละ ๐.๑๗
- เครื่องแต่งกาย มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๒ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๑๕ ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๒ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑๗ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๓๕๕.๒๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากญี่ปุ่นไปอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๘.๕๕
- โลหะอื่นๆ มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓๓ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๐๑ ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นลดลง ร้อยละ ๑.๑๖ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๐๑ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๑๓๖.๒๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากญี่ปุ่นไปอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๖๘
- อุปกรณ์คมนาคมอื่น ๆ มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๗ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๑.๐๔ ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๔.๘๕ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๓๖ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๖๑๔.๕๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากญี่ปุ่นไปอาเซียนลดลงร้อยละ ๒.๒๒
- อุปกรณ์ไฟฟ้า มีราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๔๔ ผลผลิตลดลงร้อยละ ๐.๑๔ ปริมาณการส่งออกของญี่ปุ่นลดลงร้อยละ ๑.๗๗ ในขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๑๑ ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง ๑๐๘๖.๘๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มูลค่าการส่งออกจากญี่ปุ่นไปอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๖๓

สรุป

ในการศึกษาผลกระทบของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น พบว่าระดับการกีดกันโดยอัตราภาษีนำเข้า (ปี ค.ศ. ๑๙๙๕) ของไทยอยู่ในระดับสูงโดยมีอัตราภาษีนำเข้าที่เก็บจากญี่ปุ่นเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๓.๕๐ โดยมีการ กีดกันระดับสูงในภาคเกษตรแปรรูป และภาคอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น อาเซียนมีระดับการกีดกันในระดับสูงเช่นกัน โดยมีอัตราภาษีนำเข้าที่เก็บจากญี่ปุ่นเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๕.๘๘ สำหรับประเทศญี่ปุ่นมีการเก็บภาษีนำเข้าจากไทยโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๕.๘๒ ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีอัตราภาษีระดับสูงในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น และมีการเก็บภาษีนำเข้าจากอาเซียนโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๒.๑๖ ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับต่ำ

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ มูลค่าการค้าระหว่างไทยและอาเซียน กับญี่ปุ่นมีระดับสูง โดยสัดส่วนของการส่งออกจากไทย และอาเซียนไปญี่ปุ่นมีมูลค่าเท่ากับร้อยละ ๑๕.๒๕ และ ๑๓.๓๔ ของการส่งออกโดยรวมของไทย และอาเซียน ตามลำดับ, การนำเข้าของไทย และอาเซียนจากญี่ปุ่นมีมูลค่าเท่ากับร้อยละ ๒๒.๓๖ และ ๑๘.๘๘ ของการนำเข้าโดยรวมของไทย และอาเซียนตามลำดับ ในขณะที่การส่งออกจากญี่ปุ่นไปยังไทยมีมูลค่ากับร้อยละ ๒.๕๔ ของการส่งออกโดยรวมของญี่ปุ่น การนำเข้าของญี่ปุ่นจากไทยมีมูลค่าเท่ากับร้อยละ ๒.๕๗ ของการนำเข้าโดยรวมของญี่ปุ่น และมูลค่าการค้าระหว่างไทยและญี่ปุ่น และระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่นมีมูลค่าเท่ากับร้อยละ ๒.๕๕ และ ๑๔.๔๓ ของมูลค่าการค้าโดยรวมของญี่ปุ่นตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงในระดับสูงของการค้าและการลงทุนระหว่างไทยและอาเซียน กับญี่ปุ่น

ในภาพรวมการจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน-ญี่ปุ่น จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย และอาเซียน โดยจะได้รับประโยชน์ในแง่ต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงเป็นหลัก การปรับลดอัตราภาษีนำเข้าทำให้ไทยและอาเซียนมีประสิทธิภาพในการผลิต และการส่งออกไปยังตลาดโลกได้ดีขึ้น โดยราคาสินค้า และราคาสินค้าส่งออกของไทยลดลงร้อยละ ๓.๐๗ และ ๑.๔๖ ทำให้ปริมาณการส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐.๘๓ ในขณะที่ราคาสินค้า และราคาสินค้าส่งออกของอาเซียน ลดลง ร้อยละ ๒.๑๘ และ ๑.๐๐ ทำให้ปริมาณการส่งออกของอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๒๘ นอกจากนี้อัตราผลตอบแทนการลงทุนที่สูงขึ้นทำให้ไทย และอาเซียนได้รับประโยชน์จากการลงทุนที่สูงขึ้นร้อยละ ๕.๕๔ และ ๕.๔๗ ตามลำดับ ผลกระทบทั้งหมด ภายในประเทศเบื้องต้นของไทยและอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖.๓๗ และ ๓.๓๘ ตามลำดับ และสวัสดิการสังคมของไทยและอาเซียนเพิ่มขึ้น ๖,๘๔๘.๕๔ และ ๑๓,๐๖๑.๑๕ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ตามลำดับ โดยผลกระทบส่วนใหญ่มาจากการเปิดเสรีของอาเซียนเอง (Internal Effect)

ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีอัตราการกีดกันทางด้านภาษีในระดับต่ำจะได้รับประโยชน์หลักในแง่ที่อาเซียนเป็นตลาดการส่งออกขนาดใหญ่ ทำให้อุปสงค์แก่สินค้าส่งออกของญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดสินค้ายานยนต์และชิ้นส่วน ส่งผลให้ระดับค่าแรง รวมทั้งระดับราคาสินค้าภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น และการลงทุนเพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของการส่งออกและการลงทุนส่งผลให้เศรษฐกิจภายในประเทศ

มีการขยายตัว โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นของญี่ปุ่นจะมีการขยายตัวร้อยละ ๐.๐๖ และมีการบริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๑๖ ส่งผลให้สวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น ๖,๔๒๒.๔๑ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเปิดตลาดของอาเซียน (External Effect)

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ส่งผลให้กระแสการค้าระหว่างอาเซียน และญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก โดยมูลค่าของการส่งออกของไทยและอาเซียนไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๗๑ และ ๑๓.๐๑ ในขณะที่มูลค่าการส่งออกของญี่ปุ่นมาไทยและอาเซียนเพิ่มขึ้น ๓๓.๒๕ และ ๒๐.๕๘ ตามลำดับ

ในระดับภาคการผลิต ผลการศึกษาพบว่าไทยได้รับประโยชน์จาก ๑) Trade Effect ในหมวดผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์, ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ, ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ ๒) Cost Effect ในหมวดผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ, เครื่องดื่มและยาสูบ, สิ่งทอ, เครื่องแต่งกาย, ผลิตภัณฑ์จากหนัง, โลหะอื่นๆ, ผลิตภัณฑ์โลหะ, อุปกรณ์ไฟฟ้า, อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ, เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ, และอุตสาหกรรมอื่นๆ ๓) Internal Activity Effect ได้แก่ พืชเส้นใย, เหล็กกล้า, ฟาร์มปศุสัตว์, น้ำมันและไขมันจากพืช ในขณะที่ภาคการผลิตที่อาจได้รับผลกระทบด้านลบจาก ๑) Substitution Effect ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน

อาเซียนได้รับประโยชน์จาก ๑) Trade Effect ในหมวดผัก,ผลไม้และเมล็ดถั่ว,ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อื่นๆ, ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ, เครื่องแต่งกาย ๒) Cost Effect ในหมวดสิ่งทอ, เครื่องแต่งกาย, ผลิตภัณฑ์จากหนัง, ผลิตภัณฑ์จากไม้, กระดาษและสิ่งพิมพ์, เคมีภัณฑ์,ยางและพลาสติก, ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ, เหล็กกล้า, โลหะอื่นๆ, ผลิตภัณฑ์โลหะ, อุปกรณ์คมนาคมอื่นๆ, อุปกรณ์ไฟฟ้า, เครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ, อุตสาหกรรมอื่นๆ ๓) External Activity Effect ได้แก่ เมล็ดธัญพืชอื่นๆ ในขณะที่ภาคการผลิตที่อาจได้รับผลกระทบด้านลบจาก ๑) Substitution Effect ได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน

ส่วนประเทศญี่ปุ่นภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบทางค่านบวกจาก ๑) Trade Effect ได้แก่ เคมีภัณฑ์,ยางและพลาสติก, ผลิตภัณฑ์จากแร่ธาตุอื่นๆ, เหล็กกล้า, ผลิตภัณฑ์โลหะ และยานยนต์และชิ้นส่วน ๒) Internal Activity Effect ได้แก่ ก๊าซ, โลหะอื่นๆ ในขณะที่ภาคการผลิตที่อาจได้รับผลกระทบด้านลบจาก ๑) Substitution Effect ได้แก่ น้ำมันและไขมันจากพืช, น้ำตาล, สิ่งทอ, เครื่องแต่งกาย, ผลิตภัณฑ์จากหนัง

นอกจากนี้การกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่นจัดว่าอยู่ในระดับสูง โดยอัตราการกีดกันของไทย และอาเซียนที่เก็ชจากญี่ปุ่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๐.๘๐ และ ๘.๖๘ ตามลำดับ และอัตราการกีดกันที่ญี่ปุ่นเก็บจากไทยและอาเซียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๐.๒๓ และ ๔.๒๑ ตามลำดับ ภาคการผลิตที่ญี่ปุ่นมีอัตราการกีดกันสูงต่อสินค้าไทยอยู่ในภาคเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าวที่สีแล้ว, เครื่องดื่มและยาสูบ, ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์, ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ และพืชอื่นๆ เป็นต้น

ในกรณีที่ญี่ปุ่นปรับลดอัตราภาษีศุลกากรที่ไม่ใช่ภาษี ภาคการผลิตของไทยที่ได้รับผลประโยชน์เนื่องจากส่งออกเพิ่มขึ้นได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ, เครื่องดื่มและยาสูบ และพืชอื่นๆ เป็นต้น ในขณะเดียวกัน ในกรณีที่ไทยปรับลดอัตราภาษีศุลกากรที่ไม่ใช่ภาษี ภาคการผลิตของไทยที่ได้รับผลกระทบด้านลบเนื่องจากการนำเข้าเพื่อทดแทนการผลิตภายในประเทศได้แก่ ยานยนต์และชิ้นส่วน เป็นต้น

โดยสรุปการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่นจะเป็นประโยชน์กับทั้ง ๒ ฝ่ายในระยะยาว โดยไทยและ อาเซียนจะได้ประโยชน์ในแง่การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และการดึงดูดการลงทุนระหว่างประเทศ ในขณะที่ญี่ปุ่นจะได้ประโยชน์ในแง่ตลาดการค้าในอาเซียน

ข้อมูลความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น¹

1. ข้อมูลทั่วไปประเทศญี่ปุ่น

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ญี่ปุ่นตั้งอยู่ด้านฝั่งตะวันออกของทวีปเอเชีย หรือทางตอนเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิก ทางด้านตะวันออกติดกับคาบสมุทรเกาหลีและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีทะเลญี่ปุ่นกั้น ส่วนทิศเหนือ ติดกับประเทศรัสเซีย มีทะเลโอซ็อตสค์เป็นเส้นแบ่งแดน หมู่เกาะญี่ปุ่นทอดตัวเป็นรูปโค้งเหมือนพระจันทร์เสี้ยว จากทางตอนเหนือที่ละติจูด 45 องศา 33 ลิปดาเหนือ มาทางใต้ที่ละติจูด 20 องศา 25 ลิปดาเหนือ โดยมีความยาวทั้งสิ้น 3,800 กิโลเมตร

พื้นที่	ประมาณ 377,835 ตารางกิโลเมตร ² เป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 60 ของโลก (ขนาด 0.76 เท่าของไทย) ประกอบด้วยพื้นดิน 374,744 ตารางกิโลเมตร และผืนน้ำ 3,091 ตารางกิโลเมตร ส่วนพื้นที่ชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 29,751 กิโลเมตร
ภูมิประเทศ	เป็นประเทศหมู่เกาะประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยประมาณ 3,900 เกาะ โดยมีเกาะใหญ่ที่สำคัญ 4 เกาะ คือ (1) ฮอกไกโด มีพื้นที่ 83,517 ตารางกิโลเมตร (2) ฮอนชู มีพื้นที่ 231,012 ตารางกิโลเมตร (3) ชิโกกุ มีพื้นที่ 18,800 ตารางกิโลเมตร และ (4) คิวชู มีพื้นที่ 44,379 ตารางกิโลเมตร โดยร้อยละ 71 ของพื้นที่ทั้งหมดของญี่ปุ่นเป็นภูเขาซึ่งไม่สามารถอาศัยหรือทำการเพาะปลูกได้ ในขณะที่มีพื้นที่ราบเพียงร้อยละ 25 ซึ่งใช้เป็นพื้นที่ทางการเกษตรได้เพียงร้อยละ 11 เท่านั้น ญี่ปุ่นมีภูเขาไฟมากประมาณ 1 ใน 10 ของทั้งโลก โดยมีภูเขาฟูจิเป็นภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศ (3,776 เมตร) และเป็นภูเขาไฟที่สงบอยู่แต่ยังไม่ดับ และจากการที่ญี่ปุ่นอยู่ในเขตที่มีภูเขาไฟมาก และตั้งอยู่บนวงแหวนแห่งไฟแปซิฟิกซึ่งมีรอยเลื่อนต่างๆ มากมาย ทำให้มีแผ่นดินไหวเกิดขึ้นเสมอ
เมืองหลวง	กรุงโตเกียว (Tokyo) ซึ่งเป็นเมืองที่มีประชากรพำนักอยู่มากที่สุดในประเทศ ประมาณ 12.58 ล้านคน ³
เมืองสำคัญ	โตเกียว โยโกฮามา โอซากา นาโกยา โกเบ ฟูกูโอกะ คาวาซากิ ฮิโรชิมา

¹ ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. "country profile." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

http://www.dtn.moc.go.th/vti_upload_file//1211424318828/Country%20Profile-Japan.doc.2551. สืบค้น 21 สิงหาคม 2551.

² CIA-The World Factbook Japan (<http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/ja.html>)

³ "Statistical Handbook of Japan 2007" by Statistics Bureau, Japan

เมืองเศรษฐกิจสำคัญ / สินค้าสำคัญในแต่ละเมือง

เมืองหลวง	สินค้า/บริการ	เมืองท่า	สินค้า/บริการ	เมืองเศรษฐกิจสำคัญอื่นๆ	สินค้า/บริการ
โตเกียว	- เป็นที่ตั้งของ หน่วยงานรัฐบาล กลาง ศูนย์กลาง ธุรกิจ การศึกษา ระดับสูง และการ สื่อสารโทรคมนาคม ของประเทศ	โอซากา โยโกฮามา โกเบ	- สิ่งทอ เครื่อง แต่งกาย ส่วนประกอบ อิเล็กทรอนิกส์ - ศูนย์กระจาย สินค้า - ศูนย์กระจาย สินค้า	เขตชูบุ เขตคิวชู เขตฮอกไกโด และโตโฮกุ	- ฐานการผลิต อุตสาหกรรมหนัก เช่น รถยนต์ เหล็ก และ ศูนย์กลางเทคโนโลยี - ฐานการผลิต Semi- conductor เหล็กกล้า ยาน ยนต์ การต่อเรือ และการ วิจัยและพัฒนาในด้าน Nuclear fusion, Robotics, และ Ceramic materials - ฐานการเกษตรสำคัญ เช่น น้ำตาลจากหัวบีต ผลิตภัณฑ์จากนมและข้าว การประมง

เวลาท้องถิ่น GMT + 7 (เร็วกว่าประเทศไทย 2 ชั่วโมง)

ทรัพยากรธรรมชาติ ที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ แร่ธาตุ (เช่น ทองคำ เงิน ตะกั่ว ทองแดง ซีเมนต์) ก๊าซ
ธรรมชาติ ถ่านหิน และพลังงานจากน้ำ (Hydropower) เป็นต้น

ระบบคมนาคม

ทางน้ำ มีท่าเรือสำคัญที่บริการด้านการเดินเรือรวมทั้งสิ้น 21 แห่ง กระจายอยู่ตาม
เมืองต่างๆ ทั่วประเทศ และมีหน่วยงานด้านศุลกากรประจำอยู่ ท่าเรือที่สำคัญ
คือ Tokyo, Yokohama, Chiba, Kawasaki, Nagoya, Osaka, Kobe และ Kita
Kyushu

ทางบก

ทางหลวงสายสำคัญ

- National Express Way 4,869.4 กิโลเมตร

- National Way 47,000 กิโลเมตร

ทางรถไฟ

ระยะทางของรถไฟทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 26,973.8 กิโลเมตร

ทางอากาศ มีท่าอากาศยานนานาชาติทั่วประเทศ 15 แห่ง ที่สำคัญ คือ ท่าอากาศยาน Narita (Tokyo), Nagoya, Fukuoka, Sendai, Sapporo และ Osaka รวมทั้งมีท่าอากาศยานภายในประเทศจำนวน 32 แห่ง

1.2 ประชาชน

จำนวนประชากร ประมาณ 127.40 ล้านคน (2551⁴) เป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดเป็นอันดับ 10 ของโลก ความหนาแน่นของประชากรมากเป็นอันดับ 5 ของโลก เท่ากับ ประมาณ 343 คน ต่อ ตารางกิโลเมตร⁵

อัตราการขยายตัวของประชากร คือ 0.02%⁶

เชื้อชาติ ญี่ปุ่น 99% อื่นๆ 1%⁷

ศาสนา ศาสนาใหญ่ๆ มี 2 ศาสนา คือ ศาสนาพุทธและชินโต (ร้อยละ 84) นอกจากนั้นนับถือ ศาสนาคริสต์และลัทธิขงจื้อ

ภาษา ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาราชการ

โครงสร้างอายุ ญี่ปุ่นเป็นสังคมคนสูงอายุ (Aging society) เป็นประชากรสูงอายุ (อายุ 65 ปีขึ้นไป) จำนวน 26.82 ล้านคน หรือเท่ากับร้อยละ 21 ของประชากรทั้งหมด

การศึกษา ภาคบังคับ 9 ปี (ประถมศึกษา 6 ปี และมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี)

อัตราการรู้หนังสือ ร้อยละ 99.9

1.3 รัฐบาล

วันชาติ 23 ธันวาคม ของทุกปี

ประเภทของรัฐบาล ระบอบเสรีประชาธิปไตย โดยมีรัฐสภาเป็นสถาบันสูงสุดของรัฐ และมี นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล (นายกรัฐมนตรีได้รับเลือกจากสมาชิก รัฐสภา) นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้มีการบัญญัติไว้ว่าสมเด็จพระจักรพรรดิทรงเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ มีไชโองค์ประมุขและไม่มีอำนาจในการบริหารประเทศ

การแบ่งส่วนบริหาร ญี่ปุ่นแบ่งเขตการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 47 จังหวัด (Prefecture) ซึ่งรวม กรุงโตเกียว (Tokyo Metropolis) ด้วย การปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด แยกออกเป็น นคร เมือง และหมู่บ้าน ยกเว้นกรุงโตเกียวที่มีเขตการปกครอง เฉพาะในส่วนใจกลาง 23 เขต นอกเหนือไปจากเขตชานกรุง ซึ่งประกอบด้วย 27 นคร 5 เมือง และ 8 หมู่บ้าน รัฐบาลญี่ปุ่นได้พยายามกระจายอำนาจการ

⁴ The Economisy Intelligence Unit (forecast), 2008

⁵ Nikkei Weekly Newspaper, 6 November 2006

⁶ Source: CIA World Factbook, as of January 1, 2007

⁷ Thai Embassy in Japan (<http://www.thaiembassy.jp/TJcommunity-t/aboutJP.htm>)

ปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรีของนครขนาดใหญ่ ของเมืองและของหมู่บ้านตลอดจนสมาชิกสภาส่วนท้องถิ่นทุกระดับมาจากการเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญ	ประกาศใช้เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2490 (ค.ศ. 1947)
ระบบการเมือง	ระบบการเมืองของญี่ปุ่น ยึดหลักการแยกอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการออกจากกัน
อำนาจบริหาร	กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ คือ คณะรัฐมนตรี ซึ่งจัดตั้งโดยนายกรัฐมนตรี ให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้กฎหมายในการบริหาร การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ และร่างพระราชบัญญัติอื่นๆ และการรายงานทั้งเรื่องภายในและภายนอกประเทศ ต่อสภาโคเอท รัฐมนตรีมีหน้าที่บังคับบัญชา และควบคุมดูแลกระทรวงต่างๆ ทั้ง 12 กระทรวง
อำนาจตุลาการ	ประกอบด้วย ศาลฎีกา และศาลล่าง ซึ่งแบ่งออกเป็นศาลภาค มีทั้งหมด 8 แห่ง ศาลจังหวัด มีทั้งหมด 50 แห่ง ศาลแขวง มีทั้งหมด 575 แห่ง และศาลครอบครัว การดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับประชาชน และการพิจารณาคดีตามกฎหมายอื่นๆ เป็นหน้าที่ของข้าราชการอัยการ ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับของอธิบดีกรมอัยการ
รัฐสภา	เรียกชื่อว่า “สภาโคเอท” ซึ่งเป็นสภาสูงสุดในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนญี่ปุ่นทั้งหมด ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) หรือสภาล่าง ซึ่งมีสมาชิก 480 คน มาจากการเลือกตั้งทั่วประเทศมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ยกเว้นในกรณีที่มีการยุบสภาโคเอทก่อนหมดวาระ และวุฒิสภา (House of Councillors) หรือสภาสูง ซึ่งมีสมาชิก 242 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 6 ปี โดยจะมีการเลือกตั้งจำนวนครึ่งหนึ่ง สลับกันไปทุก 3 ปี อำนาจหลักของสภาโคเอท คือ การออกเสียงลงคะแนนร่างพระราชบัญญัติต่างๆ มีอำนาจในการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี หรือลงคะแนนไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

- ประธานสภาผู้แทนราษฎร (Speaker of the House of Representatives)

นายโยเฮ โคโนะ (Yohei KONO)

- ประธานวุฒิสภา (President of the House of Councillors)

นายซัตสึกิ เอดะ (Satsuki Eda)

ระบบการเลือกของทั้ง 2 สภา เป็นการผสมผสานระหว่างระบบแบ่งเขต (District) จาก 47 จังหวัดของญี่ปุ่น กับระบบสัดส่วน (Proportional representation) จากเขตเลือกตั้ง 11 เขต

การเลือกตั้ง สภาผู้แทนราษฎรมีการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2548 และวุฒิสภามีการเลือกตั้งครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2550 โดยจะมีการเลือกตั้งสมาชิกครั้งหนึ่งในทุก 3 ปี (ครั้งต่อไปจะมีขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2553)

ประมุข สมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ (His Majesty Emperor AKIHITO) เสด็จฯ ขึ้นครองราชย์ในปี 2532 เป็นจักรพรรดิองค์ที่ 125 ในราชวงศ์ ใช้ชื่อรัชสมัยว่า เฮเซ (Heisei) จักรพรรดิของญี่ปุ่นสืบเชื้อสายมาจากจักรพรรดิจิมมุ เมื่อ 660 ปีก่อนคริสตกาล

นายกรัฐมนตรี นายยาชิโอะ ฟูกูดา (Yasuo FUKUDA) เป็นนายกฯ คนที่ 91 ของประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2550 (รัฐบาลผสมระหว่างพรรคเสรีประชาธิปไตย: แอลดีพี และพรรคโคเมโตะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และอุตสาหกรรม นายอากิระ อามาริ (Akira AMARI)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นายมะซะฮิโกะ โคอุมุระ (Masahiko KOUMURA)

พรรคการเมือง พรรคการเมืองที่สำคัญ ได้แก่

- พรรคเสรีประชาธิปไตย (Liberal Democratic Party: LDP หรือ Jiminto)

เป็นพรรคแกนนำรัฐบาล หัวหน้าพรรค คือ Yasuo FUKUDA

- พรรคนิวโคเมโตะ (New Komeito)

เป็นพรรคร่วมรัฐบาล หัวหน้าพรรค คือ Akihiro OTA

- พรรคประชาธิปไตยแห่งญี่ปุ่น (Democratic Party of Japan: DPJ หรือ Minshuto)

แกนนำฝ่ายค้าน หัวหน้าพรรค คือ Ichiro OZAWA

- พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยแห่งญี่ปุ่น (Social Democratic Party of Japan: SDP)

เป็นพรรคฝ่ายค้าน หัวหน้าพรรค คือ Mizuho FUKUSHIMA

- พรรคคอมมิวนิสต์ (Japan Communist Party - JCP)

เป็นพรรคฝ่ายค้าน หัวหน้าพรรค คือ Kazuo SHII

1.4 การเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ (ที่มีบทบาทก่อนนโยบายระหว่างประเทศ)

AfDB, APEC, APT, ARF, AsDB, ASEAN (dialogue partner), Australia Group, BIS, CE (observer), CERN (observer), CP, EAS, EBRD, FAO, G-5, G-7, G-8, G-10, IADB, IAEA, IBRD,

ICAO, ICC, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITU, ITUC, LAIA, MIGA, NEA, NSG, OAS (observer), OECD, OPCW, OSCE (partner), Paris Club, PCA, PIF (partner), SAARC (observer), SECI (observer), UN, UN Security Council (temporary), UNCTAD, UNDOF, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNITAR, UNMOVIC, UNRWA, UNWTO, UPU, WCL, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC

1.5 การจัดทำข้อตกลงทางการค้า

ปัจจุบันญี่ปุ่นได้จัดทำและอยู่ระหว่างการจัดทำความตกลงการค้าเสรี จำนวนทั้งสิ้น 18 ฉบับ⁸ ประกอบด้วย

สรุปผลการเจรจาแล้ว

1. Japan-Singapore Economic Agreement for a New-Age Partnership (2002)
2. Japan-Mexico Economic Partnership Agreement (2005)
3. Japan-Malaysia Economic Partnership Agreement (2006)
4. Japan-Philippines Economic Partnership Agreement (2006)
5. Japan-Chile Economic Partnership Agreement (2007)
6. Japan-Thailand Economic Partnership Agreement (2007)
7. Japan-Brunei Economic Partnership Agreement (2007)
8. ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement (2008)

อยู่ระหว่างการเจรจา

9. Japan-Korea Economic Partnership Agreement (2003)
10. Japan-Indonesia Economic Partnership Agreement (2005)
11. Japan-Gulf Cooperation Council Free Trade Agreement (2006)
12. Japan-India Economic Partnership Agreement (2007)
13. Japan-Australia Economic Partnership Agreement (2007)
14. Japan-Switzerland Economic Partnership Agreement (2007)

อยู่ระหว่างการศึกษา

15. Japan-PRC-Korea Economic Partnership Agreement (2003)
16. East Asian (ASEAN+3) Free Trade Agreement (2004)
17. Japan-Canada Economic Partnership Agreement (2005)
18. East Asian (ASEAN+6) Free Trade Agreement (2007)

⁸ Asia Regional Integration Center of ADB (<http://www.aric.adb.org/FTAbyCountryAll.php>)

2. ข้อมูลเศรษฐกิจพื้นฐาน

2.1 สถานะทางเศรษฐกิจ

ด้านการเงินการคลัง

ถึงแม้คณะกรรมการกำหนดนโยบายการเงินของธนาคารกลางของญี่ปุ่น (BOJ) ได้ประกาศขึ้นดอกเบี้ยระยะสั้นจากร้อยละ 0 เป็นร้อยละ 0.25 เมื่อวันที่ 14 ก.ค. 49 เพื่อลดผลกระทบจากเงินเฟ้อที่กำลังเพิ่มขึ้น และเป็นไปตามแนวโน้มการขึ้นดอกเบี้ยของธนาคารกลางประเทศต่างๆ แต่การขึ้นของอัตราดอกเบี้ยในญี่ปุ่นดังกล่าวยังเป็นอัตราที่ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ กล่าวคือ อัตราดอกเบี้ยสหรัฐฯ อยู่ที่ร้อยละ 5.25 สหภาพยุโรป ร้อยละ 2.75 อินเดียร้อยละ 5.75 เกาหลีใต้ร้อยละ 4.25 และไทยร้อยละ 5 เป็นต้น และโดยทั่วไปการขึ้นอัตราดอกเบี้ยจะทำให้ค่าเงินแข็งขึ้น เพราะประชาชนและนักลงทุนจะนิยมถือเงินสกุลนั้นมากขึ้น เนื่องจากผลตอบแทนทางด้านอัตราดอกเบี้ยดี อย่างไรก็ตามการขึ้นอัตราดอกเบี้ยครั้งแรกในรอบ 6 ปีของญี่ปุ่นนี้ กลับส่งผลให้ค่าเงินเยนอ่อนตัวลงเมื่อเทียบกับ ดอลลาร์สหรัฐฯ และเงินยูโร เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในญี่ปุ่นยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยในสหรัฐฯ และยุโรป ปรากฏการณ์ที่เรียกว่า 'Currency Carry Trade'⁹ ที่นักลงทุนหรือนักเก็งกำไรจะกู้เงินเยนที่มีต้นทุนต่ำและนำไปลงทุนหรือเก็งกำไรในหุ้น/หลักทรัพย์/พันธบัตรหรือตราสารอนุพันธ์ (Derivative) ต่างๆ ในตลาดการเงินต่างประเทศ ที่มีผลตอบแทนที่ดีกว่า จึงยังเกิดขึ้นอยู่ต่อไป เหมือนสถานการณ์ก่อนการขึ้นอัตราดอกเบี้ยของ BOJ ดังนั้นผลที่นักวิเคราะห์ให้ความเห็นว่าอาจจะมีเงินทุนไหลกลับเข้ามาลงทุนในญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้นภายหลังการขึ้นอัตราดอกเบี้ยจึงยังไม่เกิดขึ้น เนื่องจากผลตอบแทนทางด้านอัตราดอกเบี้ยในญี่ปุ่นยังต่ำกว่าในต่างประเทศ

กระทรวงการคลังญี่ปุ่นคาดว่าภาระหนี้ของรัฐบาลจะเพิ่มขึ้น จากแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นในระยะยาว โดยคาดว่าจะมากกว่า 2-3 เท่าของรายได้ที่¹⁰ได้รับจากการเก็บภาษี ซึ่งถึงแม้เศรษฐกิจจะฟื้นตัวขึ้น สามารถเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น แต่ก็ไม่เท่าทันภาระเพิ่มขึ้นจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น ซึ่งหลายฝ่ายเห็นว่าการขึ้นภาษีน่าจะเป็นทางออกในการแก้ปัญหาด้านการคลังของรัฐบาลที่เหมาะสมที่สุด ในปีงบประมาณ 2007 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการชำระหนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 หรือประมาณ 18.76 ล้านล้านเยน หรือคิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 4 ของงบประมาณรายจ่ายรัฐบาลทั้งหมด

ผลผลิต

ญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่พัฒนาสูงสุดในโลก ผลผลิตมวลรวมในประเทศ (มูลค่าของสินค้าที่ผลิตและบริการในญี่ปุ่นใน 1 ปี) สูงเป็นลำดับที่ 2 ในโลก และยี่ห้อสินค้าญี่ปุ่น เช่น โตโยต้า โซนี่ พูจิปิ์ม และพานาโซนิค ก็มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก

⁹ การกู้เงินเยนจากธนาคารญี่ปุ่นด้วยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.25 และนำไปลงทุนในสหรัฐฯ ด้วยการซื้อพันธบัตรรัฐบาลที่มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.5 นักลงทุนสามารถทำกำไรด้วยผลต่างอัตราดอกเบี้ยที่ต่างกัน หากสามารถบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งออกและการนำเข้า

การผลิตเป็นจุดแข็งประการหนึ่งของญี่ปุ่น แต่ญี่ปุ่นมีทรัพยากรธรรมชาติในประเทศน้อยมาก รูปแบบที่ปฏิบัติกันทั่วไป คือ บริษัทจะนำเข้าวัตถุดิบ จากนั้นผ่านกระบวนการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในประเทศหรือเพื่อการส่งออก

สาขาที่มีแนวโน้มสดใสมากที่สุดสาขาหนึ่งในการเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคต คือ สาขาเกี่ยวกับหุ่นยนต์ ซึ่งเทคโนโลยีของญี่ปุ่นนั้นอยู่ชั้นแนวหน้าของโลก หุ่นยนต์เลียนแบบคนที่พัฒนาขึ้นมาโดยบริษัท ฮอนด้า ชื่อ อาซิโม สามารถเดินสองขาและพูดภาษาของมนุษย์ได้ ในอนาคตอันใกล้นี้หุ่นยนต์จะถูกนำมาใช้งานหลายๆ ด้าน และอาจจะถึงขั้นใช้ชีวิตควบคู่ไปกับมนุษย์เหมือนดังในภาพยนตร์เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมาก็เป็นได้

การเกษตร

ผลิตผลทางการเกษตรหลักของญี่ปุ่น คือ ข้าว ข้าวส่วนใหญ่ที่บริโภคกันในญี่ปุ่นนั้นเป็นข้าวที่ปลูกในประเทศ เนื่องจากญี่ปุ่นมีที่ดินที่สามารถทำการเพาะปลูกได้น้อย เมื่อเทียบกับความหนาแน่นของประชากร จึงทำให้ไม่สามารถปลูกข้าวสาลี ถั่วเหลือง หรือพืชผลหลักอื่นๆ ได้เพียงพอสำหรับประชากรทั้งหมดของประเทศ ญี่ปุ่นจึงมีอัตราการผลิตอาหารเลี้ยงตัวเองที่ต่ำที่สุดประเทศหนึ่งในบรรดา

ประเทศอุตสาหกรรมนั้นหมายความว่าญี่ปุ่นต้องนำเข้าอาหารจากต่างประเทศในสัดส่วนที่สูง อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นแหล่งทรัพยากรทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์ ปลาเป็นอาหารสำคัญของญี่ปุ่น และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับปลาของญี่ปุ่นนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง

2.2 ดัชนีเศรษฐกิจ¹⁰

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ปี	GDP (Billion US \$)	GDP Growth (% Δ)	GDP per Cap (US \$)	Private Consumpt ion (% Δ)	จำนวน ประชากร (Million)	อัตรา เงินเฟ้อ (% Δ)	อัตรา การ ว่างงาน (% Δ)	อัตรา ดอกเบี้ย (%)	อัตรา แลกเปลี่ยน (บาทต่อ 100 เยน)
2548	4,549.60	1.9	35,694	1.3	127.73	-0.30	4.40	0.9	36.57
2549	4,365.80	2.2	34,252	2.0	127.70	0.2	4.10	0.8	32.59
2550	4,378	2.1	34,345	1.5	127.69	0.1	3.80	0.9	31.48
2551*	5,166	1.1	40,543	1.1	127.40	0.6	3.80	0.5	30.55

* *The Economis Intelligence Unit (forecast), 2008*

¹⁰ ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550

โครงสร้างการผลิตภายในประเทศ (ตามสัดส่วนของ GDP)

	ภาคการเกษตร (1.7%) ภาคอุตสาหกรรม (25.8%) และภาคบริการ (72.5%)
กำลังแรงงาน	66.44 ล้านคน (ปี 2549) สาขาเกษตรร้อยละ 4.6 สาขาอุตสาหกรรมร้อยละ 27.8 และสาขาบริการร้อยละ 67.7
สินค้าส่งออกที่สำคัญ	ได้แก่ รถยนต์และยานยนต์ แผงวงจรไฟฟ้า ส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ เรือโดยสาร เรือทัศนจร
ตลาดส่งออกที่สำคัญ	ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง และไทยเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 6 ของญี่ปุ่น สัดส่วนร้อยละ 3.52
สินค้านำเข้าที่สำคัญ	ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม น้ำมันดิบ ก๊าซปิโตรเลียมแผงวงจรไฟฟ้า คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ น้ำมันสำเร็จรูป
ตลาดนำเข้าที่สำคัญ	ได้แก่ จีน สหรัฐฯ ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเกาหลีใต้ ปัจจุบันญี่ปุ่นนำเข้าจากไทยเป็นอันดับที่ 10 สัดส่วนร้อยละ 2.86

Main exports 2007	% of total	Main imports 2007	% of total
Transport equipment	24.8	Mineral fuels	27.8
Electrical machinery	20.2	Electrical machinery	12.7
Non-electrical machinery	19.8	Manufactured goods	10.1
Manufactured goods	11.8	Non-electrical machinery	8.9
Chemicals	9.2	Food	8.2
Leading markets 2007	% of total	Leading suppliers 2007	% of total
US	20.1	China	20.6
China	15.3	US	11.4
South Korea	7.6	Saudi Arabia	5.7
Taiwan	6.3	UAE	5.2
Hong Kong	5.4	Australia	5

Source: Economist Intelligence Unit 2008

การลงทุน (Outflow FDI) ในปี 2549 FDI Outflow ของสหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นอันดับที่ 1 (ประมาณ 200,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี) โดยมีฝรั่งเศส (ประมาณ 120,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี) เป็นลำดับ 2 ในขณะที่ญี่ปุ่น เป็นอันดับที่ 8 โดยในปี 2549 FDI มี Outflow เท่ากับ 46,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่น่าสังเกตก็คือ เริ่มมีประเทศที่มี FDI Outflows ใหม่ๆ เข้ามาในกลุ่ม Top 20 ได้แก่ บราซิล รัสเซีย และจีน

FDI Outflows in Million US\$	Year 2006 (2549)
บราซิล	28,000
รัสเซีย	18,000
จีน	16,000
ญี่ปุ่น	46,000

(ข้อมูล: UNCTAD, World Investment Report 2007)

การลงทุน (Inflow FDI) ในปี 2549 มี FDI Inflows ทั่วโลกเท่ากับ 1,305,852 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแบ่งตามกลุ่มประเทศได้ ดังนี้

Western Europe	43.4%	North America	18.7%	Other developed countries	3.6%
Africa	2.7%	Latin America and Caribbean	6.4%	Middle East	4.6%
Asia	15.3%	Oceania [†]	0.02%	South East Europe and CIS*	5.3%

* CIS = Commonwealth of Independent States (formerly the USSR)

[†] Oceania = Australia and New Zealand plus 4 islands, Malanesia (6 islands), Micronesia (7 islands), and Polynesia (10 islands)

2.3 ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ¹¹

สินค้าส่งออก/สินค้านำเข้าหลัก ของประเทศญี่ปุ่น

สินค้าส่งออกหลัก	ส่งออกไปยังประเทศ	สินค้านำเข้าหลัก	นำเข้าจากประเทศ
1. รถยนต์และยานยนต์อื่นๆ	สหรัฐฯ รัสเซีย ออสเตรเลีย แคนาดา อังกฤษ	1. น้ำมันดิบ	ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับ เอมิเรต อิหร่าน กาตาร์ คูเวต
2. แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์	จีน ฮองกง ไต้หวัน เกาหลีใต้ สิงคโปร์	2. ก๊าซปิโตรเลียม	อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย มาเลเซีย กาตาร์ สหรัฐอาหรับ เอมิเรต
3. ส่วนประกอบรถยนต์	สหรัฐฯ จีน ไทย เม็กซิโก แคนาดา	3. เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	จีน สหรัฐฯ ไทย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์

¹¹ ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2550

4. ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	สหรัฐฯ เนเธอร์แลนด์ จีน เยอรมนี สิงคโปร์	4. แผงวงจร อิเล็กทรอนิกส์	ไต้หวัน สหรัฐฯ เกาหลีใต้ จีน ฟิลิปปินส์
5. เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ	จีน ไต้หวัน เกาหลีใต้ สหรัฐฯ ฮังการี	5. น้ำมันปิโตรเลียม และน้ำมันที่ได้จากแร่ บิทูมินัส	เกาหลีใต้ ซาอุดีอาระเบีย อินโดนีเซีย สหรัฐอาหรับ เอมิเรต คูเวต

ประเทศคู่ค้าสำคัญ 1. จีน 2. สหรัฐฯ 3. สหภาพยุโรป 4. เกาหลีใต้ 5. ไต้หวัน

2.4 ข้อมูลทางการค้ากับประเทศไทย

ภาวะการค้าของไทย-ญี่ปุ่น ระหว่างปี 2545-2550

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ไทยส่งออก		ไทยนำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% Δ	มูลค่า	% Δ	มูลค่า	% Δ	
2545 (2002)	24,754.0	18.70	4.4	9,950.0	0.05	14,804.0	7.6	-4,854.0
2546 (2003)	29,430.6	18.98	18.9	11,356.2	14.13	18,074.4	22.1	-6,718.2
2547 (2004)	35,785.4	18.78	21.6	13,491.6	18.80	22,293.8	23.3	-8,802.1
2548 (2005)	41,122.6	17.95	14.9	15,089.9	11.85	26,032.8	16.8	-10,942.9
2549 (2006)	42,053.4	16.27	2.26	16,385.9	8.59	25,667.6	-1.40	-9,281.7
2550 (2007)	46,518.8	15.90	10.62	18,118.6	10.57	28,400.2	10.65	-10,281.6

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การค้ารวม : ญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับแรกของไทย โดยในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (2545-2550) มีมูลค่าการค้าเฉลี่ยปีละ 36,610.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2550 การค้ารวมระหว่างไทยกับญี่ปุ่นมีมูลค่า 46,518.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 10.62

การส่งออก : ญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 3 ของไทย รองจากอาเซียนและสหรัฐอเมริกา การส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (2545-2550) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 14,065.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2550 ไทยส่งออกไปญี่ปุ่นมูลค่า 18,118.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.57 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปญี่ปุ่น ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เสน่ห์ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์อัญมณีนิยมน

สถิติการส่งออกสินค้าของไทยไปญี่ปุ่น

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	2548	2549	2550	2550 (ม.ค.-ก.พ.)	2551 (ม.ค.-ก.พ.)	% Δ 51/50	สัดส่วน (2551)
1. แผงวงจรไฟฟ้า	1,060.7	1,129.4	1,233.90	199.1	177.6	-10.76	5.81
2. เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	891.8	1,020.3	1,166.70	169.3	172.3	1.81	5.64
3. ยางพารา	759.1	995.2	863.5	143.0	149.9	4.85	4.90
4. รถยนต์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	532.6	666.6	755.9	165.3	123.8	-25.12	4.05
5. เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบของ เครื่องจักรกล	343.3	436.7	561.1	88.8	84.9	-4.38	2.78
6. เครื่องใช้ไฟฟ้าและ ส่วนประกอบอื่นๆ	294.4	389.0	524.6	-	84.6	84,571,100	2.77
7. เกล็ด	351.6	428.4	508.1	81.3	82.5	1.54	2.70
8. อาหารทะเลกระป๋องและ แปรรูป	458.2	448.3	451.1	60.8	81.1	33.31	2.65
9. เหล็ก เหล็กกล้าและ ผลิตภัณฑ์	290.2	329.3	412.8	59.4	76.9	29.55	2.52
10. ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม	285.1	373.1	403.5	48.3	76.2	57.98	2.49
รวมสินค้า 10 รายการ อื่นๆ	5,267.0 9,822.9	6,216.7 10,169.2	6,881.4 11,237.2	1,015.2 1,744.7	1,109.9 1,947.6	9.33 11.63	36.30 63.70
มูลค่ารวม	15,089.9	16,385.9	18,118.6	2,759.8	3,057.5	10.78	100.00

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สินค้าและบริการที่มีศักยภาพของไทยในประเทศญี่ปุ่น

สินค้า/ บริการ ศักยภาพ	ประเทศคู่แข่ง
1. รถยนต์/ จักรยานยนต์	เยอรมนี สหรัฐฯ อังกฤษ อิตาลี
2. ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง	จีน สหรัฐฯ เกาหลีใต้
3. อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	รัสเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ บราซิล จีน สหรัฐฯ
4. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	จีน อิตาลี เกาหลีใต้ สหรัฐฯ เวียดนาม
5. สายไฟฟ้าและสายเคเบิล	จีน ฟิลิปปินส์ สหรัฐฯ

สินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่น และสินค้าหลักที่ไทยนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น
(5 อันดับแรก)

สินค้าหลักที่ไทยส่งออก	ประเทศคู่แข่ง	สินค้าหลักที่ไทยนำเข้า	แหล่งนำเข้า
1. แผงวงจรไฟฟ้า	ไต้หวัน สหรัฐฯ เกาหลีใต้ จีน ฟิลิปปินส์	1. แผงวงจรไฟฟ้า	ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ไต้หวัน เกาหลี ใต้ สิงคโปร์
2. ยางพารา	อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม ศรีลังกา	2. ส่วนประกอบและ อุปกรณ์ประกอบยานยนต์	ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เยอรมนี อินโดนีเซีย มาเลเซีย
3. เครื่องคอมพิวเตอร์และ อุปกรณ์	จีน สหรัฐฯ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์	3.ผลิตภัณฑ์เหล็กและ เหล็กกล้ารีดร้อน	ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย ไต้หวัน
4. เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง	จีน สหรัฐฯ ออสเตรเลีย แคนาดา	4. ผลิตภัณฑ์เหล็กและ เหล็กกล้าชุบหรือเคลือบ	ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน จีน เนเธอร์แลนด์
5. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ ประกอบยานยนต์	จีน สหรัฐฯ เยอรมนี เกาหลีใต้	5. ส่วนประกอบ เครื่องยนต์	ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย จีน สหรัฐฯ ฟิลิปปินส์

การนำเข้า : ญี่ปุ่นเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 1 ของไทย การนำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (2545-2550) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 22,545.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2550 ไทยนำเข้าจากญี่ปุ่นมูลค่า 28,400.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.65 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

สินค้านำเข้าสำคัญของไทยจากญี่ปุ่น ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ สินแร่โลหะ เศษโลหะอื่นๆ และผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากพลาสติก เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และผลิตภัณฑ์โลหะ

สถิติการนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่น

รายการ	2548	2549	2550	มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ			
				2550 (ม.ค- ก.พ.)	2551 (ม.ค- ก.พ.)	% Δ 51/50	สัดส่วน (2551)
1. เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ	4,931.3	4,936.6	5,285.9	715.3	945.1	32.12	17.84
2. เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	3,566.0	3,249.8	3,703.8	577.7	752.2	25.52	13.68
3. เครื่องจักรไฟฟ้าและ ส่วนประกอบ	2,854.1	2,528.1	2,862.1	414.5	590.9	42.56	11.15
4. แผงวงจรไฟฟ้า	2,583.7	2,419.7	2,941.6	467.5	474.1	1.41	8.95

รายการ	2548	2549	2550	2550 (ม.ค.- ก.พ.)	2551 (ม.ค.- ก.พ.)	% Δ 51/50	สัดส่วน (2551)
5. เคมีภัณฑ์	1,875.8	2,000.0	2,248.5	330.0	470.3	42.49	8.87
6. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	2,166.5	2,049.1	2,081.8	312.0	394.4	26.39	7.44
7. สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	665.0	890.3	1,113.4	163.0	231.9	42.28	4.38
8. ผลิตภัณฑ์จากพลาสติก	808.1	817.2	883.5	126.5	168.2	32.90	3.17
9. เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์	810.9	856.5	960.0	140.7	167.6	19.08	3.16
10. ผลิตภัณฑ์โลหะ	805.2	801.4	764.3	111.1	143.6	29.21	2.71
รวมสินค้า 10 รายการ	21,066.6	20,548.6	22,844.9	3,358.5	4,311.2	28.37	81.36
อื่นๆ	4,966.2	5,119.0	5,555.2	808.5	987.9	22.20	18.64
มูลค่ารวม	26,032.8	25,667.6	28,400.2	4,167.0	5,299.1	27.17	100.00

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

ดุลการค้า ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (ปี 2548-2550) ขาดดุลการค้าเฉลี่ยปีละ 10,168.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2550 ไทยขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นคิดเป็นมูลค่า 10,281.58 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับปี 2551 (ม.ค.-ก.พ.) ไทยขาดดุลการค้าคิดเป็นมูลค่า 2,241.59 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2.5 ข้อมูลอื่นๆ

ปีงบประมาณ 1 เมษายน - 31 มีนาคม

งบประมาณ Revenues: \$1.411 trillion, expenditures: \$1.639 trillion; including capital expenditures (public works only) of about \$71 billion (2006)

เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2550 เพิ่มขึ้นถึงระดับ 905.05 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เทียบกับจำนวน 900 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในเดือนก่อนหน้าเป็นผลมาจากผลตอบแทนจากการถือหลักทรัพย์ของญี่ปุ่นในต่างประเทศ โดยเฉพาะในสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น

หนี้สิน (ภายนอกประเทศ) 1.547 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ (30 มิถุนายน 2549)

สกุลเงินตรา (รหัสย่อ) เยน (YEN: JPY)

อัตราแลกเปลี่ยน YEN per US dollar: 103.41 (เมษายน 2551) 108.81 (2550),

116.18 (ปี 2549), 110.22 (ปี 2548), 108.19 (ปี 2547), 115.93 (ปี 2546),
125.39 (ปี 2545)

3. นโยบายเศรษฐกิจ

3.1 นโยบายการเงิน (Monetary Policy)

เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2549 คณะกรรมการนโยบายการเงินภายใต้ BOJ ได้ประกาศขึ้นดอกเบี้ยระยะสั้นจากร้อยละ 0 เป็นร้อยละ 0.25 และอัตราดอกเบี้ยที่ BOJ ปล่อกู้แก่ธนาคารพาณิชย์ (Official Rate) เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 0.1 เป็นร้อยละ 0.4 ภายหลัง BOJ ได้ประกาศยกเลิกการใช้นโยบายการเงินผ่อนคลายพิเศษ (Quantitative Easing Policy) ที่ได้ใช้มาตั้งแต่ปี 2544 เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะเงินฝืด (Deflation) เมื่อวันที่ 9 มี.ค. 49

การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว อาจจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุน เนื่องจากในอดีตต้นทุนทางการเงินของญี่ปุ่นเป็นศูนย์ นักลงทุนสามารถกู้ยืมเงินในญี่ปุ่นไปลงทุนในตลาดการเงินที่มีผลตอบแทนสูงกว่า รวมทั้งการเก็งกำไรในตลาดหลักทรัพย์และตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า (Currency Carry Trade) อย่างไรก็ตามอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.25 ยังเป็นอัตราที่ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ

นอกจากนี้ IMF ได้เตือน BOJ ว่าให้ระมัดระวังในการขึ้นอัตราดอกเบี้ยในอนาคตเนื่องจากอัตราเงินเฟ้อในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำมาก เพราะการขึ้นอัตราดอกเบี้ยอาจจะทำให้เศรษฐกิจญี่ปุ่นกลับไปสู่ภาวะเงินฝืดได้อีก หากเศรษฐกิจโลกซบเซา และจากการที่ตัวเลขดัชนี Core Consumer Price ที่รายงานในเดือนกันยายน 2549 เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.2 ทำให้คณะกรรมการนโยบายการเงินภายใต้ BOJ เลื่อนการตัดสินใจขึ้นอัตราดอกเบี้ยจากปัจจุบันร้อยละ 0.25 ออกไป ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายการเงินภายใต้ BOJ ได้ตกลงเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2549 ที่จะคงอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นไว้ที่อัตราร้อยละ 0.25 ต่อไป

3.2 นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ผลของการปฏิรูปภาคการคลัง เพื่อปรับปรุงฐานะการคลังให้ดีขึ้นจากการที่รัฐบาลกลางกำลังเผชิญปัญหาฐานะทางการคลังอย่างรุนแรงโดยในปีงบประมาณ 2549 มีหนี้ภาครัฐถึงร้อยละ 170 ของ GDP ขาดดุลงบประมาณร้อยละ 4.6 ของ GDP เป็นอัตราที่สูงที่สุดในบรรดาประเทศอุตสาหกรรมด้วยกัน ซึ่งในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลกลางได้พยายามลดค่าใช้จ่าย โดยตัดงบประมาณด้านต่างๆ รวมทั้งงบประมาณที่สนับสนุนรัฐบาลท้องถิ่น นอกจากนี้รัฐบาลยังมีเป้าหมายที่จะจัดทำงบประมาณสมดุลในปีงบประมาณ 2553 และจัดทำงบประมาณเกินดุลภายในปี 2554

ในปีงบประมาณ 2550 รัฐบาลกลางได้จัดสรรงบประมาณแก่รัฐบาลท้องถิ่น (Local Allocation Tax: LAT) คิดเป็นร้อยละ 18 รองจากงบประมาณเพื่อการประกันสังคมและชำระหนี้ร้อยละ 25.5 และ 25.3 ตามลำดับ

3.3 นโยบายการค้า

มาตรการด้านภาษี

อัตราภาษีสินค้าเกษตรและอาหารอยู่ในระดับสูง เช่น ข้าว แป้งมันสำปะหลัง น้ำตาล สับปะรดกระป๋อง ปลากระป๋อง เนื่องจากทางการญี่ปุ่นให้การปกป้องเกษตรกรในประเทศ รวมทั้งการควบคุมปริมาณการนำเข้าด้วย เช่น ข้าว แป้งมันสำปะหลัง สับปะรด

ญี่ปุ่นมีอัตราภาษีนำเข้าอยู่ 4 อัตรา ดังนี้

1. อัตราทั่วไป (General Rate) เป็นอัตราปกติสำหรับสินค้านำเข้าจากประเทศทั่วไป เป็นอัตราสูงสุด
2. อัตราภายใต้สิทธิพิเศษ (Preferential Rate) สำหรับสินค้านำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนา น้อย โดยอัตราภายใต้สิทธิ GSP มีตั้งแต่ลดหย่อนจนถึงการยกเว้นภาษีทั้งหมด
3. อัตราที่ผูกพันไว้กับองค์การการค้าโลก (WTO Rate) สำหรับสินค้านำเข้าจากประเทศสมาชิก WTO ซึ่งส่วนใหญ่จะต่ำกว่าอัตราทั่วไป แต่สูงกว่าอัตราภายใต้สิทธิพิเศษ
4. อัตราชั่วคราว (Temporary Rate) เป็นอัตราที่กำหนดขึ้นเป็นการชั่วคราวและสามารถเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกได้ในเวลาที่เหมาะสม

ทั้งนี้ หากอัตราที่ผูกพันไว้กับ WTO สูงกว่าอัตราชั่วคราวจะใช้อัตราชั่วคราว แต่หากต่ำกว่าอัตราชั่วคราว จะใช้อัตราที่ผูกพันไว้กับ WTO

มาตรการที่มีใช้ภาษี/ มาตรการอื่นๆ เช่น การอุดหนุนการผลิต การค้าและการลงทุน

1. มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์
2. มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค

สามารถดูรายละเอียดได้ที่ Website ของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หรือ link ข้อมูลเรื่องมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ และมาตรการอุปสรรคทางเทคนิค โดยตรงที่ ([http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/\\$\\$11/level4/SPS_JP_0803.pdf&level4=1335](http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/$$11/level4/SPS_JP_0803.pdf&level4=1335)) และ ([http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the\\_files/\\$\\$11/level4/Japan\\_18.3.51.pdf&level4=1336](http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/$$11/level4/Japan_18.3.51.pdf&level4=1336)) ตามลำดับ

3.4 ปัญหาและอุปสรรค/ ประเด็นทางการค้าและการลงทุนกับไทย

สินค้าเกษตร

- 1) อัตราภาษีนำเข้าสูง

ญี่ปุ่นกำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรสูง เช่น

- ไม้สัดแซ่เย็นแซ่แข็ง: อัตราภาษีไม้สัดกระดุก 12% สูงกว่าไม้สัดกระดุกอัตราภาษี 8.5%

2) การควบคุมปริมาณนำเข้า

- โควตาภาษี (Tariff Quota) เช่น แป้งมันสำปะหลัง (native starch) ญี่ปุ่น กำหนดโควตารวมปี ละ 157,000 ตัน โดยเสียภาษีนำเข้าในโควตาร้อยละ 25 หากเกินกว่านั้นต้องเสียภาษีนำเข้าในอัตรา 119 เยน / กก. ข้าว กำหนดปริมาณนำเข้า 693,039 ตัน อัตราภาษี 0 หากเกินโควตาเสียภาษีในอัตรา 341 เยน / กก. สับประรดกระป๋อง ปริมาณ 49,800 ตัน ภาษี 0 ส่วนที่เกินโควตาเสียภาษีอัตราภาษี 33 เยน / กก. หรือ 25.5-46.8 %

- โควตานำเข้าสินค้าประมง ได้แก่ ปลาแมคคาเรล ชาร์ดีน คอด ปลาหมึก เป็นต้น นอกจากนี้ยัง ควบคุมการนำเข้าผลิตภัณฑ์เกษตรบางรายการ เช่น ใบโกโก้ สาหร่าย และซอสปรุงรส เป็นต้น

3) มาตรการสุขอนามัย (ข้อมูล: กรมวิชาการเกษตร <http://www.doa.go.th/onestop>)

ญี่ปุ่นเข้มงวดและจำกัดการนำเข้าสินค้าเกษตร ทำให้การขยายการส่งออกสินค้าเกษตรไปยัง ญี่ปุ่นมีข้อจำกัดมากขึ้น โดยกำหนดพืช จำนวน 12 ชนิด และผัก จำนวน 21 ชนิด ที่ต้องตรวจสอบ พิษตกค้างจากกรมวิชาการเกษตรก่อนส่งออกประเทศญี่ปุ่น ดังนี้

พืช 12 ชนิด ได้แก่ มังคุด ทุเรียน มะม่วงดิบ มะขาม ลิ้นจี่ ลำไย ส้มโอ ข้าวโพด กระจับปี่เขียว หน่อไม้ฝรั่ง ฝรั่ง และพริก

ผัก 21 ชนิด ได้แก่ ผักขึ้นฉ่าย ผักคะน้า ผักชีฝรั่ง ผักชีลาว ใบโหระพา ผักชี ใบกระเพรา ผักคะ แยก ยี่ห่วย ใบแมงลัก ใบสาระแหน่ ผักแพ้ว ใบขี้เหล็ก ถั่วลิสง เต้าหู้ เต้าหู้ยี้ เต้าหู้ยี้ เต้าหู้ยี้ เต้าหู้ยี้ เต้าหู้ยี้ ผักกระเฉด ตะไคร้ ผักเป็ด และกระเจี๊ยบเขียว

สินค้าอุตสาหกรรม

1) โครงการสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ระยะที่ 4 (วันที่เริ่มให้สิทธิ 1 เมษายน 2544- 31 มีนาคม 2554) ญี่ปุ่นลดการให้สิทธิพิเศษน้อยลง ทำให้สินค้าอุตสาหกรรมหลายรายการต้องเสียภาษี GSP เพิ่มขึ้น เช่น ลวดหุ้มฉนวนไฟฟ้า อัญมณี พลาสติก glutamic acid เครื่องหนัง ของเล่น sorbitol dextrin ไม้ตกแต่งบ้าน และเส้นใยประดิษฐ์ เป็นต้น

2) การควบคุมปริมาณนำเข้า ได้แก่ ยางสังเคราะห์ ผ้าทอจากไหม รองเท้า เป็นต้น

คู่ทางทางการค้าและการลงทุน

ความร่วมมือระหว่างภาคธุรกิจญี่ปุ่นกับบริษัทต่างชาติเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการ และ สร้างสรรเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน โดยญี่ปุ่นเป็นแหล่งลงทุนที่มีความ สนใจ โดยนอกเหนือไปจากตลาดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของโลกและผู้บริโภคมีกำลังซื้อสูง ทางการญี่ปุ่นยังได้ดำเนินการปรับ Cooperate Law เมื่อเดือนมิถุนายน 2548 เพื่อที่การเข้ามาลงทุนจัดตั้ง บริษัทในญี่ปุ่นจะเป็นไปได้ง่ายขึ้น โดยยกเลิกเงื่อนไขในการกำหนดเงินทุนขั้นต่ำ และ

ได้ปรับกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการบริษัทและการควบรวมกิจการให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น นอกจากนี้ การเดินทางเข้าประเทศและระยะเวลาการพักอาศัยในญี่ปุ่นได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น

โดยที่การขยายตัวของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 20 ของประชากรในประเทศ และในปี 2550 ประชากรในยุค Baby boom จะเกษียณอายุประมาณ 6.9 ล้านคน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้คาดว่าจะได้รับบำนาญรวมกันปีละประมาณ 15 ล้านล้านเยน ส่งผลให้ตลาดสำหรับสินค้าและบริการเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ยาโรค อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารเสริม การรักษาพยาบาล และธุรกิจเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวและกิจกรรมสันทนาการต่างๆ มีช่องทางที่ดี

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศไทย

ความสัมพันธ์กับไทย ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2430

เอกอัครราชทูตไทยประจำญี่ปุ่น นายสุวิทย์ สิมะสกุล (10 กรกฎาคม 2547- ปัจจุบัน)

เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำไทย นายฮิเดะกิ โคบายาชิ (H.E. Mr. Hideaki Kobayashi) (พฤศจิกายน 2548 - ปัจจุบัน)

กลไกความสัมพันธ์

1) การประชุมหุ้นส่วนทางการเมืองไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Political Partnership Consultations JTPPC)

2) การประชุมประจำปีทวิภาคีด้านการเมืองและการทหารทวิภาคีระหว่าง กระทรวงกลาโหม และกระทรวงการต่างประเทศของไทยกับญี่ปุ่น (Bilateral Political and Military Meeting)

3) การประชุมความร่วมมือทางวิชาการประจำปีไทย-ญี่ปุ่น

ความร่วมมือทางการค้า กับประเทศไทย

ภาครัฐบาล

- ข้อตกลงทางการค้า เมื่อปี 2500
- คณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น จัดตั้งเมื่อเดือนตุลาคม 2511 สำหรับการประชุมครั้งสุดท้าย คือ การประชุมครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 7-10 ตุลาคม 2530 ณ กรุงโตเกียว
- การประชุมในกรอบ Policy Dialogue ระดับอธิบดีมาแล้ว 5 ครั้ง ล่าสุดเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2539 ณ กรุงโตเกียว
- โครงการสิทธิพิเศษทางภาษี GSP เริ่มตั้งแต่ปี 2514 ล่าสุดอยู่ในระยะที่ 4 วันที่เริ่มให้สิทธิ 1 เมษายน 2544- 31 มีนาคม 2554
- การประชุม ASEAN-Japan Summit ในระดับผู้นำประเทศ จัดขึ้นปีละครั้ง
- การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ได้มีผลบังคับใช้แล้ว

- การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) ปัจจุบัน ไทยได้ลงนามแล้วเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2551

ภาคเอกชน

- คณะกรรมการร่วมทางการค้าและเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Trade and Economic Committee) ระหว่างสมาพันธ์องค์กรเศรษฐกิจแห่งญี่ปุ่น (Keidanren) กับ 3 สถาบันภาคเอกชนของไทย (กกกร.) ล่าสุดจัดการประชุมคณะกรรมการฯ ขึ้นเมื่อปี 2549 ที่ภูเก็ต และประมาณเดือนตุลาคม ปี 2551 นี้ จะจัดที่กรุงโตเกียว เป็นครั้งที่ 21

4. บทวิเคราะห์

ความสำคัญของตลาดญี่ปุ่นต่อไทย

ญี่ปุ่นมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา และเป็นประเทศพัฒนาที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในเอเชียในฐานะการเป็นตลาดที่มีอำนาจซื้อสูง เป็นแหล่งเงินทุน และเทคโนโลยีของประเทศกำลังพัฒนา ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีความสำคัญทั้งในด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยเป็นคู่ค้าและนักลงทุนอันดับ 1 ของประเทศไทย ซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับ 2 รองจากสหรัฐอเมริกา และเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับหนึ่ง ญี่ปุ่นยังมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งแง่การเป็นแหล่งเงินทุน การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การเข้ามาลงทุนในไทยยังเพิ่มศักยภาพการผลิต และอำนาจแข่งขัน รวมทั้งขยายการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นและคู่ค้าอื่นๆ

นอกจากนี้นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นที่เข้ามาในประเทศไทยยังมีสัดส่วนสูงถึงประมาณ 1 ใน 10 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด

ลักษณะสำคัญของตลาดญี่ปุ่น

1. เป็นตลาดที่ภาพพจน์ของประเทศไทยและสินค้าไทยได้รับการยอมรับ มีโอกาสในการส่งเสริมสินค้าไทยให้เป็นระดับบน แต่อย่างไรก็ดี ความรู้จักสินค้าไทย ยังมีเฉพาะในเมืองหลวง หรือเมืองใหญ่ๆ เท่านั้น
2. เป็นตลาดที่ผู้บริโภคมีรายได้สูง และมีการใช้สอย โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งมีจำนวนมาก
3. มีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ในด้านการผลิต การขนส่ง และการพัฒนาสินค้า
4. มีมาตรฐานในการนำเข้าสินค้าสูง
5. มีการใช้มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี
6. เป็นตลาดที่ไทยมีการขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่อง แต่สินค้านำเข้าจากญี่ปุ่น เป็นการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบเพื่อการส่งออก ซึ่งไทยสามารถนำไปผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่ม และส่งออกไปยังประเทศที่สาม และก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่ประเทศต่อไป

การเจาะตลาดญี่ปุ่น

สืบเนื่องจากการวิเคราะห์ตลาดญี่ปุ่นในลักษณะดังกล่าว การเจาะตลาดญี่ปุ่นจึงควรดำเนินการ ดังนี้

1. การส่งเสริมการค้าการลงทุนในเมืองหลัก
2. การส่งเสริมธุรกิจบริการ เช่น ภัตตาคาร บริการสุขภาพ และธุรกิจบันเทิง และการท่องเที่ยว
3. การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยี และพัฒนาสินค้าและตลาด และการร่วมมือด้านโลจิสติกส์
4. การร่วมมือในด้านมาตรฐานคุณภาพสินค้า
5. การแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าของการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร
6. การใช้ประโยชน์จากความตกลง JTEPA และ AJCEP
7. การใช้ประโยชน์จากที่ปรึกษาทศนิยมศักดิ์ของกระทรวงพาณิชย์ด้านการค้าระหว่างประเทศ (Honorary Trade Adviser: HTA) ให้เต็มความสามารถ โดยกระทรวงพาณิชย์ได้แต่งตั้ง HTA ในประเทศญี่ปุ่น 4 คน ณ เมือง Yokohama, Nagoya, Sendai และ Miyazaki

เขตเศรษฐกิจสำคัญของประเทศ

นโยบายกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการของรัฐบาลกลาง ทำให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอิสระในการใช้จ่ายเงินภาษีเพื่อพัฒนาเขตดูแลของตน สามารถตัดสินใจขยาย และเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคม ปรับปรุงท่าเรือ และสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดโครงการลงทุนขนาดใหญ่และบริษัทต่างชาติให้เข้าไปลงทุน ส่งผลให้มีศูนย์กลางธุรกิจและการขนส่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ความจำเป็นต้องพึ่งพาการค้าผ่านเมืองใหญ่และการใช้เมืองท่าหลัก เช่น โตเกียว โยโกฮามา และโกเบ สำหรับเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าไปยังภูมิภาคอื่นมีแนวโน้มลดลง โอกาสทางเศรษฐกิจ บทบาท และความสำคัญของเมืองศูนย์กลางในแต่ละภูมิภาคต่อการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ และของไทยจึงมีมากขึ้น ยิ่งกว่านั้นเขตเศรษฐกิจกิวชู เกาะทางตะวันตกของญี่ปุ่น ซึ่งมีการติดต่อค้าขายและร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศในทวีปเอเชียมากกว่าภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะ กับประเทศจีน เกาหลีใต้ และได้หวัน ประกาศนโยบายและความพร้อมที่จะเป็นประตูการค้าของญี่ปุ่นกับประเทศในเอเชีย รวมทั้งส่งเสริมให้เพิ่มปริมาณการขนส่งสินค้าระหว่างเอเชียกับเขตกิวชู สำหรับกระจายต่อไปยังภูมิภาคอื่น ทำให้โอกาสขยายการค้าและการส่งออกของไทยสูงขึ้นด้วย

เขตเศรษฐกิจสำคัญของญี่ปุ่น ที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน ได้แก่

Kanto Area

เป็นเขตเศรษฐกิจใหญ่และมีความสำคัญสูงสุดของประเทศ มีประชากรรวมกันมากกว่า 31 ล้านคน ประกอบด้วยเมืองสำคัญได้แก่ Tokyo, Kanagawa, Saitama และ Chiba โดยมีโตเกียวเป็นศูนย์กลางทั้งในแง่การเป็นที่ตั้งของหน่วยงานรัฐบาลกลาง ศูนย์กลางธุรกิจ การศึกษาระดับสูง ศูนย์กลางข้อมูล

การสื่อสาร โทรคมนาคม และวัฒนธรรมของประเทศ เป็นแหล่งกำเนิดแฟชั่น นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งขององค์กรสำคัญทางธุรกิจ สำนักงานใหญ่ของบริษัทสำคัญของประเทศ และสาขาของบริษัทต่างชาติ ด้วยเหตุนี้ คนส่วนใหญ่จึงยังมีความคิดว่าการตั้งฐานที่โตเกียว คือการเข้าสู่ตลาดญี่ปุ่นทั้งที่มีค่าใช้จ่ายสูงเพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับผู้ซื้อ ได้รับข้อมูลการตลาด และที่สำคัญได้สร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ซื้อในโตเกียวจึงคุ้นเคยกับสินค้านำเข้า อาหาร และวิถีดำรงชีวิตที่ผสมผสานวัฒนธรรมต่างชาติ และเป็นสากลมากกว่าภูมิภาคอื่น

Kansai Area

เขตเศรษฐกิจใหญ่อันดับสองของประเทศ ประกอบด้วยจังหวัด ทางตะวันตกตอนกลางของญี่ปุ่น 9 จังหวัด ได้แก่ Osaka, Hyogo, Kyoto, Shiga, Nara, Wakayama, Mie, Fukui และ Tokushima มีพื้นที่โดยรวมประมาณร้อยละ 10 ของประเทศ มีประชากรโดยรวม ประมาณ 24 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 19 ของประเทศ เมืองหลักของภูมิภาคนี้ ได้แก่ โอซากา โกเบ เกียวโต และนารา เคยเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจดั้งเดิมของประเทศที่ยังคงมีความสำคัญ หากพิจารณาขนาดเศรษฐกิจจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของภูมิภาค (Gross Regional Product-GRP) เขตคันไซมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสามของโลก นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอันดับสองของประเทศ ทั้งในแง่การผลิต อุตสาหกรรม การเงิน และตลาดการค้า เขตคันไซยังเป็นแหล่งกำเนิดของบริษัทการค้า (Trading company) ของประเทศ เป็นที่ตั้งของธนาคารขนาดใหญ่ของโลกหลายแห่ง รวมทั้งเป็นที่ตั้งของตลาดหุ้นใหญ่อันดับสี่ของโลก

อุตสาหกรรมของเขตคันไซ มีจุดแข็งในสาขาเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology field) โดยเฉพาะด้านเวชภัณฑ์ ยา และเคมีภัณฑ์ เป็นศูนย์กลางการผลิตในอุตสาหกรรมสำคัญ เช่น สิ่งทอ และเครื่องแต่งกาย อุปกรณ์กีฬา และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยสถาบันวิจัยมากกว่า 1,000 แห่ง ทั้งที่เป็นของสถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน จึงถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนาของประเทศ เป็นที่ตั้งของบริษัทขนาดใหญ่เช่น Sumitomo, Matsushita, Sanyo, Minolta, และ Sharp เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่พร้อมจะเข้าแข่งขัน และชอบทดลองสินค้าใหม่ๆ กล่าวกันว่าผู้บริโภคในเขตคันไซเป็นผู้ซื้อที่ช่างเลือกและเรียกร้องมากกว่าเขตอื่นๆ บริษัทข้ามชาติของญี่ปุ่นหลายบริษัทจึงเริ่มธุรกิจของตนครั้งแรกที่โอซากา บริษัทวิจัยทางการตลาด ทั้งของญี่ปุ่นและต่างชาติ ล้วนเลือกทดสอบรสนิยมผู้ซื้อและลองวางจำหน่ายสินค้า หรือรูปแบบธุรกิจใหม่ๆ ในเขตคันไซก่อนเมืองอื่น เช่น ก๋วยเตี๋ยวสำเร็จรูป (Instant noodles) คาราโอเกะ (Karaoke) โรงแรมสไตล์ธุรกิจ (Business hotel) เครื่องจำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ (Automatic vending machines) และศูนย์การค้าใต้ดิน (Underground shopping malls) ล้วนเริ่มขึ้นในญี่ปุ่นเป็นครั้งแรกที่โอซากาก่อนที่จะขยายไปยังเมืองอื่นๆ

Chubu Region

ตั้งอยู่ใจกลางของเกาะฮอนชู ระหว่างเขตคันโต และคันไซ ประกอบด้วย 9 จังหวัด ได้แก่ Aichi, Ishikawa, Fukui, Gifu, Mie, Nagano, Shiozuka, Toyama, และ Yamanashi ประชากรรวม 21 ล้านคน มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสามของประเทศและเป็นฐานที่ตั้งของบริษัทใหญ่ระดับโลก เช่น Toyota Motor Corporation, Daido Steel, Brother Industries, Makita Denso Corporation, Yamazaki Mazak, INAX, Suzuki Motor, Yamaha, Noritake, NGK Insulators เป็นต้น มีขนาดเศรษฐกิจโดยรวมประมาณร้อยละ 17 ของประเทศ

ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การเมืองและการขนส่งของภูมิภาค คือ นาโกยา และเมืองใกล้เคียงในจังหวัดไอชิ นอกจากนี้ จังหวัดไอชียังเป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลผลิตสินค้าภายในจังหวัดสูงที่สุดของประเทศ และเมืองนาโกยาเป็นทั้งฐานผลิตของอุตสาหกรรมสำคัญและศูนย์กลางเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นตลาดที่มีอำนาจซื้อสูงในเวลาเดียวกัน แม้ว่าจะเป็นเมืองอุตสาหกรรมหนัก แต่นาโกยาก็ยังมีชื่อเสียงในเรื่องคุณภาพชีวิตของประชากร และความสามารถในการแข่งขันด้านต้นทุนการประกอบธุรกิจในแง่ของต้นทุนค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบกับเมืองใหญ่อื่นๆ มีปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจก้าวหน้าและเทคโนโลยีเพื่อการผลิตพัฒนาในระดับสูง นอกจากนี้ รัฐบาลท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมการเข้าไปลงทุนของบริษัทต่างชาติ

Kyushu/Yamaguchi Region

ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศมีขนาดเศรษฐกิจและจำนวนประชากรประมาณร้อยละ 10 ของประเทศประกอบด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ Fukuoka, Saga, Nagasaki, Kumamoto, Oita, Miyazaki และ Kagoshima ด้วยเหตุที่มีภูมิประเทศตั้งอยู่ใกล้เอเชียมากที่สุดของญี่ปุ่น จึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทั้งด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต การค้า และการท่องเที่ยว กับประเทศในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะ เกาหลีใต้ ฮ่องกง และจีน จึงได้รับขนานนามว่าเป็นประตูสู่เอเชีย (Gateway to Asia) เป็นภูมิภาคที่มีการค้ากับประเทศในเอเชียสัดส่วนสูงที่สุด โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 52 ของมูลค่าส่งออกและร้อยละ 45 ของมูลค่านำเข้าในแต่ละปี

เขตกิวชูมีลักษณะพิเศษที่ต่างจากภูมิภาคอื่น คือ เป็นแกนกลางการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่มีความหลากหลายของธุรกิจ ธุรกิจบริการพัฒนาควบคู่ไปกับอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ได้รับ ขนานนามว่า "Silicon Island" เพราะเป็นแหล่งผลิตสำคัญของอุตสาหกรรม Semi-conductor โดยมูลค่าผลผลิตมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 30 ของประเทศ และร้อยละ 10 ของโลก นอกจากนี้ยังเป็นฐานที่ตั้งของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวิจัยและพัฒนาในหลายสาขา ที่สำคัญ เช่น Nuclear fusion, Robotics, Ceramic materials, High-speed ocean transport carriers กิวชูยังเป็นฐานการวิจัย ทางอวกาศที่มีความพร้อมแห่งหนึ่งของประเทศ สาขาอุตสาหกรรมอื่นที่มีบทบาทสำคัญในเขตกิวชู ได้แก่ การผลิตเหล็กกล้า ยานยนต์ การต่อเรือ การท่องเที่ยวและเกษตรกรรม จึงเป็นเขตหนึ่งที่มีบริษัทต่างชาติ โดยเฉพาะบริษัทจากอเมริกา เข้าไปทำการวิจัยและการผลิตในสาขาอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์

เครื่องมือทางการแพทย์ รวมทั้งธุรกิจด้านสถาปัตยกรรม การออกแบบและก่อสร้าง การพลังงาน การประกันภัยและการเงิน

Hokkaido และ Tohoku

เป็นตลาดของประชากร 15.5 ล้านคน โดยฮอกไกโด เป็นเกาะทางตอนเหนือของประเทศ มีเมือง ซัปโปโรเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค เขตโคโซกุตั้งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะฮอนชู มีศูนย์กลางที่เมือง เซนได (Sendai) ซึ่งถือว่าเป็นเมืองหลวงของจังหวัดมิยาเกะ (Miyagi Prefecture) มีเส้นทางคมนาคมขนส่ง ที่มีมาตรฐานเชื่อมต่อระหว่างกันอย่างทั่วถึง ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจต่ำ รัฐบาลท้องถิ่นส่งเสริมให้ ประชากรย้ายถิ่นฐานเข้าไปอยู่อาศัยและส่งเสริมการเข้าไปลงทุนของบริษัทต่างชาติด้วยการให้ แรงจูงใจรูปแบบต่างๆ

ภูมิภาคนี้ถือเป็นฐานเกษตรใหญ่ของญี่ปุ่น มีสัดส่วนร้อยละ 11 ของทั้งประเทศ โดยเฉพาะ ผลิตภัณฑ์จากนม และข้าว ผลผลิตสำคัญ ได้แก่ น้ำตาลจากหัวบีท (เป็นแหล่งผลิตเดียวของญี่ปุ่น) นม (ร้อยละ 41) มันฝรั่ง (ร้อยละ 77) หอมหัวใหญ่ (ร้อยละ 50) และการจับปลา (ร้อยละ 12)

การค้าและสินค้านำเข้าของภูมิภาคนี้ ยังคงผ่านเมืองท่าหลัก เช่น โตเกียว โยโกฮามา หรือโอซากา เนื่องจากต้นทุนค่าขนส่งภายในประเทศญี่ปุ่นมีอัตราสูง และสูงกว่าค่าขนส่งระหว่างประเทศ ทำให้ สินค้านำเข้ามีต้นทุนแพงขึ้นมาก ปัจจุบัน สินค้าจากบางประเทศจึงเริ่มเปลี่ยนไปใช้ท่าเรือที่เมืองอื่นๆ เช่น Moji และ Hakata (เขตคิวชู) Ishikari และ Tomakomai (ใกล้เมืองฮอกไกโด) Hachinohe (ใน จังหวัด Aomori) และที่เมือง Sendai เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มอำนาจแข่งขันสินค้าของตน

Okinawa

เกาะทางใต้สุดของญี่ปุ่น และเป็นเกาะเดียวที่มีภูมิอากาศแบบกึ่งเขตร้อน (sub-tropical climate) มีชื่อเดิมเป็นที่รู้จักกันว่า Ryukyu Islands มีประชากร 1.35 ล้านคน เศรษฐกิจของจังหวัดโอกินาวาพึ่งพาสูงต่อการก่อสร้าง การท่องเที่ยว การลงทุนของรัฐ และธุรกิจบริการ รัฐบาลท้องถิ่นจึงให้ความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และที่พักทันสมัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการสร้างโอกาสใหม่ในธุรกิจการออกแบบ ก่อสร้างและการตกแต่งภายในสำหรับโรงแรม และที่พัก นอกจากนี้ยังเป็นตลาดสำหรับสินค้าเพื่อการพักผ่อนภายนอกอาคาร อุปกรณ์จับปลา และเครื่องกีฬาทางน้ำ สินค้ากลุ่มของขวัญ ของฝากสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากกว่า 15 ล้านคนต่อปี

รัฐบาลท้องถิ่นยังจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Development Zone) โดยให้ข้อลดหย่อนทางภาษีและผลตอบแทนอื่นๆแก่ผู้เข้าไปลงทุนในสาขาธุรกิจการค้า ข้อมูลและโทรคมนาคม และที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว เศรษฐกิจของจังหวัดโอกินาวาได้รับอิทธิพล และพึ่งพิงอย่างมากต่อบทบาทในการเป็นฐานทัพใหญ่ของกองทัพเรืออเมริกันและครอบครัวซึ่งมีจำนวนประมาณ 50,000 คน ทั้งในแง่เป็นการเป็นแหล่งจ้างงานและขายสินค้า วิถีชีวิตและพฤติกรรมการบริโภคจึงได้รับอิทธิพลจากสินค้าเอเชีย และอเมริกันสูง

SWOT Analysis

Strength	Weakness
<p>ไทยเป็นประเทศที่มีจุดแข็งในฐานะซัพพลายเออร์ของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสินค้าอะไหล่รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อาหารและอื่นๆ และเป็นประเทศที่น่าลงทุนเป็นอันดับสอง รองจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ในสาขานักธุรกิจญี่ปุ่น</p>	<p>สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2549 ที่ผ่านมาจนถึงในปัจจุบัน ทำให้ไทยถูกมองว่าเป็นประเทศที่ไม่ค่อยมีความมั่นคงทางการเมือง ซึ่งส่งผลในแง่ลบทางเศรษฐกิจในภาพรวมต่อประเทศ นอกจากนี้ ไทยยังต้องเผชิญต่อแรงกดดันจากประเทศผู้ผลิตสินค้าราคาถูก เช่น จีน เวียดนาม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเร่งพัฒนาภาคการผลิตเพื่อแข่งขันกับผู้ผลิตในตลาดบน ทำให้การวางตำแหน่งสินค้าในตลาด (market Positioning) มีความยากลำบาก</p>
<p>Opportunity</p> <p>JTEPA และ AJCEP จะเป็นปัจจัยเสริมความได้เปรียบและสนับสนุนให้การค้าและการลงทุนไทย-ญี่ปุ่นสามารถขยายตัวได้ต่อไป เพราะนอกจากจะเพิ่มโอกาสการส่งออกสินค้ามายังญี่ปุ่นเนื่องจากสินค้ามีราคาต่ำลง รวมถึงต้นทุนการผลิตสินค้า ที่ลดลง เพราะวัตถุดิบที่นำเข้ามาจากญี่ปุ่นมีราคาต่ำลง และยังสามารถใช้กแหล่งกำเนิดสะสมได้อีกด้วย นอกจากนี้ไทยยังมีโอกาสจากการเปิดตลาดภาคบริการของญี่ปุ่น โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs ในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ รวมถึงบุคลากรไทยที่จะมีโอกาสเข้ามาทำงานในญี่ปุ่นได้ง่ายขึ้น ตลอดจนโอกาสจากความร่วมมือในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น เรื่อง ความร่วมมือด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยเพื่อพัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารของไทย และการยอมรับหน่วยตรวจสอบของไทยโดยไม่ต้องตรวจซ้ำที่ญี่ปุ่นในผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนด เป็นต้น</p>	<p>Threat</p> <p>เวียดนามเป็นประเทศที่ญี่ปุ่นให้ความสนใจมากขึ้น ในฐานะแหล่งลงทุนใหม่ เนื่องจากค่าแรงที่ต่ำกว่าไทย รวมถึงความมีเสถียรภาพทางการเมืองและสังคม ประกอบกับญี่ปุ่นยังมีแผนที่จะจัดทำ EPA กับเวียดนาม ซึ่งนอกจากเรื่องการลดภาษีแล้ว ความตกลงฯ ยังมุ่งเน้นกำหนดแนวทางปรับปรุงบรรยากาศการลงทุนในเวียดนามเพื่อรองรับการขยายตัวของการลงทุนจากญี่ปุ่น ดังนั้น เวียดนามจึงเป็นประเทศที่เป็นคู่แข่งของไทยทั้งในด้านการค้าการลงทุนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในอนาคต</p>

อาเซียนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ*

ความเป็นมา

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations ° ASEAN) เกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๑๐ ในยุคแห่งการเผชิญหน้าทางการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บนความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ และมีนโยบายแข่งขันในการผลิต การส่งออก การตลาด การหาแหล่งทุนและเทคโนโลยี ทำให้การเจริญเติบโตขององค์กรเป็นไปอย่างช้า ๆ ปฏิญญาอาเซียนหรือปฏิญญากรุงเทพฯ ซึ่งเป็นปฏิญญาในการก่อตั้งอาเซียน ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการรวมตัวกัน ดังนี้ เร่งรัดความ เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม ในภูมิภาคโดยอาศัย ความร่วมมือระหว่างกันส่งเสริม พื้นฐานและเสถียรภาพ ในภูมิภาค โดยยึดหลักยุติธรรมและกฎเกณฑ์ของกฎบัตร สหประชาชาติส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และการบริหาร ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการฝึกอบรม วิจัย ในด้านการศึกษา วิชาชีพ เทคนิค และการบริหาร ร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การขยายการค้า การศึกษา ปัญหาการค้าโลกทัศน์ระหว่างประเทศการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก การขนส่งและคมนาคม และการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนส่งเสริมการศึกษาของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รักษาความร่วมมือที่ใกล้ชิดและเป็น ประโยชน์กับองค์การระหว่างประเทศและภูมิภาคที่มี วัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน และหาแนวทางร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกันมากขึ้น

ในช่วง ๑๐ ปีแรกหลังจากการก่อตั้ง อาเซียนให้ความสำคัญต่อการจัดทำกรอบงานอย่าง กว้างๆ และ ยืดหยุ่นได้ เพื่อให้สอดคล้องกับ ความคิด เห็นอันหลากหลายของสมาชิก และเพื่อให้เป็น รากฐานอันมั่นคงสำหรับจุดมุ่งหมายร่วมกันต่อไป ดังนั้น แม้ว่าจะไม่ค่อยมีผลสำเร็จ เป็นรูป ธรรม มากนักแต่ก็เป็นประโยชน์ต่อการสานสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลอาเซียน ทำให้เกิด ค่านิยมที่ดีและวาง รากฐาน ความ สำเร็จในอนาคต ทิศทางในการดำเนินงานของอาเซียนเริ่มชัดเจน ขึ้นในปี ๒๕๒๐เมื่อผู้นำอาเซียนประชุมสุดยอดครั้งแรก ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย และได้ลง นามในปฏิญญาสมานฉันท์อาเซียน (Declaration of ASEAN Concord) และสนธิสัญญาไมตรีและ ความ ร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia : TAC) ซึ่งขยาย ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ของ อาเซียนไปอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมถึงความร่วมมือด้าน โภคภัณฑ์พื้นฐานโดยเฉพาะอาหารและพลังงาน การจัดตั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ การขยายการค้า

* ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ . เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiFTA.com/ThaiFTA/>. ๒๕๕๔. สืบค้นเมื่อ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๑

ระหว่างประเทศสมาชิก การจัดตั้งระบบสิทธิพิเศษทางการค้าระยะยาว การปรับปรุงการเข้าสู่ตลาดนอกอาเซียน และการ แก้ไขปัญหาโศกภัยระหว่างประเทศ และประเด็นเศรษฐกิจโลกอื่น ๆ

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนในระยะแรก

อาเซียนตระหนักดีว่า ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงของภูมิภาค ดังนั้น นอกจากความร่วมมือทางการเมือง สังคมการศึกษา และวัฒนธรรม แล้วอาเซียนจึง มุ่งมั่นที่จะขยาย ความร่วมมือทาง เศรษฐกิจระหว่าง กันมา โดยตลอด อีกด้วย

ในปี ๒๕๒๐ รัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้าอาเซียน หรือ ASEAN PTA (Preferential Trading Arrangements : PTA) ซึ่งเป็นการ ให้สิทธิพิเศษโดยสมัครใจ และแลกเปลี่ยนสินค้ากับสินค้า สิทธิพิเศษส่วนใหญ่เป็น การลด ภาษี ศุลกากรขาเข้า และการผูกพันอัตราอากรขาเข้า ณ อัตราที่เรียกเก็บอยู่ หลังจากนั้นก็มีโครงการความร่วมมือต่างๆ ตามมาโดยเฉพาะ ด้าน อุตสาหกรรมมีถึง ๔ โครงการ ได้แก่ โครงการอุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Project: AIP) ปี ๒๕๒๓ โครงการ แบ่งผลิตทาง อุตสาหกรรมอาเซียน (ASEAN Industrial Complementation: AIC) ปี ๒๕๒๔ โครงการร่วมลงทุนด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Joint Ventures: AIJV) ปี ๒๕๒๖ โครงการแบ่งผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ (Brand-to-Brand Complementation: BBC) ปี ๒๕๓๒

จนกระทั่งปี ๒๕๓๓ องค์ประกอบสำคัญของเขตการค้าเสรีอาเซียนหรืออาฟตาเริ่มปรากฏให้เห็นเป็นครั้งแรก เมื่อรัฐมนตรีเศรษฐกิจ อาเซียนได้ตกลงใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับสินค้า อุตสาหกรรมบางชนิด รวมทั้งซีเมนต์ ปุ๋ย และเยื่อกระดาษ อย่างไรก็ตาม โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจเกือบทั้งหมดของอาเซียนก่อนการจัดตั้งอาฟตาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัย ดังนี้ สมาชิกอาเซียนไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ แม้จะอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน การรวมตัวเกิด จากการ กุ๊กกาม ความมั่นคงจากภายนอก มิใช่จากสำนักแห่งความเป็น ภูมิภาคเดียวกันแต่ละประเทศ อยู่ระหว่างการพัฒนา อุตสาหกรรมภายในประเทศ จึงมองกันเป็นคู่แข่ง การส่งออกและเห็นว่าภายนอกภูมิภาค คือ แหล่งเงินทุนและเทคโนโลยี โครงสร้างองค์กรอ่อนแอ สำนัก เลขาธิการอาเซียน มีงบประมาณจำกัด ไม่มีอำนาจและความเป็น อิสรภาพเพียงพอที่จะกำหนด ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

อาฟตา : ความสำเร็จครั้งสำคัญของอาเซียน

อาเซียนได้พยายามศึกษาหาแนวทางและมาตรการที่จะขยายการค้าระหว่างกันให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ การเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน โดยใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากัน (Common Effective Preferential Tariff : CEPT) สำหรับสินค้าของอาเซียน ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๔ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๓๕ ณ ประเทศ สิงคโปร์ จึงได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอของไทย โดยนายกรัฐมนตรี อานันท์ ปันยารชุน ในการเริ่มจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ตามกรอบความตกลงแม่บทว่าด้วยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation) และความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน [Agreement on the Common Effective Preferential Tariff (CEPT) Scheme for the ASEAN Free Trade Area (AFTA)]

ประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งได้ร่วมก่อตั้งอาฟตาขึ้นในขณะนั้น มีเพียง ๖ ประเทศ ได้แก่ บรูไน ดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมาภายหลังอาเซียนได้ขยายจำนวนสมาชิกเป็น ๑๐ ประเทศ โดยเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนลำดับที่ ๗ ในปี ๒๕๓๘ ลาวและพม่า เป็นสมาชิกลำดับที่ ๘ และ ๙ ในปี ๒๕๔๐ และกัมพูชาเป็นสมาชิกลำดับที่ ๑๐ ในปี ๒๕๔๒ อาเซียนจึงเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่กลุ่มหนึ่งของโลก มีประชากรรวมกันกว่า ๕๐๐ ล้านคน

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ของอาเซียน

เพียงเวลาไม่ถึง ๑๐ ปีหลังจากการจัดตั้งอาฟตาในปี ๒๕๓๖ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียนได้มีการขยายตัวทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้าง ในเชิงลึก เช่น ปี ๒๕๓๗ - เร่งรัดการจัดตั้งอาฟตา จาก ๑๕ ปี เป็น ๑๐ ปี นำสินค้าซึ่งเดิมยกเว้นลดภาษีชั่วคราวเข้ามาลดภาษี ขยายขอบเขตสินค้าที่ต้องลดภาษีให้ครอบคลุมสินค้าเกษตรไม่แปรรูป ขยายขอบเขตความร่วมมืออาเซียนไปสู่ด้านการขนส่งและสื่อสาร สาธารณูปโภค บริการ และทรัพย์สินทางปัญญา ปี ๒๕๓๘ - เร่งรัดอาฟตาโดยขยายรายการสินค้าที่จะลดภาษีเหลือร้อยละ ๐-๕ ในปี ๒๕๔๓ และให้มีรายการ ที่ลดภาษีเหลือร้อยละ ๐ ให้มากที่สุด และให้เริ่มเปิดการเจรจาเพื่อเปิดเสรีบริการ ให้พิจารณาการจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน และให้มีโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม เพื่อเสริมสร้างอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเป็นพื้นฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยเน้นการให้สิทธิประโยชน์ส่วนลดภาษีเหลือร้อยละ ๐-๕ ปี ๒๕๔๒ - ประกาศให้อาฟตาเป็นเขตการค้าเสรีที่แท้จริง โดยจะลดภาษีสินค้าทุกรายการลงเหลือร้อยละ ๐ ในปี ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๘ สำหรับสมาชิกเดิมและสมาชิกใหม่ ตามลำดับ

การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเชิงกว้างของอาเซียนอื่น ๆ นอกจากอาฟตา เช่น นอกจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าดังกล่าวข้างต้น อาเซียนได้ขยายความร่วมมือครอบคลุม

สาขาต่างๆ อย่างกว้างขวาง อาทิ การคลัง เทคโนโลยีและการสื่อสาร โทรคมนาคม เกษตรและป่าไม้ การขนส่งพลังงาน แร่ธาตุ และการท่องเที่ยว

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community)

พัฒนาการในด้านแนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๘ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ณ กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ที่ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้อาเซียนกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน ได้แก่ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งอาจเป็นไปได้ในทำนองเดียวกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรปในระยะเริ่มต้น โดยมีลำดับพัฒนาการที่สำคัญ ดังนี้

ปี	การดำเนินการ
๒๕๔๖	- ผู้นำอาเซียนประกาศแถลงการณ์ Bali Concord II เห็นชอบที่จะจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภายในปี ค.ศ. ๒๐๒๐
๒๕๔๗	- ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนและรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามในพิธีสารรายฉบับ รวม ๑๑ ฉบับ ซึ่งมี Roadmap เพื่อการรวมกลุ่มสาขาสำคัญเป็นภาคผนวก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำร่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจใน ๑๑ สาขาสำคัญก่อน (เกษตร/ประมง/ ผลิตภัณฑ์ไม้/ ผลิตภัณฑ์ยาง/ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม/ ยานยนต์/ อิเล็กทรอนิกส์/ สุขภาพ/ เทคโนโลยีสารสนเทศ/ การท่องเที่ยว/ การบิน)
๒๕๔๘	- เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจอาเซียนพิจารณาทบทวนปรับปรุงแผนงานการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนในระยะที่ ๒ เพื่อปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและรวมข้อเสนอของภาคเอกชน
๒๕๔๙	- รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน และพิธีสารว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญ (ฉบับแก้ไข)
๒๕๕๐	- ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อเร่งรัดเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นอีก ๕ ปี จากเดิมที่กำหนดไว้ในปี ค.ศ. ๒๐๒๐

	- ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาเซบูว่าด้วยแผนแม่บทสำหรับกฏบัตรอาเซียน เพื่อสร้างนิติฐานะให้อาเซียนและปรับปรุงกลไก/กระบวนการดำเนินงาน ภายในของอาเซียน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน
--	--

แนวทางนำร่องสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การเร่งรัดการรวมกลุ่ม ๑๑ สาขาสำคัญของอาเซียน

แนวทางการนำร่องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเริ่มต้นจากการทดลองเร่งรัดการรวมกลุ่มใน ๑๑ สาขาสำคัญของอาเซียน (๑๑ Priority Sectors) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการในสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวได้อย่างเสรี และสร้างการรวมกลุ่มในด้านการผลิตและการจัดซื้อวัตถุดิบ เพื่อส่งเสริมการเป็นฐานการผลิตร่วมของอาเซียน และมีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการ กำหนดประเทศผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ในแต่ละสาขา ดังนี้

ประเทศ	สาขา	
อินโดนีเซีย	๑) ยานยนต์	๒) ผลิตภัณฑ์ไม้
มาเลเซีย	๓) ผลิตภัณฑ์ยาง	๔) สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
พม่า	๕) ผลิตภัณฑ์เกษตร	๖) ผลิตภัณฑ์ประมง
ฟิลิปปินส์	๗) อิเล็กทรอนิกส์	๘) เทคโนโลยีสารสนเทศ
สิงคโปร์	๙) สุขภาพ	๑๐) การท่องเที่ยว
ไทย	๑๑) การบิน	

ความสำคัญของการรวมกลุ่ม ๑๑ สาขา

จากข้อมูลสถิติการค้าที่ผ่านมา มูลค่าการค้าของไทยกับอาเซียนสำหรับสินค้าที่อยู่ภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีมูลค่ากว่าร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทยกับอาเซียน ดังนั้น จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ไทยจะต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านการส่งออก โดยเฉพาะในสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง อย่างเช่น สาขาผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์รวมถึงสาขานบริการ อาทิ สาขาการท่องเที่ยว การบริการสาขาสุขภาพ และสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อใช้ประโยชน์จากการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนได้อย่างเต็มที่

แผนงานภายใต้การรวมกลุ่ม ๑๑ สาขาสำคัญของอาเซียน

๑. การเร่งขจัดภาษีสินค้า ใน ๕ สาขาหลัก (เกษตร/ ประมง/ ไม้/ ยาง/ สิ่งทอ/ ยานยนต์/ อิเล็กทรอนิกส์/ เทคโนโลยีสารสนเทศ/ สาขาสุภาพ) ให้เร็วขึ้นจากกรอบอาฟตาอีก ๓ ปี ดังนี้

ประเทศ	กำหนดการอาฟตาเดิม (ค.ศ.)	กำหนดการเร่งลดภาษี (ค.ศ.)
ASEAN เดิม ๖ ประเทศ	๑ ม.ค. ๒๕๕๓ (๒๐๑๐)	๑ ม.ค. ๒๕๕๐ (๒๐๐๗)
CLMV	๑ ม.ค. ๒๕๕๘ (๒๐๑๕)	๑ ม.ค. ๒๕๕๕ (๒๐๑๒)

๒. การขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษี อาเซียนได้จัดทำหลักเกณฑ์ (criteria) การขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษีของประเทศสมาชิกแล้ว ซึ่งใช้พื้นฐานหลักเกณฑ์การขจัดตาม WTO และได้เห็นชอบแผนงานการขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษี (Work Programme on elimination of NTBs) ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม ๕ ประเทศมีกำหนดที่จะขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษีทั้งหมดภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ สำหรับประเทศฟิลิปปินส์ภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๒ และประเทศ CLMV ภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๕

๓. การปรับปรุงกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าให้มีความโปร่งใส มีมาตรฐานที่เป็นสากล และอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคเอกชนมากขึ้น ขณะนี้ นอกเหนือจากกฎ ๔๐% value-added content แล้ว อาเซียนได้พัฒนาการคิดแหล่งกำเนิดสินค้าโดยใช้วิธีแปรสภาพอย่างเพียงพอ (substantial transformation) เพื่อเป็นทางเลือกในการคำนวณแหล่งกำเนิดสินค้าให้กับสินค้าสิ่งทอ อลูมิเนียม เหล็ก และผลิตภัณฑ์ไม้แล้ว และได้เริ่มใช้วิธีการคิดคำนวณแหล่งกำเนิดสินค้าแบบสะสมบางส่วน (Partial Cumulation ROO) เพื่อให้การคำนวณสัดส่วนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยสินค้าที่มีสัดส่วนการผลิตภายในขั้นต่ำร้อยละ ๒๐ สามารถนำมาคำนวณในการคิดแหล่งกำเนิดสินค้าแบบสะสมของอาเซียนได้ เพื่อรับสิทธิประโยชน์ภายใต้อาฟตา

๔. การค้าบริการ อาเซียนได้เห็นชอบเป้าหมายการเปิดเสรีสาขาบริการสำคัญ ๔ สาขา (Priority Services Sectors) ได้แก่ สาขาการท่องเที่ยว เทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุภาพ และสาขาการบิน ภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ สำหรับสาขาบริการอื่น ๆ ได้กำหนดเป้าหมายไว้ภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งจะต้องเร่งเจรจาและจัดทำข้อผูกพันในการเปิดตลาดในแต่ละรอบของการเจรจาทั้งในด้านการเข้าสู่ตลาด (Market Access) และการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment NT) ขณะนี้ ได้สรุปผลการเจรจารอบที่ ๔ (ปี ๒๕๔๘-๒๕๔๙) และจัดทำข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ ๕ แล้ว โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่ ๕ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์

๕. การลงทุน ส่งเสริมการลงทุนภายในภูมิภาคโดยการร่วมลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และสร้างเครือข่ายด้านการลงทุนของอาเซียนซึ่งขณะนี้ ได้จัดทำรายชื่อเขต

ส่งเสริมการลงทุนพิเศษ และเทคนิคอุตสาหกรรมในอาเซียนแล้วเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงด้านการผลิตและการใช้วัตถุดิบภายในภูมิภาค

๖. การอำนวยความสะดวกด้านพิธีการด้านศุลกากร อาเซียนได้จัดทำความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว เมื่อ ปี ๒๕๔๘ ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม ๖ ประเทศพัฒนาระบบ National Single Window ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๑ และประเทศ CLMV ภายในปี ๒๕๕๕ เพื่อเชื่อมโยงเป็นระบบ ASEAN Single Window ต่อไป ซึ่งไทยและฟิลิปปินส์ได้เริ่มโครงการนำร่องการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว เมื่อปี ๒๕๔๕ โดยทดลองใช้กับใบขนสินค้าขาออกและแบบฟอร์ม D ก่อน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถยื่นเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า-ส่งออก ณ จุดเดียว โดยกรมศุลกากรสามารถตัดสินใจในการตรวจปล่อยสินค้าได้ในคราวเดียว

๗. การพัฒนามาตรฐานและความสอดคล้องของผลิตภัณฑ์ ได้จัดทำมาตรฐานการยอมรับร่วมสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าแล้ว ในระยะต่อไปจะพัฒนาให้ครอบคลุมสินค้าอื่น ๆ ภายใต้การรวมกลุ่มสาขาสำคัญด้วย เช่น ผลิตภัณฑ์ไม้ เครื่องมือแพทย์ ยาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ เป็นต้น

๘. การเคลื่อนย้ายของนักธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบวิชาชีพ แรงงานมีฝีมือและผู้มีความสามารถพิเศษ อยู่ระหว่างการพัฒนาจัดทำ ASEAN Business Card เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางให้แก่นักธุรกิจภายในภูมิภาค และเร่งพัฒนามาตรฐานการยอมรับร่วมสำหรับบุคลากรในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่ขณะนี้ ได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาวิศวกรรมและสาขาพยาบาลแล้ว และอยู่ระหว่างการพัฒนาในสาขาวิชาชีพอื่น ๆ เช่น สถาปนิก นักกฎหมาย และนักบัญชี เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบวิชาชีพของผู้เชี่ยวชาญ และแรงงานมีฝีมือภายในอาเซียน

๙. การอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางภายในอาเซียน อยู่ระหว่างการปรับประสานกระบวนการ/พิธีการในการตรวจลงตราให้กับนักเดินทางต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในอาเซียน รวมทั้งการยกเว้นการตรวจลงตราให้กับผู้เดินทางสัญชาติอาเซียนที่เดินทางภายในอาเซียน

นอกจาก ๑๑ สาขาที่กล่าวมาแล้ว ต่อมาอาเซียนได้เพิ่มสาขาโลจิสติกส์ เป็นสาขาที่ ๑๒ ที่จะเร่งรัดการรวมกลุ่มของอาเซียน โดยมีเวียดนามเป็นประเทศผู้ประสานงานหลักและได้จัดทำแผนงานเพื่อการรวมกลุ่มในสาขาดังกล่าวแล้ว โดยมีเป้าหมายที่จะเปิดเสรีสาขาบริการ โลจิสติกส์ ภายในปี ๒๐๑๓

กฎบัตรอาเซียน “ASEAN Charter”

แนวคิดของการจัดทำกฎบัตรอาเซียนเกิดขึ้นในกรอบกระบวนการปฏิรูปอาเซียนเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพนิติบุคคลและจัดโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดย

มุ่งเน้นการสร้างนิติฐานะ (Legal status) ในเวทีระหว่างประเทศให้กับอาเซียน

วัตถุประสงค์ของการจัดทำกฎบัตรอาเซียน

เพื่อให้กระบวนการรวมกลุ่มของอาเซียนมีพื้นฐานทางกฎหมายรองรับ และมีพันธะสัญญาต่อกันมากขึ้น และจะเป็นเสมือนธรรมนูญของอาเซียนซึ่งจะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ และส่งเสริมเอกภาพในการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกและเป็นก้าวสำคัญในการยกระดับการรวมตัวของประเทศสมาชิกไปสู่การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งประกอบด้วย ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

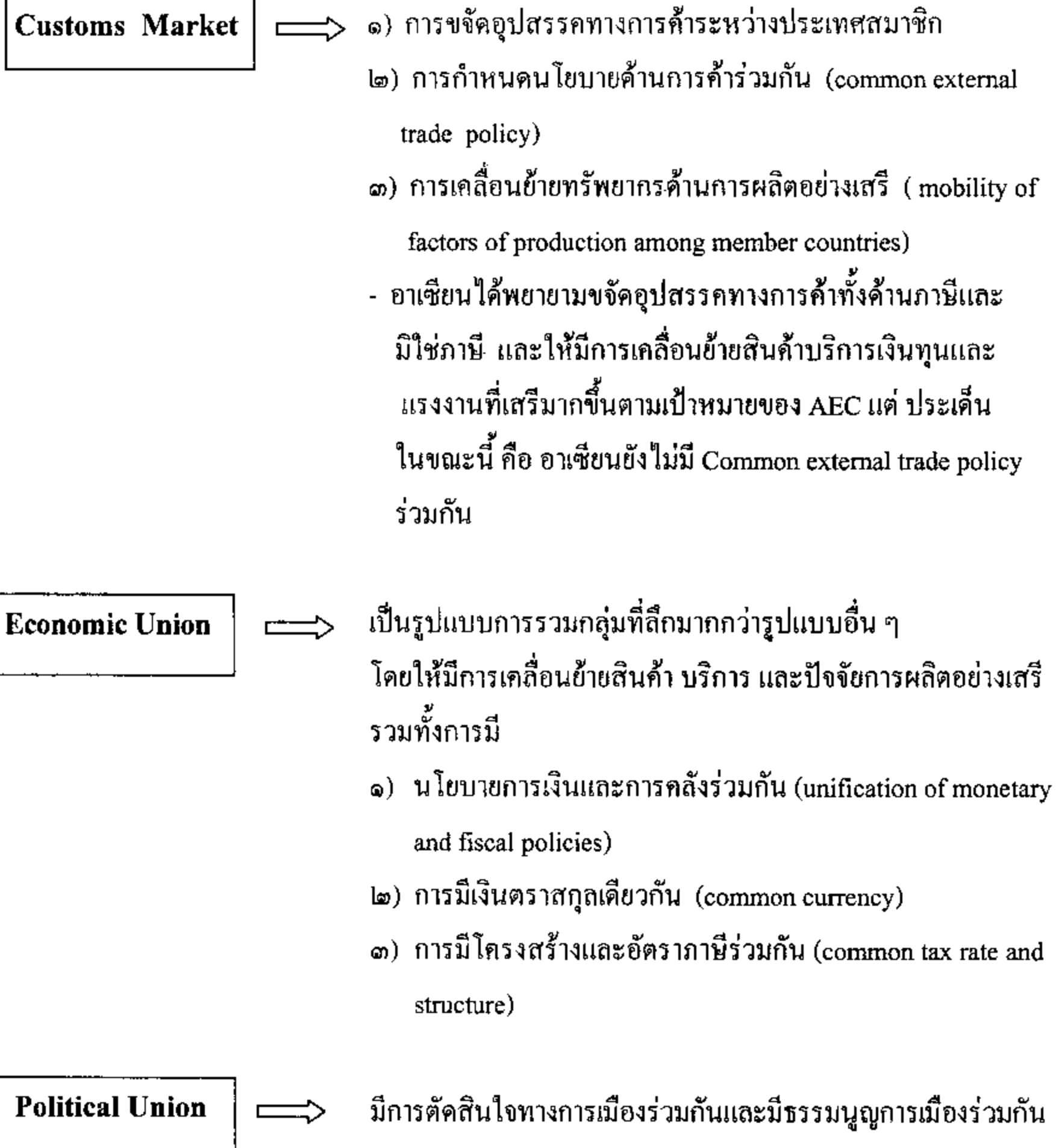
องค์ประกอบสำคัญในกฎบัตรอาเซียน

กฎบัตรอาเซียนนอกจากจะระบุเรื่องโครงสร้างองค์กรและสถานะของอาเซียนแล้ว ยังมีเรื่องของกระบวนการตัดสินใจ และกลไกการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกรวมถึงเรื่องกองทุนและงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของอาเซียนด้วย

ผู้นำอาเซียนมีเป้าหมายที่จะลงนามในกฎบัตรอาเซียนนี้ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐ ที่สิงคโปร์ ดังนั้น จึงเป็นที่น่าจับตามองว่า ผู้นำอาเซียนจะสามารถลงนามในกฎบัตรอาเซียนและพลิกโฉมการดำเนินงานของอาเซียนได้มากน้อยเพียงใด

ประเมินแนวทางการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนที่เป็นไปได้ในอนาคต

FTA	⇒	อาเซียนได้ดำเนินการ AFTA มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ จึงถือว่าผ่านขั้นตอนนี้มาแล้ว
Customs Union	⇒	<p>การจัดภาษีภายในภูมิภาค และปรับอัตราภาษีกับประเทศภายนอกภูมิภาคให้เป็นหนึ่งเดียวกัน (uniform external tariff structure)</p> <p>- ประเด็นปัญหา คือ อาเซียนจะสามารถจัดทำ common external tariff structure ได้หรือไม่</p>

เมื่อพิจารณารูปแบบการดำเนินงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนในปัจจุบัน จะพบว่า มีการดำเนินงานในลักษณะผสมผสานระหว่าง Customs Union (มีการขจัดภาษีภายในภูมิภาค แต่สิ่งที่ยังขาดอยู่ คือ uniform external tariff structure) Common Market (มีการขจัดอุปสรรคทางการค้าทั้งด้านภาษีและมิใช่ภาษี และส่งเสริมการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และการลงทุน แต่สิ่งที่ยังขาดอยู่ คือ common external trade policy) และ Economic Union (มีเป้าหมายการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน และปัจจัยการผลิตที่เสรี แต่ยังคงขาดนโยบายการเงิน การคลัง และระบบสกุลเงินร่วมกัน) ซึ่งจัดเป็นลักษณะเฉพาะที่พัฒนาขึ้นมาให้เหมาะสมกับการดำเนินงานภายในของอาเซียนเอง

นอกจากนี้ เพื่อให้การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในภูมิภาคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อาเซียนจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทภายนอกประกอบ โดย

เฉพาะทิศทางการนโยบายด้านเศรษฐกิจกับประเทศภายนอกกลุ่ม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในประชาคมโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการเจรจาต่อรอง รวมถึงส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ลึกซึ้งและกว้างขวางมากขึ้น ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาไปในลักษณะการเป็นสหภาพศุลกากร (Customs Union) ตลาดร่วม (Common Market) หรือสหภาพเศรษฐกิจ (Economic Union) ในอนาคต

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนคงไม่สามารถอิงตามหลักการ/รูปแบบตามทฤษฎีที่มีอยู่ เนื่องจากอาเซียนได้พัฒนาแนวทาง/รูปแบบวิธีดำเนินงานเพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงานภายในของอาเซียนเอง และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนก็จะเป็นไปในลักษณะที่ประเทศสมาชิกต่างเห็นพ้องร่วมกันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย/พันธะสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ ซึ่งนับเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ลึกซึ้งมากขึ้นในอนาคต

ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน

ความสำเร็จของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ แต่สิ่งหนึ่งที่น่าจะมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินงานเห็นจะเป็นความเป็นหนึ่งเดียวกันของประเทศสมาชิกภายในกลุ่มที่จะต้องยึดมั่นและถือมั่นเป้าหมายในระดับภูมิภาคร่วมกันอย่างจริงจัง ขอมสละผลประโยชน์บางประการของแต่ละประเทศเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมในระดับภูมิภาคร่วมกัน มิเช่นนั้น คงไม่สามารถผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ลึกซึ้งและกว้างขวางขึ้นมาได้

นอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปัจจัยอื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้เห็นผลเป็นรูปธรรม และสร้างขีดความสามารถทางด้านเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคให้โดดเด่น ได้แก่

๑) โครงสร้างพื้นฐานภายในภูมิภาค โดยเฉพาะระบบการขนส่งที่จะต้องเชื่อมโยงถึงกันในระดับภูมิภาค เพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า และผู้คนได้อย่างสะดวกตลอดเส้นทางรวมถึงการอำนวยความสะดวก ณ จุดผ่านแดนต่าง ๆ และส่งเสริมความร่วมมืออย่างจริงจังในสาขาที่มีผลเชื่อมโยงต่อการพัฒนาสาขาอื่น ๆ (spin over effect) ในอาเซียน เช่น สาขาพลังงาน สาขาการคมนาคม และการศึกษา เป็นต้น

๒) นโยบายร่วมในระดับภูมิภาค อาเซียน จำเป็นต้องพิจารณาแนวทางการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจร่วมกันในระดับภูมิภาคเพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการเจรจาต่อรอง รวมถึงสร้างผลประโยชน์ร่วมกันในระดับภูมิภาค ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละประเทศจะต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎเกณฑ์/กฎระเบียบ/กฎหมายภายในให้สอดคล้องกับ ความตกลงอาเซียนที่มีอยู่ด้วย

๓) กลไกการตัดสินใจ อาเซียนควรพิจารณารูปแบบการตัดสินใจแบบอื่น ๆ ในการพิจารณากำหนดนโยบายหรือตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมภายในของอาเซียน นอกเหนือจากระบบฉันทามติ (consensus) ที่ใช้มาตั้งแต่เริ่มต้นของการรวมตัวทางเศรษฐกิจจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะผลักดันให้มีการนำเอาระบบเสียงส่วนใหญ่ (majority vote) มาใช้กับกระบวนการตัดสินใจของอาเซียน แต่สมาชิกคงต้องหารือที่จะกำหนดแนวทางและขอบเขตของระบบเสียงส่วนใหญ่เพื่อให้มีความชัดเจนและโปร่งใสในการพิจารณาเรื่องสำคัญ ๆ ที่ประเทศสมาชิกจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน

๔) การสร้างสังคมกฎระเบียบ อาเซียนจำเป็นต้องพัฒนาไปสู่สังคมกฎระเบียบ (Rule – based Society) และสร้างนโยบายด้านการค้าและการลงทุนที่สอดคล้องประสานในระดับภูมิภาค โดยใช้จุดแข็งของประเทศสมาชิกให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อสร้างขีดความสามารถและข้อได้เปรียบในการแข่งขันให้กับอาเซียน และเน้นย้ำการปฏิบัติตามพันธกรณีของประเทศสมาชิกอย่างเคร่งครัด

โอกาสและผลกระทบของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน : นัยต่อประเทศไทย

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุนอันเนื่องมาจากการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ทั้งด้านมาตรการภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษี รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน ดังนั้น จึงนับเป็นโอกาสสำคัญสำหรับผู้ประกอบการไทยที่จะต้องเร่งปรับตัวและใช้โอกาสจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่าง ๆ ลง ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง เช่น สาขาผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงสาขาบริการ อาทิ สาขาการท่องเที่ยว การบริการสุขภาพ และสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสาขาดังกล่าว เหล่านี้ ล้วนเป็นสาขาที่อาเซียนจะเร่งรัดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้เห็นผลเป็นรูปธรรมภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๐

อย่างไรก็ตาม สำหรับสาขาอุตสาหกรรมที่ไม่พร้อมในการแข่งขัน หรือไม่มีความได้เปรียบในด้านต้นทุน คงหลีกเลี่ยงไม่พ้นกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการลดอุปสรรคในด้านการค้าและการลงทุนต่าง ๆ ลง ทำให้ผู้ประกอบการจากต่างชาติสามารถเข้าสู่ตลาดได้สะดวกมากขึ้น และเพิ่มการแข่งขันในตลาดให้สูงขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการที่ไม่มีความพร้อม หรือมีขีดความสามารถในการแข่งขันต่ำอาจถูกกดดันให้ต้องออกจากตลาดไป ภาครัฐจึงจำเป็นต้องเตรียมแผนการรองรับที่รอบคอบและรัดกุมเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เช่น การจัดตั้งกองทุนเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า การกำหนดแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจในระดับมหภาคที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยส่งสัญญาณให้ภาคเอกชนได้รับทราบและเตรียมความพร้อมในการปรับตัวได้อีกทางหนึ่ง

โอกาสของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

สร้างตลาดขนาดใหญ่	ส่งเสริมแหล่งวัตถุดิบ	เพิ่มอำนาจการต่อรอง
<p>- ประชากรกว่า ๕๕๐ ล้านคน</p> <p>- สร้างความน่าสนใจและดึงดูดการค้า/การลงทุน</p> <p>การค้าของไทยกับอาเซียน ปี ๒๕๔๘</p> <p>Exp. ตลาดส่งออกอันดับ ๑ (มูลค่า ๒๗,๐๔๐ mill. US\$)</p> <p>Imp. แหล่งนำเข้าลำดับสองรองจากญี่ปุ่น (มูลค่า ๒๓,๓๗๘ mil. US\$)</p>	<p>- ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในภูมิภาค</p> <p>- สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน</p> <p>- ส่งเสริม competitive advantage</p> <p>กลุ่มที่มีความถนัดด้านเทคโนโลยี</p> <p>กลุ่มที่มีฐานการผลิต</p> <p>กลุ่มที่มีวัตถุดิบและแรงงาน</p>	<p>- การสร้างทำที่ร่วมในระดับภูมิภาค</p> <p>- สร้างพันธมิตรร่วมในด้านเศรษฐกิจทั้งในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค</p> <p>- ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางของอาเซียน</p> <p>WTO</p> <p>Regional Co.</p> <p>FTA partners</p>

การเจรจาเปิดเสรีของกลุ่มประเทศอาเซียน

ASEAN ล่าสุดมีการเจรจาเปิดเสรีกับ ๔ ประเทศ กับ อีก ๑ กลุ่มประเทศ ได้แก่ ASEAN – จีน ASEAN – ญี่ปุ่น ASEAN – อินเดีย ASEAN – เกาหลี ASEAN – ออสเตรเลีย – นิวซีแลนด์ โดยคาดว่าไทยจะได้รับประโยชน์ ดังนี้ คือ

๑. ASEAN - จีน

อาเซียน และจีน ลงนามความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า ภายใต้กรอบความตกลงฯ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อาเซียน – จีน ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียน – จีน เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ และให้ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘ แต่จะเริ่มลดภาษีในรายการสินค้าปกติภายใต้ความตกลงตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ จนเหลือร้อยละ ๐ ในอีก ๕ ปี คือ ปี ๒๕๕๓ ส่วนใหญ่ครอบคลุมสินค้าประมาณ ๕,๐๐๐ รายการ ต่อจากการลดอัตราภาษีส่วนแรก

(Early harvest พิกัด ๐๑ - ๐๘ ซึ่งเริ่มลดภาษีตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ และลดภาษีเป็นศูนย์ไปเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘)

สินค้าที่ไทยคาดว่าจะสามารถส่งออกได้มากขึ้น ได้แก่ อัญมณี ผลไม้ มันสำปะหลัง น้ำตาล เม็ดพลาสติก เฟอร์นิเจอร์ เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ สินค้าประมง ฯลฯ

สินค้าที่ไทยคาดว่าจะสามารถนำเข้าได้ถูกลง ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ของเล่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ

๒. ASEAN - ญี่ปุ่น

การเจรจาเขตการค้าเสรีอาเซียน - ญี่ปุ่น เริ่มเจรจาเมื่อปี ๒๕๔๘ โดยเจรจามาแล้ว ทั้งหมด ๗ รอบ และตั้งเป้าว่า ผู้นำจะสามารถลงนามความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-ญี่ปุ่น ได้ ภายใน ๒๕๕๐ นี้ การเจรจารอบคลุมการเปิดตลาดสินค้า บริการ การลงทุน รวมทั้งความร่วมมือ และ กฎระเบียบต่าง ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างกัน

สินค้าที่ไทยคาดว่าจะสามารถส่งออกได้มากขึ้น ได้แก่ สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป เช่น เนื้อไก่ แป้งมัน น้ำตาล ผักผลไม้สดและแปรรูป อาหารทะเลสดและแปรรูป และอาหาร กระป๋อง ฯลฯ เป็นต้น

สินค้าที่ไทยคาดว่าจะสามารถนำเข้าได้ถูกลง ได้แก่ รถยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ กล้อง ดิจิตอล สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

๓. ASEAN - อินเดีย

อาเซียน และอินเดีย ได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ระหว่างอาเซียนและอินเดีย (Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation) ในการประชุมสุดยอดผู้นำครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๐๐๓ เพื่อเป็นข้อผูกพันแม่บทที่กำหนดให้ อาเซียนและอินเดียร่วมกันสร้างภูมิภาคการค้าและการลงทุน (Regional Trade and Investment Area : RTIA) ด้วยการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุนและส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยผู้นำอาเซียนและอินเดียได้ตั้งเป้าสรุปผลการเปิดตลาดการค้าสินค้าภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๐ ทั้งนี้ คาดว่าจะเริ่มต้นการลดภาษีตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

สินค้าที่ไทยคาดว่าจะสามารถส่งออกได้มากขึ้น ได้แก่ ชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า อาหารแปรรูป เครื่องปรุงอาหารเฟอร์นิเจอร์ ยางพารา ผลไม้เขตร้อน เม็ดพลาสติกและ ผลิตภัณฑ์ ฯลฯ

สินค้าที่ไทยคาดว่าจะสามารถนำเข้าได้ถูกลง ได้แก่ พืชประเภทถั่วต่าง ๆ อาหาร ทะเลสด เหล็ก อัญมณี ผ้าทอ ผ้าฝ้าย ฯลฯ

๔. ASEAN - เกาหลี

ในการประชุมผู้นำอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี (ASEAN-ROK Summit) เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้นำอาเซียนและเกาหลีเห็นชอบให้เริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน – เกาหลี ในช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดให้สรุปผลเจรจาภายใน ๒ ปี (ภายในปี ๒๕๕๐) แต่ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถบรรลุความตกลงได้ตามที่ผู้นำกำหนดไว้ จึงได้เลื่อนกำหนดการเจรจาออกไป สำหรับเนื้อหาการเจรจาจะครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ทั้งสองฝ่ายได้ประชุมมาแล้วทั้งหมด ๑๗ ครั้ง โดยครั้งล่าสุดมีขึ้นระหว่างวันที่ ๕-๑๓ เมษายน ๒๕๕๐ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี โดยเป็นการเจรจาความตกลงว่าด้วยการค้าบริการและการลงทุน สำหรับความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้านั้น อาเซียน ๕ ประเทศ (ยกเว้นไทย) และเกาหลี ซึ่งลงนามไปแล้วนั้น คาดว่าจะสามารถเริ่มใช้บังคับได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ สำหรับประเทศไทยยังอยู่ระหว่างการเจรจาการเปิดตลาดสินค้ากับเกาหลี

หากไทยเข้าร่วมความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-เกาหลี คาดว่าไทยจะสามารถส่งออกสินค้าได้มากขึ้น เช่น รองเท้ากีฬา น้ำตาลดิบและกากน้ำตาล ยางรถยนต์ เครื่องจักรไฟฟ้า เส้นด้าย ฯลฯ

สำหรับสินค้าที่ไทยคาดว่าจะสามารถนำเข้าได้ถูกลง ได้แก่ เหล็ก รถยนต์ โทรทัศน์ กล้องดิจิทัล ฯลฯ

๕. ASEAN - ออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์

ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ได้ลงนามในแถลงการณ์ร่วม เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ณ กรุงเวียงจันทน์ ตกลงให้เริ่มจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างสองภูมิภาค และได้เริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๔๘ โดยมีเป้าหมายให้การเจรจาแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๐ เพื่อให้ความตกลงมีผลบังคับใช้ได้ในปี ๒๕๕๑

การเจรจาทันทีครอบคลุมหัวข้อการลดภาษีสินค้า กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า พิธีการศุลกากร มาตรการ SPS มาตรการ TBT การค้าบริการ การลงทุน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการระงับข้อพิพาท เป็นต้น โดยเป็นการเจรจาแบบ Single Undertaking คือ มีการเจรจาทุกหัวข้อไปพร้อม ๆ กัน และตกลงยอมรับผลการเจรจาทั้งหมดในคราวเดียว ทั้งนี้การเจรจาครั้งล่าสุด (ครั้งที่ ๘) จัดขึ้นที่กรุงเวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์ ระหว่างวันที่ ๔-๕ มีนาคม ๒๕๕๐

ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการค้า การลงทุนและความร่วมมือกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ นอกเหนือไปจากความตกลงทวิภาคีที่ไทยมีอยู่กับประเทศทั้งสองนี้

บทความและข่าวจากสื่อมวลชน

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ อาเซียน-ญี่ปุ่น*

เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการทำความตกลงระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน ๑๐ ประเทศกับญี่ปุ่น ที่ผ่านมาประเทศไทยได้จัดทำข้อตกลงการค้าเสรีหรือ FTA กับประเทศต่าง ๆ ไปแล้วรวม ๕ ประเทศ ได้แก่ จีน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และอินเดีย นอกจากนี้ยังมี FTA ไทย-เปรู ที่แม้จะดำเนินการเจรจาแล้วเสร็จแต่ก็ยังไม่ีผลในทางปฏิบัติเนื่องจากต้องรอให้ประเทศเปรูรับรองให้มีผลบังคับใช้ สำหรับ FTA ในแต่ละกรอบความตกลงก็อาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น ไทย-ญี่ปุ่น เรียกว่าความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น JTEPA เป็นต้น สำหรับความตกลงในระยะหลังๆ มีการทำในลักษณะกลุ่มอาเซียนกับประเทศอื่นหรือกลุ่มอื่น เช่น อาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียน-เกาหลี อาเซียน-EU อาเซียน-ออสเตรเลีย อาเซียน-นิวซีแลนด์

ในกรณีของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่นที่กำลังจะเสร็จสมบูรณ์นี้มีชื่อว่า (ASEAN - Japan Comprehensive Economic Partnership หรือ AJCEP) โดยรัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียนและรัฐบาลญี่ปุ่นได้ดำเนินการเจรจากันมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ ความตกลง AJCEP ดังกล่าวถือเป็นความตกลงการค้าเสรีระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นเสมือนการรวมความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีระหว่างแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนกับญี่ปุ่นเข้าด้วยกัน โดยประเทศอาเซียนได้ประสบความสำเร็จในการผลักดันให้ความตกลงนี้มีประโยชน์เพิ่มเติมจากความตกลงทวิภาคีของแต่ละประเทศ AJCEP ครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน กฎระเบียบต่างๆ เช่น กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า มาตรการด้านสุขอนามัย มาตรการปกป้อง การระงับข้อพิพาท เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ อีกกว่า ๑๔ สาขา

ทั้งนี้ก่อนหน้าการเจรจา AJCEP นี้ อาเซียนและญี่ปุ่นได้ทำการศึกษาผลที่คาดว่าจะได้รับของความตกลง โดยในปี ๒๕๔๔ ได้มีการตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กระทรวงเศรษฐกิจและการค้าของทุกประเทศให้ทำการวิเคราะห์ศึกษาประโยชน์ที่จะได้รับและเสนอมาตรการเพื่อเป็นกรอบของความตกลงฯ โดยประเทศไทยได้จ้างคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ ศึกษาความพร้อมของไทย สรุปได้ว่าการจัดทำเขตการค้าเสรี AJCEP จะทำให้ปริมาณการค้า การผลิต และการจ้างงานของประเทศเพิ่มขึ้น ไทยจะได้ประโยชน์จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้น และต้นทุนการ

* ที่มา : ดร.วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล ผอ. กลุ่มงานคุณภาพการเงิน การออม และการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง , คอลัมน์ เศรษฐกิจการเงินยุคใหม่ - หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ประจำวันจันทร์ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑
เข้าถึงได้จาก สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๑

ผลิตที่ลดลงซึ่งจะช่วยเพิ่มเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดโลก อย่างไรก็ตามการลด
 อากาศเข้าสินค้าเครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบรวมทั้งยานยนต์และชิ้นส่วนอาจส่งผลให้มีการ
 นำเข้าสินค้าประเภทเหล่านี้มากขึ้นได้

สิ่งที่รัฐบาลยืนยันกับสาธารณชนก็คือประเทศไทยจะได้ประโยชน์จาก AJCEP มากกว่าเสีย
 โดยประโยชน์ที่จะได้รับจากความตกลงได้แก่ ญี่ปุ่นจะลดอากาศเข้าให้เร็วขึ้น (เมื่อเทียบกับ FTA
 ไทย-ญี่ปุ่น) รวม ๗๑ รายการ สินค้าที่สำคัญเช่น ผลิตภัณฑ์จากปลา กุ้ง ปู ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป
 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ไม้อัด ไม้แปรรูป เป็นต้น นอกจากนี้ไทยยังจะได้ประโยชน์จากกฎเกณฑ์ว่า
 ด้วยแหล่งกำเนิดที่ยืดหยุ่นกว่า (เช่น ฝ้ายไม่ทอ สุรา ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ เครื่องยนต์ เป็นต้น)
 รวมทั้งเรื่องกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้ผลิตสามารถเลือกใช้วัตถุดิบ
 จากอาเซียนและญี่ปุ่น เพื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าส่งออกไปญี่ปุ่นและประเทศอาเซียนอื่นได้มากขึ้น
 ประเด็นที่สำคัญคือผลกระทบของความตกลง AJCEP ไม่น่าจะเกิดมากกว่าผลของ JTEPA (ทวี
 ภาคี ไทย-ญี่ปุ่น) เนื่องจากไทยไม่ได้ตกลงที่จะลดภาษีหรือเพิ่มเติมประเด็นอื่นใดให้มากกว่าที่ได้
 ตกลงไว้ในกรอบ JTEPA

การดำเนินการในขั้นต่อไปคือตัวแทนญี่ปุ่นและสำนักเลขาฯ อาเซียน จะทยอยนำข้อตกลง
 AJCEP เวียนให้ประเทศสมาชิกอาเซียนและญี่ปุ่นลงนาม โดยจะเวียนมาถึงไทยราวเดือนเมษายนนี้
 แล้วญี่ปุ่นก็ต้องเสนอให้สภาเห็นสัตยาบันด้วยเพื่อให้มีผลบังคับใช้ สำหรับประเทศไทย
 รัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ ก็ได้บัญญัติให้สภาฯ เป็นผู้ให้สัตยาบันเช่นเดียวกัน (มาตรา ๑๕๐ วรรค
 สอง)

การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น เป็นสิ่งที่ไทยคงเลี่ยงไม่ได้ทั้งใน
 ฐานะประเทศไทยเอง และในฐานะสมาชิกอาเซียนด้วย ขณะนี้กระแสโลกกำลังขับเคลื่อนไปสู่
 การค้าเสรีอย่างรวดเร็วมาก นานาประเทศมีแผนการเปิดเสรีทั้งแบบจับคู่กันและแบบเปิดเป็นกลุ่ม
 ประเทศ สำหรับในกรณีของญี่ปุ่นนั้นเนื่องจากเป็นคู่ค้าสำคัญลำดับที่สองของไทย และเป็นประเทศ
 ที่ลงทุนในไทยสูงอันดับต้นๆ มาโดยตลอด การเข้าร่วม AJCEP จะเป็นการช่วยขยายการค้าและการ
 ลงทุนระหว่างไทยกับญี่ปุ่น รวมทั้งในฐานะประเทศอาเซียนก็จะเป็นการส่งเสริมการรวมตัวทาง
 เศรษฐกิจของอาเซียนและประเทศในภูมิภาคและเป็นการขยายเครือข่ายฐานการผลิตให้กว้างขวาง
 ยิ่งขึ้น

แต่สิ่งที่อยากให้ความเห็นเพิ่มเติมในกรณีการทำ FTA ไม่ว่าจะ เป็นกับญี่ปุ่นหรือกับ
 ประเทศใดๆ ที่ได้ทำมาแล้วก็คือ การใช้ประโยชน์ให้เต็มที่ เนื่องจากพบว่า FTA ที่ทำกันมายังใช้
 ประโยชน์กันน้อย ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการอ่อนประชาสัมพันธ์ทำให้ความรู้ความเข้าใจของผู้ที่
 เกี่ยวข้องยังมีไม่มาก โดยเฉพาะผู้ส่งออกที่จะได้ใช้ประโยชน์จากการใช้สิทธิการลดอากาศ หรือ
 ผู้ประกอบการในประเทศที่จะถูกระทบจากสินค้านำเข้าที่มีราคาถูกลง นอกจากนี้ยังมีปัญหา
 ขั้นตอนการขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าที่เอกชนยังไม่เข้าใจในระเบียบและขั้นตอนนัก (แม้

ระยะเวลาการออกในรับรองจะสั้นเพียงหนึ่งวัน) ปัญหาอีกประการคือความแตกต่างอัตราอากรทั่วไปกับอัตราภายใต้ FTA ยังไม่มากพอที่จะจูงใจให้ผู้ส่งออกขอใช้สิทธิประโยชน์ หรือเห็นว่าไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายดำเนินการขอใช้สิทธิ

ตลาดข้ามพรมแดนสำหรับของเสียอันตรายของญี่ปุ่น กับ AJCEP^๒

ในการประชุมรัฐสภาสมัยนี้ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ทางรัฐบาลจะได้เสนอให้รัฐสภาพิจารณาว่า ประเทศไทยจะให้สัตยาบันในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) หรือไม่ อันเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง

ในการพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของความตกลง FTA ประเด็นที่ภาคประชาสังคมให้ความสำคัญ คือ ต้นทุนในด้านต่างๆ ที่ประเทศไทยต้องจ่ายนอกเหนือจากเรื่องดุลการค้า เรื่องการส่งออกซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมุ่งให้ความสำคัญ ต้นทุนเหล่านั้น ได้แก่ ต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ ด้านสังคม หากไม่มีการคิดประเมินต้นทุนเหล่านี้ให้ครบถ้วนพิจารณาแค่ตัวเลขการส่งออกหรือการเพิ่มขึ้นของ GDP ในระยะยาวประเทศไทยอาจต้องจ่ายต้นทุนสูงกว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการทำ FTA ต้นทุนที่กล่าวถึงข้างต้นจะแฝงอยู่ในเนื้อหาของความตกลงหลัก (Main Text) ประเด็นสำคัญคือ เนื้อหาส่วนใหญ่ในความตกลงหลักเป็นเรื่องที่ไทยต่อรองได้ยากมาก ประเทศคู่เจรจาโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วมีร่างความตกลงเป็นต้นแบบ (Template) ไว้แล้ว สิ่งที่ไทยเจรจาต่อรองได้มากจะเป็นเรื่องรายการสินค้า อัตราการลดภาษี ฯ

ในความตกลง AJCEP มีต้นทุนสำคัญต่อประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนควรพิจารณาอย่างรอบคอบ คือ ต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการขนย้าย “ของเสียอันตราย” (Hazardous Waste) ข้ามแดน ไม่ต่างจากกรณีความตกลง JTEPA

ตามข้อ ๒๕ ใน AJCEP ได้กำหนดลักษณะของสินค้าที่จัดว่ามีแหล่งกำเนิดในประเทศภาคีซึ่งอาเซียนและญี่ปุ่นได้ตกลงกันที่จะผูกพันลดภาษีนำเข้าหากสินค้านั้นมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ โดยในข้อที่ ๒๕ (i) และ (j) ได้ระบุว่าประเทศภาคีสามารถค้าขาย “ของที่ไม่ได้ใช้” (Waste) และ “เศษ” (Scrap) ที่ได้จากการดำเนินการผลิตหรือผ่านกระบวนการ หรือการบริโภค ทั้งเพื่อนำมา กลับคืน (Recovery) และการกำจัด (Disposal) ด้วย

^๒ ที่มา : บัณฑูร เศรษฐศิโรตม์ “ตลาดข้ามพรมแดนสำหรับของเสียอันตรายของญี่ปุ่น กับ AJCEP” เข้าถึงได้จาก http://www.mcaswatch.org/autopage/show_page.php?t=๑๕&s_id=๔๘&d_id=๔๘ สืบค้นเมื่อ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

หน่วยงานภาครัฐของไทยได้อธิบายต่อปัญหาในเรื่องนี้อยู่ในหนังสือสรุปสาระสำคัญความตกลง AJCEP ว่า “ไม่มีสิ่งใดในบทว่าด้วยการค้าสินค้าจะห้ามไม่ให้ประเทศภาคีความตกลงนี้ที่เป็นภาคีอนุสัญญาบาเซลฯ และความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ใช้มาตรการเกี่ยวกับขยะอันตรายหรือสารอันตราย บนพื้นฐานกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศโดยสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศดังกล่าว” (อยู่ในข้อ ๑๖ ข้อย่อย ๓ ของ AJCEP)

ถ้าดูเฉพาะข้อบทดังกล่าวก็อาจเข้าใจว่า ไม่มีประเด็นที่ต้องกังวลอะไรอีกต่อเรื่องของเสียอันตราย อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาข้อบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันเรื่องนี้ใน AJCEP จะเห็นถึงปัญหาในการกำกับควบคุมการนำเข้า-ส่งออก “ของเสียอันตราย” หลายประการ

AJCEP มีข้อบัญญัติตามข้อ ๒๐ ให้ประเทศภาคีใช้ “มาตรการปกป้อง” (Safeguard Measures) ได้ แต่การใช้มาตรการปกป้องจะสามารถนำมาใช้ได้ก็ต่อเมื่อต้องมี “ความเสียหายรุนแรง” (Serious Injury) เกิดขึ้นต่อ “อุตสาหกรรมภายใน” ดังนั้น หากมีปัญหามลพิษหรือปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการนำเข้าของเสียอันตรายจะไม่อยู่ในเงื่อนไขตามข้อ ๒๐

หากประเทศสมาชิกอาเซียนจะใช้ “มาตรการอื่นที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร” (Non-tariff Measures) เพื่อควบคุมการนำเข้าของเสียอันตราย ก็ต้องพิจารณาตามข้อ ๑๘ ใน AJCEP ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า “ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้อง ไม่นำมาใช้หรือคงไว้ซึ่งมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรใดๆ แก่การนำเข้าสินค้าใดๆ จากภาคีอีกฝ่าย หรือการส่งออกหรือการจำหน่ายเพื่อส่งออกสินค้าใดๆ ไปยังภาคีอีกฝ่าย ที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณีของตนภายใต้ความตกลงดับบลิวทีโอ” ข้อบทนี้นับเป็นการสร้างข้อจำกัดต่อประเทศไทยอย่างยิ่ง หากประเทศไทยต้องการใช้สิทธิตามอนุสัญญาบาเซลหรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของไทยในการออกมาตรการเพิ่มเติมที่เป็นมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีเพื่อควบคุมหรือห้ามการนำเข้าสินค้าที่เข้าข่ายเป็นของเสียอันตราย

ยกตัวอย่างเช่น ในอนาคต หาก Ban Amendment ตามอนุสัญญาบาเซลมีผลใช้บังคับ ประเทศสมาชิกอาเซียนจะปฏิเสธการนำเข้าสินค้าตามบัญชีรายการในภาคผนวกของ AJCEP จากประเทศญี่ปุ่นที่เป็น “ของเสียอันตราย” อาจเป็นปัญหาขัดแย้งบทบัญญัติในข้อ ๑๘ เนื่องจากขัดกับหลักการไม่เลือกปฏิบัติของความตกลง GATT ข้อ XX เนื่องจาก Ban Amendment ได้ห้ามนำเข้าสินค้าเฉพาะกลุ่มประเทศที่ระบุไว้ในภาคผนวกที่ ๗ ของอนุสัญญาบาเซลเท่านั้น (ซึ่งมีญี่ปุ่นรวมอยู่ด้วยในฐานะสมาชิกของ OECD) ไม่ได้ใช้กับทุกประเทศอย่างเท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากข้อกำหนดใน AJCEP ข้อ ๑๐ เรื่องความสัมพันธ์กับความตกลงอื่นๆ ซึ่งอยู่ภายใต้บทว่าด้วยข้อกำหนดทั่วไป (General Provision) มีผลกับ AJCEP ในทุกบท ในข้อ ๑๐ (๓) ได้บัญญัติไว้ว่า “ในกรณีมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างความตกลงฉบับนี้กับความตกลงดับบลิวทีโอ ความตกลงดับบลิวทีโอจะมีผลเหนือกว่าในเฉพาะส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน” ดังนั้น ถึงแม้ว่าใน AJCEP จะมีบทบัญญัติที่มีเนื้อหาในเชิงรองรับสิทธิของประเทศภาคีตามที่มีอยู่ใน

อนุสัญญาบาเซลหรือความตกลงสิ่งแวดล้อมอื่น แต่หากเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างอนุสัญญาบาเซลกับความตกลง WTO ตามข้อ ๑๐ (๓) ได้กำหนดให้ความตกลง WTO จะมีผลเหนือกว่า

เมื่อพิจารณาข้อบทต่างๆ ใน AJCEP เกี่ยวกับการควบคุมกำกับของเสียอันตรายข้ามแดนแล้ว เห็นที่ว่าความตกลง AJCEP ฉบับนี้จะทำให้ “แผนการขยายตลาดข้ามพรมแดนสำหรับของเสียอันตรายในเอเชีย” ของญี่ปุ่น อันเป็นยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นโดย Institute for Global Environmental Strategies (IGES) ซึ่งจัดตั้งขึ้นและได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่น จะเกิดผลสำเร็จในอนาคตอันใกล้

JTEPA และภัยซ่อนเร้นที่ตามมาจาก AJCEP และ CEPEA^๑

คำว่า JTEPA ซึ่งย่อมาจาก Japan-Thailand Economic Partnership Agreement หรือที่เรามักจะเข้าใจกันในชื่อที่เรียกว่า เขตการค้าเสรีหรือ FTA ไทย-ญี่ปุ่น ประเทศไทยได้มีการลงนามในสนธิสัญญานี้ไปเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๕๐ และคาดว่าจะมีการลงสัตยาบันและมีผลบังคับใช้ต่อไปในอนาคตอันใกล้ ถ้าพิจารณาแต่เฉพาะ JTEPA เราพบว่าเป็นการเจรจาที่ฝ่ายไทยมีความรอบคอบและรักษาผลประโยชน์ของประเทศได้ดีในระดับหนึ่ง แต่ถ้ามองเรื่องอะไรแบบตั้งอยู่เดี่ยวๆ โดดๆ (Stand-Alone) ก็เป็นเรื่องที่ผิดหลักธรรมชาติ ผิดหลักการของพระพุทธศาสนา ที่สอนให้เรามองเรื่องต่างๆ เป็นองค์รวม ทุกเรื่องเกี่ยวข้องกันด้วยเหตุและผล และพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของเรื่องต่างๆ อย่างแยกตามหลัก “โยนิโสมนสิการ” และเมื่อเราพิจารณาถึงเหตุปัจจัยรอบด้านอย่างแยกแล้วเราอาจจะต้องสะดุ้งสุดตัว เพราะผลการเจรจา JTEPA ที่เราเจรจาด้วยความพยายาม และความยากลำบากในเรื่องที่เราต้องการปกป้อง ป้องกันเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศอาจต้องสูญเสียไปเมื่อเราพิจารณาในกรอบที่กว้างขึ้นโดยรวมเอาสนธิสัญญาอื่นๆ เข้าไปด้วย เช่น ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement: AJCEP) และหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างเต็มรูปแบบในเอเชียตะวันออก (Comprehensive Economic Partnership in East Asia: CEPEA) ในช่วงเวลาเดียวกันที่ไทยกำลังเจรจการค้ากับญี่ปุ่นอยู่นั้นเอง ประเทศญี่ปุ่นเองก็ได้มีการเจรจการค้าแบบพหุภาคี (Bilateral, การเจรจาแบบ ๒ ฝ่าย) กับประเทศสมาชิกอาเซียนที่แต่ละประเทศควบคู่ไปด้วยพร้อมกัน และได้มีการลงนามและเริ่มต้นบังคับใช้ไปบ้างแล้ว เช่น Japan-Singapore Economic Agreement for a New-Age Partnership (JSEPA) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ (ค.ศ. ๒๐๐๒), Japan-Malaysia Economic Partnership

^๑ ที่มา : ค.ร. ปิติ ศรีแสงนาม “JTEPA และภัยซ่อนเร้นที่ตามมาจาก AJCEP และ CEPEA”

เข้าถึงได้จาก <http://www.easc.ru.ac.th/news.php?extend๕> สืบค้นเมื่อ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑

Agreement (JMEPA) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๖), Japan–Philippines Economic Partnership Agreement (JPEPA) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๖), Japan–Brunei Economic Partnership Agreement (JBEP) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ (ค.ศ. ๒๐๐๗) และที่กำลังอยู่ในระหว่างเจรจา ได้แก่ Japan–Indonesia Economic Partnership Agreement (JIEPA) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๖), Japan–Vietnam Economic Partnership Agreement (JVEPA) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ (ค.ศ. ๒๐๐๖) (Kawai M. and Wignaraja G., ๒๐๐๗) จะเห็นได้ว่าญี่ปุ่นได้เข้ามาเจรจากรค้าแบบพหุภาคีกับแต่ละประเทศอาเซียนจนเกือบครบทั้ง ๑๐ ประเทศสมาชิก โดยในแต่ละประเทศก็มีรูปแบบการลดอัตราภาษี และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิด (ROOs: Rules of Origin) ต่างๆ กันไปในภาคธุรกิจต่างๆ

สำหรับผู้ที่ไม่ชำนาญเรื่อง FTA, กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิด หรือ ROOs: Rules of Origin คือการกำหนดว่าสินค้าที่มีคุณสมบัติอย่างไรจึงจะสามารถค้าขายระหว่างคู่ประเทศที่ทำสัญญาได้โดยได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี โดยคุณสมบัติที่สำคัญคือต้องมีการผลิตหรือสร้างขึ้นภายในประเทศคู่สัญญานั้นๆ ที่ทำเช่นนี้เพื่อป้องกันมิให้สินค้าที่ผลิตและนำเข้ามาจากภายนอกประเทศคู่เจรจาสามารถมาใช้สิทธิพิเศษทางภาษีที่คู่เจรจาดกกลงกันได้ไว้ได้ โดยทั่วไป ROOs จะมีการกำหนดว่าสินค้าที่จะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีนั้นต้องผลิตในประเทศคู่เจรจาอย่างน้อยคิดเป็นมูลค่าเท่ากับ ๔๐% ของมูลค่าสินค้า (ส่วนใหญ่จะกำหนดที่ ๓๐% - ๔๐%) เราเรียกเกณฑ์นี้ว่า Reserve Value Content หรือ RVC ยกตัวอย่างเช่น ถ้าสินค้า A ผลิตในไทย โดยมีสัดส่วนมูลค่าของการผลิตในไทยเท่ากับ ๒๐% และผลิตในญี่ปุ่น ๑๐% ส่วนที่เหลืออื่นๆ อีก ๗๐% เป็นส่วนที่ผลิตจากที่อื่นๆ ในโลก เช่นนี้แล้วสินค้านี้ถือว่ามีสัดส่วนที่ผลิตใน JTEPA รวมกันเพียง ๓๐% (ไทย ๒๐% + ญี่ปุ่น ๑๐%) ดังนั้นสินค้านี้ก็จะไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีภายใต้กรอบ JTEPA เป็นต้น RVC เป็นรูปแบบหนึ่งของในหลายๆรูปแบบของ ROOs

จากการบรรยาย ในการสัมมนาเรื่อง“ความท้าทายใหม่ของธุรกิจไทย ภายใต้กรอบการค้าเสรีล่าสุดระหว่างอาเซียนและประเทศคู่เจรจาใหม่” ที่จัดโดยคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ทำให้ได้เห็นจุดอ่อนที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเจรจาการค้าเสรีที่ทับซ้อนกันหลายๆกรอบที่ตั้งจะขอนำมาอธิบายต่อดังนี้

ขณะที่ประเทศในอาเซียนเริ่มทยอยลงนามในสนธิสัญญาการค้าแบบพหุภาคี ญี่ปุ่นก็ได้เสนอให้เพิ่มกรอบการเจรจาใหญ่ที่เป็นระดับภูมิภาคเข้ามาอีกหนึ่งกรอบ นั่นคือ ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement: AJCEP ในปี ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) โดย AJCEP เปรียบเสมือนกับการรวบรวมเอากรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจแบบพหุภาคีที่ทำกับประเทศสมาชิกอาเซียนหลายๆ กรอบเข้าจับมัดรวมกัน ไม่ว่าจะเป็น JSEPA, JMEPA, JPEPA, JTEPA, JBEP, JIEPA และ JVEPA เมื่อพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินการของประเทศญี่ปุ่นเช่นนี้แล้ว อาจพิจารณาได้ว่าประเทศญี่ปุ่นต้องการใช้ประโยชน์จากสนธิสัญญาต่างๆ เหล่านี้เพื่อใช้ประเทศในภูมิภาคอาเซียนเป็นฐานการผลิตขนาดใหญ่ของบริษัทธุรกิจจากญี่ปุ่น โดยได้รับผลประโยชน์อย่าง

ยิ่งจากหลักเกณฑ์ว่าด้วยถิ่นกำเนิด (Rules of Origin: ROOs) และการได้สิทธิพิเศษทางภาษีในบางสินค้าที่ติดอยู่ในรายการสินค้าที่มีความอ่อนไหว (Sensitive Lists) ของบางประเทศสมาชิก

ยกตัวอย่างเช่น ตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่จะได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีของอาเซียนจะต้องมีสัดส่วนของการผลิตในประเทศอาเซียนมากกว่า ๔๐% ตามหลัก (Reserve Value Content: RVC) สมมติถ้าโรงงานประกอบรถยนต์ของญี่ปุ่นที่มาผลิตในประเทศอินโดนีเซียมีสัดส่วนของการผลิตในประเทศอินโดนีเซียเพียงแค่ ๑๕% (ส่วนที่เหลืออาจเป็น ๓๐% จากญี่ปุ่น ๕๕% จากประเทศอื่นๆ ในโลก) เมื่อมีสัดส่วนที่ผลิตในประเทศสมาชิกอาเซียนไม่ถึง ๔๐% ตามหลัก RVC ดังนั้นเมื่อรถยนต์คันนี้ถูกส่งออกไปขายในประเทศอาเซียน เช่น ประเทศไทย ก็จะไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีของอาเซียนถ้าคิดตามหลักอาเซียน ถ้าคิดตามหลัก JTEPA: Japan – Thailand Economic Partnership Agreement รถยนต์คันนี้ก็มีสัดส่วนที่ผลิตในญี่ปุ่นแค่ ๓๐% ดังนั้นก็ไม่ได้รับสิทธิพิเศษตาม JTEPA ด้วยถ้า JTEPA กำหนด RVC ไว้ที่ ๔๐% ดังนั้นในกรณีนี้ไทยก็ยังสามารที่จะเก็บภาษีศุลกากรในการนำเข้ารถยนต์คันนี้และสามารถปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศไว้ได้

แต่เมื่อมีกรอบความร่วมมือ ASEAN – Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement: AJCEP เข้ามาร่วมพิจารณาด้วยอีกกรอบหนึ่ง กรอบ AJCEP คือความร่วมมือของประเทศ ๑๑ ประเทศ ไม่ใช่ ๑ กลุ่มอาเซียนกับ ๑ ประเทศญี่ปุ่น AJCEP อนุญาตให้พิจารณารัศมีถิ่นกำเนิดสินค้าแบบรวมยอดได้ (Cumulative) ดังนั้นในกรณีรถยนต์ของเรา สัดส่วนการผลิตที่เกิดขึ้นใน AJCEP ก็จะกลายเป็น ๔๕% ไปทันที (๓๐% จากญี่ปุ่น, และ ๑๕% จากอินโดนีเซีย) ดังนั้นในกรณีประเทศไทยก็ต้องให้สิทธิพิเศษทางภาษีกับการนำเข้ารถยนต์คันนี้ ไทยสูญเสียรายได้จากภาษี ญี่ปุ่นก็มีแต่ได้กับได้ เพราะสามารถที่จะกระจายสายการผลิตได้ทั่วอาเซียน ผลิตประเทศละนิดละหน่อยน้อยๆ ขึ้นตอนก็ได้ เลือกผลิตเฉพาะขั้นตอนที่ต้นทุนถูกๆ ก็ได้ ไม่ต้องมาลงทุนตั้งโรงงานขนาดใหญ่ก็ได้แต่ได้สิทธิพิเศษทางภาษี

อีกประเด็นหนึ่งคือการได้ประโยชน์จากรายการสินค้าอ่อนไหว (Sensitive List: SL) SL คือรายการสินค้าที่แต่ละประเทศสงวนไว้ในการทำ FTA เพื่อปกป้องธุรกิจนั้นๆ ในประเทศไม่ให้ได้รับความเสียหายจากการเข้ามาแข่งขันจากสินค้านำเข้าราคาถูกที่ไม่ถูกเก็บภาษี โดยแต่ละประเทศสมาชิกจะเสนอรายการสินค้าที่ตนเองขอสงวนสิทธิ์ในการลดอัตราภาษีแต่เพียงเล็กน้อยหรือของปีระยะเวลาในการลดอัตราภาษีไว้ในรายการ SL นี้ สมมติประเทศไทยบรรจุรายการสินค้านำเข้านำเข้าไว้ใน SL ในการเปิดเสรีการค้าไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) แต่สมมติไทยไม่ได้ใส่รถยนต์ไว้ใน SL ของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เพราะคาดว่ารถยนต์จากประเทศอาเซียนคงไม่เข้ามาตีตลาดรถยนต์ที่ผลิตในประเทศ ไทยก็จะสามารถเก็บภาษีนำเข้าจากรถยนต์คันนี้ได้ เพราะรถยนต์คันนี้มีสัดส่วนที่ผลิตในญี่ปุ่น ๓๐% ในอินโดนีเซีย ๑๕% ซึ่งต่ำกว่า RVC ของ AFTA ROOsที่กำหนดไว้ว่าจะได้สิทธิพิเศษทางภาษีก็คือเมื่อผลิตในประเทศอาเซียนมากกว่า ๔๐%

แต่เช่นเดียวกับกรณีข้างต้น เมื่อมี AJCEP รถยนต์คันเดิมสามารถนำเข้ามาได้อย่างเสรีโดยรับสิทธิพิเศษทางภาษี เพราะมีสัดส่วนที่ผลิตในประเทศ AJCEP เกินกว่า ๔๐% ดังนั้นในกรณีนี้สิ่งที่ประเทศไทยเคยเจรจาไว้อย่างยากลำบากเพื่อให้สามารถปกป้องธุรกิจนั้นๆ ไว้ได้ใน Sensitive List ระหว่างไทย-ญี่ปุ่นภายใต้กรอบ JTEPA ก็จะต้องหมดความหมาย

ถ้าใช้กรอบความคิดเดียวกัน ก็จะเห็นได้ว่าขณะนี้ ญี่ปุ่นกำลังเจรจาความร่วมมือทางเศรษฐกิจอยู่กับหลายๆ ประเทศเช่น Japan-Korea Economic Partnership Agreement (JKEPA: ๒๐๐๓), Japan-India Economic Partnership Agreement (JIEPA: ๒๐๐๗), Japan-Australia Economic Partnership Agreement (JAEPA: ๒๐๐๗), Japan-PRC-Korea Economic Partnership Agreement (JPKEPA: ๒๐๐๗) และเมื่อกรอบการเจรจาเหล่านี้ถูกล้อมไปแล้วระดับหนึ่งด้วย ASEAN+๓ (East Asian Free Trade Agreement (EAFTA: ๒๐๐๔) (Kawai M. and Wignaraja G., ๒๐๐๗) เหตุการณ์เช่นเดียวกับกรณีที่กำลังกล่าวมาแล้วก็จะเกิดขึ้น คือ ญี่ปุ่นได้ประโยชน์ ไทยสูญเสียในสิ่งที่เคยเจรจาไปแล้วเพิ่มขึ้น

ดังนั้นจึงเป็นอีกเหตุผลที่อาจอนุมานได้ว่าทำไม ในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN Economic Ministers – Ministry for International Trade and Industry: AEM-MITI) และ AEM+๓ (อันได้แก่รัฐมนตรีเศรษฐกิจจากจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๔๘ ฝ่ายตัวแทนจากรัฐบาลญี่ปุ่นเสนอให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญภาควิชาการของกลุ่มประเทศ East Asia Summit (EAS) ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างเต็มรูปแบบในเอเชียตะวันออก (Comprehensive Economic Partnership in East Asia: CEPEA) ซึ่งเป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่าง ๑๐ ประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศในภูมิภาคเอเชียและออสเตรเลียอีก ๖ ประเทศ อันได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (Shigematsu S., ๒๐๐๖) และอาเซียนเองก็ได้เห็นด้วยกับข้อเสนอของญี่ปุ่นไปแล้ว (ASEAN Secretariat, ๒๐๐๖)

ถ้ามองในมุมมองของ ญี่ปุ่น เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องสมเหตุสมผล เพราะเมื่อยิ่งขยายวงกว้างออกไปมากแค่ไหน ญี่ปุ่นก็ยิ่งจะได้ประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะกับบริษัทข้ามชาติของญี่ปุ่น เช่น โตโยต้า, โซนี่ และข้อเสนอต่างๆ เหล่านี้ก็เกิดขึ้นจากภาคเอกชนญี่ปุ่นเองด้วย โดยข้อเสนอเรื่อง CEPEA นี้เกิดขึ้นโดยสมาคมกลุ่มผู้บริหารภาคเอกชนญี่ปุ่น (Japan Association of Corporate Executive: Keizai Doyukai) (Keizai Doyukai, ๒๐๐๖)

คำถามที่สำคัญคือ แล้วภาครัฐของไทย ภาคเอกชนของไทย สามารถมองเห็นภาพกว้าง และสามารถนำตัวต่อจิ๊กซอว์เหล่านี้มาต่อกันได้หรือไม่ สามารถพิจารณาในหัวข้อการเจรจาเหล่านี้แบบแบบคาย ได้หรือไม่ เพียงใด

ภาคผนวก

บทที่ 1

บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ 1

คำนิยามทั่วไป

เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ คำว่า

(เอ) “ประเทศสมาชิกอาเซียน” หมายถึง บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามรวมกัน

(บี) “หน่วยงานศุลกากร” หมายถึง หน่วยงานผู้มีอำนาจ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการและบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับทางศุลกากร

(ซี) “วัน” หมายถึง วันตามปฏิทิน ซึ่งรวมถึง วันหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์

(ดี) “เกณฑ์” หมายถึง ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ ในภาคผนวก 1 บี ของความตกลงฉบับที่ 10

(อี) “เกณฑ์ 1994” หมายถึง ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ค.ศ. 1994 ในภาคผนวก 1 เอ ของความตกลง ฉบับที่ 10 เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ การอ้างถึงข้อต่างๆในเกณฑ์ 1994 ให้รวมถึงหมายเหตุและบทบัญญัติเพิ่มเติมของเกณฑ์ 1994 ด้วย

(เอฟ) “ระบบฮาร์โมนิไนซ์” หรือ “เอส เอส” หมายถึง ระบบฮาร์โมนิไนซ์ของคำอธิบายและการจำแนกพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้า ที่ระบุไว้ในภาคผนวกของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยระบบฮาร์โมนิไนซ์ของคำอธิบายและการจำแนกพิกัดอัตราศุลกากรของสินค้า และประเทศภาคียอมรับและนำไปปฏิบัติตามในกฎหมายที่เกี่ยวข้องของตน

(จี) “กลุ่มประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน” หมายถึง ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพพม่า และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

(เอช) “กลุ่มประเทศภาคี” หมายถึง กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนที่ความตกลงฉบับนี้ใช้บังคับ และผู้ป้อนรวมกัน และ

(ไอ) “ประเทศภาคี” หมายถึง ประเทศสมาชิกอาเซียนหนึ่ง (1) ประเทศที่ความตกลงฉบับนี้ใช้บังคับ หรือผู้ป้อน

ข้อ 2

หลักการ

กลุ่มประเทศภาคียืนยันอีกครั้งถึงความสำคัญของการกำเนิดของเอ เจ ซี อี พี ทั้งผ่านทางความตกลงฉบับนี้และความตกลงหรือข้อตกลงระดับทวิภาคีหรือระดับภูมิภาคอื่นๆ และมีแนวทางตามหลักการดังต่อไปนี้

(เอ) เอ เจ ซี อี ที จะเกี่ยวโยงกับประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศและญี่ปุ่น และครอบคลุมสาขาต่างๆ ในวงกว้าง โดยเน้นการเปิดเสรี การอำนวยความสะดวก และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

(บี) จะต้องคงไว้ซึ่งการรวมตัวกัน ความเป็นหนึ่งเดียวกัน และการบูรณาการของอาเซียน ในการทำให้เอ เจ ซี อี ที กำเนิดขึ้น

(ซี) จะให้การปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะประเทศสมาชิกใหม่ ของอาเซียน โดยยอมรับถึงระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของประเทศเหล่านั้น และจะให้ความ ยึดหยุ่นเพิ่มเติมกับประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน

(ดี) ให้การยอมรับบทบัญญัติต่างๆ ในแถลงการณ์รัฐมนตรีขององค์การการค้าโลกที่เกี่ยวกับมาตรการ สนับสนุนประเทศด้อยพัฒนา

(อี) ควรให้ความยืดหยุ่นในการจัดการกับสาขาที่มีความอ่อนไหวของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละ ประเทศและญี่ปุ่นและ

(เอฟ) ความช่วยเหลือทางเทคนิคและการสร้างขีดความสามารถเป็นองค์ประกอบสำคัญของความ ร่วมมือทางเศรษฐกิจซึ่งกำหนดไว้ภายใต้ความตกลงฉบับนี้

ข้อ 3

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ เพื่อ

(เอ) เปิดเสรีและอำนวยความสะดวกต่อการค้าสินค้าและบริการระหว่างกลุ่มประเทศภาคีอย่างก้าวหน้า

(บี) พัฒนาโอกาสในการลงทุนและทำให้มั่นใจในการคุ้มครองการลงทุนและกิจกรรมการลงทุนในกลุ่ม ประเทศภาคี และ

(ซี) จัดทำกรอบงานสำหรับการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกลุ่มประเทศภาคี โดยมุ่งที่จะ สนับสนุนการบูรณาการทางเศรษฐกิจของอาเซียน ลดช่องว่างของระดับการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างกลุ่มประเทศภาคี

ข้อ 4

ความโปร่งใส

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณชนซึ่งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ วิธีปฏิบัติทาง ปกครอง และคำวินิจฉัยทางปกครองและคำพิพากษาของศาลที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ตลอดจนความตกลง ระหว่างประเทศซึ่งประเทศภาคีนั้นเป็นสมาชิก ซึ่งเกี่ยวข้องหรือกระทบกับการปฏิบัติตามและการดำเนินการตาม ความตกลงฉบับนี้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีนั้น

2. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของหน่วยงานผู้มีอำนาจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ กฎหมาย ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติทางปกครองและคำวินิจฉัยทางปกครอง ที่อ้างถึงในวรรค 1 ต่อสาธารณชน

3. เมื่อมีการร้องขอจากประเทศภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องตอบคำถามเฉพาะ เกี่ยวกับเรื่องต่างๆที่อ้างถึงในวรรค 1 ที่มาจากประเทศภาคีอีกฝ่ายนั้นเป็นภาษาอังกฤษ

ข้อ 5

ความลับ

1. ไม่มีความใดในความตกลงฉบับนี้ที่จะกำหนดให้ประเทศภาคีต้องให้ข้อมูลที่เป็นความลับ โดยการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะขัดขวางการบังคับใช้กฎหมายของประเทศภาคีนั้น หรือขัดกับผลประโยชน์ของสาธารณะอื่นใด หรือข้อมูลที่เป็นความลับนั้นจะทำให้ผลประโยชน์เชิงพาณิชย์อันชอบธรรมของวิสาหกิจของรัฐ หรือเอกชนแห่งใดแห่งหนึ่งเสื่อมไป
2. ไม่มีความใดในความตกลงฉบับนี้ที่สามารถตีความว่า ได้กำหนดให้ประเทศภาคีต้องให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมและบัญชีของลูกค้าสถาบันการเงิน
3. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องรักษาความลับของข้อมูลประเทศภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดให้มาโดยระบุว่าเป็นข้อมูลลับตามความตกลงฉบับนี้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีนั้น

ข้อ 6

การภาษี

1. เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในความตกลงฉบับนี้ บทบัญญัติของความตกลงฉบับนี้จะต้องไม่ใช้บังคับกับมาตรการทางภาษีใดๆ
2. ไม่มีความใดในความตกลงฉบับนี้จะกระทบต่อสิทธิและพันธกรณีของประเทศภาคีฝ่ายใดภายใต้อนุสัญญาเกี่ยวกับภาษีใดๆ ในกรณีที่มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างความตกลงฉบับนี้กับอนุสัญญาลักษณะดังกล่าวใดๆ อนุสัญญาฉบับนั้นจะมีผลเหนือกว่าในส่วนที่ไม่สอดคล้องกันนั้น
3. ข้อ 4 และ 5 จะต้องใช้บังคับกับมาตรการทางภาษีเท่าที่บทบัญญัติของความตกลงฉบับนี้สามารถใช้บังคับกับมาตรการทางภาษีดังกล่าวได้

ข้อ 7

ข้อยกเว้นทั่วไป

เพื่อความมุ่งประสงค์ของบทที่ 2 ถึงบทที่ 5 ข้อ 20 ของภาคี 1994 ถูกรวมเข้าไว้และเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับนี้โดยอนุโลม

ข้อ 8

ข้อยกเว้นด้านความมั่นคง

ไม่มีความใดในความตกลงฉบับนี้สามารถถูกตีความ

(เอ) เพื่อกำหนดให้ประเทศภาคีใดให้ข้อมูลใดๆ ซึ่งตนเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลนั้นขัดกับผลประโยชน์ในเรื่องความมั่นคงที่สำคัญของตน หรือ

(บี) เพื่อขัดขวางประเทศภาคีใดจากการดำเนินการใดๆ ซึ่งตนเห็นว่าจำเป็นสำหรับการปกป้องผลประโยชน์ในเรื่องความมั่นคงที่สำคัญของตน ซึ่ง

(1) เกี่ยวกับวัสดุที่สามารถแตกตัวทางอะตอมได้หรือวัสดุที่เกิดขึ้นจากวัสดุที่สามารถแตกตัวทางอะตอม

(2) เกี่ยวกับการค้าอาวุธ บุคลากร และเครื่องมือเกี่ยวกับการสงคราม และเกี่ยวกับการค้าสินค้าและวัสดุอื่นซึ่งทำโดยทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อความมุ่งประสงค์ในการจัดหาให้แก่หน่วยจัดตั้งทางทหาร

(3) ดำเนินการเพื่อปกป้องโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการติดต่อสื่อสาร พลังงาน และประปา ซึ่งมาจากความพยายามอย่างจริงจังที่จะทำให้โครงสร้างพื้นฐานเหล่านั้นใช้การไม่ได้หรือเสื่อมสภาพลง

(4) ดำเนินการในยามฉุกเฉินภายในหรือยามสงคราม หรือในยามฉุกเฉินอื่นๆ ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือ

(ซี) เพื่อขัดขวางประเทศภาคีจากการดำเนินการใดๆ ตามพันธกรณีของตนภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติเพื่อการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

ข้อ 9

หน่วยงานที่มีใช้ภาครัฐ

ในการปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อผูกพันของตนภายใต้ความตกลงฉบับนี้ ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องพยายามที่จะทำให้มั่นใจในการปฏิบัติของหน่วยงานที่มีใช้ภาครัฐในการใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานผู้มีอำนาจในประเทศภาคีนั้น

ข้อ 10

ความสัมพันธ์กับความตกลงอื่น

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายยืนยันอีกครั้งต่อประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่งถึงสิทธิและพันธกรณีของตนภายใต้ความตกลงฉบับนี้ ทวี โอ และ/หรือความตกลงอื่นซึ่งประเทศภาคีเหล่านี้เป็นสมาชิกอยู่
2. ไม่มีความใดในความตกลงฉบับนี้ที่จะถูกตีความเพื่อทำให้พันธกรณีของประเทศภาคีฝ่ายหนึ่งต่อประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ภายใต้ความตกลงซึ่งทั้งสองฝ่ายเป็นสมาชิกเสื่อมลงไป หากพันธกรณีนั้นได้ให้สิทธิแก่ประเทศภาคีฝ่ายหนึ่งให้ได้รับการปฏิบัติที่เป็นพิเศษกว่าที่จะได้รับจากความตกลงฉบับนี้
3. ในกรณีที่มีความตกลงฉบับนี้กับความตกลงฉบับทวี โอ ไม่สอดคล้องกัน ให้ความตกลงฉบับทวี โอ มีผลเหนือกว่าในส่วนที่ไม่สอดคล้องกัน
4. ในกรณีที่มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างความตกลงฉบับนี้กับความตกลงใดนอกเหนือจากความตกลงฉบับทวี โอ ซึ่งความตกลงนั้นมิใช่ประเทศภาคีมากกว่าหนึ่ง (1) ประเทศเป็นสมาชิก ให้กลุ่มประเทศภาคีนั้นปรึกษาหารือกันเพื่อหาข้อยุติที่พอใจกันทุกฝ่ายในทันที โดยตระหนักถึงหลักการทั่วไปในกฎหมายระหว่างประเทศ
5. ประเทศภาคีซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกของความตกลงฉบับทวี โอ จะต้องยอมปฏิบัติตามบทบัญญัติของความตกลงนั้น โดยสอดคล้องกับข้อผูกพันในการภาคยานุวัติเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก

ข้อ 11

คณะกรรมการร่วม

1. ให้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภายใต้ความตกลงฉบับนี้
2. คณะกรรมการร่วมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้
  - (เอ) ทบทวนการปฏิบัติตามและการดำเนินการของความตกลงฉบับนี้
  - (บี) จัดส่งรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามและการดำเนินการของความตกลงฉบับนี้ให้กลุ่มประเทศภาคี

- (ซี) พิจารณาและเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมใดๆ ในความตกลงฉบับนี้แก่กลุ่มประเทศภาคี
 (ดี) กำกับดูแลและประสานการทำงานของคณะอนุกรรมการทั้งหมดที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ความตกลงฉบับนี้
 (อี) รับรอง

(1) ระเบียบปฏิบัติที่อ้างถึงในกฎข้อ 11 ของภาคผนวก 4 และ

(2) การตัดสินที่จำเป็นใดๆ และ

(เอฟ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กลุ่มประเทศภาคีจะตกลงกัน

3. คณะกรรมการร่วม

(เอ) ประกอบด้วยผู้แทนของประเทศสมาชิกอาเซียนและญี่ปุ่น และ

(บี) อาจจัดตั้งคณะอนุกรรมการและมอบหมายความรับผิดชอบของตนให้คณะอนุกรรมการดังกล่าว

4. คณะกรรมการร่วมจะต้องมีการประชุม ณ สถานที่และในเวลา ตามที่กลุ่มประเทศภาคีจะตกลงกัน

ข้อ 12

การติดต่อสื่อสาร

ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องแต่งตั้งจุดติดต่อเพื่ออำนวยความสะดวกกับการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มประเทศภาคีในเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับความตกลงฉบับนี้ เว้นแต่มีการกำหนดเป็นอย่างอื่นตามข้อ 61 ให้การติดต่อสื่อสารที่เป็นทางการในที่นี้ทั้งหมดกระทำโดยใช้ภาษาอังกฤษ

บทที่ 2

การค้าสินค้า

ข้อ 13

คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของบทนี้ คำว่า

(เอ) “อากรศุลกากร” หมายถึง อากรศุลกากรหรืออากรขาเข้าใดๆ และค่าภาระชนิดใดๆ ที่เรียกเก็บโดยเกี่ยวเนื่องกับการนำเข้าสินค้า แต่ไม่รวมถึง

(1) ค่าภาระใดๆ ที่เทียบเท่ากับภาษีภายในประเทศ ซึ่งเรียกเก็บโดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของวรรค 2 ของข้อ 3 ของภาคผนวก 1994 ที่เกี่ยวกับสินค้าภายในประเทศที่เหมือนกัน หรือที่เกี่ยวกับสินค้าซึ่งใช้ผลิตหรือทำสินค้านำเข้าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(2) อากรตอบโต้การทุ่มตลาดหรืออากรตอบโต้การอุดหนุนใดๆ ที่ใช้โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อ 6 ของภาคผนวก 1994 ความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 6 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ค.ศ. 1994 และความตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ ในภาคผนวก 1 เอ ของความตกลงดับบลิว ที โอ หรือ

(3) ค่าธรรมเนียมหรือค่าภาระใดๆ ซึ่งได้สัดส่วนกับต้นทุนของการให้บริการ

(บี) “กฎหมายศุลกากร” หมายถึง กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่บริหารและบังคับใช้โดยหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีแต่ละฝ่าย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำเข้า การส่งออก และการขนส่งสินค้า เนื่องจากเป็นสิ่งที่

เกี่ยวกับอากรศุลกากร ค่าภาระ และภาษีอื่นๆ หรือเกี่ยวกับข้อห้าม ข้อจำกัด และการควบคุมอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าที่ถูกควบคุมข้ามเขตแดนศุลกากรของประเทศภาคีแต่ละฝ่าย

(ซี) “ราคาศุลกากรของสินค้า” หมายถึง ราคาของสินค้าเพื่อความมุ่งประสงค์ในการจัดเก็บอากรศุลกากรแบบตามราคาสำหรับสินค้านำเข้า

(ค) “อุตสาหกรรมภายใน” หมายถึง ผู้ผลิตโดยรวมที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรือสินค้าที่แข่งขันกันโดยตรงในประเทศภาคีหนึ่ง หรือผู้ผลิตที่มีผลผลิตรวมของสินค้าชนิดเดียวกัน หรือสินค้าที่แข่งขันกันโดยตรงเป็นสัดส่วนใหญ่ของการผลิตภายในประเทศทั้งหมดของสินค้าเหล่านั้น

(อี) “สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด” หมายถึง สินค้าที่มีคุณสมบัติในการได้ถิ่นกำเนิดภายใต้บทบัญญัติของบทที่ 3

(เอฟ) “ความเสียหายอย่างร้ายแรง” หมายถึง ความเสียหายโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน และ

(จี) “การคุกคามให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง” หมายถึง ความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ใกล้จะเกิดขึ้นอย่างชัดเจนบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและไม่ใช่เพียงการกล่าวอ้าง การคาดการณ์ หรือความเป็นไปได้ที่ยากจะเกิด

ข้อ 14

การจำแนกพิภคของสินค้า

การจำแนกพิภคของสินค้าในการค้าระหว่างกลุ่มประเทศภาคีจะต้องสอดคล้องกับระบบฮาร์โมนิไนซ์

ข้อ 15

การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติในเรื่องการเก็บภาษีอากรและระเบียบข้อบังคับภายใน

ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติแก่สินค้าของประเทศภาคีอื่น โดยเป็นไปตามข้อ 3 ของแกตต์ 1994 ซึ่งเพื่อการนี้ให้รวมเข้าไว้และเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับนี้โดยอนุโลม

ข้อ 16

การยกเลิกหรือการลดอากรศุลกากร

1. เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในความตกลงฉบับนี้ ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องยกเลิกหรือลดอากรศุลกากรของตนให้สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีอื่น ตามตารางข้อผูกพันของตนในภาคผนวก 1 การยกเลิกหรือการลดอากรศุลกากรดังกล่าวจะต้องใช้กับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีอื่นทั้งหมดบนพื้นฐานการไม่เลือกปฏิบัติ

2. กลุ่มประเทศภาคีจะต้องพยายามที่จะกระทำการเพิ่มขึ้นเพื่อมุ่งสู่การเปิดเสรีการค้าสินค้า ผ่านทางความพยายามฝ่ายเดียว ระดับทวิภาคี หรือระดับภูมิภาค ซึ่งสอดคล้องกับแกตต์ 1994

3. กลุ่มประเทศภาคียืนยันอีกครั้งตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 7 ว่า ไม่มีความใดในบทนี้ที่จะถูกตีความเพื่อขัดขวางประเทศภาคีซึ่งเป็นภาคีของอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนของของเสียอันตรายและการกำจัดทิ้งขยะเหล่านั้นหรือความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง จากการออกหรือบังคับใช้มาตรการใดๆ ที่เกี่ยวกับของเสียอันตรายหรือสารอันตรายซึ่งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายและระเบียบข้อบังคับภายในประเทศของตน โดยเป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศดังกล่าว

ข้อ 17

การประเมินราคาสุทธการ

เพื่อความมุ่งประสงค์ในการกำหนดราคาสุทธการของสินค้าที่ค้าขายระหว่างกลุ่มประเทศภาคีให้นำบทบัญญัติของส่วนที่ 1 ของความตกลงว่าด้วยการปฏิบัติตามข้อ 7 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีสุทธการและการค้า ค.ศ. 1994 ในภาคผนวก 1 เอ ของความตกลง คับบลิว ที โอ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาสุทธการ”) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมายเหตุ: ในกรณีของราชอาณาจักรกัมพูชาให้นำความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาสุทธการ ดังที่ได้ดำเนินการตามบทบัญญัติของพิธีสารว่าด้วยการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของราชอาณาจักรกัมพูชา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 18

มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีสุทธการ

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องไม่จัดให้มีหรือคงไว้ซึ่งมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีสุทธการใดๆ ซึ่งรวมถึงมาตรการจำกัดปริมาณแก่การนำเข้าสินค้าใดๆ จากประเทศภาคีอื่น หรือการส่งออกหรือการจำหน่ายเพื่อส่งออกสินค้าใดๆ ไปยังประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ยกเว้นว่ามาตรการเดียวกันนี้ได้รับอนุญาตให้ทำได้ภายใต้ความตกลง คับบลิว ที โอ

2. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องทำให้มั่นใจในความโปร่งใสของมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีสุทธการของตน ที่อนุญาตให้กระทำได้ภายใต้วรรค 1 ซึ่งรวมถึงมาตรการจำกัดปริมาณ ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกจะต้องทำให้มั่นใจในการปฏิบัติตามพันธกรณีของตนภายใต้ความตกลง คับบลิว ที โอ อย่างครบถ้วน โดยมุ่งหมายที่จะลดการบิดเบือนทางการค้าที่อาจจะเกิดขึ้นให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ข้อ 19

การแก้ไขการให้ข้อลดหย่อน

1. กลุ่มประเทศภาคีจะต้องไม่ทำให้ข้อลดหย่อนใดๆ ภายใต้ความตกลงฉบับนี้หมดไปหรือเสียหายวันแต่ในกรณีที่กำหนดไว้ในความตกลงฉบับนี้

2. ประเทศภาคีใดๆ อาจเจรจากับประเทศภาคีที่มีผลประโยชน์ใดๆ เพื่อขอแก้ไขหรือระงับการให้ข้อลดหย่อนที่ตนได้ทำไว้ภายใต้ความตกลงฉบับนี้ ในการเจรจาดังกล่าว ซึ่งอาจรวมถึงการปรับค่าชดเชยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้าอื่น กลุ่มประเทศภาคีที่เกี่ยวข้องจะต้องคงไว้ซึ่งระดับทั่วไปของข้อลดหย่อนซึ่งเป็นข้อลดหย่อนต่างตอบแทนและได้ประโยชน์ร่วมกันที่ไม่น้อยไปกว่าที่ได้ให้ไว้ในความตกลงฉบับนี้ก่อนการเจรจาดังกล่าว ให้ใช้ข้อ 77 ในการไต่ตรองผลการเจรจาดังกล่าวในความตกลงฉบับนี้

ข้อ 20

มาตรการปกป้อง

1. ประเทศภาคีซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกอาจใช้บังคับมาตรการปกป้องกับสินค้าที่ได้ถึงกำเนิดของประเทศภาคีอื่น โดยให้สอดคล้องกับข้อ 19 ของภาค 1994 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง ในภาคผนวก 1 เอ ของความตกลง คับบลิว ที โอ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง”) หรือ

ข้อ 5 ของความตกลงว่าด้วยการเกษตร ในภาคผนวก 1 เอ ของความตกลงฉบับทวิ ที โอ (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ความตกลงว่าด้วยการเกษตร”) การดำเนินการใดๆ ตามข้อ 19 ของภาค 1994 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง หรือข้อ 5 ของความตกลงว่าด้วยการเกษตรจะไม่อยู่ภายใต้บทที่ 9 ของความตกลงฉบับนี้

2. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายมีอิสระในการใช้บังคับมาตรการปกป้องที่กำหนดภายใต้ข้อนี้ (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “มาตรการปกป้องของเอ เจ ซี อี พี”) โดยใช้ในขอบเขตน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันหรือเยียวยาความเสียหายอย่างร้ายแรงที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมภายในประเทศภาคีนั้น และเพื่อเอื้อต่อการปรับตัวหากว่าเป็นผลกระทบจากพันธกรณีของประเทศภาคีนั้นภายใต้ความตกลงฉบับนี้ ซึ่งรวมถึงข้อลดหย่อนด้านภาษีศุลกากร หรือหากว่าเป็นผลมาจากพัฒนาการที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและเป็นผลกระทบจากพันธกรณีของประเทศภาคีนั้นภายใต้ความตกลงฉบับนี้ ทำให้มีการนำเข้าสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีอื่นในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนหรือโดยการเปรียบเทียบกับการผลิตในประเทศ และภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว ก่อให้เกิดหรือคุกคามที่จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในของประเทศภาคีผู้นำเข้าซึ่งผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรือที่แข่งขันกันโดยตรงกับสินค้าในประเทศภาคีผู้นำเข้า

3. มิให้นำมาตรการปกป้องของเอ เจ ซี อี พี มาใช้บังคับกับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีซึ่งเป็นประเทศสมาชิกอาเซียน หากส่วนแบ่งการนำเข้าสินค้าจากประเทศภาคีสมาชิกอาเซียนนั้นไม่เกินร้อยละ 3 ของปริมาณการนำเข้ารวมของสินค้านั้นจากประเทศภาคีอื่น แต่ทั้งนี้ สินค้าที่นำเข้าจากประเทศภาคีสมาชิกอาเซียนที่มีส่วนแบ่งการนำเข้าน้อยกว่าร้อยละสาม (3) ทั้งหมดนั้นรวมกันแล้ว ต้องมีปริมาณไม่เกินร้อยละเก้า (9) ของปริมาณการนำเข้ารวมของสินค้านั้นจากประเทศภาคีอื่น

4. ประเทศภาคีจะต้องไม่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี กับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่ยังอยู่ภายในขีดจำกัดของปริมาณโควตาซึ่งได้รับภายใต้โควตาอัตราภาษีตามตารางข้อผูกพันของตนในภาคผนวก 1

5. ประเทศภาคีที่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี อาจ

(เอ) ระงับการลดอากรศุลกากรใดๆต่อไปสำหรับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีอื่นตามที่กำหนดไว้ภายใต้บทนี้ หรือ

(บี) เพิ่มอัตราอากรศุลกากรที่เรียกเก็บกับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีอื่นถึงระดับที่ไม่เกินอัตราที่ต่ำกว่าระหว่าง

(หนึ่ง) อัตราอากรศุลกากรที่เรียกเก็บจริงกับสินค้าเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่ง(ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “อัตราเอ็ม เอฟ เอ็น ที่เรียกเก็บจริง”) ที่มีผลบังคับ ณ วันที่ใช้มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี และ

(สอง) อัตราเอ็ม เอฟ เอ็น ที่เรียกเก็บจริงที่มีผลบังคับหนึ่งวันก่อนวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

6. (เอ) ประเทศภาคีสามารถใช้บังคับมาตรการปกป้องของเอ เจ ซี อี พี ได้หลังจากการไต่สวนซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของประเทศภาคีนั้นเท่านั้น โดยเป็นไปตามกระบวนการตามข้อ 3 และวรรค 2 ของข้อ 4 ของความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง

(บี) การไต่สวนที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่ง (1) ปี หลังจากวันเริ่มการไต่สวน

7. ให้ใช้บังคับเงื่อนไขและข้อจำกัดดังต่อไปนี้กับมาตรการปกป้องของเอ เจ ซี อี พี (เอ) ประเทศภาคีจะต้องส่งหนังสือบอกกล่าวให้ประเทศภาคีอื่นทันทีเมื่อ

(1) เริ่มการไต่สวนตามที่อ้างถึงในอนุวรรค 6 (เอ) ซึ่งเกี่ยวกับความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือการคุกคามให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง พร้อมด้วยเหตุผลในการไต่สวนดังกล่าว

(2) มีผลการพิจารณาว่ามีความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือการคุกคามให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง โดยมีสาเหตุมาจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น และ

(3) มีคำตัดสินให้ใช้บังคับหรือขยายระยะเวลาการใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี

(บี) ประเทศภาคีส่งหนังสือบอกกล่าวที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) จะต้องให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแก่ประเทศภาคีอื่น ซึ่งรวมถึง

(1) เหตุผลของการเริ่มการไต่สวน รายละเอียดที่ชัดเจนของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่ถูกดำเนินการไต่สวน และพิถักอัตราศุลกากรภายใต้ระบบฮาร์โมนิซของสินค้านั้น โดยอ้างอิงจากตารางข้อผูกพันในภาคผนวก 1 ระยะเวลาที่อยู่ภายใต้การไต่สวนและวันที่เริ่มการไต่สวน โดยระบุไว้ในหนังสือบอกกล่าวที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) (1) ข้างต้น และ

(2) หลักฐานแสดงความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือการคุกคามให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่มีสาเหตุมาจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดนั้น รายละเอียดที่ชัดเจนของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จะถูกใช้มาตรการปกป้องที่เสนอและพิถักอัตราศุลกากรภายใต้ระบบฮาร์โมนิซของสินค้านั้น โดยอ้างอิงจากตารางข้อผูกพันในภาคผนวก 1 รายละเอียดที่ชัดเจนของมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี วันที่เสนอให้เริ่มใช้และระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้มาตรการนั้น โดยระบุไว้ในหนังสือบอกกล่าวที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) (2) และ (3)

(ซี) ประเทศภาคีที่เสนอจะใช้บังคับหรือขยายระยะเวลาการใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี จะต้องให้โอกาสที่เพียงพอสำหรับการปรึกษาหารือล่วงหน้ากับประเทศภาคีซึ่งจะได้รับผลกระทบจากมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี นี้ โดยมุ่งหมายที่จะทบทวนข้อมูลที่ได้จากการไต่สวนตามที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี และบรรลุความตกลงเรื่องการชดเชยตามที่กำหนดไว้ในวรรค 8

(ดี) มิให้คงไว้ซึ่งมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ยกเว้นแต่เฉพาะในขอบเขตและระยะเวลาเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันหรือเยียวยาความเสียหายอย่างร้ายแรงและเพื่อเอื้อต่อการปรับตัว ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวจะต้องไม่เกินสาม (3) ปี สามารถขยายระยะเวลาการใช้มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ได้ โดยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อนี้ ระยะเวลาที่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ทั้งหมด เมื่อรวมระยะเวลาที่ใช้อยู่เดิม ระยะเวลาใดๆ ที่ได้ขยายออกไปนั้นจะต้องไม่เกินสี่ (4) ปี ทั้งนี้ เพื่อเอื้อต่อการปรับตัวในสถานการณ์ที่คาดว่าระยะเวลาการใช้มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี จะเกินกว่าหนึ่ง (1) ปี ให้ประเทศภาคีที่ใช้มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ผ่อนคลายมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ลงตามลำดับในระยะเวลาของการใช้มาตรการ

(อี) จะต้องไม่ใช่บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี อีกกับสินค้านำเข้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่ได้ถูกใช้มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี แล้ว ในระยะเวลาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ในครั้งก่อน หรือหนึ่ง (1) ปี แล้วแต่ว่าระยะเวลาใดจะนานกว่า

(เอฟ) เมื่อการใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี กับสินค้าสิ้นสุดลง อัตราอากรศุลกากรของสินค้านั้นจะเป็นอัตราที่จะมีผลบังคับหากไม่ได้ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี นั้น ตามตารางข้อผูกพันของประเทศภาคีที่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ที่ระบุในภาคผนวก 1

8. (เอ) ประเทศภาคีที่เสนอให้ใช้บังคับหรือขยายระยะเวลาการใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี จะต้องให้มีวิธีการชดเชยความเสียหายทางการค้าที่ตกลงร่วมกัน ที่เพียงพอและเท่าเทียมในสาระสำคัญกับข้อตกลงก่อนหรือพันธกรณีอื่นๆ ที่มีอยู่ภายใต้ความตกลงฉบับนี้ โดยมีการตกลงร่วมกันระหว่างประเทศภาคีที่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี กับประเทศภาคีส่งออกซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากมาตรการดังกล่าว

(บี) ในการขอการชดเชยที่กำหนดไว้ในอนุวรรค (เอ) กลุ่มประเทศภาคีจะต้องจัดให้มีการปรึกษาหารือในคณะกรรมการร่วม โดยกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการปรึกษาหารือดังกล่าวจะต้องเสร็จสิ้นภายในสามสิบ (30) วัน นับจากวันที่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี

(ซี) หากไม่สามารถตกลงเรื่องการชดเชยได้ภายในกรอบเวลาที่กำหนดในอนุวรรค (บี) ให้ประเทศภาคีอื่นนอกจากประเทศภาคีที่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี สามารถระงับการลดหย่อนอากรศุลกากรภายใต้ความตกลงฉบับนี้กับสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดของประเทศภาคีที่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี โดยจะต้องเท่าเทียมในสาระสำคัญกับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี กลุ่มประเทศภาคีนั้นสามารถระงับการให้ข้อลดหย่อนได้เพียงในช่วงระยะเวลาที่น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นในการได้มาซึ่งผลที่เท่าเทียมในสาระสำคัญ และเฉพาะในเวลาที่มีการใช้มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ไม่ให้ใช้สิทธิในการระงับที่กำหนดไว้ในอนุวรรคนี้ ใน 2 ปีแรกที่มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี มีผลใช้บังคับโดยมีเงื่อนไขว่า การใช้มาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี นั้นเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนของปริมาณการนำเข้า และมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ดังกล่าวสอดคล้องกับบทบัญญัติของข้อนี้

9. (เอ) ประเทศภาคีที่ใช้บังคับมาตรการปกป้องกับการนำเข้าของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดของประเทศภาคีอื่นซึ่งเป็นไปตามข้อ 19 ของภาค 1994 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง หรือข้อ 5 ของความตกลงเกษตร จะต้องไม่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี กับการนำเข้านั้น

(บี) การไม่ใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ของภาคีตามอนุวรรค (เอ) ย่อมไม่ทำให้การนับระยะเวลาการใช้บังคับมาตรการปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ที่อ้างถึงในอนุวรรค 7

(ค) สะดุดหยุดลงแต่อย่างใด

10. (เอ) ให้ประเทศภาคีทบทวนข้อนี้ภายในสิบ (10) ปี หลังจากการใช้บังคับของความตกลงฉบับนี้ตามวรรค 1 ของข้อ 79 เพื่อพิจารณาว่ามีความจำเป็นที่จะต้องคงไว้ซึ่งกลไกปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี หรือไม่

(บี) หากกลุ่มประเทศภาคีไม่ตกลงที่จะยกเลิกกลไกปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ระหว่างการทบทวนตามอนุวรรค (เอ) ได้ ภายหลังจากนั้น ให้กลุ่มประเทศภาคีดำเนินการทบทวนเพื่อพิจารณาความจำเป็นของกลไกปกป้องของ เอ เจ ซี อี พี ควบคู่ไปกับการทบทวนทั่วไปตามข้อ 75

11. (เอ) ในสภาวะการณ์วิกฤต ซึ่งความล่าช้าอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายที่ยากจะแก้ไข ประเทศภาคีอาจใช้บังคับมาตรการปกป้องชั่วคราวของ เอ เจ ซี อี พี ซึ่งจะต้องอยู่ในรูปของมาตรการที่ระบุไว้ในอนุวรรค 5 (เอ) หรืออนุวรรค 5 (บี) ตามการวินิจฉัยเบื้องต้นว่า มีหลักฐานที่ชัดเจนว่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดเป็นเหตุให้เกิดหรือคุกคามให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายใน

(บี) ประเทศภาคีจะต้องส่งหนังสือบอกกล่าวให้ประเทศภาคีอื่นก่อนการใช้บังคับมาตรการปกป้องชั่วคราวของ เอ เจ ซี อี พี การปรึกษาหารือระหว่างกลุ่มประเทศภาคีในคณะกรรมการร่วมในเรื่องการใช้บังคับมาตรการปกป้องชั่วคราวของ เอ เจ ซี อี พี ให้เริ่มต้นหลังจากเริ่มการใช้บังคับมาตรการปกป้องชั่วคราวของ เอ เจ ซี อี พี

(ซี) ระยะเวลาการใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวของ เอ เจ ซี อี พี จะต้องไม่เกินสองร้อย (200) วัน และระหว่างระยะเวลานั้น จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในวรรค 6 และ 21 ระยะเวลาการใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวของ เอ เจ ซี อี พี จะนับเป็นส่วนหนึ่งของระยะเวลาที่อ้างถึงในอนุวรรค 7 (ค)

(ค) ให้ใช้บังคับวรรค 3 และอนุวรรค 7 (เอฟ) กับมาตรการปกป้องชั่วคราวของ เอ เจ ซี อี พี โดยอนุโลม

(อ) อากาศสุทธการที่เก็บเพิ่มเติมโดยเป็นผลมาจากมาตรการปกป้องชั่วคราวของ เอ เจ ซี อี พี จะต้องได้รับคืน หากการไต่สวนตามที่อ้างถึงในอนุวรรค 2 (เอ) ภายหลังจากนั้น ไม่ปรากฏว่า การนำเข้าสินค้าเพิ่มขึ้นของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดเป็นเหตุให้เกิดหรือคุกคามให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายใน

12. การติดต่อสื่อสารและการจัดทำเอกสารอย่างเป็นทางการที่แลกเปลี่ยนในระหว่างกลุ่มประเทศภาคีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการปกป้องของเอ เจ ซี อี พี ทั้งหมด จะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรและต้องเป็นภาษาอังกฤษ

ข้อ 21

มาตรการเพื่อปกป้องดุลการชำระเงิน

ไม่มีความใดในบทนี้จะถูกตีความ เพื่อขัดขวางประเทศภาคีจากการดำเนินมาตรการใดๆ เพื่อความมุ่งประสงค์เกี่ยวกับดุลการชำระเงิน ประเทศภาคีที่ดำเนินมาตรการดังกล่าวจะต้องดำเนินการ โดยเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นภายใต้ข้อ 12 ของภาค 1994 และความเข้าใจว่าด้วยบทบัญญัติเกี่ยวกับดุลการชำระเงินของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ค.ศ. 1994 ในภาคผนวก 1 เอ ของความตกลงดับบลิว ที โอ

ข้อ 22

พิธีการศุลกากร

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องพยายามที่จะใช้บังคับพิธีการศุลกากรของตนในลักษณะที่คาดการณ์ได้เสมอภาค และโปร่งใส

2. โดยยอมรับถึงความสำคัญของการปรับปรุงความโปร่งใสด้านพิธีการศุลกากร ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องพยายามให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายศุลกากรเมื่อมีการร้องขอจากผู้มีส่วนได้เสียของกลุ่มประเทศภาคี โดยให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของตนและตามทรัพยากรที่มี และประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องพยายามจัดหาทั้งข้อมูลดังกล่าว และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ซึ่งตนเห็นว่าบุคคลผู้มีส่วนได้เสียนั้นควรจะได้รับทราบ

3. เพื่อการตรวจสอบปล่อยสินค้าที่ซื้อขายระหว่างกลุ่มประเทศภาคีโดยศุลกากรที่ทันสมัย และโดยยอมรับถึงบทบาทสำคัญของหน่วยงานศุลกากรและความสำคัญของพิธีการศุลกากรในการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้า ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องพยายามที่จะ

(เอ) ทำพิธีการศุลกากรของตนให้ง่ายและสะดวก และ

(บี) ทำพิธีการศุลกากรของตนให้สอดคล้องในขอบเขตเท่าที่จะทำได้กับมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและการปฏิบัติที่ได้รับการเสนอแนะ ดังเช่น มาตรฐานและการปฏิบัติที่ได้รับการเสนอแนะจัดทำขึ้นภายใต้การสนับสนุนจากสภาความร่วมมือว่าด้วยศุลกากร

บทที่ 3

กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

ข้อ 23

คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของบทนี้ คำว่า

(เอ) “ผู้ส่งออก” หมายถึง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่อยู่ในประเทศภาคีผู้ส่งออก ซึ่งส่งออกสินค้าจากประเทศภาคีผู้ส่งออกรับ

(บี) “เรือโรงงานของประเทศภาคีนั้น” หรือ “เรือของประเทศภาคีนั้น” หมายถึง เรือโรงงานหรือเรือคังต่อไปนี้ตามลำดับ

- (1) ซึ่งจดทะเบียนในประเทศภาคีนั้น
- (2) ซึ่งแล่นโดยชักธงของประเทศภาคีนั้น
- (3) ซึ่งอย่างน้อยที่สุดร้อยละห้าสิบ (50) เป็นเจ้าของโดยคนชาติของประเทศภาคีใดภาคีหนึ่งหรือมากกว่า หรือ โดยนิติบุคคลที่มีสำนักงานใหญ่ในประเทศภาคีหนึ่ง ซึ่งมีผู้แทน ประธานคณะกรรมการบริหาร และสมาชิกเสียงข้างมากของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นคนชาติของประเทศภาคีใดภาคีหนึ่งหรือมากกว่า และอย่างน้อยที่สุดร้อยละห้าสิบ (50) ของส่วนได้เสียในหุ้นเป็นของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลของประเทศภาคีใดภาคีหนึ่งหรือ และ

(4) ซึ่งอย่างน้อยร้อยละเจ็ดสิบห้า (75) ของจำนวนรวมของผู้บังคับการเรือ เจ้าหน้าที่และลูกเรือเป็นคนชาติของประเทศภาคีใดภาคีหนึ่งหรือมากกว่า

(ซี) “หลักการทางบัญชีอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป” หมายถึง ฉันทามติที่ได้รับการยอมรับหรือการสนับสนุนในสาระสำคัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้ในประเทศภาคี เกี่ยวกับการบันทึกรายรับรายจ่าย ต้นทุน สินทรัพย์และหนี้สิน การเปิดเผยข้อมูล และการเตรียมงบการเงิน มาตรฐานเหล่านี้อาจรวมถึงแนวทางกว้างๆ ซึ่งใช้บังคับเป็นการทั่วไป และมาตรฐาน การปฏิบัติและขั้นตอนที่มีรายละเอียด

(ดี) “สินค้า” หมายถึง สิ่งที่ซื้อขายกัน ผลิตภัณฑ์ สิ่งของหรือวัสดุ

(อี) “วัสดุที่เหมือนกันและใช้แทนกันได้” หมายถึง วัสดุชนิดเดียวกันและมีคุณภาพในเชิงพาณิชย์เหมือนกัน มีลักษณะทางเทคนิคและทางกายภาพเหมือนกัน และเมื่อวัสดุเหล่านั้นรวมอยู่ในตัวสินค้าแล้ว จะไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างกันได้จากเครื่องหมายต่างๆ เพื่อวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า

(เอฟ) “ผู้นำเข้า” หมายถึง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งนำเข้าสินค้าเข้ามาในประเทศภาคีผู้นำเข้า

(จี) “วัสดุ” หมายถึง วัตถุหรือสสารใดๆ ที่ใช้หรือใช้สิ้นเปลืองในการผลิตสินค้า รวมเป็นส่วนหนึ่งทางกายภาพอยู่ในตัวสินค้า หรือใช้ในการผลิตสินค้าอื่น

(เฮช) “สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด” หรือ “วัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิด” หมายถึง สินค้าหรือวัสดุที่มีคุณสมบัติได้ถิ่นกำเนิดสินค้าตามบทบัญญัติของบทนี้

(ไอ) “วัสดุในการบรรจุหีบห่อและภาชนะสำหรับการขนส่งสินค้า” หมายถึง สินค้าที่ใช้ในการปกป้องสินค้าระหว่างการขนส่งสินค้า ซึ่งแตกต่างจากภาชนะหรือวัสดุที่ใช้สำหรับการขายปลีก

(เจ) “การประดิษฐ์พิเศษทางภาษีศุลกากร” หมายถึง อัตราอากรศุลกากรที่ใช้กับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออกตามวรรค 1 ของข้อ 16 และ

(เค) “การผลิต” หมายถึง วิธีการให้ได้มาซึ่งสินค้า ซึ่งรวมถึงการปลูก การทำเหมือง การเก็บเกี่ยว การเลี้ยง การเพาะพันธุ์ การสกัด การรวบรวม การเก็บ การจับ การประมง การดัก การล่า การผลิตในโรงงาน การผ่านกระบวนการ หรือการประกอบ

ข้อ 24

สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด

เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ สินค้าจะมีคุณสมบัติของการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคี หาก

(เอ) สินค้านั้นได้มาทั้งหมดหรือมีการผลิตทั้งหมดในประเทศภาคีนั้นตามที่กำหนดไว้ในข้อ 25

- (บี) สินค้านั้นมีคุณสมบัติตามข้อกำหนดในข้อ 26 เมื่อมีการใช้วัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิด หรือ
- (ซี) สินค้านั้นมีการผลิตทั้งหมดในประเทศภาคีนั้นจากวัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีใดภาคีหนึ่งหรือมากกว่าและเป็นไปตามข้อกำหนดอื่นทั้งหมดที่ใช้บังคับในบทนี้

ข้อ 25

สินค้าที่ได้มาทั้งหมดหรือมีการผลิตทั้งหมดในประเทศภาคี

เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค (เอ) ของข้อ 24 สินค้าดังต่อไปนี้ ถือเป็นสินค้าที่ได้มาทั้งหมดหรือมีการผลิตทั้งหมดในประเทศภาคี

- (เอ) พืชและผลิตภัณฑ์พืชที่ปลูกและเก็บเกี่ยว เก็บหรือรวบรวมในประเทศภาคีนั้น
หมายเหตุ เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรคนี้ “พืช” หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่เป็นพืชทั้งหมด ซึ่งรวมถึง ผลไม้ ดอกไม้ พืชผัก พืชจำพวกสาหร่าย เห็ดรา และพืชมีชีวิต
- (บี) สัตว์มีชีวิตที่เกิดและเลี้ยงเติบโตในประเทศภาคีนั้น
หมายเหตุ เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรค (บี) และ(ซี) “สัตว์” หมายถึง สิ่งมีชีวิตที่เป็นสัตว์ทั้งหมด ซึ่งรวมถึง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก ปลา สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย สัตว์น้ำจำพวกโมลลัสก์ สัตว์เปลือกหอย แมลงที่เรีย และไวรัส
- (ซี) สินค้าที่ได้มาจากสัตว์มีชีวิตในประเทศภาคีนั้น
- (ดี) สินค้าที่ได้มาจากการล่า การดัก การประมง การรวบรวม หรือการจับที่กระทำในประเทศภาคีนั้น
- (อี) แร่ธาตุและสารอื่นที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งไม่รวมอยู่ในอนุวรรค (เอ) ถึง (ดี) ที่สกัด หรือได้มาจากผืนดิน น้ำ พื้นดินท้องทะเล หรือใต้พื้นดินท้องทะเลของประเทศภาคีนั้น
- (เอฟ) สินค้าที่ได้จากน่านน้ำ พื้นดินท้องทะเล หรือใต้พื้นดินท้องทะเล นอกน่านน้ำอาณาเขตของประเทศภาคีนั้น โดยมีเงื่อนไขว่า ประเทศภาคีนั้นมีสิทธิในการใช้ประโยชน์จากน่านน้ำ พื้นดินท้องทะเลและใต้พื้นดินท้องทะเลดังกล่าวตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของตนและกฎหมายระหว่างประเทศ
หมายเหตุ ไม่มีความใดในความตกลงฉบับนี้จะกระทบสิทธิและพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศภาคี ซึ่งรวมถึง สิทธิและหน้าที่ภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล
- (จี) สินค้าประมงทะเลและสินค้าประมงอื่นที่จับมาโดยเรือของประเทศภาคีนั้นจากน่านน้ำอาณาเขตของประเทศภาคีใดภาคีหนึ่ง
- (เอช) สินค้าที่ผ่านกระบวนการแปรรูปและ/หรือทำบนเรือ โรงงานของภาคีนั้น โดยเฉพาะจากสินค้าที่ระบุไว้ในอนุวรรค (จี)
- (ไอ) ของที่รวบรวมได้ในประเทศภาคีนั้น ซึ่งไม่สามารถใช้ได้คือ ไปตามความมุ่งประสงค์เดิมของสิ่งของนั้น หรือไม่สามารถกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือซ่อมแซม และเหมาะสำหรับการกำจัด การนำกลับคืนมาซึ่งชิ้นส่วนหรือวัตถุคิบบ หรือการนำกลับมาใช้ที่อื่นเท่านั้น
- (เจ) ของที่ใช้ไม่ได้และเศษที่ได้จากการผลิตหรือการผ่านกระบวนการ ซึ่งรวมถึง การทำเหมือง การเกษตร การก่อสร้าง การกลั่น การเผา และการบำบัดสิ่งปฏิกูล หรือจากการบริโภคในประเทศภาคีนั้น และเหมาะสำหรับการกำจัดหรือการนำกลับคืนมาซึ่งวัตถุคิบบเท่านั้น
- (เค) สินค้าที่ได้มาหรือผลิตในประเทศภาคีนั้น จากสินค้าที่ย่างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (เจ) เท่านั้น

ข้อ 26

สินค้าที่ไม่ได้มาหรือไม่มีการผลิตทั้งหมดในภาค

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค (บี) ของข้อ 24 สินค้ามีคุณสมบัติของการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของภาคี หาก

(เอ) สินค้าที่มีสัดส่วนมูลค่าต้นทุนการผลิตในภูมิภาค (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “อาร์ วี ซี”) ไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบ (40) เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรที่ระบุไว้ในข้อ 27 และกระบวนการการผลิตขั้นสุดท้ายเกิดขึ้นในประเทศภาคีนั้น หรือ

(บี) วัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าทั้งหมดซึ่งใช้ในการผลิตสินค้า ได้ผ่านการเปลี่ยนพิกัดอัตราศุลกากรในประเทศภาคี (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ซี ที ซี”) ที่พิกัดในระดับ 4 หลัก (กล่าวคือการเปลี่ยนประเภทพิกัด) ของระบบฮาร์โมนไนซ์

หมายเหตุ เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรคนี้ “ระบบฮาร์โมนไนซ์” เป็นระบบที่กฎเฉพาะรายสินค้าที่ระบุในภาคผนวก 2 อ้างอิงถึง

ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องอนุญาตให้ผู้ส่งออกสินค้าสามารถตัดสินใจว่าจะใช้อันวรรค (เอ) หรือ (บี) ในการพิจารณาว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของภาคีหรือไม่

2. แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 1 สินค้าภายใต้กฎเฉพาะรายสินค้ามีคุณสมบัติเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดหากเป็นไปตามกฎเฉพาะรายสินค้าที่ใช้บังคับตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก 2 หากกฎเฉพาะรายสินค้ากำหนดให้เลือกจาก กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า อาร์ วี ซี กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซี ที ซี การดำเนินการผลิตหรือการผ่านกระบวนการที่เฉพาะเจาะจง หรือหลายเกณฑ์ข้างต้นประกอบกัน ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องอนุญาตให้ผู้ส่งออกสินค้านั้นตัดสินใจว่าจะใช้กฎใดในการพิจารณาว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีหรือไม่

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรค 1 (เอ) และกฎเฉพาะรายสินค้าที่เกี่ยวข้องที่ระบุไว้ในภาคผนวก 2 ซึ่งกำหนดให้ใช้ อาร์ วี ซี เฉพาะ ให้ อาร์ วี ซี ของสินค้าต้องไม่น้อยกว่าอัตราร้อยละที่ระบุไว้ในกฎสำหรับสินค้านั้น โดยให้คำนวณโดยใช้สูตรที่ระบุไว้ในข้อ 27

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรค 1 (บี) และกฎเฉพาะรายสินค้าที่เกี่ยวข้องที่ระบุไว้ในภาคผนวก 2 ให้ใช้กฎซึ่งกำหนดให้วัสดุที่ใช้ต้องผ่านกฎ ซี ที ซี หรือผ่านการดำเนินการผลิตหรือการผ่านกระบวนการเฉพาะกับวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดเท่านั้น

5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของบทนี้ ให้ใช้ภาคผนวก 3 บังคับ

ข้อ 27

การคำนวณสัดส่วนมูลค่าต้นทุนการผลิตในภูมิภาค

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการคำนวณ อาร์ วี ซี ให้ใช้สูตรต่อไปนี้

$$\text{อาร์ วี ซี} = \frac{\text{เอฟ โอ บี} - \text{วี เอ็น เอ็ม}}{\text{เอฟ โอ บี}} \times 100 \%$$

เอฟ โอ บี

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้

(เอ) “เอฟ โอ บี” คือ มูลค่า ณ ท่าเรือต้นทางของสินค้า ซึ่งรวมถึงค่าขนส่งจากผู้ผลิตไปยังท่าเรือ หรือสถานที่สุดท้ายสำหรับขนส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ เว้นแต่ได้กำหนดไว้ในวรรค 3

(บี) “อาร์ วี ซี” คือ อาร์ วี ซี ของสินค้าซึ่งแสดงเป็นอัตราร้อยละ และ

(ซี) “วี เอ็น เอ็ม” คือ มูลค่าของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดซึ่งใช้ในการผลิตสินค้า

3. ให้ เอฟ โอ บี ตามที่ระบุในอนุวรรค 2 (เอ) เป็นมูลค่า

(เอ) ที่ถูกปรับเป็นราคาที่ได้รับการยืนยันครั้งแรกที่ผู้ซื้อได้จ่ายให้กับผู้ผลิตสำหรับสินค้านั้น หากมีราคา เอฟ โอ บี ของสินค้านั้นแต่ไม่รู้หรือไม่สามารถรู้แน่ชัดในราคานั้นได้ หรือ

(บี) ที่กำหนดตามข้อ 1 ถึงข้อ 8 ของความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาศุลกากร หากไม่มีมูลค่า เอฟ โอ บี ของสินค้า

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 1 มูลค่าของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดที่ใช้ในการผลิตสินค้าในประเทศภาคี

(เอ) จะต้องกำหนดตามความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาศุลกากร และจะต้องรวมถึงค่าระวางค่าประกันภัย และในกรณีที่เหมาะสมให้รวมถึง ค่าหีบห่อและค่าใช้จ่ายอื่นทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการขนส่งวัสดุไปยังท่าที่นำเข้าไปในประเทศภาคีซึ่งเป็นที่ตั้งของผู้ผลิตสินค้านั้น

(บี) หากไม่รู้หรือไม่รู้มูลค่าดังกล่าวแน่ชัด จะต้องเป็นราคาที่ได้รับการยืนยันครั้งแรกที่ชำระสำหรับวัสดุในประเทศภาคีนั้น แต่อาจไม่รวมถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในประเทศภาคีนั้นในการขนส่งวัสดุจากคลังสินค้าของผู้จัดหาวัสดุไปยังที่ตั้งของผู้ผลิต อาทิเช่น ค่าระวาง ค่าประกันภัย และค่าหีบห่อ ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นใดที่รู้และที่หาได้ที่แน่ชัดได้ที่เกิดขึ้นในประเทศภาคีนั้น

5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 1 วี เอ็น เอ็ม ของสินค้าต้องไม่รวมมูลค่าของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดซึ่งใช้ในการผลิตวัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีนั้น ซึ่งใช้ในการผลิตสินค้า

6. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรค 3 (บี) หรือ 4 (เอ) ในการใช้ความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาศุลกากรเพื่อกำหนดมูลค่าสินค้าหรือวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิด ให้ใช้บังคับความตกลงว่าด้วยการประเมินราคาศุลกากร โดยอนุโลมกับการทำธุรกรรมภายในประเทศหรือกับกรณีที่ไม่มีการทำธุรกรรมภายในประเทศเกี่ยวกับสินค้าหรือวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิด

ข้อ 28

เกณฑ์ขั้นต่ำ

1. สินค้าที่ไม่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของอนุวรรค 1 (บี) ของข้อ 26 หรือตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซี ที ซี ที่บังคับตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก 2 ถือว่าเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคี หาก

(เอ) มูลค่ารวมของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดที่ใช้ในการผลิตสินค้าซึ่งไม่ผ่านกฎ ซี ที ซี ที่กำหนดคิดเป็นไม่เกินร้อยละสิบ (10) ของมูลค่า เอฟ โอ บี ในกรณีของสินค้าในตอนที่ 16 ตอนที่ 19 ตอนที่ 20 ตอนที่ 22 ตอนที่ 23 ตอนที่ 28 ถึงตอนที่ 49 และตอนที่ 64 ถึงตอนที่ 97 ของระบบฮาร์โมนไนซ์

(บี) มูลค่ารวมของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดที่ใช้ในการผลิตสินค้าซึ่งไม่ผ่านกฎ ซี ที ซี ที่กำหนดไม่เกินร้อยละสิบ (10) หรือร้อยละเจ็ด (7) ของมูลค่า เอฟ โอ บี ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก 2 ในกรณีของสินค้าเฉพาะในตอนที่ 18 และตอนที่ 21 ของระบบฮาร์โมนไนซ์ หรือ

(ซี) น้ำหนักของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดที่ใช้ในการผลิตสินค้าซึ่งไม่ผ่านกฎ ซี ที ซี ที่กำหนดไม่เกินร้อยละสิบ (10) ของน้ำหนักรวมของสินค้านั้น ในกรณีของสินค้าในตอนที่ 50 ถึงตอนที่ 63 ของระบบฮาร์โมนไนซ์ ทั้งนี้ มีเงื่อนไขว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่ใช้บังคับ ซึ่งระบุไว้ในบทนี้ ในการมีคุณสมบัติของการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิด

หมายเหตุ เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรคนี้ ให้ใช้ออนุวรรค 2 (เอ) ของข้อ 27 บังคับ

2. อย่างไรก็ตาม ให้รวมมูลค่าของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดตามที่ระบุในวรรค 1 ในมูลค่าของวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดสำหรับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า อาร์ วี ซี ที่ใช้บังคับสำหรับสินค้านั้น

ข้อ 29

การสะสม

วัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีที่ใช้ในการผลิตสินค้าในอีกประเทศภาคีหนึ่ง ถือเป็นวัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีที่มีการทำหรือการผ่านกระบวนการเป็นสินค้านั้น

ข้อ 30

การดำเนินการที่ไม่ได้คุณสมบัติ

สินค้าจะไม่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นไปตามข้อกำหนดของ ซี ที ซี หรือการดำเนินการผลิตหรือการผ่านกระบวนการเฉพาะ เพียงเหตุผลต่อไปนี้

- (เอ) การดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าการถนอมรักษาผลิตภัณฑ์อยู่ในสภาพที่ดีระหว่างการขนส่งและการเก็บรักษา (เช่น การอบแห้ง การแช่แข็ง การเก็บในน้ำเกลือ) และการดำเนินการอื่นๆ ที่คล้ายกัน
- (บี) การเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ การแบ่งบรรจุ และการจัดให้เป็นชุด
- (ซี) การถอดแยกออกจากกัน
- (ดี) การบรรจุในขวด ซอง กล่อง และการดำเนินการบรรจุหีบห่ออย่างง่ายอื่นๆ
- (อี) การเก็บรวมชิ้นส่วนและส่วนประกอบที่จัดเป็นสินค้าตามกฎข้อ 2 (เอ) ของหลักเกณฑ์การตีความพิกัดอัตราศุลกากรระบบฮาร์โมนไนซ์
  - (เอฟ) การจัดสิ่งของให้เป็นชุดๆเพียงอย่างเดียว หรือ
  - (จี) การดำเนินการที่กล่าวถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (เอฟ) ประกอบกัน

ข้อ 31

การส่งมอบโดยตรง

1. สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดตามข้อกำหนดในบทนี้และถูกส่งมอบโดยตรงจากประเทศภาคีผู้ส่งออกไปยังประเทศภาคีผู้นำเข้าจะต้องได้รับการปฏิบัติพิเศษทางภาษีศุลกากร

2. การดำเนินการต่อไปนี้ ถือเป็น การส่งมอบโดยตรงจากประเทศภาคีผู้ส่งออกไปยังประเทศภาคีผู้นำเข้า

- (เอ) สินค้าซึ่งถูกขนส่งโดยตรงจากประเทศภาคีผู้ส่งออกไปยังประเทศภาคีผู้นำเข้า หรือ
- (บี) สินค้าซึ่งถูกขนส่งผ่านประเทศภาคีที่ไม่ใช่ประเทศภาคีผู้ส่งออกและประเทศภาคีผู้นำเข้าหนึ่งประเทศหรือมากกว่า หรือผ่านประเทศที่มีใช้ภาคี โดยมีเงื่อนไขว่า สินค้านั้นไม่ได้ผ่านกระบวนการใดๆ นอกเหนือจากการผ่านแดนหรือการเก็บสินค้าชั่วคราวในคลังสินค้า การขนถ่ายสินค้าลง การขนถ่ายสินค้าขึ้น และการดำเนินการอื่นใดเพื่อถนอมรักษาสินค้านั้นให้อยู่ในสภาพดี

ข้อ 32

วัสดุที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์และภาชนะที่ใช้บรรจุสินค้า

1. มิให้นำวัสดุที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์และภาชนะที่ใช้บรรจุสินค้าสำหรับการขนส่งสินค้ามาพิจารณาในการกำหนดถิ่นกำเนิดของสินค้าใดๆ
2. วัสดุที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์และภาชนะที่ใช้บรรจุสินค้าเพื่อการขายปลีก เมื่อจำแนกในประเภทที่กักเดียวกันกับสินค้านั้น จะไม่นำมาพิจารณาในการวินิจฉัยว่า วัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้นมีคุณสมบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ซี ที ซี สำหรับสินค้านั้นหรือไม่
3. หากสินค้าอยู่ภายใต้กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า อาร์ วี ซี ในการคำนวณ อาร์ วี ซี ของสินค้านั้น ให้นำมูลค่าของวัสดุที่ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์และภาชนะที่ใช้บรรจุสินค้าเพื่อการขายปลีกมาพิจารณาเป็นวัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าหรือวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดแล้วแต่กรณี

ข้อ 33

ของที่ใช้ประกอบ ชิ้นส่วนสำรอง เครื่องมือ และคู่มือหรือวัสดุที่เป็นข้อมูลอื่นๆ

1. ถ้าสินค้าอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของ ซี ที ซี หรือการดำเนินการผลิตหรือการผ่านกระบวนการเฉพาะถิ่นกำเนิดของของที่ใช้ประกอบ ชิ้นส่วนสำรอง เครื่องมือ และคู่มือหรือวัสดุที่เป็นข้อมูลอื่นๆ ที่มากับตัวสินค้าจะไม่นำมาพิจารณาในการวินิจฉัยว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดหรือไม่ หาก
  - (เอ) ของที่ใช้ประกอบ ชิ้นส่วนสำรอง เครื่องมือ และคู่มือหรือวัสดุที่เป็นข้อมูลอื่นๆ ไม่ได้มีการแยกบัญชีราคาสินค้าต่างหากจากตัวสินค้านั้น และ
  - (บี) ปริมาณและมูลค่าของของที่ใช้ประกอบ ชิ้นส่วนสำรอง เครื่องมือ และคู่มือหรือวัสดุข้อมูลอื่นๆ เป็นไปตามปกติทางการค้าของสินค้านั้น
2. หากสินค้าอยู่ภายใต้กฎถิ่นกำเนิดสินค้า อาร์ วี ซี ในการคำนวณ อาร์ วี ซี ของสินค้านั้น ให้นำมูลค่าของของที่ใช้ประกอบ ชิ้นส่วนสำรอง เครื่องมือ และคู่มือหรือวัสดุที่เป็นข้อมูลอื่นๆ มาพิจารณาเป็นวัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิดสินค้าหรือวัสดุที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดแล้วแต่กรณี

ข้อ 34

วัสดุทางอ้อม

1. วัสดุทางอ้อมจะต้องได้รับการปฏิบัติเสมือนวัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิด โดยไม่คำนึงว่าได้ผลิตที่ใด
2. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้ “วัสดุทางอ้อม” หมายถึง สินค้าที่ใช้ในการผลิต การทดสอบ หรือการตรวจสอบสินค้าอื่น แต่สินค้านั้นไม่รวมอยู่ในตัวสินค้าอื่นนั้นทางกายภาพ หรือหมายถึง สินค้าที่ใช้ในการบำรุงรักษาอาคารหรือการใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าอื่น ซึ่งรวมถึง
  - (เอ) เชื้อเพลิงและพลังงาน
  - (บี) เครื่องมือ แม่พิมพ์ (ตาย) และแบบหล่อ
  - (ซี) ชิ้นส่วนสำรอง และวัสดุที่ใช้ในการบำรุงรักษาอุปกรณ์และอาคาร
  - (ดี) สารหล่อลื่น ไข สารประกอบ และวัสดุอื่นซึ่งใช้ในการผลิตหรือใช้ในการจัดการอุปกรณ์และอาคาร
  - (อี) ถูมือ แวนตา รองเท้า เสื้อผ้า อุปกรณ์และพัสดุเพื่อความปลอดภัย
  - (เอฟ) อุปกรณ์ กลอุปกรณ์ และพัสดุที่ใช้สำหรับทดสอบหรือตรวจสอบสินค้า

(จ) คิวเร่งปฏิบัติการ และคิวทำลาย และ

(เอช) สินค้าอื่นใดที่ไม่รวมอยู่ในตัวสินค้า แต่ใช้ในการผลิตสินค้าโดยสามารถแสดงให้เห็นอย่างสมเหตุสมผลได้ว่าการใช้ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการผลิตนั้นด้วย

ข้อ 35

วัสดุที่เหมือนกันและใช้แทนกันได้

ในการพิจารณาว่าวัสดุซึ่งเหมือนกันและใช้แทนกันได้เป็นวัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิดหรือไม่จะต้องใช้หลักการทางบัญชีอันเป็นที่ยอมรับทั่วไปของการควบคุมสต็อก หรือหลักการเกี่ยวกับการจัดการสินค้าคงคลังที่ปฏิบัติในประเทศภาคีส่งออก

ข้อ 36

ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ให้ใช้ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าตามที่ระบุในภาคผนวก 4 บังคับกับกระบวนการที่เกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดและเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 37

คณะกรรมการว่าด้วยกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการปฏิบัติตามและการดำเนินการของบพนี้ให้มีประสิทธิผล ให้จัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ตามข้อ 11 (ซึ่งต่อไปในข้อนี้เรียกว่า “คณะกรรมการ”)

2. หน้าที่ของคณะกรรมการ มีดังต่อไปนี้

(เอ) ทบทวนและจัดทำข้อเสนอแนะที่เหมาะสมตามที่จำเป็นให้แก่คณะกรรมการร่วมเกี่ยวกับ

(1) การใช้ปฏิบัติตามและการดำเนินการของบพนี้

(2) การแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวก 2 และภาคผนวก 3 ใดๆ และเอกสารแนบของภาคผนวก 4 ซึ่ง

ประเทศภาคีใดๆเสนอ และ

(3) ระเบียบปฏิบัติที่อ้างถึงในกฎข้อ 11 ของ ภาคผนวก 4

(บี) พิจารณาเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับบพนี้ตามที่กลุ่มประเทศภาคีจะตกลงกัน

(ซี) รายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการต่อคณะกรรมการร่วม และ

(ดี) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการร่วมตามข้อ 11

3. คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนของรัฐบาลของกลุ่มประเทศภาคี และอาจเชิญผู้แทนขององค์กรที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากรัฐบาลของกลุ่มประเทศภาคีที่มีความเชี่ยวชาญที่จำเป็นที่เกี่ยวกับประเด็นในการอภิปรายหารือ โดยอยู่ในความตกลงของประเทศภาคีทั้งหมด

4. คณะกรรมการจะต้องประชุมกัน ณ สถานที่และเวลาตามที่กลุ่มประเทศภาคีจะตกลงกัน

บทที่ 4

มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

ข้อ 38

ขอบเขต

บทนี้จะต้องใช้บังคับกับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “เอส พี เอส”) ทั้งหมดของกลุ่มประเทศภาคี ตามที่ได้นิยามไว้ในภาคผนวก เอ ของความตกลงว่าด้วยการใช้บังคับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของภาคผนวก 1เอ ของความตกลงดับบลิว ที โอ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ความตกลงเอส พี เอส”) ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างกลุ่มประเทศภาคีโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ข้อ 39

การยืนยันสิทธิและพันธกรณี

กลุ่มประเทศภาคียืนยันอีกครั้งถึงสิทธิและพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับมาตรการเอส พี เอส ภายใต้ความตกลงเอส พี เอสระหว่างกลุ่มประเทศภาคีที่เป็นภาคีความตกลงดังกล่าว

ข้อ 40

คณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการปฏิบัติตามและการดำเนินการตามบทนี้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (ซึ่งต่อไปในข้อนี้เรียกว่า “คณะอนุกรรมการ”) ตามข้อ 11

2. คณะอนุกรรมการจะต้องมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(เอ) แลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น เกี่ยวกับเรื่องเอส พี เอสในกลุ่มประเทศภาคีหรือประเทศที่ไม่ใช่ภาคี และการเปลี่ยนแปลงหรือการออกระเบียบข้อบังคับและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับเอส พี เอสของกลุ่มประเทศภาคี ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างญี่ปุ่นและประเทศสมาชิกอาเซียนมากกว่าหนึ่ง (1) ประเทศซึ่งเป็นประเทศภาคี

(บี) อำนวยความสะดวกความร่วมมือในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรการเอส พี เอส ซึ่งรวมถึงการสร้างขีดความสามารถ ความร่วมมือทางเทคนิค และการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ โดยขึ้นอยู่กับเงินทุนที่ได้จัดสรรไว้ และกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้บังคับของประเทศภาคีแต่ละฝ่าย

(ซี) ทำการปรึกษาหารือบนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อกำหนดและระบุประเด็นเฉพาะซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการใช้มาตรการเอส พี เอสและเกี่ยวข้องกับประเทศญี่ปุ่นและประเทศสมาชิกอาเซียนมากกว่าหนึ่ง (1) ประเทศซึ่งเป็นประเทศภาคี

(ดี) ทบทวนการปฏิบัติตามและการดำเนินการของบทนี้ และ

(อี) รายงานผลต่อคณะกรรมการร่วมตามสมควร

3. กลุ่มประเทศภาคีจะต้องประสานการดำเนินงานซึ่งจัดทำในบริบทของทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำซ้อน โดยไม่จำเป็นและก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในความพยายามของกลุ่มประเทศภาคีในเรื่องนี้

4. คณะอนุกรรมการจะต้องประชุม ณ สถานที่และเวลา ตามที่กลุ่มประเทศภาคีจะได้ตกลงกัน
5. คณะอนุกรรมการจะต้อง
  - (เอ) ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐของกลุ่มประเทศภาคีซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเรื่องมาตรการเอส พี เอส และ
  - (บี) มีประธานร่วมเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลญี่ปุ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนใดประเทศหนึ่งซึ่งเป็นประเทศภาคีฝ่ายละหนึ่งคน

ข้อ 41

จุดตอบข้อซักถาม

ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องแต่งตั้งจุดตอบข้อซักถามเพื่อตอบข้อซักถามทุกเรื่องที่สมเหตุสมผลจากประเทศภาคีอีกฝ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการเอส พี เอส และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ประเทศภาคีนั้นหากเหมาะสม

ข้อ 42

การไม่นำบทที่ 9 มาใช้บังคับ

กระบวนการระงับข้อพิพาทที่กำหนดไว้ในบทที่ 9 จะต้องไม่ใช้บังคับกับบทนี้

บทที่ 5

มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง

ข้อ 43

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของบทนี้ คือ เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างกลุ่มประเทศภาคีโดย

- (เอ) การทำให้มั่นใจว่า มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรองไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคที่ไม่จำเป็นต่อการค้า
- (บี) การส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรองของประเทศภาคีแต่ละฝ่าย
- (ซี) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศภาคีเกี่ยวกับการจัดทำ การนำมาใช้ และการใช้มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคและกระบวนการตรวจสอบและรับรอง
- (ดี) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศภาคี เกี่ยวกับงานขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการมาตรฐานและการตรวจสอบและรับรอง และ
- (อี) การจัดทำกรอบการดำเนินงานเพื่อทำให้วัตถุประสงค์เหล่านี้เกิดขึ้นจริง

ข้อ 44

ขอบเขต

1. บทนี้จะต้องใช้บังคับกับมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง ตามที่ได้นิยามไว้ในความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าในภาคผนวก 1เอ ภายใต้ความตกลงดับบลิว ที โอ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ความตกลงที บี ที”)

2. บทนี้จะต้องไม่ใช้บังคับกับข้อกำหนดในการจัดซื้อซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานภาครัฐสำหรับความต้องการด้านการผลิตหรือการบริโภคของหน่วยงานภาครัฐและมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชตามที่ได้ นิยามไว้ในภาคผนวก เอ ของความตกลงเอส ที เอส

3. ไม่มีความใดในบทนี้จะจำกัดสิทธิของประเทศภาคีในการจัดทำ การนำมาใช้ และการใช้มาตรฐาน และกฎระเบียบทางเทคนิคในขอบเขตที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อันชอบธรรม โดยวัตถุประสงค์อันชอบ ธรรมดังกล่าว อาทิเช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ การป้องกันพฤติกรรมที่หลอกลวง การ คุ้มครองสุขภาพหรือความปลอดภัยของมนุษย์ ชีวิตหรือสุขภาพของสัตว์หรือพืช หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์เหล่านี้ ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายคงไว้ซึ่งอำนาจหน้าที่ทั้งหมดในการตีความกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และบทบัญญัติด้านการบริหารของตน

ข้อ 45

การยืนยันสิทธิและพันธกรณี

กลุ่มประเทศภาคียืนยันอีกครั้งถึงสิทธิและพันธกรณีที่เกี่ยวกับ มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคและ กระบวนการตรวจสอบและรับรองภายใต้ความตกลงที บี ที ระหว่างกลุ่มประเทศภาคีซึ่งเป็นภาคีของความตกลง ดังกล่าว

ข้อ 46

ความร่วมมือ

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการทำให้มั่นใจว่ามาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการ ตรวจสอบและรับรองไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคที่ไม่จำเป็นต่อการค้าสินค้าระหว่างกลุ่มประเทศภาคี กลุ่มประเทศภาคี จะต้องร่วมมือในด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรองในกรณีที่เป็นไปได้

2. รูปแบบของความร่วมมือตามวรรค 1 อาจรวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

(เอ) การดำเนินการศึกษาร่วมกันและการจัดสัมมนา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรองของประเทศภาคีแต่ละฝ่าย

(บี) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและ รับรอง

(ซี) การพัฒนาและการดำเนิน โครงการร่วมกัน เพื่อสร้างและ/หรือเพิ่มขีดความสามารถในกลุ่มประเทศ ภาคี เพื่อให้กิจกรรมที่อยู่ในขอบเขตของความตกลงที บี ที มีความก้าวหน้าขึ้น

(ดี) การสนับสนุนหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิคและ กระบวนการตรวจสอบและรับรองของประเทศภาคีแต่ละฝ่ายให้ร่วมมือกันในเรื่องที่มี ประโยชน์ร่วมกัน

(อี) การมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรองในเวทีระหว่างประเทศและเวทีภูมิภาคตามความเหมาะสม และ

(เอฟ) การร่วมกันจำแนกงานด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง ตามความเหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่ไม่จำเป็นต่อการค้าระหว่างกลุ่มประเทศภาคี

3. การปฏิบัติตามข้อนี้จะต้องขึ้นอยู่กับเงินทุนที่ได้จัดสรรไว้ และกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีแต่ละฝ่าย

ข้อ 47

จุดตอบข้อซักถาม

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องแต่งตั้งจุดตอบข้อซักถาม ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการประสานการปฏิบัติตามของบทนี้

2. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องให้ชื่อของจุดตอบข้อซักถามที่แต่งตั้งขึ้น และรายละเอียดสำหรับการติดต่อของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในองค์กรนั้น โดยรวมถึงหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องอื่นๆ แก่ประเทศภาคีอื่น

3. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งประเทศภาคีอื่นทันทีที่มีการเปลี่ยนแปลงของจุดตอบข้อซักถามหรือการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลใดๆของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 48

คณะกรรมการว่าด้วยมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการปฏิบัติตามและการดำเนินการของบทนี้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง (ซึ่งต่อไปในข้อนี้จะเรียกว่า “คณะกรรมการ”) ตามข้อ 11

2. คณะกรรมการจะต้องมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(เอ) ประสานความร่วมมือตามข้อ 46

(บี) ระบุสาขาเร่งรัดที่เห็นชอบร่วมกัน สำหรับการเสริมสร้างความร่วมมือรวมถึง การพิจารณาเป็นพิเศษสำหรับข้อเสนอใดๆที่จัดทำโดยประเทศภาคี

(ซี) จัดทำแผนการทำงานในเรื่องเร่งรัดที่มาจากการเห็นชอบร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกกับการยอมรับผลการตรวจสอบและรับรอง และความเทียบเท่าของกฎระเบียบทางเทคนิค

(ดี) ติดตามความคืบหน้าของแผนการทำงาน

(อี) ทบทวนการปฏิบัติตามและการดำเนินการของบทนี้

(เอฟ) อำนวยความสะดวกต่อการปรึกษาหารือทางเทคนิค

(จี) รายงานผลต่อคณะกรรมการร่วมตามความเหมาะสมและ

(เอช) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการร่วมตามข้อ 11

3. คณะกรรมการจะต้องประชุม ณ สถานที่และเวลา ตามที่ได้ตกลงกันไว้ระหว่างกลุ่มประเทศภาคี

4. กลุ่มประเทศภาคีจะต้องประสานการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการภายใต้บริบทในระดับทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหลีกเลี่ยงการซ้ำซ้อนที่ไม่จำเป็น และเพื่อประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการของประเทศภาคี

5. คณะอนุกรรมการจะต้อง

(เอ) ประกอบด้วยผู้แทนของรัฐบาลของกลุ่มประเทศภาคี และ

(บี) มีประธานร่วมเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลญี่ปุ่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศใดประเทศหนึ่งที่เป็นประเทศภาคีฝ่ายละหนึ่งคน

ข้อ 49

การไม่นำบทที่ 9 มาใช้บังคับ

กระบวนการระงับข้อพิพาทซึ่งกำหนดไว้ในบทที่ 9 จะต้องไม่ใช้บังคับกับบทนี้

บทที่ 6

การค้าบริการ

ข้อ 50

การค้าบริการ

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องพยายามที่จะดำเนินการต่อไปสู่การขยายการค้าบริการระหว่างกลุ่มประเทศภาคีโดยสอดคล้องกับแกตส์ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และนโยบายของตน

2. โดยการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดและญี่ปุ่น กลุ่มประเทศภาคีต้องดำเนินการสนทนาและเจรจาทบทวนมติสำหรับการค้าบริการต่อไป โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเสาะหามาตรการที่จะนำไปสู่การเปิดเสรีและการอำนวยความสะดวกต่อการค้าบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและญี่ปุ่นมากขึ้น และเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันของการบริการและผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกอาเซียนและญี่ปุ่น เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ ให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการว่าด้วยการค้าบริการตามข้อ 11 ภายในระยะเวลาหนึ่ง (1) ปีนับจากวันที่ความตกลงฉบับนี้ มีผลใช้บังคับตามวรรค 1 ของข้อ 79 โดยให้คณะอนุกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดและญี่ปุ่น

3. หากมีผลการเจรจาที่อ้างถึงในวรรค 2 ให้ผลการเจรจาดังกล่าวรวมเป็นส่วนหนึ่งของบทนี้ตามข้อ 77

บทที่ 7

การลงทุน

ข้อ 51

การลงทุน

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องพยายามสร้างและคงไว้ซึ่งเงื่อนไขที่เป็นประโยชน์และโปร่งใสสำหรับการลงทุนของผู้ลงทุนของประเทศภาคีอื่นภายในประเทศภาคีนั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และนโยบายของตน

2. โดยการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดและญี่ปุ่น กลุ่มประเทศภาคีต้องดำเนินการ สนทนาและเจรจาบทบัญญัติสำหรับการลงทุนต่อไป โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและ ความสามารถในการแข่งขันของสภาวะการลงทุนของประเทศสมาชิกอาเซียนและญี่ปุ่นผ่านการเปิดเสรีอย่าง ก้าวหน้า การส่งเสริม การอำนวยความสะดวก และการคุ้มครองการลงทุน เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ ให้จัดตั้ง คณะอนุกรรมการว่าด้วยการลงทุนตามข้อ 11 ภายในระยะเวลาหนึ่ง (1) ปีนับจากวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้ บังคับตามวรรค 1 ของข้อ 79 โดยให้คณะอนุกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งหมดและญี่ปุ่น

3. หากมีผลการเจรจาตามที่อ้างถึงในวรรค 2 ให้ผลการเจรจาดังกล่าวรวมเป็นส่วนหนึ่งของบทนี้ตามข้อ 77

บทที่ 8

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ข้อ 52

หลักการพื้นฐาน

1. กลุ่มประเทศภาคีจะต้องส่งเสริมความร่วมมือภายใต้ความตกลงฉบับนี้ เพื่อผลประโยชน์ร่วมของตน เพื่อที่จะเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกต่อการค้าและการลงทุนระหว่างกลุ่มประเทศภาคี และเพื่อที่จะส่งเสริม ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนของกลุ่มประเทศภาคี โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ ให้อยู่ภายใต้การมีทรัพยากร และกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้ของประเทศภาคีนั้น

2. กลุ่มประเทศภาคีจะต้องส่งเสริมการพัฒนาในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคผ่านกิจกรรมความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึง การสร้างขีดความสามารถ ความช่วยเหลือด้านเทคนิค และกิจกรรมอื่นที่ได้ตกลงร่วมกัน ระหว่างกลุ่มประเทศภาคี

ข้อ 53

สาขาของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

กลุ่มประเทศภาคีจะต้องแสวงหาและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจบนพื้นฐาน ของผลประโยชน์ร่วมกัน ในสาขาดังต่อไปนี้

- (เอ) วิธีการที่เกี่ยวกับการค้า
- (บี) สภาวะทางธุรกิจ
- (ซี) ทรัพย์สินทางปัญญา
- (ดี) พลังงาน
- (อี) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (เอฟ) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- (จี) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- (เอช) การท่องเที่ยวและการต้อนรับ
- (ไอ) การขนส่งและโลจิสติกส์

- (เจ) เกษตรกรรม การประมงและป่าไม้
- (เค) สิ่งแวดล้อม
- (แอล) นโยบายการแข่งขัน และ
- (เอ็ม) สาขาอื่นที่ตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มประเทศภาคี

ข้อ 54

คณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการปฏิบัติตามและการดำเนินการของบทนี้ให้มีประสิทธิผล ให้จัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “คณะกรรมการ”) ตามข้อ 11 ในวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ตามวรรค 1 ของข้อ 79
  2. หน้าที่ของคณะกรรมการ คือ
    - (เอ) ปรับเปลี่ยนและกำหนดแผนการทำงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งระบุสาขาและรูปแบบของกิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจแต่ละสาขา
    - (บี) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีอยู่แล้วและที่จะมีขึ้นใหม่ภายใต้บทนี้ ตามลำดับความสำคัญของกลุ่มประเทศภาคี
    - (ซี) ทบทวนและติดตามการปฏิบัติตามและการดำเนินการของบทนี้ และการใช้และการบรรลุผลของหลักการพื้นฐานของบทนี้ และ
    - (ดี) รายงานผลการพิจารณาและผลของการปรึกษาหารือต่อคณะกรรมการร่วม
3. คณะกรรมการจะต้อง
  - (เอ) ประกอบด้วยผู้แทนของรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดและญี่ปุ่น และ
  - (บี) มีประธานร่วมเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศหนึ่งที่เป็นประเทศภาคี และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลญี่ปุ่นฝ่ายละหนึ่งคน

ข้อ 55

แผนงานสำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

1. แผนการทำงานซึ่งระบุสาขาและรูปแบบของกิจกรรมความร่วมมือแต่ละสาขาจะต้องถูกกำหนดไว้ในภาคผนวก 5
2. การปรับเปลี่ยนของแผนการทำงานที่มีอยู่หรือการจัดทำแผนการทำงานใหม่จะต้องเป็นไปตามวรรค 2 ของข้อ 54 และผ่านการแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวก 5 ตามกระบวนการที่ระบุไว้ในข้อ 77

ข้อ 56

ทรัพยากรสำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและความสามารถที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มประเทศภาคี ให้จัดหาทรัพยากรสำหรับความร่วมมือทางเศรษฐกิจภายใต้บทนี้ในลักษณะที่กลุ่มประเทศภาคีตกลงร่วมกันได้

ข้อ 57

การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

1. กิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจจะต้องเกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อยสอง (2) ประเทศและญี่ปุ่น
2. แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 1 กิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามารถเกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกอาเซียนหนึ่ง (1) ประเทศและญี่ปุ่น โดยมีเงื่อนไขว่า กิจกรรมเหล่านั้นเกี่ยวกับภูมิภาคเป็นหลัก และเป็นประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น กิจกรรมดังกล่าวจะต้องมีเป้าหมายเพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน หรือเพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อมุ่งสู่การบูรณาการของอาเซียนที่มากยิ่งขึ้น
3. กลุ่มประเทศภาคีจะต้องดำเนินกิจกรรมความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามเวลาที่ได้ตกลงกันไว้

ข้อ 58

การไม่ใช้บังคับของบทที่ 9

กระบวนการระงับข้อพิพาทซึ่งกำหนดไว้ในบทที่ 9 จะต้องไม่ใช้บังคับกับบทนี้

บทที่ 9

การระงับข้อพิพาท

ข้อ 59

คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของบทนี้ คำว่า

- (เอ) “ประเทศภาคีผู้ร้อง” หมายถึง ประเทศภาคีใดๆ หรือกลุ่มประเทศภาคีใดๆ ที่ร้องขอการปรึกษาหารือภายใต้วรรค 1 ของข้อ 62
- (บี) “คู่กรณีในข้อพิพาท” หมายถึง ประเทศภาคีใดๆ ซึ่งเป็นประเทศภาคีผู้ร้องหรือเป็นประเทศภาคีผู้ถูกร้อง
- (ซี) “ประเทศภาคีผู้ถูกร้อง” หมายถึง ประเทศภาคีใดๆ หรือกลุ่มประเทศภาคีใดๆ ที่ได้รับการร้องขอให้มีการปรึกษาหารือภายใต้วรรค 1 ของข้อ 62 และ
- (ดี) “ประเทศภาคีฝ่ายที่สาม” หมายถึง ประเทศภาคีหนึ่งที่ไม่ใช่คู่กรณีในข้อพิพาท ซึ่งได้แจ้งผลประโยชน์ได้เสียของตนตามข้อ 66 เป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 60

ขอบเขตของการใช้

1. เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในความตกลงฉบับนี้ ให้ใช้บทนี้กับการระงับข้อพิพาทระหว่างกลุ่มประเทศภาคี ที่เกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับความตกลงฉบับนี้ทั้งหมด
2. บทนี้อาจใช้บังคับกับมาตรการที่กระทบต่อการปฏิบัติตามพันธกรณีของความตกลงฉบับนี้ของประเทศภาคี ซึ่งดำเนินการภายในประเทศภาคีโดยรัฐบาลหรือหน่วยงานผู้มีอำนาจส่วนภูมิภาคหรือส่วนท้องถิ่น และเมื่อคณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดตามข้อ 67 ว่า ไม่มีการปฏิบัติตามบทบัญญัติบทใดบทหนึ่งของความ

ตกลงฉบับนี้ ประเทศภาคีที่รับผิดชอบจะต้องดำเนินการที่สมเหตุสมผลตามที่ตนสามารถกระทำได้ เพื่อให้มั่นใจในการปฏิบัติตามพันธกรณีของตน ทั้งนี้ ให้ใช้วรรค 3 และ 4 ของข้อ 71 ในกรณีประเทศภาคีไม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีนั้นได้

3. ไม่มีควมใดในบทนี้ที่จะกระทบต่อสิทธิใดๆ ของกลุ่มประเทศภาคีในการเลือกใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทที่มีอยู่ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่คู่กรณีในข้อพิพาททุกฝ่ายเป็นประเทศภาคี

4. แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 3 เมื่อกระบวนการระงับข้อพิพาทได้เริ่มต้นครั้งหนึ่งแล้ว ภายใต้บทนี้หรือภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่คู่กรณีในข้อพิพาททุกฝ่ายเป็นประเทศภาคี ให้ใช้กระบวนการที่ประเทศภาคีผู้ร้องเลือกโดยไม่อนุญาตให้ใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทอื่นสำหรับข้อพิพาทนั้น อย่างไรก็ตาม ไม่ให้ใช้ข้อกำหนดนี้ หากสิทธิหรือพันธกรณีภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่กำลังเป็นข้อพิพาทนั้น แยกจากกันและแตกต่างกันในสาระสำคัญ

5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 3 และ 4 ให้ถือว่าประเทศภาคีผู้ร้องได้เลือกกระบวนการระงับข้อพิพาท เมื่อตนได้ร้องขอให้มีการจัดตั้งหรือได้เสนอข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการหรือคณะพิจารณาการระงับข้อพิพาท ตามบทนี้หรือตามความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่คู่กรณีในข้อพิพาททุกฝ่ายเป็นประเทศภาคี

ข้อ 61

จุดติดต่อ

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของบทนี้ ประเทศภาคีหนึ่งอาจแต่งตั้งจุดติดต่อที่รับผิดชอบเรื่องการติดต่อสื่อสารในทุกกรณีตามที่ได้อ้างถึงในบทนี้ โดยให้ถือว่าการยื่นคำร้องขอ หนังสือแจ้ง หรือเอกสารอื่นใด ภายใต้บทนี้ให้แก่จุดติดต่อที่ถูกแต่งตั้งไว้เป็นการยื่นต่อประเทศภาคนั้น

2. หากประเทศภาคีเลือกที่จะไม่แต่งตั้งจุดติดต่อตามวรรค 1 การยื่นคำร้องขอ หนังสือแจ้ง หรือเอกสารอื่นใด ภายใต้บทนี้ ให้ทำกับจุดติดต่อที่ประเทศภาคีแต่งตั้งตามข้อ 12

3. ประเทศภาคีใดที่ได้รับคำร้องขอ หนังสือแจ้ง หรือเอกสารอื่นใด ภายใต้บทนี้จะต้องตอบรับการได้รับเอกสารนั้นเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 62

การปรึกษาหารือ

1. ประเทศภาคีหรือกลุ่มประเทศภาคีอาจทำคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อปรึกษาหารือกับประเทศภาคีอื่นหรือกลุ่มประเทศภาคีอื่นเกี่ยวกับเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับการตีความและการใช้บังคับความตกลงฉบับนี้ เมื่อประเทศภาคีผู้ร้องเห็นว่า ผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดแก่ตนได้รับภายใต้ความตกลงฉบับนี้ถูกลบล้างหรือทำให้ลดน้อยลงไป โดยเป็นผลมาจากการที่ประเทศภาคีผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการตามพันธกรณีของตนภายใต้ความตกลงฉบับนี้ หรือเป็นผลมาจากการที่ประเทศภาคีผู้ถูกร้องใช้มาตรการที่ขัดกับพันธกรณีของตนภายใต้ความตกลงฉบับนี้

2. คำร้องขอการปรึกษาหารือใดๆ จะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยระบุถึงมาตรการเฉพาะเจาะจงที่เป็นปัญหา และการชี้แจงพื้นฐานของข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายของคำร้อง (ซึ่งรวมถึงบทบัญญัติของความตกลงฉบับนี้ที่ถูกกล่าวหาว่าได้ถูกละเมิด และบทบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง) ทั้งนี้ ในขณะที่เดียวกัน ประเทศภาคีผู้ร้องจะต้องแจ้งต่อประเทศภาคีอื่นที่เหลือทั้งหมดด้วย

3. เมื่อได้รับคำร้องขอตามที่อ้างถึงในวรรค 1 ประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องตอบรับการได้รับคำร้องขอนั้นกับประเทศภาคีผู้ร้องและกับประเทศภาคีอื่นที่เหลือทันที
4. หากมีการยื่นคำร้องขอการปรึกษาหารือ ประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องตอบคำร้องขอภายในสิบ (10) วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอนั้นและจะต้องเข้าสู่การปรึกษาหารือโดยสุจริตภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบ (30) วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอนั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรลุลการแก้ปัญหาซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกัน
5. คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องใช้ความพยายามทุกทางในการปรึกษาหารือภายใต้ข้อนี้เพื่อให้บรรลุการแก้ปัญหาในเรื่องใดๆที่เป็นที่พอใจร่วมกัน ในการนี้ คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องให้ข้อมูลที่เพียงพอแก่กันเพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทเป็นไปอย่างสมบูรณ์
6. ให้การปรึกษาหารือเป็นความลับระหว่างคู่กรณีในข้อพิพาท และไม่กระทบต่อสิทธิของประเทศภาคีใดๆ ในกระบวนการพิจารณาใดๆ ต่อไปภายใต้บทนี้หรือในกระบวนการพิจารณาอื่นๆ ทั้งนี้ คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องแจ้งผลของการปรึกษาหารือต่อประเทศภาคีอื่นที่เหลือ
7. ในกรณีเร่งด่วน ซึ่งรวมถึงกรณีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่นำเข้าเสียได้ คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องเข้าสู่การปรึกษาหารือภายในระยะเวลาไม่เกินสิบ (10) วันหลังจากวันที่ประเทศภาคีผู้ถูกร้องได้รับคำร้องขอนั้นๆ
8. ในกรณีเร่งด่วน ซึ่งรวมถึงกรณีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่นำเข้าเสียได้ คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องใช้ความพยายามทุกทางเพื่อเร่งการปรึกษาหารือเท่าที่เป็นไปได้ให้มากที่สุด

ข้อ 63

คณกลาง การประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

1. คณกลาง การประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ยเป็นกระบวนการที่ดำเนินการโดยสมัครใจ หากคู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกันเช่นนั้น
2. คู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอให้มืคณกลาง การประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเมื่อใดก็ได้ โดยคณกลาง การประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้นอาจเริ่มต้นเมื่อใดก็ได้ ตามความตกลงของคู่กรณีในข้อพิพาท และสิ้นสุดลงเมื่อมีคำร้องขอจากคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
3. หากคู่กรณีในข้อพิพาทเห็นพ้องกัน คณกลาง การประนอมข้อพิพาท และ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจดำเนินต่อไปในขณะที่กระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการซึ่งกำหนดไว้โดยบทนี้กำลังดำเนินอยู่
4. กระบวนการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับคณกลาง การประนอมข้อพิพาท และการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับท่าทีของคู่กรณีในข้อพิพาทระหว่างกระบวนการพิจารณาเหล่านี้ ต้องเก็บเป็นความลับและไม่กระทบต่อสิทธิของประเทศภาคีใดในกระบวนการพิจารณาใดๆภายใต้บทนี้หรือในกระบวนการพิจารณาอื่น

ข้อ 64

การจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ

1. ประเทศภาคีผู้ร้องอาจร้องขอเป็นสายลักษณะอักษรต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้อง ให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ
  - (เอ) หากประเทศภาคีผู้ถูกร้องไม่ได้ตอบกลับภายในสิบ (10) วัน หรือไม่ได้เข้าสู่การปรึกษาหารือภายในสามสิบ (30) วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอการปรึกษาหารือดังกล่าวหรือ

(บี) หากคู่กรณีในข้อพิพาทไม่สามารถหาทางแก้ไขปัญหากับข้อพิพาทโดยการปรึกษาหารือภายในหกสิบ (60) วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอการปรึกษาหารือ หรือภายในยี่สิบ (20) วันหลังจากวันดังกล่าว หากเป็นกรณีเร่งด่วน ซึ่งรวมถึงกรณีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่เน่าเสียได้

2. ให้ส่งสำเนาคำร้องขอตามที่อ้างถึงในวรรค 1 ให้แก่ประเทศภาคีอื่นที่เหลือ

3. หากมีประเทศภาคีผู้ร้องมากกว่าหนึ่ง (1) รายร้องขอให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องเดียวกัน หากเป็นไปได้ คู่กรณีในข้อพิพาทอาจจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการคณะเดียว เพื่อพิจารณาวินิจฉัยกรณีพิพาท โดยคำนึงถึงสิทธิของคู่กรณีในข้อพิพาทแต่ละฝ่าย

4. หากมีการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการเพียงคณะเดียวตามวรรค 3 คณะอนุญาโตตุลาการนั้นจะต้องจัดการพิจารณาวินิจฉัยและเสนอผลการพิจารณาของคตต่อคู่กรณีในข้อพิพาททุกฝ่าย ในลักษณะที่ไม่ทำให้เกิดความเสียหายซึ่งสิทธิที่คู่กรณีในข้อพิพาทพึงมี หากคณะอนุญาโตตุลาการต่างคณะแยกการพิจารณาในเรื่องเดียวกัน หากคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอ คณะอนุญาโตตุลาการอาจมีคำชี้ขาดแยกกันในข้อพิพาทดังกล่าว ครอบคลุมที่กรอบเวลาสำหรับพิจารณาคำชี้ขาดเบื้องต้น การยื่นเอกสารชี้แจงที่เป็นลายลักษณ์อักษรใดๆ โดยคู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องมีให้คู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายอื่น และคู่กรณีในข้อพิพาทแต่ละฝ่ายมีสิทธิที่จะเข้าฟังเมื่อคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายอื่นเสนอความเห็นของคตต่อคณะอนุญาโตตุลาการ

5. หากมีการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการมากกว่าหนึ่ง (1) คณะขึ้นเพื่อพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องเดียวกัน ภายในขอบเขตที่เป็นไปได้มากที่สุด ให้คู่กรณีในข้อพิพาทแต่งตั้งบุคคลเดียวกัน เพื่อทำหน้าที่ในคณะอนุญาโตตุลาการที่แยกจากกันแต่ละคณะนั้น

6. คำร้องขอให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการจะต้องระบุว่าจะมีการปรึกษาหารือภายใต้ข้อ 62 หรือไม่และระบุพื้นฐานของข้อเท็จจริงสำหรับคำร้อง ซึ่งรวมถึงมาตรการเฉพาะที่เป็นปัญหา และให้พื้นฐานของข้อกฎหมายของคำร้อง ซึ่งรวมถึงบทบัญญัติของความตกลงฉบับนี้ที่ถูกละเมิดและบทบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 65

องค์ประกอบของคณะอนุญาโตตุลาการ

1. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องประกอบด้วยอนุญาโตตุลาการสาม (3) คน

2. ภายในสามสิบ (30) วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ ประเทศภาคีผู้ร้องและประเทศภาคีผู้ถูกร้องแต่ละฝ่ายจะต้องแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายละหนึ่ง (1) คน ซึ่งอาจเป็นคนชาติของคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดก็ได้ และจะต้องเสนอชื่อบุคคลเพื่อทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการคนที่สามเป็นจำนวนไม่เกินสาม (3) คน ซึ่งอนุญาโตตุลาการคนที่สามจะต้องทำหน้าที่เป็นประธานของคณะอนุญาโตตุลาการ อนุญาโตตุลาการคนที่สามนี้จะต้องไม่เป็นคนชาติของคู่กรณีในข้อพิพาท ไม่มีที่พำนักโดยปกติในคู่กรณีในข้อพิพาท ไม่ได้ถูกจ้างโดยคู่กรณีในข้อพิพาท และไม่ได้เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทในบทบาทใดๆ

3. ประเทศภาคีผู้ร้องและประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องตกลงกันในเรื่องอนุญาโตตุลาการคนที่สามและแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สามภายในสี่สิบห้า (45) วันหลังจากวันที่ได้รับคำขอให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ โดยคำนึงถึงรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอตามวรรค 2 หากประเทศภาคีผู้ร้องหรือประเทศภาคีผู้ถูกร้องฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการตามวรรค 2 หรือหากคู่กรณีในข้อพิพาทไม่สามารถตกลงกันในเรื่องและแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สามตามวรรคนี้ได้ ให้ร้องขอต่อผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การการค้าโลกให้กระทำ

การแต่งตั้งตามจำเป็นนั้น โดยทันที และในกรณีที่มีผู้อำนวยกาใหญ่เป็นคนชาติของคู่กรณีในข้อพิพาท ให้ร้องขอต่อรองผู้อำนวยกาใหญ่หรือเจ้าหน้าที่ที่มีลำดับอาวุโสรองลงมาซึ่งมิได้เป็นคนชาติของคู่กรณีในข้อพิพาท

กระทำการแต่งตั้งตามจำเป็นนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าการแต่งตั้งที่กระทำตามวรรคนี้ที่ไม่ใช่การแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สามเป็นกระทำโดยประเทศภาคีผู้ร้องหรือประเทศภาคีผู้ถูกร้องที่ไม่สามารถกระทำการแต่งตั้งดังกล่าวได้

4. ให้วันที่อนุญาโตตุลาการคนที่สามได้รับการแต่งตั้งตามวรรค 3 เป็นวันจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ

5. หากอนุญาโตตุลาการที่ได้รับการแต่งตั้งภายใต้ข้อนี้ ลาออกหรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ให้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการที่รับช่วงต่อด้วยวิธีเดียวกันกับที่แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการเดิม โดยอนุญาโตตุลาการที่รับช่วงต่อจะมีอำนาจและหน้าที่ทั้งหมดของอนุญาโตตุลาการเดิม ทั้งนี้ ให้ระงับงานของคณะอนุญาโตตุลาการไว้จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการที่รับช่วงต่อ

6. บุคคลใดที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอนุญาโตตุลาการจะต้องมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านกฎหมาย การค้าระหว่างประเทศ และด้านอื่นๆ ที่ครอบคลุมภายใต้ความตกลงฉบับนี้ หรือการแก้ปัญหาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นภายใต้ความตกลงการค้าระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการจะต้องได้รับการคัดเลือกอย่างเข้มงวดบนพื้นฐานของความไม่ลำเอียง ความเชื่อถือได้ การพิจารณาที่สมเหตุสมผล และความเป็นอิสระและจะต้องปฏิบัติตามบนพื้นฐานเดียวกันตลอดกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ หากคู่กรณีในข้อพิพาทเห็นว่า อนุญาโตตุลาการมิได้ยึดมั่นในพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องปรึกษาหารือและหากตกลงกันได้ ให้ถอดถอนอนุญาโตตุลาการนั้นและแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการใหม่ตามข้อนี้

ข้อ 66

ประเทศภาคีฝ่ายที่สาม

1. ให้ประเทศภาคีใดๆ ที่มีผลประโยชน์ได้เสียที่สำคัญในข้อพิพาทที่ได้เสนอต่อคณะอนุญาโตตุลาการ และที่ได้แจ้งผลประโยชน์ได้เสียของตนต่อคู่กรณีในข้อพิพาทและประเทศภาคีอื่นที่เหลือเป็นลายลักษณ์อักษร มีโอกาสที่จะยื่นเอกสารชี้แจงที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะอนุญาโตตุลาการ โดยต้องให้เอกสารชี้แจงเหล่านี้แก่คู่กรณีในข้อพิพาทและเอกสารชี้แจงเหล่านี้อาจได้รับการพิจารณาในคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ

2. ประเทศภาคีฝ่ายที่สามจะต้องได้รับเอกสารชี้แจงของคู่กรณีในข้อพิพาทในการประชุมครั้งแรกของคณะอนุญาโตตุลาการ

3. หากประเทศภาคีฝ่ายที่สามเห็นว่า มาตรการที่อยู่ภายใต้กระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ ลบล้างหรือทำให้ประโยชน์ที่เกิดแก่ตนภายใต้ความตกลงฉบับนี้ลดน้อยลงไป ซึ่งประเทศภาคีฝ่ายที่สามดังกล่าว อาจใช้กระบวนการระงับข้อพิพาทปกติภายใต้บทนี้ได้

ข้อ 67

หน้าที่ของคณะอนุญาโตตุลาการ

1. คณะอนุญาโตตุลาการซึ่งจัดตั้งตามข้อ 64

(เอ) ควรประเมินเรื่องที่อยู่ในการพิจารณาของคนอย่างเป็นธรรม ซึ่งรวมถึงการพิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงของข้อพิพาท และการใช้บังคับความตกลง และความสอดคล้องกับความตกลงฉบับนี้

(บี) ควรปรึกษาหารือกับคู่กรณีในข้อพิพาทตามความเหมาะสม และให้คู่กรณีในข้อพิพาทมีโอกาสเพียงพอในการพัฒนาการแก้ปัญหาซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกัน

(ซี) จะต้องจัดทำคำชี้ขาดให้เป็นไปตามความตกลงฉบับนี้และตามกฎที่ใช้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ

(ดี) จะต้องระบุผลการพิจารณาในข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง พร้อมกับเหตุผลประกอบในคำชี้ขาด

(อี) นอกเหนือจากการจัดทำผลการพิจารณา อาจรวมทางเลือกที่คณะอนุญาโตตุลาการแนะนำในการปฏิบัติตามคำชี้ขาดไว้ในคำชี้ขาด เพื่อให้คู่กรณีไม่ข้อพิพาทพิจารณาร่วมกับข้อ 71 และ

(เอฟ) ไม่สามารถเพิ่มหรือลดลงซึ่งสิทธิและพันธกรณีของประเทศภาคีใดๆ ตามที่กำหนดไว้ในความตกลงฉบับนี้ในคำชี้ขาด

2. คณะอนุญาโตตุลาการอาจแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มประเทศภาคี ตามที่เห็นจำเป็นและตามความเหมาะสม โดยกลุ่มประเทศภาคีจะต้องตอบคำร้องขอของคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อข้อมูลดังกล่าว โดยทันทีและอย่างเต็มที่

3. คณะอนุญาโตตุลาการอาจแสวงหาข้อมูลจากแหล่งที่เกี่ยวข้องใดๆ และอาจปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้มาซึ่งความเห็นเกี่ยวกับแง่มุมเฉพาะของเรื่องนั้น ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางวิทยาศาสตร์หรือทางเทคนิคอื่นที่ถูกยกขึ้น โดยคู่กรณีในข้อพิพาท คณะอนุญาโตตุลาการอาจร้องขอรายงานความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีคำร้องขอจากคู่กรณีในข้อพิพาทหรือมีการริเริ่มของคณะอนุญาโตตุลาการเอง คณะอนุญาโตตุลาการอาจเลือกผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์หรือทางเทคนิคเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน ซึ่งจะเป็นผู้ช่วยคณะอนุญาโตตุลาการตลอดกระบวนการพิจารณา โดยในการเลือกให้คณะอนุญาโตตุลาการปรึกษาหารือกับคู่กรณีในข้อพิพาท ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์หรือทางเทคนิคดังกล่าวไม่มีสิทธิในการออกเสียงเกี่ยวกับการตัดสินใดๆ ที่กระทำโดยคณะอนุญาโตตุลาการ ซึ่งรวมถึงคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการด้วย ทั้งนี้ ให้มีข้อมูลและคำแนะนำทางเทคนิคใดๆ ที่ได้รับไว้ให้คู่กรณีในข้อพิพาท

ข้อ 68

กระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

1. ให้ใช้กฎและกระบวนการที่ระบุไว้ในข้อนี้กับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ

2. โดยการปรึกษาหารือกับคณะอนุญาโตตุลาการ คู่กรณีในข้อพิพาทอาจตกลงที่จะใช้กฎและกระบวนการเพิ่มเติมที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติของข้อนี้

อำนาจหน้าที่ของคณะอนุญาโตตุลาการ

3. คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

“พิจารณา เกี่ยวกับ (บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในความตกลงฉบับนี้ตามที่อ้างถึงโดยคู่กรณีในข้อพิพาท) เรื่องตามที่ถูกอ้างในคำร้องขอให้จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการตามข้อ 64 และให้คำชี้ขาด ซึ่งรวมถึงผลการพิจารณา แนวทางการตัดสินใจ และทางเลือกที่แนะนำในการปฏิบัติตามคำชี้ขาด (หากมี) ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 67” เอกสารชี้แจงที่เป็นลายลักษณ์อักษรและเอกสารอื่นๆ

4. คู่กรณีในข้อพิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องนำส่งสำเนาของเอกสารชี้แจงที่เป็นหนังสือซึ่งตนได้ยื่นต่อคณะอนุญาโตตุลาการให้แก่คู่กรณีในข้อพิพาทอีกฝ่าย

5. ในส่วนของคำร้องขอ หนังสือแจ้ง หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการที่ไม่ได้ครอบคลุมภายใต้วรรค 4 คู่กรณีในข้อพิพาทแต่ละฝ่ายอาจนำส่งสำเนาของเอกสารต่างๆ

ให้แก่คู่กรณีในข้อพิพาทอีกฝ่ายโดยโทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นๆ ของการส่งผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์

6. คู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อยที่ไม่ได้เป็นสาระสำคัญในคำร้องขอหนังสือแจ้ง เอกสารชี้แจงที่เป็นหนังสือ หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการในเวลาใดก็ได้ โดยการส่งเอกสารฉบับใหม่ที่ระบุถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ตารางเวลา

7. ภายหลังจากปรึกษาหารือกับคู่กรณีในข้อพิพาททั้งสองฝ่าย คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องกำหนดตารางเวลาสำหรับกระบวนการทำงานของคณะอนุญาโตตุลาการโดยเร็วเท่าที่จะปฏิบัติได้ และหากเป็นไปได้ให้กำหนดภายในเจ็ด (7) วันหลังจากการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ โดยตารางเวลาที่กำหนดสำหรับคณะอนุญาโตตุลาการให้รวมถึงกำหนดเวลาที่แน่นอนสำหรับเอกสารชี้แจงที่เป็นหนังสือที่ยื่น โดยคู่กรณีในข้อพิพาท การปรับเปลี่ยนตารางเวลาดังกล่าวอาจทำได้โดยการตกลงของคู่กรณีในข้อพิพาทโดยการปรึกษาหารือกับคณะอนุญาโตตุลาการ

การดำเนินการของคณะอนุญาโตตุลาการ

8. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องประชุมกันแบบปิด โดยคู่กรณีในข้อพิพาทจะเข้าร่วมการประชุมได้ต่อเมื่อได้รับเชิญจากคณะอนุญาโตตุลาการให้ปรากฏต่อหน้าคณะอนุญาโตตุลาการเท่านั้น

9. ประเทศภาคีฝ่ายที่สามทุกฝ่ายซึ่งได้แจ้งผลประโยชน์ได้เสียของตนในข้อพิพาท จะต้องได้รับเชิญเป็นลายลักษณ์อักษรให้แสดงความเห็นของตนระหว่างสมัยประชุมของการประชุมครั้งแรกของกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการซึ่งได้จัดขึ้นเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าวโดยเฉพาะ โดยที่ประเทศภาคีฝ่ายที่สามทุกฝ่ายนั้นอาจอยู่ในการประชุมตลอดระยะเวลาทั้งหมดของสมัยประชุมนั้น

10. การพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการและเอกสารที่ยื่นต่อคณะอนุญาโตตุลาการจะต้องถูกเก็บเป็นความลับ

11. แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 10 คู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจทำคำแถลงต่อสาธารณชนเกี่ยวกับท่าทีและความเห็นของตนเกี่ยวกับข้อพิพาท แต่จะต้องรักษาไว้ซึ่งความลับของข้อมูลและเอกสารชี้แจงที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่คู่กรณีในข้อพิพาทอีกฝ่ายยื่นต่อคณะอนุญาโตตุลาการและได้กำหนดให้เป็นความลับ หากคู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายหนึ่งยื่นเอกสารชี้แจงที่เป็นหนังสือต่อคณะอนุญาโตตุลาการในรูปแบบที่เป็นความลับ คู่กรณีฝ่ายนั้นจะต้องจัดทำบทสรุปของข้อมูลหรือเอกสารชี้แจงที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ไม่เป็นความลับซึ่งสามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้

12. ให้ตัดสินเกี่ยวกับสถานที่สำหรับกระบวนการพิจารณาอนุญาโตตุลาการโดยการตกลงร่วมระหว่างประเทศภาคีผู้ร้องและประเทศภาคีผู้ถูกร้อง หากไม่มีการตกลงกัน ให้สลับกันใช้สถานที่ระหว่างเมืองหลวงของคู่กรณีในข้อพิพาท โดยให้จัดการประชุมครั้งแรกของกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการ ณ เมืองหลวงของประเทศภาคีผู้ถูกร้องประเทศหนึ่ง

13. คู่กรณีในข้อพิพาทจะต้องได้รับโอกาสในการเข้าร่วมฟังการเสนอ คำแถลง หรือคำโต้แย้งใดๆ ในกระบวนการพิจารณา และข้อมูลใดๆ ที่จัดทำและเอกสารชี้แจงที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่คู่กรณีในข้อพิพาทยื่นต่อ

คณะอนุญาโตตุลาการ ซึ่งรวมถึงข้อคิดเห็นในส่วนที่เป็นการอธิบายของร่างคำชี้ขาดหรือการตอบคำถามซึ่งถามโดยคณะอนุญาโตตุลาการ จะต้องจัดให้มีพร้อมสำหรับแก่คู่กรณีในข้อพิพาทฝ่ายอื่นด้วย

ข้อ 69

ร่างคำชี้ขาดและคำชี้ขาด

1. คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจะต้องไม่ร่างต่อหน้าคู่กรณีในข้อพิพาทและจะต้องร่างโดยพิจารณาข้อมูลที่ได้และคำให้การที่มีในกระบวนการพิจารณา โดยความเห็นของอนุญาโตตุลาการแต่ละคนที่ปรากฏในคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการจะต้องไม่ระบุชื่ออนุญาโตตุลาการรายนั้นๆ
2. ภายในเก้าสิบ (90) วันหลังจากวันที่จัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการ คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องออกร่างคำชี้ขาดให้แก่คู่กรณีในข้อพิพาท ซึ่งรวมถึงส่วนที่เป็นการอธิบายและผลการพิจารณาและข้อสรุปคำวินิจฉัยเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะให้คู่กรณีในข้อพิพาทสามารถทบทวนแง่มุมความถูกต้องในร่างคำชี้ขาด
3. หากคณะอนุญาโตตุลาการเห็นว่า ไม่สามารถออกร่างคำชี้ขาดได้ภายในระยะเวลาเก้าสิบ (90) วันตามวรรค 2 คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องแจ้งคู่กรณีในข้อพิพาทเป็นลายลักษณ์อักษรถึงเหตุผลของความล่าช้าพร้อมประมาณการระยะเวลาที่สามารถออกร่างคำชี้ขาดได้
4. คู่กรณีในข้อพิพาทอาจยื่นข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับร่างคำชี้ขาดต่อคณะอนุญาโตตุลาการภายในสิบห้า (15) วันหลังจากวันที่คณะอนุญาโตตุลาการออกร่างคำชี้ขาด
5. หากได้รับข้อคิดเห็นที่เป็นลายลักษณ์อักษรจากคู่กรณีในข้อพิพาทตามวรรค 4 คณะอนุญาโตตุลาการอาจพิจารณาคำชี้ขาดของตนใหม่และพิจารณาวินิจฉัยเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ อาจเป็นโดยการริเริ่มของตนเองหรือจากการร้องขอของคู่กรณีในข้อพิพาทก็ได้
6. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องออกคำชี้ขาดให้แก่คู่กรณีในข้อพิพาท ภายในสามสิบ (30) วันหลังจากวันที่ออกร่างคำชี้ขาด
7. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องทำการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ซึ่งรวมถึงคำชี้ขาดโดยฉันทามติ หากไม่สามารถมีฉันทามติ ให้ทำการตัดสินใจโดยใช้เสียงส่วนใหญ่
8. คำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการให้ถือว่าเป็นที่สุดและมีผลผูกพันคู่กรณีในข้อพิพาท
9. ให้เวียนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการต่อกลุ่มประเทศภาคีภายในสิบ (10) วันหลังจากการออกคำชี้ขาดให้แก่คู่กรณีในข้อพิพาท

ข้อ 70

การระงับและการยุติกระบวนการพิจารณา

1. หากคู่กรณีในข้อพิพาทตกลงกัน คณะอนุญาโตตุลาการอาจระงับการทำงานของตนเมื่อใดก็ได้เป็นระยะเวลาไม่เกินสิบสอง (12) เดือนนับจากวันที่คู่กรณีในข้อพิพาทแจ้งการตกลงดังกล่าวร่วมกันต่อประธานของคณะอนุญาโตตุลาการ และให้เริ่มกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการใหม่หลังจากการระงับดังกล่าว เมื่อมีคำร้องขอจากคู่กรณีในข้อพิพาท หากการทำงานของคณะอนุญาโตตุลาการถูกระงับเกินกว่าสิบสอง (12) เดือน ให้อำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการสิ้นสุดลง เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น
2. คู่กรณีในข้อพิพาทอาจตกลงที่จะยุติกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการในเวลาใดๆ ก็ตาม ก่อนการออกคำชี้ขาด โดยแจ้งต่อประธานของคณะอนุญาโตตุลาการร่วมกัน

3. ในขั้นตอนใดๆ ของกระบวนการพิจารณา ก่อนที่คณะอนุญาโตตุลาการออกคำสั่งชี้ขาด คณะอนุญาโตตุลาการอาจเสนอต่อคู่กรณีในข้อพิพาทให้ระงับข้อพิพาทอย่างฉันทมิตร

ข้อ 71

การปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาด

1. ประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการที่ออกตามข้อ 69 โดยทันที

2. ประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องแจ้งประเทศภาคีผู้ร้องภายในยี่สิบ (20) วันหลังจากวันที่ออกคำสั่งชี้ขาดถึงระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาด หากประเทศภาคีผู้ร้องเห็นว่า ไม่สามารถยอมรับระยะเวลาที่แจ้งได้ประเทศภาคีผู้ร้องอาจเสนอเรื่องต่อคณะอนุญาโตตุลาการ ซึ่งจะพิจารณาคัดสินระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดที่เหมาะสม โดยให้คณะอนุญาโตตุลาการแจ้งผลการพิจารณาคัดสินต่อคู่กรณีในข้อพิพาทภายในสามสิบ (30) วันหลังจากวันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว

3. หากประเทศภาคีผู้ถูกร้องเห็นว่า ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดภายในระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดตามที่พิจารณาคัดสินตามวรรค 2 ได้ ให้ประเทศภาคีผู้ถูกร้องเข้าสู่การปรึกษาหารือกับประเทศภาคีผู้ร้อง โดยไม่ช้าเกินกว่าการสิ้นสุดของระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดนั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การชดเชยที่เป็นที่พอใจร่วมกัน หากไม่สามารถตกลงเรื่องการชดเชยให้เป็นที่พอใจร่วมกันได้ภายในยี่สิบ (20) วันหลังจากวันสิ้นสุดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาด ประเทศภาคีผู้ร้องอาจร้องขอต่อคณะอนุญาโตตุลาการให้พิจารณาคัดสินระดับการถอนการให้ข้อลดหย่อนต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้องหรือพันธมิตรอื่นๆ ภายใต้ความตกลงฉบับนี้ที่เหมาะสม

4. หากประเทศภาคีผู้ร้องเห็นว่า ประเทศภาคีผู้ถูกร้องไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดภายในระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดตามที่พิจารณาคัดสินตามวรรค 2 ประเทศภาคีผู้ร้องอาจเสนอเรื่องต่อคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อยืนยันการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดดังกล่าว และเพื่อให้พิจารณาคัดสินระดับการถอนการให้ข้อลดหย่อนต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้องหรือพันธมิตรอื่นๆ ภายใต้ความตกลงฉบับนี้ที่เหมาะสม

5. หากเป็นไปได้ คณะอนุญาโตตุลาการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ข้อนี้จะต้องมีอนุญาโตตุลาการซึ่งมาจากอนุญาโตตุลาการของคณะอนุญาโตตุลาการเดิม หากเป็นไปได้ ให้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวตามวรรค 2 และ 3 ของข้อ 65

6. เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทได้ตกลงที่จะใช้ระยะเวลาอื่น ให้คณะอนุญาโตตุลาการที่ได้จัดตั้งตามวรรค 3 และ 4 ออกคำสั่งชี้ขาดภายในหกสิบ (60) วันหลังจากวันที่ได้รับเรื่อง

7. ให้คำสั่งชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการที่จัดตั้งขึ้นตามข้อนี้มีผลผูกพันคู่กรณีในข้อพิพาททุกฝ่าย

ข้อ 72

การชดเชยและการถอนข้อลดหย่อน

1. การชดเชยและการถอนข้อลดหย่อนหรือพันธมิตรอื่นภายใต้ความตกลงฉบับนี้เป็นมาตรการชั่วคราวในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดในระยะเวลาที่สมเหตุสมผล อย่างไรก็ตาม ทั้งการชดเชยและการถอนข้อลดหย่อนหรือพันธมิตรอื่นภายใต้ความตกลงฉบับนี้จะไม่ตีไปกว่าการปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดอย่างสมบูรณ์ เพื่อปรับมาตรการให้สอดคล้องกับความตกลงฉบับนี้ หากมีการชดเชยก็จะต้องสอดคล้องกับความตกลงฉบับนี้

2. ไม่ให้มีการระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีภายใต้ความตกลงฉบับนี้ ก่อนเริ่มหรือระหว่างกระบวนการพิจารณาภายใต้วรรค 3 และ 4 ของข้อ 71

3. การระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีอื่นภายใต้วรรค 3 และ 4 ของข้อ 71 อาจทำได้หลังจากประเทศภาคีผู้ร้องได้แจ้งประเทศภาคีผู้ถูกร้องและประเทศภาคีอื่นที่เชื่อว่า ประเทศภาคีผู้ร้องประสงค์ที่จะระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีอื่นภายใต้ความตกลงฉบับนี้ต่อประเทศภาคีผู้ถูกร้อง ประเทศภาคีผู้ถูกร้องและประเทศภาคีอื่นที่เชื่อจะต้องได้รับแจ้งเกี่ยวกับการเริ่มระงับดังกล่าวและข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีใดภายใต้ความตกลงฉบับนี้ที่ได้ถูกระงับไป

4. ในการพิจารณาว่าข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีใดภายใต้ความตกลงฉบับนี้จะถูกระงับภายใต้วรรค 3 และ 4 ของข้อ 71 การระงับดังกล่าวจะต้อง

(เอ) เป็นการชั่วคราว และถูกยกเลิกเมื่อคู่กรณีในข้อพิพาทมีการแก้ปัญหาที่เป็นที่พอใจร่วมกันหรือเมื่อเริ่มการปฏิบัติตามคำชี้ขาด

(บี) จำกัดอยู่ในระดับเดียวกันกับการลบล้างหรือการทำให้ลดน้อยลงไป ซึ่งเป็นผลจากการไม่ปฏิบัติตามคำชี้ขาด และ

(ซี) จำกัดอยู่ในสาขาเดียวกับที่คณะอนุญาโตตุลาการพบการลบล้างหรือการทำให้ลดน้อยลงไป เว้นแต่จะเป็นไปไม่ได้หรือไม่มีประสิทธิภาพพอที่จะระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีในสาขานั้น ซึ่งในกรณีนี้ประเทศภาคีผู้ร้องสามารถระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือผลประโยชน์ในสาขาอื่นภายใต้ความตกลงฉบับนี้ได้

5. หากประเทศภาคีผู้ถูกร้องเห็นว่า การระงับการให้ข้อลดหย่อนหรือพันธกรณีอื่นภายใต้ความตกลงฉบับนี้ของประเทศภาคีผู้ร้องไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของวรรค 4 ให้ยื่นเรื่องต่อคณะอนุญาโตตุลาการหนึ่งเพื่อความมุ่งประสงค์ของการจัดตั้งคณะอนุญาโตตุลาการภายใต้ข้อนี้ ให้ใช้วรรค 5 ของข้อ 71 โดยอนุโลม

6. เว้นแต่คู่กรณีในพิพาทตกลงที่จะใช้ระยะเวลาอื่น คณะอนุญาโตตุลาการที่จัดตั้งขึ้นภายใต้ข้อนี้จะต้องออกคำชี้ขาดภายในหกสิบ (60) วันหลังจากวันที่ได้รับเรื่อง โดยคำชี้ขาดดังกล่าวจะมีผลผูกพันคู่กรณีในพิพาททุกฝ่าย

ข้อ 73

ค่าใช้จ่าย

1. ประเทศภาคีผู้ร้องและประเทศภาคีผู้ถูกร้องจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของอนุญาโตตุลาการซึ่งคนได้แต่งตั้ง โดยรวมถึงค่าใช้จ่ายและค่าใช้จ่ายทางกฎหมายของประเทศตน

2. เว้นแต่คู่กรณีในข้อพิพาทได้ตกลงไว้เป็นอย่างอื่น ให้คู่กรณีในข้อพิพาทแบ่งส่วนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของประธานของคณะอนุญาโตตุลาการและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการฝ่ายละครึ่ง

3. คณะอนุญาโตตุลาการจะต้องเก็บบันทึกค่าใช้จ่ายและเสนอบันทึกสุดท้ายของค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นโดยเกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณา ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายที่ชำระแก่ผู้ช่วย ผู้จดบันทึกที่ได้รับการมอบหมายหรือบุคคลอื่นที่คณะอนุญาโตตุลาการว่าจ้าง

บทที่ 10
บทบัญญัติสุดท้าย

ข้อ 74

สารบัญ หัวเรื่องและหัวเรื่องย่อย

สารบัญ หัวเรื่อง และหัวเรื่องย่อยใส่ไว้เพื่อความสะดวกในการอ้างถึงเท่านั้น มิฉะนั้นจะไม่กระทบต่อการตีความของความตกลงฉบับนี้

ข้อ 75

การทบทวน

กลุ่มประเทศภาคีจะต้องดำเนินการทบทวนการปฏิบัติตามและการดำเนินการของความตกลงฉบับนี้ในปีปฏิทินที่ห้า หลังจากปีปฏิทินที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามวรรค 1 ของข้อ 79 และทุกๆ ห้า (5) ปี หลังจากนั้น เว้นแต่กลุ่มประเทศภาคีจะตกลงเป็นอย่างอื่น

ข้อ 76

ภาคผนวกและหมายเหตุ

ภาคผนวกซึ่งรวมถึงเอกสารแนบและหมายเหตุของความตกลงฉบับนี้เป็นส่วนประกอบหนึ่งของความตกลงฉบับนี้

ข้อ 77

การแก้ไขเพิ่มเติม

1. ความตกลงฉบับนี้อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้ด้วยการตกลงระหว่างกลุ่มประเทศภาคี
2. รัฐบาลของประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งรัฐบาลของประเทศภาคีอื่นเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อกระบวนการทางกฎหมายของตนซึ่งจำเป็นต่อการมีผลใช้บังคับของการแก้ไขเพิ่มเติมได้เสร็จสิ้นแล้ว โดยการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับในวันที่หนึ่งของเดือนที่สองหลังจากวันที่รัฐบาลของญี่ปุ่นและประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งเป็นประเทศภาคีอย่างน้อยหนึ่ง (1) ประเทศได้ทำการแจ้งดังกล่าว โดยจะมีผลใช้บังคับกับประเทศที่ได้ทำการแจ้งดังกล่าวภายในวันนั้น
3. หากประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งเป็นประเทศภาคีได้ทำการแจ้งตามวรรค 2 หลังจากวันที่รัฐบาลของญี่ปุ่นและประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งเป็นประเทศภาคีอย่างน้อยหนึ่ง (1) ประเทศได้ทำการแจ้งตามวรรค 2 การแก้ไขเพิ่มเติมตามวรรค 1 จะมีผลใช้บังคับกับประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศนั้นในวันที่หนึ่งของเดือนที่สองหลังจากวันที่ได้ทำการแจ้งดังกล่าว
4. แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 2 และ 3 จำนวนประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งจำเป็นในการทำให้การแก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับตามที่ได้อ้างไว้ในวรรค 2 อาจเพิ่มขึ้นได้โดยการตกลงกันระหว่างกลุ่มประเทศภาคี
5. แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 2 การแก้ไขเพิ่มเติมเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับ
  - (เอ) ภาคผนวก 1 (โดยที่การแก้ไขเพิ่มเติมทำตามการแก้ไขระบบฮาร์โมนไนซ์ และไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีศุลกากรซึ่งใช้กับสินค้าที่ได้ตั้งกำเนิดของประเทศภาคีอื่นตามภาคผนวก 1)

(บี) ภาคผนวก 2

(ซี) เอกสารแนบของภาคผนวก 4 หรือ

(ดี) ภาคผนวก 5

อาจทำได้โดยหนังสือทางการทูตซึ่งแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลของกลุ่มประเทศภาคี โดยการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับกับประเทศภาคีทุกประเทศในวันที่ระบุไว้ในหนังสือทางการทูตนั้น

ข้อ 78

การเก็บรักษา

ในส่วนของประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องเก็บรักษาความตกลงฉบับนี้ ซึ่งรวมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมไว้กับเลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะเป็นผู้นำส่งสำเนาที่รับรองแล้วให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นต่อไปโดยทันที

ข้อ 79

การมีผลใช้บังคับ

1. รัฐบาลของประเทศที่ได้ลงนามจะต้องแจ้งรัฐบาลที่ได้ลงนามอื่นๆ เป็นลายลักษณ์อักษรว่า กระบวนการทางกฎหมายของตนซึ่งจำเป็นต่อการมีผลใช้บังคับของความตกลงฉบับนี้ได้เสร็จสิ้นแล้ว โดยความตกลงฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่หนึ่งของเดือนที่สองหลังจากวันที่รัฐบาลของญี่ปุ่นและประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อยหนึ่ง (1) ประเทศได้ทำการแจ้งดังกล่าว โดยจะมีผลใช้บังคับกับประเทศที่ได้ลงนามที่ได้ทำการแจ้งดังกล่าวภายในวันนั้น

2. ในส่วนของประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้ทำการแจ้งตามวรรค 1 ภายหลังจากที่รัฐบาลของญี่ปุ่นและประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างน้อยหนึ่ง (1) ประเทศได้ทำการแจ้งตามวรรค 1 ความตกลงฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่หนึ่งของเดือนที่สองนับจากวันที่ประเทศสมาชิกอาเซียนนั้นทำการแจ้งดังกล่าว โดยประเทศสมาชิกอาเซียนนั้นจะต้องผูกพันตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่มีอยู่ในความตกลงฉบับนี้ ซึ่งรวมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งอาจมีผลใช้บังคับตามข้อ 77 ก่อนเวลาที่ทำการแจ้งดังกล่าว เพื่อความมุ่งประสงค์ของภาคผนวก 1 การทยอยยกเลิกหรือลดภาษีศุลกากรของประเทศสมาชิกอาเซียนนั้นจะเริ่มจากวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามวรรค 1

ข้อ 80

การถอนตัวและการยกเลิก

1. ประเทศภาคีใดๆ อาจถอนตัวจากความตกลงฉบับนี้โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าหนึ่ง (1) ปีต่อประเทศภาคีอื่นๆ

2. ความตกลงฉบับนี้เป็นอันสิ้นสุด เมื่อประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งเป็นประเทศภาคีทั้งหมดหรือญี่ปุ่นถอนตัวตามวรรค 1

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบหมายโดยถูกต้องจากรัฐบาลของแต่ละฝ่ายจึงได้ลงนามในความตกลงฉบับนี้

ทำเป็นคู่ฉบับภาษาอังกฤษ และลงนาม ณ นครคาร์เธจเมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ค.ศ. ๒๐๐๘ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ณ กรุงพนมเปญ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ค.ศ. ๒๐๐๘ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ณ กรุงจาการ์ตา เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ค.ศ. ๒๐๐๘ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ณ นครหลวงเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ค.ศ. ๒๐๐๘ (พ.ศ. ๒๕๕๑) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน

ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) ณ นครเนปิดอว์ เมื่อวันที่ เมษายน ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) ณ กรุงมะนิลา เมื่อวันที่ เมษายน ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) ณ สิงคโปร์ เมื่อวันที่ เมษายน ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ เมษายน ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) ณ กรุงฮานอย เมื่อวันที่ เมษายน ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) และ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ เมษายน ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551)

สำหรับรัฐบาลบรูไนดารุสซาลาม สำหรับรัฐบาลญี่ปุ่น
 สำหรับรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา
 สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
 สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
 สำหรับรัฐบาลมาเลเซีย
 สำหรับรัฐบาลสหภาพพม่า
 สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐฟิลิปปินส์
 สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐสิงคโปร์
 สำหรับรัฐบาลราชอาณาจักรไทย
 สำหรับรัฐบาลสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ภาคผนวก 1

ตารางสำหรับการยกเลิกหรือลดอากรศุลกากร

ส่วนที่ 1

หมายเหตุทั่วไป

1. เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในภาคผนวกนี้ เพื่อความมุ่งประสงค์ของการยกเลิกหรือลดอากรศุลกากรตามภาคผนวกนี้ เศษส่วนใดๆ ที่น้อยกว่า 0.1 ของค่าร้อยละจะต้องปัดให้เป็นทศนิยมหนึ่ง (1) ตำแหน่งที่ใกล้เคียงที่สุด (ในกรณีของร้อยละ 0.05 ให้ปัดเศษส่วนขึ้นเป็นร้อยละ 0.1) ในกรณีของอากรศุลกากรที่จัดเก็บตามราคา และเศษส่วนใดๆ ที่น้อยกว่า 0.01 ของหน่วยเงินตราที่เป็นทางการของประเทศ

ภาคีแต่ละฝ่าย จะต้องปัดให้เป็นทศนิยมสอง (2) ตำแหน่งที่ใกล้เคียงที่สุด (ในกรณีของร้อยละ 0.005 ให้ปัดเศษส่วนขึ้นเป็นร้อยละ 0.01) ในกรณีของอากรศุลกากรที่จัดเก็บตามสภาพ

2. ภาคผนวกนี้ทำขึ้นบนพื้นฐานของระบบฮาร์โมนิซ ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2002 (พ.ศ. 2545)

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของภาคผนวกนี้ คำว่า “วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ” หมายถึง วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามวรรค 1 ของข้อ 79

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการลดอย่างเท่ากันในแต่ละปีปีละหนึ่งครั้ง ให้ใช้ข้อกำหนดดังต่อไปนี้เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในภาคผนวกนี้

(เอ) การลดครั้งแรกจะต้องทำในวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และ

(บี) การลดครั้งต่อไปจะต้องทำในวันที่ 1 มกราคมของปีต่อไป ไปในกรณีของส่วนที่ 4 และส่วนที่ 6 และในวันที่ 1 เมษายนของปีต่อไป ไปในกรณีของส่วนที่ 2 ส่วนที่ 8 ส่วนที่ 10 ส่วนที่ 11 และส่วนที่ 12

5. การทยอยยกเลิกหรือลดอากรศุลกากรตามที่กำหนดไว้ในตารางทุกตารางในภาคผนวกนี้ให้ถือว่าเริ่มทำ ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ โดยรวมถึงตารางของประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งความตกลงฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับในภายหลังตามวรรค 2 ของข้อ 79

ส่วนที่ 2

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของบรูไนดารุสซาลาม

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของบรูไนดารุสซาลาม ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 3” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสี่ (4) ครั้งตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ จากอัตราฐานถึงอัตราต่ำกว่าศูนย์

(ซี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 4” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดห้า (5) ครั้งตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ จากอัตราฐานถึงอัตราต่ำกว่าศูนย์

(ดี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 6” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดเจ็ด (7) ครั้งตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ จากอัตราฐานถึงอัตราต่ำกว่าศูนย์

(อี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 8” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดเก้า (9) ครั้งตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ จากอัตราฐานถึงอัตราต่ำกว่าศูนย์

(เอฟ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 10” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้งตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ จากอัตราฐานถึงอัตราต่ำกว่าศูนย์

(จี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “ซี” ให้ใช้อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(เอช) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “อาร์” จะต้องลดตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของบรูไนดารุสซาลาม ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ และ

(ไอ) สินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้นจากข้อผูกพันทางภาษีศุลกากรใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (เอช)

2. ให้ใช้ข้อตกลงและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้ ซึ่งระบุเป็นข้อ (เอ) หรือ (บี) กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่กำหนดด้วยตัวอักษรดังกล่าวในแถวที่ 5 ในตารางของบรูไนดารุสซาลาม ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

(เอ) อัตราอากาศสุตกาศจะต้องลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดเก้า (9) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราร้อยละ 5.0 หรือ

(บี) อัตราอากาศสุตกาศจะต้องลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราร้อยละ 5.0

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า “ปี” หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ 31 มีนาคมแรก ในส่วนของปีหนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายนของปีนั้น ในส่วนของปีต่อไป

ตอนที่ 2

ตารางของบรูไนดารุสซาลาม

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขที่ถัด

สุตกาศ

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 3

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของราชอาณาจักรกัมพูชา

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของราชอาณาจักรกัมพูชา ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากาศสุตกาศของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุตกาศที่ระบุ “เอ” จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากาศสุตกาศของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุตกาศที่ระบุ “บี” จะต้องยกเลิกตามตารางต่อไปนี้

* ราชอาณาจักรกัมพูชาจะต้องแจ้งอัตราอากาศสุตกาศที่ตนจะใช้เป็นลายลักษณ์อักษรกับประเทศภาคีอื่น ก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2023 (พ.ศ. 2566)

(ซี) อากาศสุตกาศของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุตกาศที่ระบุ “ซี” ให้ใช้อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

การยกเลิกหรือลดอากาศสุตกาศตามที่กำหนดไว้ข้างล่างจะต้องเกิดขึ้นไม่เกินวันที่ 1 มกราคมของปีถัดไป

X = อัตราอากาศ

พื้นฐาน 2008 2011 2014 2017 2019 2021 2023 2026

40% X อัตราฐาน 40% 30% 25% 20% 10% 5% 0%

35% X < 40% 35% 30% 25% 20% 15% 10% 5% 0%

30% X < 35% 30% 30% 25% 20% 15% 10% 5% 0%

25% X < 30% 25% 20% 20% 15% 15% 10% ไม่เกิน 5%* 0%

20% X < 25% 20% 20% 15% 15% 10% 10% ไม่เกิน 5%* 0%
 15% X < 20% 15% 15% 15% 10% 10% 10% ไม่เกิน 5%* 0%
 10% X < 15% 10% 10% 10% 10% 8% 5% ไม่เกิน 5%* 0%
 7% X < 10% 7% 7% 7% 5% 5% 5% ไม่เกิน 5%* 0%
 5% X < 7% 5% 5% 5% 5% 5% 5% ไม่เกิน 5%* 0%
 X < 5% อัตราฐาน 0%

(ค) อากาศศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “อาร์” จะต้องลดตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของราชอาณาจักรกัมพูชา ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ และ

(ง) สินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้นจากข้อผูกพันทางภาษีศุลกากรใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (ค)

2. ราชอาณาจักรกัมพูชาจะต้องลดอัตราอากาศศุลกากรลงไปที่ระดับไม่เกินร้อยละ 5.0 สำหรับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดอย่างน้อยร้อยละ 40 ของรายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” และ “บี” ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2021 (พ.ศ. 2564)

3. ราชอาณาจักรกัมพูชาจะต้องยกเลิกอากาศศุลกากรสำหรับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดอย่างน้อยร้อยละ 90 ของรายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” และ “บี” ภายในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2023 (พ.ศ. 2566)

4. ให้ใช้ข้อตกลงและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่กำหนดด้วยตัวอักษร (เอ) ในแถวที่ 5 ในตารางของราชอาณาจักรกัมพูชา ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้
 อัตราอากาศศุลกากรจะต้องลดตามตารางต่อไปนี้

- (1) อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และ
- (2) ร้อยละ 5.0 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบเก้า

5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า “ปี” หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ 31 ธันวาคมแรก ในส่วนของปีที่หนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมของปีนั้น ในส่วนของปีต่อไป

ตอนที่ 2

ตารางของราชอาณาจักรกัมพูชา

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขพิกัด

ศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 4

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “เอ _____” จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 2*” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้งจากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์ ตามข้อกำหนดต่อไปนี้

(1) การลดครั้งแรกและครั้งต่อไป จะต้องเกิดขึ้นตามอนุวรรค 4 (เอ) และ (บี) ของ

ส่วนที่ 1 และ

(2) การลดครั้งสุดท้าย จะต้องเกิดขึ้นในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2010 (พ.ศ. 2553)

(ซี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 3” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสี่ (4) ครั้งจากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์

(ดี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 3*” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์ ตามข้อกำหนดต่อไปนี้

(1) การลดครั้งแรกและครั้งต่อไป จะต้องเกิดขึ้นตามอนุวรรค 4 (เอ) และ (บี) ของ

ส่วนที่ 1 และ

(2) การลดครั้งสุดท้าย จะต้องเกิดขึ้นในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2011 (พ.ศ. 2554)

(อี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 4*” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์ ตามข้อกำหนดต่อไปนี้

(1) การลดครั้งแรกและครั้งต่อไป จะต้องเกิดขึ้นตามอนุวรรค 4 (เอ) และ (บี) ของ

ส่วนที่ 1 และ

(2) การลดครั้งสุดท้าย จะต้องเกิดขึ้นในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2555)

(เอฟ) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 5” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดหก (6) ครั้งจากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์

(จี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 5*” จะต้องยกเลิก ตามข้อกำหนดต่อไปนี้

(1) อัตราอากาศสุลกการ จะต้องเป็นร้อยละ 13.0 ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(2) อัตราอากาศสุลกการ จะต้องเป็นร้อยละ 10.0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552)

(3) อัตราอากาศสุลกการ จะต้องเป็นร้อยละ 8.0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2010 (พ.ศ. 2553)

(4) อัตราอากาศสุลกการ จะต้องเป็นร้อยละ 6.0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2011 (พ.ศ. 2554)

(5) อัตราอากาศสุลกการ จะต้องเป็นร้อยละ 4.0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2012 (พ.ศ. 2555) และ

(6) จะต้องยกเลิกอากาศสุลกการ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2013 (พ.ศ. 2556)

(เอช) อากาศศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 7” จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากับทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดแปด (8) ครั้งจากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(ไอ) อากาศศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 10” จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากับทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้งจากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(เจ) อากาศศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “ซี” ให้ใช้อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(เค) อากาศศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “อาร์” จะต้องลดตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ และ

(แอล) สินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้นจากข้อผูกพันทางภาษีศุลกากรใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (เค)

2. ให้ใช้ข้อตกลงและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่กำหนดด้วยตัวอักษร (เอ) ในแถวที่ 5 ในตารางของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

อัตราอากาศศุลกากรจะต้องลดย่างเท่ากับทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเจ็ด (17) ครั้งจากอัตราฐานถึงอัตราร้อยละ 5.0

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า “ปี” หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ 31 ธันวาคมแรกในส่วนของปีที่หนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมของปีนั้นในส่วนของปีต่อไป

ตอนที่ 2

ตารางของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขพิกัด

ศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 5

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากาศศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี” จะต้องยกเลิกตามตารางต่อไปนี้

* สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะต้องแจ้งอัตราอากรศุลกากรที่ตนจะใช้ เป็นลายลักษณ์อักษรกับประเทศภาคีอื่นก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2023 (พ.ศ. 2566)

(บี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “ซี” ให้ใช้ อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(ซี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “อาร์” จะต้องลดตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ และ

การยกเลิกหรือลดอากรศุลกากรตามที่กำหนดไว้ข้างล่าง จะต้องเกิดขึ้นไม่เกินวันที่ 1 เมษายนของปีถัดไป

X = อัตราอากร

พื้นฐาน 2008 2011 2014 2017 2019 2021 2023 2026

40% X อัตราฐาน 40% 30% 25% 20% 10% 5% 0%

35% X < 40% 35% 30% 25% 20% 15% 10% 5% 0%

30% X < 35% 30% 30% 25% 20% 15% 10% 5% 0%

25% X < 30% 25% 20% 20% 15% 15% 10% ไม่เกิน 5%* 0%

20% X < 25% 20% 20% 15% 15% 10% 10% ไม่เกิน 5%* 0%

15% X < 20% 15% 15% 15% 10% 10% 10% ไม่เกิน 5%* 0%

10% X < 15% 10% 10% 10% 10% 8% 5% ไม่เกิน 5%* 0%

7% X < 10% 7% 7% 7% 5% 5% 5% ไม่เกิน 5%* 0%

5% X < 7% 5% 5% 5% 5% 5% 5% ไม่เกิน 5%* 0%

X < 5% อัตราฐาน 0%

(ดี) สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้นจากข้อผูกพันทางภาษีศุลกากรใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (ซี)

2. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะต้องลดอัตราอากรศุลกากรลงไปที่ระดับไม่เกินร้อยละ 5.0 สำหรับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดอย่างน้อยร้อยละ 40 ของรายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” และ “บี” ภายในวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2021 (พ.ศ. 2564)

3. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะต้องยกเลิกอากรศุลกากรสำหรับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดอย่างน้อยร้อยละ 90 ของรายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” และ “บี” ภายในวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2023 (พ.ศ. 2566)

4. ให้ใช้ข้อตกลงและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้กับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่กำหนดด้วยตัวอักษร (เอ) ในแถวที่ 5 ในตารางของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

อัตราอากรศุลกากรจะต้องลดลงตามตารางต่อไปนี้

(1) อัตราฐาน ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และ

(2) ร้อยละ 5.0 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่ 19

5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า “ปี” หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ 31 มีนาคมแรกในส่วนหนึ่งของปีที่หนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายนของปีนั้นในส่วนของปีต่อไป

ตอนที่ 2

ตารางของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขพิกัด

ศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 6

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของมาเลเซีย

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของมาเลเซีย ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 2*” จะต้องยกเลิกตามตารางต่อไปนี้

(1) ให้อัตราอากรศุลกากรเป็นอัตราที่น้อยกว่าระหว่าง อัตรา ซี อี ที ที ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หรืออัตราไม่เกินร้อยละ 5.0 ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(2) ให้อัตราอากรศุลกากรเป็นอัตราที่น้อยกว่าระหว่าง อัตรา ซี อี ที ที ณ วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552) หรืออัตราไม่เกินร้อยละ 5.0 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552) และ

(3) จะต้องยกเลิกอากรศุลกากร ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2010 (พ.ศ. 2553)

หมายเหตุ เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรค (1) และ (2) คำว่า “อัตรา ซี อี ที ที” หมายถึง อัตราภาษีศุลกากรของมาเลเซีย ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการใช้สิทธิพิเศษที่เท่ากัน สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน รวมถึงความตกลงและพิธีสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

(ซี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 3” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสี่ (4) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(ดี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 4” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดห้า (5) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(อี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 5” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดหก (6) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(เอฟ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 5*” จะต้องยกเลิกตามตารางต่อไปนี้

(1) ให้อัตราอากรศุลกากรเป็นร้อยละ 20 ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(2) ให้อัตราอากรศุลกากรเป็นร้อยละ 10 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สี่ และ

(3) ให้ยกเลิกอากรศุลกากร นับตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่หก

(จ) อากาศสุทธภาพของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 6” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดเจ็ด (7) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากาศเท่ากับศูนย์

(เอช) อากาศสุทธภาพของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 7” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดแปด (8) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากาศเท่ากับศูนย์

(ไอ) อากาศสุทธภาพของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 9” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบ (10) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากาศเท่ากับศูนย์

(เจ) อากาศสุทธภาพของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 9*” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากาศเท่ากับศูนย์ ดังนี้

(1) การลดครั้งแรกและครั้งต่อไปจะต้องเกิดขึ้นตามอนุวรรค 4 (เอ) และ (บี) ของส่วนที่ 1 และ

(2) การลดครั้งสุดท้ายจะต้องเกิดขึ้นในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2017 (พ.ศ. 2560)

(เค) อากาศสุทธภาพของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 10” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้งจากอัตราฐานถึงอัตราอากาศเท่ากับศูนย์

(แอล) อากาศสุทธภาพของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 10*” จะต้องยกเลิก ตามตารางดังต่อไปนี้

(1) ให้อัตราอากาศสุทธภาพเป็นร้อยละ 15 ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(2) ให้อัตราอากาศสุทธภาพเป็นร้อยละ 10 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่หก

(3) ให้อัตราอากาศสุทธภาพเป็นร้อยละ 5 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่แปด และ

(4) ให้ยกเลิกอากาศสุทธภาพนับตั้งแต่วันแรกของปีที่สิบเอ็ด

(เอ็ม) อากาศสุทธภาพของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “ซี” ให้ใช้อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(เอ็น) อากาศสุทธภาพของสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “อาร์” จะต้องลดตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของมาเลเซีย ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ และ

(ไอ) สินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้นจากข้อผูกพันทางภาษีศุลกากรใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (เอ็น)

2. ให้ใช้ข้อตกลงและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้ ซึ่งระบุเป็นข้อ (เอ) ถึง (ดี) กับสินค้าที่ได้ขึ้นกำเนิดที่ระบุด้วยตัวอักษรเหล่านี้ในแถวที่ 5 ของตารางของมาเลเซีย ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

(เอ) อัตราอากาศสุทธภาพจะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากาศร้อยละ 5.0

(บี) อัตราอากาศสุทธภาพจะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากาศร้อยละ 10.0 หรือ

(ซี) อัตราอากาศสุทธภาพจะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากาศร้อยละ 20.0 หรือ

(ดี) อัตราอากาศสุทธภาพจะต้องลดตามตารางต่อไปนี้

(1) เป็นร้อยละ 50 ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(2) เป็นร้อยละ 30 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่หก และ

(3) เป็นร้อยละ 20 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบเอ็ด

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า “ปี” หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ 31 ธันวาคมแรก ในส่วนของปีที่หนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมของปีนั้น ในส่วนของปีต่อไป

ตอนที่ 2

ตารางของมาเลเซีย

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขพิกัด

ศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 7

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของสหภาพพม่า

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของสหภาพพม่า ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี” จะต้องยกเลิกตามตารางต่อไปนี้

การยกเลิกหรือลดอากรศุลกากรตามที่กำหนดไว้ข้างล่างจะต้องเกิดขึ้นไม่เกินวันที่ 1 เมษายนของปีถัดไป

X = อัตราอากร

พื้นฐาน 2008 2011 2014 2017 2019 2021 2023 2026

40% X อัตราฐาน 40% 30% 25% 20% 10% 5% 0%

35% X < 40% 35% 30% 25% 20% 15% 10% 5% 0%

30% X < 35% 30% 30% 25% 20% 15% 10% 5% 0%

25% X < 30% 25% 20% 20% 15% 15% 10% ไม่เกิน 5%* 0%

20% X < 25% 20% 20% 15% 15% 10% 10% ไม่เกิน 5%* 0%

15% X < 20% 15% 15% 15% 10% 10% 10% ไม่เกิน 5%* 0%

10% X < 15% 10% 10% 10% 10% 8% 5% ไม่เกิน 5%* 0%

7% X < 10% 7% 7% 7% 5% 5% 5% ไม่เกิน 5%* 0%

5% X < 7% 5% 5% 5% 5% 5% 5% ไม่เกิน 5%* 0%

X < 5% อัตราฐาน 0%

* สหภาพพม่าจะต้องแจ้งอัตราอากรศุลกากรที่ตนจะใช้ เป็นลายลักษณ์อักษรกับประเทศภาคีอื่นก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2023 (พ.ศ. 2566)

(ซี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “ซี” ให้ใช้ อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้ บังคับ

(ดี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “อาร์” จะต้อง ลดตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของสหภาพพม่า ในตอนที่ 2 ของส่วน นี้ และ

(อี) สินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้นจากข้อผูกพันทางภาษีศุลกากรใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (ดี)

2. สหภาพพม่าจะต้องลดอัตราอากรศุลกากรลงไปที่ระดับไม่เกินร้อยละ 5.0 สำหรับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดอย่างน้อยร้อยละ 40 ของรายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” และ “บี” ภายในวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2021 (พ.ศ. 2564)

3. สหภาพพม่าจะต้องยกเลิกอากรศุลกากรสำหรับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดอย่างน้อยร้อยละ 90 ของรายการ ภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” และ “บี” ภายในวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 2023 (พ.ศ. 2566)

4. ให้ใช้ข้อตกลงและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่กำหนดด้วยตัวอักษร (เอ) ในแถวที่ 5 ในตารางของสหภาพพม่า ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

อัตราอากรศุลกากรจะต้องลดลงตามตารางต่อไปนี้

(1) อัตราฐาน ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และ

(2) ร้อยละ 5.0 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่ 19

5. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า “ปี” หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้ บังคับถึงวันที่ 31 มีนาคมแรก ในส่วนของปีที่หนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายนของปีนั้น ในส่วนของปีต่อไป

ตอนที่ 2

ตารางของสหภาพพม่า

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขพิกัด

ศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 8

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “เอ” จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 4*” ให้ใช้อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และให้ยกเลิกตั้งแต่วันแรกของปีที่ห้า

(ซี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 5” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดหก (6) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์

(ดี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 5*” ให้ใช้เป็นอัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และจะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดห้า (5) ครั้ง การลดประจำปีนี้จะเกิดขึ้นในวันที่หนึ่งของแต่ละปี ตั้งแต่ปีที่สอง ถึงปีที่หก

(อี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 5**” ให้ใช้เป็นอัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และจะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่หก

(เอฟ) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 7” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดแปด (8) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์

(จี) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 10” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์

(เอช) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 10*” ให้ใช้เป็นอัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และจะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบ (10) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์ การลดประจำปีนี้จะเกิดขึ้นในวันที่หนึ่งของแต่ละปี ตั้งแต่ปีที่สอง ถึงปีที่สิบเอ็ด

(ไอ) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “บี 10**” ให้ใช้เป็นอัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และจะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดหก (6) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราเท่ากับศูนย์ การลดประจำปีนี้จะเกิดขึ้นในวันที่หนึ่งของแต่ละปี ตั้งแต่ปีที่หก ถึงปีที่สิบเอ็ด

(เจ) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “ซี” ให้ใช้อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(เค) อากาศสุลกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “อาร์” จะต้องลดตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ และ

(แอล) สินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุลกการที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้นจากข้อผูกพันทางภาษีสุลกการใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (เค)

2. ให้ใช้ข้อตกลงและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้ ซึ่งระบุเป็นข้อ (เอ) ถึง (ซี) กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่ระบุด้วยตัวอักษรเหล่านี้ในแถวที่ 5 ของตารางของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

(เอ) อัตราอากาศสุลกการจะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราร้อยละ 5.0

(บี) อัตราอากรศุลกากรจะต้องเป็นอัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และเป็นร้อยละ 20.0 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สองของความตกลงนี้ หรือ

(ซี) อัตราอากรศุลกากรจะต้องเป็นอัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และเป็นร้อยละ 5.0 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่เก้าของความตกลงนี้

3. แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 1 ของส่วน 1 เพื่อความมุ่งประสงค์ในการยกเลิกหรือการลดอากรศุลกากรตามส่วนนี้ เศษส่วนใดๆที่น้อยกว่า 1.0 ของค่าร้อยละจะต้องปัดให้เป็นจำนวนเต็มที่ใกล้ที่สุด (ในกรณีร้อยละ 0.5 ให้ปัดเศษส่วนดังกล่าวขึ้นเป็นร้อยละ 1.0 ในกรณีของอากรศุลกากรที่จัดเก็บตามราคา)

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า "ปี" หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ 31 มีนาคมแรกในส่วนหนึ่งของปีที่หนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายนของปีนั้นในส่วนของปีต่อไป

ตอนที่ 2

ตารางของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขพิกัด

ศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 9

ตอนที่ 1

ตารางของสาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์จะต้องยกเลิกอากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกําหนดภายใต้ความตกลงฉบับนี้ ตั้งแต่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

ส่วนที่ 10

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของราชอาณาจักรไทย

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของราชอาณาจักรไทย ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกําหนดที่จําแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "เอ" จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ตั้งกําหนดที่จําแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 2" จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสาม (3) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(เอ) อัตราอากรศุลกากรจะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราร้อยละ 10.0

(บี) อัตราอากรศุลกากรที่ใช้กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่นำเข้ามาในปริมาณโควตาของโควตาอัตราภาษีที่ราชอาณาจักรไทยผูกพันไว้ภายใต้ความตกลงฉบับลิว ที่ โอ ซึ่งยังมีอยู่ ณ เวลานั้น จะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราอากรร้อยละ 27.00 ถึงร้อยละศูนย์ โดยการลดครั้งแรกต้องเกิดขึ้น ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(ซี) อัตราอากรศุลกากรที่ใช้กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่นำเข้ามาในปริมาณโควตาของโควตาอัตราภาษีที่ราชอาณาจักรไทยผูกพันไว้ภายใต้ความตกลงฉบับลิว ที่ โอ ซึ่งยังมีอยู่ ณ เวลานั้น จะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราอากรร้อยละ 40.00 ถึงร้อยละศูนย์ โดยการลดครั้งแรกต้องเกิดขึ้น ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(ดี) อัตราอากรศุลกากรที่ใช้กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่นำเข้ามาในปริมาณโควตาของโควตาอัตราภาษีที่ราชอาณาจักรไทยผูกพันไว้ภายใต้ความตกลงฉบับลิว ที่ โอ ซึ่งยังมีอยู่ ณ เวลานั้น จะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราอากรร้อยละ 20.00 ถึงร้อยละศูนย์ โดยการลดครั้งแรกต้องเกิดขึ้น ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(อี) อัตราอากรศุลกากรจะเป็นดังนี้

(1) อัตราที่น้อยกว่าระหว่าง อัตราเชิงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งที่เก็บจริง ณ เวลาที่นำเข้าหรือร้อยละ 5.0 ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และ

(2) เป็นศูนย์ ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่หก หรือ

(เอฟ) อัตราอากรศุลกากรจะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราร้อยละ 20.0

3. ไม่ให้ใช้วรรค 1 ของส่วนที่ 1 กับกรณีที่อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้ประเภทย่อย 2710.111 ประเภทย่อย 2710.192 และประเภทย่อย 2710.193 ของ เอช เอส สำหรับอากรศุลกากรที่จัดเก็บตามสภาพของสินค้าเหล่านี้ เศษส่วนใดๆ ที่น้อยกว่า 0.001 ของหน่วยเงินตราที่เป็นทางการจะต้องปิดเศษส่วนให้เป็นทศนิยมสาม (3) ตำแหน่งที่ใกล้เคียงที่สุด (ในกรณีของ 0.0005 ให้ปิดเศษส่วนขึ้นเป็น 0.001)

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า "ปี" หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ 31 มีนาคมแรก ในส่วนของปีหนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายนของปีนั้น ในส่วนของปีต่อไป

ตอนที่ 2

ตารางของราชอาณาจักรไทย

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขพิกัด

ศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 11

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "เอ" จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 2" จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสาม (3) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(ซี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 4" จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดห้า (5) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(ดี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 5*" ให้ใช้อัตราฐาน และจะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่หก

(อี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 6" จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดเจ็ด (7) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(เอฟ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 8" จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดเก้า (9) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(จี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 10" จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(เอช) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 10*" ให้ใช้อัตราฐาน และจะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบเอ็ด

(ไอ) อากรศุลกากรสำหรับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จัดอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 10**" จะต้องยกเลิกตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามที่ระบุในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

(เจ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 15" จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบหก (16) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(เค) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 15*" ให้ใช้อัตราฐาน และจะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบหก

(แอล) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 16" จะต้องยกเลิกด้วยการลดย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเจ็ด (17) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(เอ็ม) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ "บี 16*" ให้ใช้อัตราฐาน และจะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบเจ็ด

(เอ็น) อากาศสุสกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุสกการที่ระบุ “ซี” ให้ใช้
อัตราฐาน

(โอ) อากาศสุสกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุสกการที่ระบุ “อาร์ 1” ให้ใช้
อัตราฐาน และจะต้องลดลงมาที่อัตราร้อยละ 5.0 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบแปด

(พี) อากาศสุสกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุสกการที่ระบุ “อาร์ 2” ให้ใช้
อัตราฐาน และจะต้องลดลงมาที่อัตราร้อยละ 50.0 ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบหก และ

(คิว) สินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุสกการที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้น
จากข้อผูกพันทางภาษีสุสกการใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (พี)

(อาร์) อากาศสุสกการของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุสกการที่ระบุด้วย “* ”
จะต้องกำหนดตามการจำแนกพิภคสุสกการภายในประเทศ

2. ให้ใช้ข้อตกลงและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้ ซึ่งระบุเป็นข้อ (เอ) ถึง (ดี) กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนด
ที่ระบุด้วยตัวอักษรเหล่านี้ในแถวที่ 5 ของตารางของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

(เอ) อัตราอากาศสุสกการจะต้องลดลงมาที่อัตราร้อยละ 2.0 ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับและ
ยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบเอ็ด

(บี) อัตราอากาศสุสกการจะต้องลดลงมาที่อัตราร้อยละ 3.0 ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับและ
ยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบเอ็ด

(ซี) อัตราอากาศสุสกการจะต้องเป็นอัตราฐาน ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และลดลงมาที่อัตราร้อย
ละ 1.0 ณ ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สอง และยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบเอ็ด หรือ

(ดี) อัตราอากาศสุสกการจะต้องเป็นอัตราฐาน ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ และลดลงมาที่อัตราร้อย
ละ 3.0 ณ ตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สองและยกเลิกตั้งแต่วันที่หนึ่งของปีที่สิบเอ็ด

3. แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 1 ของส่วน 1 เพื่อความมุ่งประสงค์ในการยกเลิกหรือการลดอากาศสุสกการ
ตามส่วนนี้ เศษส่วนใดๆ ที่น้อยกว่า 1.0 ของค่าร้อยละจะต้องปัดให้เป็นจำนวนเต็มที่ดีที่สุด (ในกรณีร้อยละ 0.5
ให้ปัดเศษส่วนดังกล่าวขึ้นเป็นร้อยละ 1.0) ในกรณีของอากาศสุสกการที่จัดเก็บตามราคา

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า “ปี” หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้
บังคับถึงวันที่ 31 มีนาคมแรก ในส่วนของปีที่หนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1
เมษายนของปีนั้น ในส่วนของปีต่อไป

5. ในกรณีที่อัตราอากาศสุสกการเชิงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่งที่ใช้บังคับกับสินค้าหนึ่งๆ ต่ำกว่า
อัตราสุสกการตามที่กำหนดในส่วนนี้ที่ใช้บังคับกับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีสุสกการ
เดียวกันกับสินค้านั้น สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามจะต้องนำอัตราที่ต่ำกว่าสำหรับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดนั้นมา
ใช้บังคับ

ตอนที่ 2

ตารางของสาธารณรัฐตั้งกมนิยมเวียดนาม

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลขพิกัด

ศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ส่วนที่ 12

ตอนที่ 1

หมายเหตุสำหรับตารางของญี่ปุ่น

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อ 16 ให้ใช้การแบ่งประเภทตามที่ระบุไว้ในแถวที่ 4 ในตารางของญี่ปุ่นในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ ดังนี้

(เอ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอ” จะต้องยกเลิกตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(บี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 5” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดหก (6) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(ซี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 7” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดแปด (8) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(ดี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 10” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(อี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “บี 15” จะต้องยกเลิกด้วยการลดอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบหก (16) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรเท่ากับศูนย์

(เอฟ) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “ซี” ให้ใช้อัตราฐานตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(จี) อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “อาร์” จะต้องลดตามข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในหมายเหตุในแถวที่ 5 ในตารางของญี่ปุ่น ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้ และ

(จึ) สินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรที่ระบุ “เอกซ์” จะต้องได้รับการยกเว้นจากข้อผูกพันทางภาษีศุลกากรใดๆ ที่อ้างถึงในอนุวรรค (เอ) ถึง (จึ)

2. ให้ใช้ข้อกำหนดและเงื่อนไขในหมายเหตุต่อไปนี้ ซึ่งระบุเป็นข้อ (เอ) ถึง (บีบี) กับสินค้าที่ได้ถึงกำหนดที่ระบุด้วยตัวอักษรเหล่านี้ในแถวที่ 5 ของตารางของญี่ปุ่น ในตอนที่ 2 ของส่วนนี้

(เอ) อัตราอากรศุลกากรจะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรร้อยละ 3.8

(บี) อัตราอากรศุลกากรจะต้องลดลงอย่างเท่ากันทุกปี ปีละหนึ่งครั้ง รวมทั้งหมดสิบเอ็ด (11) ครั้ง จากอัตราฐานถึงอัตราอากรร้อยละ 3.9

(บีบี) ให้อัตราอากรศุลกากรเป็นอัตรา ดังนี้

(1) อัตราอากรศุลกากรจะต้องลดลง ดังนี้

(1) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 27.9 หรือ 21.56 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

(2) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 26.1 หรือ 20.13 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่สอง

(3) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 24.2 หรือ 18.69 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่สาม

(4) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 22.4 หรือ 17.25 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่สี่

(5) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 20.5 หรือ 15.81 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่ห้า

(6) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 18.6 หรือ 14.38 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่หก

(7) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 16.8 หรือ 12.94 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่เจ็ด

(8) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 14.9 หรือ 11.5 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่แปด

(9) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 13 หรือ 10.06 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่เก้า

(10) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 11.2 หรือ 8.63 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่สิบ และ

(11) อัตราที่มากกว่าระหว่างร้อยละ 9.3 หรือ 7.19 เชนต่อกิโลกรัม ตั้งแต่วันที่ 1 ของปีที่สิบเอ็ด และ

(2) แม้จะกำหนดไว้ในอนุวรรค (1) อัตราอากรศุลกากรจะต้องเป็นร้อยละ 50 หากอากรศุลกากรที่จัดเก็บตามสภาพภายใต้อนุวรรค (1) มากกว่าร้อยละ 50

3. ไม่ให้ใช้วรรค 1 ของส่วนที่ 1 กับกรณีที่อากรศุลกากรของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้ประภทย่อย 0703.10 ของเอช เอส ซึ่งมาจากค่าต่างระหว่างมูลค่าของอากรศุลกากรและมูลค่าที่ระบุไว้ในแถวที่ 3 ในตารางของญี่ปุ่นในส่วนนี้

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของส่วนนี้ คำว่า "ปี" หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับถึงวันที่ 31 มีนาคมแรก ในส่วนของปีที่หนึ่ง และหมายถึง ระยะเวลาสิบสองเดือนซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมของปีนั้น ในส่วนของปีต่อไป

5. ในกรณีที่อัตราอากรศุลกากรเชิงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ซึ่งที่ใช้บังคับกับสินค้าหนึ่งๆ ต่ำกว่าอัตราศุลกากรตามที่กำหนดในส่วนนี้ที่ใช้บังคับกับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดที่จำแนกอยู่ภายใต้รายการภาษีศุลกากรเดียวกันกับสินค้านั้น ญี่ปุ่นจะต้องนำอัตราที่ต่ำกว่าสำหรับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดนั้นมาใช้บังคับ

ตอนที่ 2

ตารางของญี่ปุ่น

แถวที่ 1 แถวที่ 2 แถวที่ 3 แถวที่ 4 แถวที่ 5

หมายเลข

พิกัดศุลกากร

รายการสินค้า อัตราฐาน ประเภท หมายเหตุ

ภาคผนวก 2

กฎเฉพาะรายสินค้า

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของกฎเฉพาะรายสินค้าที่กำหนดในภาคผนวกนี้ คำว่า

(เอ) “อาร์ วี ซี 40%” หมายถึง สินค้าที่มีสัดส่วนมูลค่าต้นทุนการผลิตในภูมิภาคไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบ (40) ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณที่ระบุในข้อ 27 และได้กระทำกระบวนการผลิตขั้นสุดท้ายในประเทศภาคี

หมายเหตุ: เพื่อความมุ่งประสงค์ของภาคผนวกนี้ ให้ใช้อनुวรรค 2 (เอ) ของข้อ 27 บังคับ

(บี) “ซี ซี” หมายถึง การเปลี่ยนพิกัดศุลกากรในระดับตอน ประเภท หรือประเภทย่อยจากตอนอื่นใด ซึ่งหมายความว่า วัสดุที่ไม่ได้ตั้งกำเนิดทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตของสินค้าได้ผ่านการเปลี่ยนพิกัดที่ระดับ 2 หลักของ เอช เอส (กล่าวคือ การเปลี่ยนตอน)

(ซี) “ซี ที เอช” หมายถึง การเปลี่ยนพิกัดศุลกากรในระดับตอน ประเภท หรือประเภทย่อยจากประเภทอื่นใด ซึ่งหมายความว่า วัสดุที่ไม่ได้ตั้งกำเนิดทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตของสินค้าได้ผ่านการเปลี่ยนพิกัดที่ระดับ 4 หลักของ เอช เอส (กล่าวคือ การเปลี่ยนประเภท)

(ดี) “ซี ที เอส เอช” หมายถึง การเปลี่ยนพิกัดศุลกากรในระดับตอน ประเภท หรือประเภทย่อยจากประเภทย่อยอื่นใด ซึ่งหมายความว่า วัสดุที่ไม่ได้ตั้งกำเนิดทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตของสินค้าได้ผ่านการเปลี่ยนพิกัดที่ระดับ 6 หลักของ เอช เอส (กล่าวคือ การเปลี่ยนประเภทย่อย)

(อี) “ดับบลิว โอ” หมายถึง สินค้าได้มาทั้งหมดหรือมีการผลิตทั้งหมดภายในประเทศภาคีหนึ่งตามที่ได้นิยามไว้ในข้อ 25

2. ภาคผนวกนี้อยู่บนพื้นฐานของระบบฮาร์โมนิซที่ให้แก่ไขเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2002 (พ.ศ. 2545)

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุวรรค 1(บี) ของข้อ 28 ให้บังคับใช้ดังต่อไปนี้

(เอ) ในกรณีของสินค้าที่ถูกจำแนกภายใต้ประเภทย่อย 1803.10 1803.20 และ 1805.00 ของเอชเอส มูลค่ารวมของวัสดุที่ไม่ได้ตั้งกำเนิดที่ใช้ในการผลิตนั้น โดยไม่ได้ผ่าน ซี ที ซี ที่กำหนด จะต้องไม่เกินร้อยละสิบ (10) ของ เอฟ โอ บี และ

(บี) ในกรณีของสินค้าที่ถูกจำแนกภายใต้ประเภทย่อย 2103.90 ของระบบ เอช เอส มูลค่ารวมของวัสดุที่ไม่ได้ตั้งกำเนิดที่ใช้ในการผลิตนั้น โดยไม่ได้ผ่าน ซี ที ซี ที่กำหนด จะต้องไม่เกินร้อยละเจ็ด (7) ของ เอฟ โอ บี

ภาคผนวก 3

ผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

สินค้าที่ครอบคลุมในเอกสารแนบ (เอ) หรือ (บี) ของปฏิญญารัฐมนตรีว่าด้วยการค้าผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งได้รับการรับรองในการประชุมระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลกเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ. 1996 (พ.ศ. 2539) และใช้เป็นวัสดุในการผลิตสินค้าอื่นในประเทศภาคี อาจถือเป็นวัสดุที่ได้ตั้งกำเนิดของประเทศภาคีนั้น โดยไม่คำนึงถึงกฎเฉพาะรายสินค้าที่ใช้กับสินค้านั้น โดยมิเงื่อนไขว่าสินค้านั้นต้องประกอบภายในประเทศภาคีใดประเทศหนึ่ง ยกเว้นกรณีที่สินค้านั้นถูกจำแนกอยู่ในประเภทย่อย 8541.10 ถึง 8542.90

ภาคผนวก 4

ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

กฎข้อ 1

คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์ของภาคผนวกนี้ คำว่า

(เอ) “หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจ” หมายถึง หน่วยงานที่มีอำนาจซึ่งตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเศภาคีแต่ละฝ่าย เป็นผู้รับผิดชอบในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ซี โอ”) หรือการแต่งตั้งองค์กรหรือหน่วยงานที่ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และ

(บี) “หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายถึง หน่วยงานของประเทศภาคีผู้นำเข้า นอกเหนือจากหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีนั้น ซึ่งรับผิดชอบในการตรวจพิสูจน์และการเยี่ยมชมเพื่อการตรวจพิสูจน์ในประเทศภาคีผู้นำเข้า

กฎข้อ 2

การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

1. เมื่อมีการร้องขออย่างเป็นทางการโดยผู้ส่งออกหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ส่งออก หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีส่งออกจะต้องออก ซี โอ หรือภายใต้อำนาจที่ให้ไว้โดยกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีผู้ส่งออกอาจแต่งตั้งองค์กรหรือหน่วยงาน (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “หน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้ง”) ให้ออก ซี โอ

2. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องให้บัญชีรายชื่อและที่อยู่ และบัญชีของตัวอย่างลายมือชื่อ และตัวอย่างของตราประทับที่เป็นทางการหรือตราประทับที่ใช้ในสำนักงานสำหรับการออก ซี โอ ของหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจและหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจ (หากมี) แก่ประเทศภาคีอื่น

3. ซี โอ ใดๆ ที่มีลายมือชื่อซึ่งไม่ได้อยู่ในบัญชีที่อ้างถึงในวรรค 2 ย่อมไม่สามารถใช้ได้

4. กรณีผู้ส่งออกไม่ได้เป็นผู้ผลิตสินค้านั้นในประเทศภาคีผู้ส่งออก ผู้ส่งออกอาจร้องขอ ซี โอ บนพื้นฐานของ

(เอ) การสำแดงซึ่งให้โดยผู้ส่งออกแก่หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้น บนพื้นฐานของข้อมูลซึ่งให้โดยผู้ผลิตสินค้านั้นของผู้ส่งออกรายนั้น หรือ

(บี) การสำแดงด้วยความสมัครใจซึ่งให้โดยผู้ผลิตสินค้านั้นแก่หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้น ซึ่งเป็นไปตามการร้องขอของผู้ส่งออก

5. ซี โอ จะออกได้ก็ต่อเมื่อหลังจากผู้ส่งออกซึ่งร้องขอให้ออก ซี โอ หรือผู้ผลิตสินค้านั้นในประเทศภาคีผู้ส่งออก ตามที่ระบุในอนุวรรค 4 (บี) ได้พิสูจน์ต่อหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานภาครัฐผู้มีอำนาจนั้นว่า สินค้าที่จะส่งออกนั้นมีคุณสมบัติครบในการเป็นสินค้าที่ได้รับถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออกรายนั้น

6. ถ้าหลังจากการออก ซี โอ ผู้ส่งออกหรือผู้ผลิต ตามที่ระบุในวรรค 5 รู้ว่า สินค้าดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติครบในการเป็นสินค้าที่ได้รับถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออกรายนั้น จะต้องแจ้งหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือ

หน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้นเป็นลายลักษณ์อักษรโดยไม่ชักช้า ภายใต้กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีส่งออก

7. ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจในประเทศภาคีส่งออกหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้นได้รับการแจ้งตามวรรค 6 หรือถ้าได้รู้หลังจากได้ออก ซี โอ ไปแล้วว่าสินค้านั้นไม่มีคุณสมบัติครบในการเป็นสินค้าที่ได้รับถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีส่งออก หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีส่งออกหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้นจะต้องยกเลิก ซี โอ และแจ้งการยกเลิกแก่ผู้ส่งออกซึ่งได้รับการออก ซี โอ โดยทันที และจะต้องแจ้งต่อหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีส่งออก ยกเว้นในกรณีที่ผู้ส่งออกได้คืน ซี โอ แก่หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีส่งออกแล้ว

8. รูปแบบของ ซี โอ และเนื้อหาของ ซี โอ จะต้องเป็นภาษาอังกฤษ และจะต้องมีข้อมูลขั้นต่ำตามที่ได้ระบุในเอกสารแนบของภาคผนวกนี้

กฎข้อ 3

การแสดงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ผู้นำเข้าจะต้องยื่นเอกสารต่อไปนี้ต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรของประเทศภาคีส่งเข้า

(เอ) ซี โอ ที่มีผลใช้ได้ และ

(บี) เอกสารอื่นๆ ที่กำหนดตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีส่งเข้า (เช่น บัญชีราคาสินค้า รวมถึงบัญชีราคาสินค้าที่ออกโดยประเทศที่สาม และใบตราส่งสินค้าชนิดทรูบิลด์ออฟแลคคิง ที่ออกโดยประเทศภาคีส่งออก)

2. ไม่ต้องใช้ ซี โอ สำหรับการนำเข้าสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดจากประเทศภาคีส่งออกซึ่งสินค้านั้นมีราคาศุลกากรรวมแล้วไม่เกินสองร้อยเหรียญสหรัฐอเมริกา (200 เหรียญสหรัฐ) หรือสกุลเงินของประเทศภาคีส่งเข้าที่เทียบเท่าหรือราคาที่สูงกว่าตามที่ประเทศภาคีส่งเข้าอาจกำหนดขึ้น

3. กรณีที่สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีส่งออกได้นำเข้าผ่านประเทศภาคีหนึ่งแห่งหรือมากกว่านอกจากประเทศภาคีส่งออกและประเทศภาคีส่งเข้า หรือผ่านประเทศที่ไม่ใช่ภาคี ประเทศภาคีส่งเข้าอาจขอให้ผู้นำเข้าซึ่งขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในสินค้านั้นยื่นเอกสาร ดังนี้

(เอ) สำเนาใบตราส่งสินค้าชนิด ทรูบิลด์ออฟแลคคิง หรือ

(บี) หนังสือรับรองหรือข้อมูลอื่นใดที่ให้ไว้โดยหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีอื่นๆ หรือประเทศที่ไม่ใช่ภาคี หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้พิสูจน์ว่า สินค้านั้นไม่ได้ผ่านกระบวนการอื่นนอกจากการขนถ่ายสินค้าลง การขนถ่ายสินค้าขึ้น และกระบวนการอื่นใดเพื่อถนอมรักษาสินค้าให้อยู่ในสภาพดีในประเทศภาคีส่งเข้าหรือประเทศที่ไม่ใช่ภาคีเหล่านั้น

4. (เอ) แม้จะกำหนดไว้ในวรรค 5 ของกฎข้อ 2 กรณีที่สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดจะถูกส่งออกจากประเทศภาคีส่งเข้าไปยังประเทศภาคีหนึ่ง และมี ซี โอ (ซึ่งต่อไปนี้ในวรรคนี้เรียกว่า “ซี โอ ดับเบิลบี”) ที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีส่งออก หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีส่งเข้าอาจออก ใบคทู้แบ็ค ซี โอ ซึ่งเป็น ซี โอ ฉบับใหม่สำหรับสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดนั้นหากมีการ

ยื่นคำร้อง โดยผู้ส่งออกในประเทศภาคีผู้นำเข้าหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ส่งออกพร้อมกับแสดง ซี ไอ ดันฉบับที่ยังมีผลใช้ได้

(บี) กรณีที่ได้ออก แบ็คทูแบ็ค ซี ไอ ตามอนุวรรค (เอ) จะต้องตีความ “สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออก” ซึ่งได้ระบุในบทที่ 3 และภาคผนวกนี้ว่า เป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีซึ่งหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีนั้น ได้ออก ซี ไอ ดันฉบับ

กฎข้อ 4

การมีผลใช้ได้ของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

1. ให้ยื่น ซี ไอ ต่อหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าภายในหนึ่ง (1) ปีนับจากวันที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจ
2. กรณีที่ได้ยื่น ซี ไอ ต่อหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าหลังจากสิ้นสุดกำหนดเวลาอื่นตามที่กำหนดในวรรค 1 จะยอมรับ ซี ไอ นั้นได้ เมื่อการที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดนั้นเป็นผลมาจากเหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นใดเกินวิสัยการควบคุมของผู้ส่งออกหรือผู้นำเข้าอันรับฟังได้
3. ซี ไอ ที่ออกจะใช้กับการนำเข้าสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออกไปยังประเทศภาคี ผู้นำเข้าครั้งเดียว

กฎข้อ 5

การเก็บรักษาข้อมูล

1. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องทำให้มั่นใจว่าผู้ส่งออกซึ่งได้รับการออก ซี ไอ หรือผู้ผลิตสินค้าในประเทศภาคีผู้ส่งออกตามที่อ้างถึงในอนุวรรค 4 (บี) ของกฎข้อ 2 ได้เก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของสินค้านั้นตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีนั้น เพื่อความมุ่งประสงค์ของความตกลงฉบับนี้ ผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตจะต้องเก็บรักษาข้อมูลเหล่านี้เป็นเวลาสาม (3) ปีนับจากวันที่ได้รับการออก ซี ไอ
2. ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องทำให้มั่นใจว่า หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจจะเก็บรักษาข้อมูลของ ซี ไอ ที่ออกไปเป็นระยะเวลาสาม (3) ปีหลังจากวันที่ออก ซี ไอ นั้น ข้อมูลดังกล่าวรวมถึงเอกสารสนับสนุนทั้งหมดซึ่งได้แสดงเพื่อพิสูจน์การมีคุณสมบัติของสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออก

กฎข้อ 6

การตรวจพิสูจน์

1. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการกำหนดว่า สินค้าที่นำเข้าจากประเทศภาคีหนึ่งและขอใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรมีคุณสมบัติเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีนั้นภายใต้ความตกลงฉบับนี้หรือไม่หน่วยงานศุลกากรหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีผู้นำเข้าอาจร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของสินค้านั้น หากว่าคำร้องขอได้ทำไปยังหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกบนพื้นฐานของ ซี ไอ
2. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 1 หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกจะต้องให้ข้อมูลซึ่งได้รับการร้องขอภายในเวลาไม่เกินสาม (3) เดือนหลังจากวันที่ได้รับคำร้องภายใต้กฎหมายและระเบียบ

ข้อบังคับของประเศภาคีสั่งออก ถ้าหน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของประเศภาคีสั่งนำเข้าพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็น อาจร้องขอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้า ถ้าข้อมูลเพิ่มเติมได้ถูกร้องขอโดยหน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของประเศภาคีสั่งนำเข้า หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเศภาคีสั่งออกจะต้องให้ข้อมูลซึ่งได้รับการร้องขอภายในเวลาไม่เกินสาม (3) เดือนหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอ ข้อมูลเพิ่มเติมนั้นภายใต้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเศภาคีสั่งออก

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 2 หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเศภาคีสั่งออกอาจร้องขอให้ผู้ส่งออกซึ่งได้รับ ซี ไอ หรือผู้ผลิตสินค้าในประเศภาคีสั่งออกตามวรรค-4 (บี) ของกฎข้อ 2 จัดส่งข้อมูลตามที่ได้รับการร้องขอ

4. คำร้องขอข้อมูลตามวรรค 1 ไม่ได้ห้ามการเยี่ยมชมเพื่อการตรวจพิสูจน์ตามที่กำหนดไว้ในกฎข้อ 7

5. ระหว่างกระบวนการซึ่งกำหนดไว้ในกฎข้อนี้และกฎข้อ 7 หน่วยงานตุลาการของประเศภาคีสั่งนำเข้าสามารถระงับการขอให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในขณะที่รอผลการตรวจพิสูจน์ และจะต้องไม่รอให้กระบวนการเสร็จสิ้นก่อนที่จะตรวจปล่อยสินค้าให้ผู้นำเข้า เว้นแต่อยู่ภายใต้มาตรการทางบริหารที่เหมาะสม

6. ประเศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องให้ชื่อของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก่ประเศภาคีอื่น (หากมี)

กฎข้อ 7

การเยี่ยมชมเพื่อการตรวจพิสูจน์

1. หน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเศภาคีสั่งนำเข้าอาจร้องขอประเศภาคีสั่งออกให้ (เอ) รวบรวมและให้ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดของสินค้าและเพื่อความมุ่งประสงค์นั้น อาจตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้นผ่านการเยี่ยมชมโดยหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเศภาคีสั่งออก โดยมีหน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเศภาคีสั่งนำเข้าติดตามไปยังสถานที่ของผู้ส่งออกซึ่งได้รับการออก ซี ไอ หรือผู้ผลิตสินค้าในประเศภาคีสั่งออกตามอนุวรรค 4 (บี) ของกฎข้อ 2 และ

(บี) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งอยู่ในการครอบครองของหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเศภาคีสั่งออกหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจระหว่างการเยี่ยมชมตามอนุวรรค (เอ)

2. เมื่อประเศภาคีสั่งนำเข้าร้องขอให้ประเศภาคีสั่งออกนำเยี่ยมชมตามวรรค 1 หน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเศภาคีสั่งนำเข้าจะต้องส่งหนังสือติดต่อสื่อสารเป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีการร้องขอดังกล่าวไปยังประเศภาคีสั่งออกล่วงหน้าก่อนอย่างน้อยหกสิบ (60) วันนับจากวันที่ได้เสนอเข้าเยี่ยมชม ประเศภาคีสั่งออกจะต้องยืนยันการรับหนังสือดังกล่าว หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเศภาคีสั่งออกจะต้องขอหนังสือยินยอมจากผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตสินค้าในประเศภาคีสั่งออกซึ่งจะได้รับการเข้าเยี่ยมชม

3. การติดต่อสื่อสารตามที่ระบุในวรรค 2 จะต้องรวมถึง

(เอ) หน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ออกหนังสือติดต่อสื่อสารนั้น

(บี) ชื่อของผู้ส่งออก หรือผู้ผลิตสินค้าในประเศภาคีสั่งออกซึ่งเป็นเจ้าของสถานที่ที่ได้รับคำขอเยี่ยมชม

(ซี) วันและเวลาที่เสนอจะเยี่ยมชม

(ดี) เป้าหมายและขอบเขตของการเยี่ยมชมที่เสนอ ซึ่งรวมถึงการอ้างที่เฉพาะเจาะจงถึงสินค้าซึ่งจะมีการตรวจพิสูจน์ที่กล่าวถึงใน ซี ไอ และ

(อี) ชื่อและตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานศุลกากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีผู้นำเข้าซึ่งจะไปเข้าร่วมในการเยี่ยมชม

4. ประเทศภาคีผู้ส่งออกจะต้องตอบเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังประเทศภาคีผู้นำเข้า ภายในสามสิบ (30) วันนับแต่วันที่ได้รับการติดต่อสื่อสารตามที่ระบุในวรรค 2 ว่าจะรับหรือปฏิเสธการเยี่ยมชมที่ได้รับการร้องขอตามวรรค 1

5. หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกจะต้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้รับตามวรรค 1 แก่หน่วยงานศุลกากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีผู้นำเข้า โดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีภายในสี่สิบห้า (45) วัน หรือระยะเวลาอื่นใดตามที่ได้ตกลงกันนับจากวันสุดท้ายของการเยี่ยมชม

กฎข้อ 8

การกำหนดถิ่นกำเนิดสินค้าและการปฏิบัติพิเศษทางภาษีศุลกากร

1. หน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าอาจปฏิเสธการปฏิบัติพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่สินค้าซึ่งผู้นำเข้าขอใช้สิทธิ ในกรณีที่สินค้านั้นไม่มีคุณสมบัติของการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออก หรือในกรณีที่ผู้นำเข้าไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องใดๆ ของภาคผนวกนี้

2. ในกรณีที่ได้กระทำกระบวนการการตรวจพิสูจน์ตามกฎข้อ 6 และ 7 หน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าอาจกำหนดว่า สินค้าไม่มีคุณสมบัติของการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออกและอาจปฏิเสธการปฏิบัติพิเศษทางภาษีศุลกากร ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(เอ) หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกไม่สามารถตอบสนองต่อการร้องขอภายในระยะเวลาที่ระบุในวรรค 2 ของกฎข้อ 6 หรือวรรค 5 ของกฎข้อ 7

(บี) ประเทศภาคีผู้ส่งออกปฏิเสธที่จะนำการเยี่ยมชมเพื่อการตรวจพิสูจน์ตามที่หน่วยงานทางศุลกากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร้องขอ หรือประเทศภาคีนั้นไม่สามารถตอบสนองต่อ หนังสือติดต่อสื่อสารตามที่ระบุในวรรค 2 ของกฎข้อ 7 ภายในเวลาที่ระบุในวรรค 4 ของกฎข้อ 7 หรือ

(ซี) ข้อมูลที่ได้ให้แก่อนุญาตของหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าตามกฎข้อ 6 หรือกฎข้อ 7 ไม่เพียงพอในการพิสูจน์ว่า สินค้านั้นมีคุณสมบัติของการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออก

3. ในกรณีที่ได้กระทำกระบวนการการตรวจพิสูจน์ในกฎข้อ 6 หรือ 7 หน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าจะต้องให้หนังสือผลการพิจารณาแก่อนุญาตของหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติของการเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออกหรือไม่ โดยรวมถึงผลของข้อเท็จจริงและพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการพิจารณาดังกล่าว (เว้นแต่จะมีการตกลงกันเป็นอย่างอื่นโดยประเทศภาคีผู้นำเข้ากับประเทศภาคีผู้ส่งออก) ในระยะเวลาไม่เกินสามสิบ (30) วันหลังจากวันที่ได้รับข้อมูลสุดท้ายที่จัดทำมาให้โดยหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกตามกฎข้อ 6 หรือหกสิบ (60) วันหลังจากวันสุดท้ายของการเยี่ยมชมตามกฎข้อ 7

4. หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกจะต้องแจ้งการพิจารณาของหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าตามที่ระบุในวรรค 3 แก่ผู้ส่งออก หรือผู้ผลิตสินค้าในประเทศภาคีผู้ส่งออกซึ่งเป็นเจ้าของสถานที่ที่ได้รับการเข้าเยี่ยมชมตามกฎข้อ 7 ในกรณีที่มีการพิจารณาว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติเป็นสินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดของประเทศภาคีผู้ส่งออก ให้คืนสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรที่ถูกระงับไปแก่สินค้านั้น

กฎข้อ 9

การรักษาความลับ

1. กรณีที่ประเทศภาคีให้ข้อมูลแก่ประเทศภาคีอื่นตามภาคผนวกนี้และระบุว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ ประเทศภาคีที่ได้รับข้อมูลจะต้องรักษาความลับของข้อมูลนั้น คู่คุ้มครองข้อมูลนั้นจากการเปิดเผยซึ่งอาจมีผลเสียหายต่อสถานภาพในการแข่งขันของบุคคลซึ่งให้ข้อมูลดังกล่าว ใช้ข้อมูลเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ที่ประเทศภาคีที่ให้ข้อมูลกำหนดเท่านั้น และไม่เปิดเผยข้อมูล โดยปราศจากการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรของประเทศภาคีที่ให้ข้อมูล

2. ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีผู้นำเข้าตามภาคผนวกนี้

(เอ) จะต้องถูกใช้โดยหน่วยงานผู้มีอำนาจดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ของการตรวจพิสูจน์ ซี ไอ ภายใต้ภาคผนวกนี้เท่านั้น และ

(บี) จะต้องไม่ถูกใช้โดยประเทศภาคีผู้นำเข้าในกระบวนการพิจารณาทางอาญาใดๆ ที่ดำเนินการโดยศาลหรือผู้พิพากษา หากปราศจากการอนุญาตที่เป็นลายลักษณ์อักษรของประเทศภาคีผู้ส่งออกที่ให้ข้อมูลนั้น

กฎข้อ 10

บทลงโทษที่เหมาะสมหรือมาตรการอื่นๆ ที่ต่อต้านการฉ้อฉล

ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องจัดตั้งให้มีหรือคงไว้ซึ่งบทลงโทษที่เหมาะสมหรือมาตรการอื่นที่ต่อต้านผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตของตนที่กระทำฉ้อฉลเกี่ยวกับ ซี ไอ ซึ่งรวมถึงการยื่นการสำแดงหรือเอกสารอันเป็นเท็จต่อหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีนั้น

กฎข้อ 11

ระเบียบข้อบังคับเพื่อการปฏิบัติตาม

ณ วันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามวรรค 1 ของข้อ 79 คณะกรรมการร่วมจะต้องออกระเบียบข้อบังคับเพื่อการปฏิบัติตามซึ่งกำหนดระเบียบข้อบังคับที่มีรายละเอียดตามที่หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจและหน่วยงานที่มีอำนาจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีจะต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ภาคผนวกนี้

เอกสารแนบของภาคผนวก 4

ข้อมูลขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

1. ชื่อ ที่อยู่และประเทศ ของผู้ส่งออก
2. ชื่อ ที่อยู่และประเทศของผู้นำเข้า หรือชื่อ ที่อยู่และประเทศของผู้รับ (หากมี)
3. เลขที่หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
4. ถิ่นกำเนิดของสินค้า
5. เลขที่และวันที่ของบัญชีราคาสินค้า
6. รายละเอียดการขนส่ง (หากทราบ)
7. ตัวเลขรหัสพิกัดศุลกากรตามระบบฮาร์โมนไนซ์
8. เครื่องหมาย จำนวน เลขที่และชนิดของหีบห่อ ลักษณะของสินค้า

9. ปริมาณ (หน่วย)
10. เกณฑ์การได้ถิ่นกำเนิดสินค้า (รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับ ซี ที ซี อาร์ วี ซี และการสะสม)
11. การสำแดงโดยผู้ส่งออก
12. การรับรอง

เอกสารแนบของภาคผนวก 4
ระเบียบข้อบังคับเพื่อการปฏิบัติตาม

กฎข้อ 1 การขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

การขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ซี โอ”) ควรทำโดยผู้ส่งออกหรือตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้ส่งออก โดยขอต่อหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้น พร้อมด้วยเอกสารสนับสนุนซึ่งพิสูจน์ว่าสินค้าที่จะส่งออกมีคุณสมบัติที่จะได้รับการออก ซี โอ ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับภายในของประเทศภาคีผู้ส่งออก ในกรณีที่มีการตรวจสอบถิ่นกำเนิดสินค้าก่อนการส่งออก ผลของการตรวจสอบซึ่งเป็นไปตามการทบทวนตามระยะเวลาที่กำหนดหรือเวลาใดๆ ที่เหมาะสม ควรได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักฐานสนับสนุนในการกำหนดถิ่นกำเนิดของสินค้าที่จะส่งออกหลังจากนั้น การตรวจสอบก่อนการส่งออกไม่อาจกระทำได้กับสินค้าที่ตามธรรมชาติของสินค้าแล้วสามารถระบุถิ่นกำเนิดสินค้าได้โดยง่าย

กฎข้อ 2 การออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้น ควรดำเนินการตรวจสอบที่เหมาะสมโดยสุจริตตามความสามารถตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีนั้นสำหรับการขอ ซี โอ แต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า

- (เอ) ซี โอ นั้นครบถ้วนสมบูรณ์และลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนาม
- (บี) ถิ่นกำเนิดของสินค้าเป็นไปตามบทที่ 3 (กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า) ของความตกลง เอ เจ ซี อี ที
- (ซี) ข้อความอื่นๆ ใน ซี โอ สอดคล้องกับหลักฐานเอกสารสนับสนุนที่ยื่น และ
- (ดี) รายละเอียด ปริมาณและน้ำหนักของสินค้า เครื่องหมายและเลขที่ของหีบห่อ จำนวนและชนิดของหีบห่อตามที่ระบุ สอดคล้องกับสินค้าที่จะส่งออก

กฎข้อ 3 รูปแบบของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

- (เอ) ซี โอ ควรเป็นกระดาษขนาด เอ4 และมีรูปแบบตามที่แสดงในเอกสารแนบท้าย 1-เอ (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “แบบ ซี โอ”)
- (บี) ซี โอ ประกอบด้วยต้นฉบับและสำเนาสอง (2) ฉบับในกรณีของประเทศสมาชิกอาเซียนและมีเฉพาะต้นฉบับสำหรับกรณีของญี่ปุ่น
- (ซี) ซี โอ ควรแสดงเลขที่อ้างอิงแยกกันตามที่ให้ไว้โดยสถานที่หรือสำนักงานที่ออกให้
- (ดี) ในกรณีที่มี “บัญชีราคาสินค้าจากประเทศที่สาม” ควรมีการระบุข้อมูลดังกล่าวไว้ใน ซี โอ พร้อมด้วยข้อมูล เช่น ชื่อและประเทศของบริษัทที่ออกบัญชีราคาสินค้านั้น

(อี) การสำแดงสำหรับ ซี ไอ ควรทำให้ครบถ้วนสมบูรณ์โดยผู้ส่งออกในช่องที่ 9 โดยลายมือชื่อของผู้ส่งออกอาจเป็นลายมือหรือพิมพ์โดยอิเล็กทรอนิกส์

(เอฟ) ลายมือชื่อใน ซี ไอ ของตัวแทนหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกหรือหน่วยงานที่ได้รับแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้น อาจเป็นลายมือหรือพิมพ์โดยอิเล็กทรอนิกส์

(จี) ซี ไอ ต้นฉบับ ควรส่งต่อไปยังผู้นำเข้าเพื่อยื่นต่อหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้า ในกรณีของประเทศสมาชิกอาเซียน สำเนาแต่ละฉบับของ ซี ไอ ควรเก็บรักษาโดยผู้ส่งออกและหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้น ตามลำดับด้วย

สินค้าหลายรายการหรือบัญชีราคาสินค้าหลายฉบับ

(เอช) ซี ไอ ที่ระบุบัญชีราคาสินค้าตั้งแต่ 2 ฉบับขึ้นไปที่ออกให้สำหรับการขนส่งสินค้าครั้งเดียว ควรได้รับการยอมรับจากหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้า

(ไอ) ควรยินยอมให้มีสินค้าหลายรายการสำแดงบน ซี ไอ ฉบับเดียวกัน โดยสินค้าแต่ละรายการจะได้คุณสมบัติโดยสิทธิของตนเองแยกจากกัน

(เจ) สำหรับสินค้าหลายรายการที่สำแดงบน ซี ไอ ฉบับเดียวกัน ปัญหาที่เกิดกับสินค้านำเข้ารายการใดไม่ควรส่งผลกระทบต่อหรือทำให้การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรและการผ่านพิธีการศุลกากรของสินค้านำเข้ารายการอื่นที่อยู่ใน ซี ไอ ฉบับนั้นช้าลง วรรค 5 ของกฎข้อ 6 ของระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ที่กำหนดในภาคผนวก 4 (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ไอ ซี ที”) อาจนำไปบังคับใช้กับรายการสินค้าที่มีปัญหา

กฎข้อ 4 การแก้ไขเปลี่ยนแปลง

(เอ) หน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าไม่ควรใส่ใจในข้อผิดพลาดเล็กน้อย เช่น ความคลาดเคลื่อนหรือการตกหล่นเพียงเล็กน้อย การพิมพ์ผิด หรือการข้ามผ่านช่องที่กำหนด โดยข้อผิดพลาดเล็กน้อยเหล่านั้นไม่ได้ส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของ ซี ไอ หรือความถูกต้องแน่นอนของข้อมูลที่อยู่ใน ซี ไอ นั้น

(บี) ไม่ควรอนุญาตให้มีการลบหรือการเพิ่มเติมใดๆ ใน ซี ไอ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขใดๆควรทำโดย

(1) จีตงำสิ่งทีผิดพลาดและทำการเพิ่มเติมใดๆ ที่จำเป็น การเปลี่ยนแปลงแก้ไขนั้นควรได้รับการอนุมัติโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการลงนาม ซี ไอ นั้นและรับรองโดยหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้น พื้นที่ว่างที่ไม่ได้ใช้ควรขีดเส้นกันเพื่อป้องกันการเพิ่มเติมข้อความในภายหลัง หรือ

(2) ออก ซี ไอ ฉบับใหม่แทนฉบับที่ผิดพลาด

กฎข้อ 5 การถูกขโมย สูญหาย หรือถูกทำลาย

ในกรณีที ซี ไอ ถูกขโมย สูญหาย หรือถูกทำลาย ก่อนที ซี ไอ จะหมดอายุ ผู้ส่งออกหรือตัวแทนทีได้รับมอบอำนาจจากผู้ส่งออกอาจร้องขอให้หน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกหรือหน่วยงานทีได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้นออกเอกสาร ดังต่อไปนี้

(เอ) ซี ไอ ฉบับใหม่ทีมีเลขทีการรับรองใหม่ โดยเป็นไปตามเอกสารการส่งออกทีมีอยู่ ในกรณีนี้ ซี ไอ ต้นฉบับจะใช้ไม่ได้ ควรระบุวันที่ทีออกให้และเลขทีการรับรองของ ซี ไอ ต้นฉบับใน ซี ไอ ฉบับใหม่ในช่องที 8 ซี ไอ ฉบับใหม่ควรมีอายุตามระยะเวลาที ซี ไอ ต้นฉบับมีอายุอยู่ หรือ

(บี) ในกรณีที่น่ามาใช้ได้ สำเนาที่รับรองถูกต้องของต้นฉบับ ซึ่งออกโดยเป็นไปตามเอกสารการส่งออกที่มีอยู่ โดยแสดงการรับรองด้วยคำว่า “CERTIFIED TRUE COPY” ในช่องที่ 8 ของ ซี ไอ สำเนาฉบับนี้ควรแสดงวันที่ที่ออก ซี ไอ ต้นฉบับ และควรมีอายุเช่นเดียวกับระยะเวลาที่ ซี ไอ ต้นฉบับมีอายุ ควรออกสำเนาที่รับรองถูกต้องของ ซี ไอ ให้ภายในเวลาไม่เกิน 1 ปีนับตั้งแต่วันที่ออก ซี ไอ ต้นฉบับ

กฎข้อ 6 การยกเว้น ซี ไอ

(เอ) เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 2 ของกฎข้อ 3 ของ โอ ซี ที ควรยกเว้น ซี ไอ เมื่อราคาสุทธากกรรวมของสินค้าไม่เกินมูลค่าดังต่อไปนี้

- (1) ในกรณีของญี่ปุ่น ราคาสุทธากกรรวม 200,000 เยน
- (2) ในกรณีของประเทศสมาชิกอาเซียน มูลค่าการส่งออก 200 เหรียญสหรัฐ

(บี) เพื่อความมุ่งประสงค์ของวรรค 2 ของกฎข้อ 3 ของ โอ ซี ที หากประเทศภาคีเปลี่ยนแปลงแก้ไขราคาสุทธากกรรวม ประเทศภาคนั้นควรแจ้งราคาที่เปลี่ยนแปลงแล้วนั้นต่อประเทศภาคีอื่นผ่านสำนักงานเลขาธิการอาเซียน

กฎข้อ 7 การออกหนังสือรับรองสินค้าเนคย้อนหลัง

โดยหลักการแล้ว ควรออก ซี ไอ ก่อนหรือ ณ เวลาขนส่งสินค้า ในกรณีพิเศษบางกรณีที่ไม่ได้ออก ซี ไอ ให้ภายในเวลาขนส่งสินค้าหรือไม่เกินสาม (3) วันหลังจากวันขนส่งสินค้า เมื่อผู้ส่งออกร้องขอ ควรออก ซี ไอ ย้อนหลังโดยเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีผู้ส่งออกภายในสิบสอง (12) เดือนจากวันขนส่งสินค้าโดยในกรณีนี้จำเป็นต้องระบุ “ISSUED RETROACTIVELY” ในช่องที่ 8 ในกรณีเหล่านี้ ผู้นำเข้าสินค้าที่ขอรับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านั้นอาจยื่น ซี ไอ ซึ่งออกให้ย้อนหลังต่อหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของประเทศภาคีผู้นำเข้าซี ไอ ที่ออกให้ย้อนหลังควรระบุวันขนส่งสินค้าในช่องที่ 8

กฎข้อ 8 หน่วยประสานงาน

(เอ) ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายควรแต่งตั้งหน่วยประสานงานสำหรับเรื่องทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทที่เกี่ยวกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (“อาร์ โอ โอ”) ซึ่งรวมถึง โอ ซี ที และระเบียบข้อบังคับเพื่อการปฏิบัติตามนี้

(บี) ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายควรให้ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่ประเทศภาคีอื่นผ่านทางสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ณ วันที่ใช้ระเบียบข้อบังคับเพื่อการปฏิบัติตาม และควรแจ้งการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าวภายในสามสิบ (30) วันหลังจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

(ซี) หากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกแต่งตั้งองค์กร หรือหน่วยงานให้ดำเนินการออก-ซี ไอ หรือทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือการยกเลิกหน่วยงานที่ถูกแต่งตั้งขึ้นนั้น ควรแจ้งให้กับประเทศภาคีผู้นำเข้าทราบเกี่ยวกับการแต่งตั้ง การเปลี่ยนแปลง หรือการยกเลิกนั้นผ่านทางสำนักงานเลขาธิการอาเซียน โดยทันที

(ดี) ในกรณีที่หน่วยประสานงานของประเทศภาคีหนึ่งยกประเด็นใดๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้บังคับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้ากับหน่วยประสานงานของประเทศภาคีอื่นใด ประเทศภาคีอื่นนั้นอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องให้พิจารณาประเด็นนั้นและตอบกลับด้วยผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา เพื่อแก้ไข

ประเด็นนั้นภายในระยะเวลาที่เหมาะสม หน่วยประสานงานควรอำนวยความสะดวกต่อการแก้ไขประเด็นปัญหาที่ถูกยกขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการใช้บังคับของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า โดยผ่านการปรึกษาหารือ

กฎข้อ 9 การจำแนกพิกัดศุลกากร

ควรรระบุตัวเลขการจำแนกภาษีของระบบฮาร์โมนี (เอช เอส) ที่แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2002/2007 (พ.ศ. 2545/2550) ไว้ใน ซี โอ ที่พิกัดระดับหลัก และรายละเอียดของสินค้าใน ซี โอ ควรตรงกับรายละเอียดที่ระบุในบัญชีราคาสินค้าเป็นส่วนใหญ่ และหากเป็นไปได้ ควรตรงกับรายละเอียดภายใต้เอช เอส สำหรับสินค้านั้น

กฎข้อ 10 กระบวนการในการแลกเปลี่ยนตัวอย่างของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด ตัวอย่างลายมือชื่อ และตราประทับที่เป็นทางการ

ประเทศภาคีแต่ละฝ่ายควรยื่นตัวอย่างลายมือชื่อ ตัวอย่างของตราประทับที่เป็นทางการ หรือตราประทับของหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจหรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจนั้นที่มีหน้าที่ออก ซี โอ ต่อประเทศภาคีอื่นผ่านทางสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ณ วันที่ใช้ระเบียบข้อบังคับเพื่อการปฏิบัติตามนี้และสามสิบ (30) วันก่อนการเปลี่ยนแปลงตัวอย่างหรือตราประทับดังกล่าว

กฎข้อ 11 การติดต่อสื่อสาร

(เอ) เพื่อความมุ่งประสงค์ในการตรวจพิสูจน์ความถูกต้องตามกฎข้อ 6 และ 7 ของ ซี โอ ซี พี การติดต่อสื่อสารใดๆ ระหว่างหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกและหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าควรทำผ่านหน่วยประสานงานที่ได้รับการแต่งตั้ง การติดต่อสื่อสารนั้นควรทำโดยวิธีใดๆ พร้อมกับการยืนยันการได้รับการติดต่อด้วย

(บี) ในกรณีของอนุวรรค (เอ) การติดต่อสื่อสาร โดยตรงระหว่างหน่วยงานของรัฐผู้มีอำนาจของประเทศภาคีผู้ส่งออกและหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าอาจทำโดยการส่งโทรสารหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไปพร้อมกับการติดต่อสื่อสารที่ระบุในวรรคนั้น

(ซี) ระยะเวลาในการตอบกลับตามกฎข้อ 6 และ 7 ของ ซี โอ ซี พี ควรเริ่มจากวันที่ยืนยันการได้รับคำร้องขอตามอนุวรรค (เอ)

(ดี) ระยะเวลาในการให้คำชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรตามวรรค 3 ในกฎข้อ 8 ของ ซี โอ ซี พี ควรเริ่มจากวันที่ยืนยันการได้รับข้อมูลที่กล่าวถึงในวรรคนั้นตามอนุวรรค (เอ)

กฎข้อ 12 สินค้าในระหว่างการขนส่งหรือที่เก็บในคลังสินค้า

สินค้าที่ได้ถิ่นกำเนิดซึ่งอยู่ในกระบวนการขนส่งจากประเทศภาคีผู้ส่งออกไปยังประเทศภาคีผู้นำเข้า หรืออยู่ในคลังสินค้าชั่วคราวในบริเวณท่าอากาศยานในประเทศภาคีผู้นำเข้า ควรได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร หากสินค้านั้นได้นำเข้าไปยังประเทศภาคีผู้นำเข้าในวันที่หรือหลังวันที่ความตกลงฉบับนี้มีผลใช้บังคับ โดยต้องยื่น ซี โอ ที่ออกให้ย้อนหลังกับหน่วยงานศุลกากรของประเทศภาคีผู้นำเข้าและอยู่ภายใต้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับภายในของประเทศภาคีผู้นำเข้า

ภาคผนวก 5

แผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

แผนงานความร่วมมือในสาขาทรัพย์สินทางปัญญาและสาขาเกษตรกรรม การประมงและป่าไม้ อยู่ใน ส่วนที่ 1 และ 2 ตามลำดับ คณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามอนุวรรค 2 (10) ของข้อ 54 จะต้องกำหนดแผนงานสำหรับสาขาต่างๆ ของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ตามที่ระบุใน ข้อ 53

ส่วนที่ 1

ทรัพย์สินทางปัญญา

1. ตามบทที่ 8 กลุ่มประเทศภาคีจะต้องร่วมมือในสาขาทรัพย์สินทางปัญญา (ซึ่งต่อไปในส่วนนี้เรียกว่า “ไอ พี”) โดยขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีอยู่และภายใต้บังคับของกฎหมายและระเบียบข้อบังคับภายในของตน

2. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการทำให้มั่นใจว่า การปฏิบัติตามและการดำเนินการของส่วนนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพผลตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน กลุ่มประเทศภาคีจะต้องพยายามส่งเสริม

(เอ) การสร้างสรรค์และการใช้ประโยชน์ทางพาณิชย์ของไอ พี

(บี) การแลกเปลี่ยนข้อมูลและแลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดเกี่ยวกับกระบวนการในด้านไอ พี ที่โปร่งใสและไม่ยุ่งยาก

(ซี) การแลกเปลี่ยนข้อมูลและแลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการคุ้มครองและการบังคับใช้ไอ พี อย่างมีประสิทธิภาพ

(ดี) สำนักของสาธารณชนในไอ พี

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการปฏิบัติตามและการดำเนินการของส่วนนี้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจจะต้องจัดตั้งคณะอนุกรรมการพิเศษว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา โดยหน้าที่ของคณะอนุกรรมการพิเศษฯ จะมีดังต่อไปนี้

(เอ) ทบทวนและติดตามการปฏิบัติตามของส่วนนี้

(บี)หารือในประเด็นใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับไอ พี โดยมีความมุ่งหมายที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกันตามที่

กำหนดในวรรค 2

(ซี) หารือแนวทางของความร่วมมือในส่วนนี้ และ

(ดี) รายงานผลการพิจารณาและผลของการหารือของตนต่อคณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 2

เกษตรกรรม ประมง และป่าไม้

1. ตามบทที่ 8 กลุ่มประเทศภาคีจะต้องร่วมมือในด้านเกษตรกรรม ประมง และป่าไม้ โดยขึ้นอยู่กับ ทรัพยากรที่มีอยู่และภายใต้บังคับของกฎหมายและระเบียบข้อบังคับภายในของตน

2. ให้สาขาของความร่วมมือภายใต้ส่วนนี้รวมถึง

(เอ) การวิจัยและการพัฒนา

(บี) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(ซี) การสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนข้อมูล

(ดี) การอำนวยความสะดวกทางการค้า และ

(อี) การจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ยั่งยืน

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ของการปฏิบัติตามและการดำเนินการของบทนี้ให้มีประสิทธิผล คณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจจะต้องจัดตั้งคณะอนุกรรมการพิเศษว่าด้วยการเกษตรกรรม ประมง และป่าไม้ โดยหน้าที่ของคณะอนุกรรมการพิเศษๆ จะมีดังต่อไปนี้

(เอ) แลกเปลี่ยนข้อมูลและความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน มาตรการ และประสพการณ์ของประเทศภาคีแต่ละฝ่าย

(บี) จัดทำและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องต่อ คณะอนุกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และ

(ซี) ติดตาม ทบทวน และหารือเกี่ยวกับกิจกรรมด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจตามที่อ้างในอนุวรรค (บี)__

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
  - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
  - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
  - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารทะประภา